ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਝੜੀ

(A Cascade of Stories)

"ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਝੜੀ" (A Cascade of Stories) ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਲੇ 100 ਰੀਡਿੰਗ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ, ਲੋਕ-ਕਥਾਵਾਂ, ਹਾਸਰਸ, ਪੌਰਾਣਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ-ਅਧਾਰਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਭੋਜਨ ਆਦਿ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੁਨੀਆ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਝੜੀ" ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡ ਕਿਉਂ?

- ਬੱਚੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ।
- ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ।
- ਚੰਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ (first generation learners) ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ।
- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਦਾ ਅਮੀਰ ਸਾਹਿਤ ਬਹੁਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਣਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

- ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਮੀਨੇਟਿਡ A3 ਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 4-ਪੰਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਿਕਾਵਾਂ (booklets) ਵਿੱਚ ਫੋਲਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰਡ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੇ ਹਨ।
- ਇਹ ਪੂਰਕ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੱਗਰੀ (supplementary reading materials) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਕਾਰਨਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਕਾਰਡ ਫਾਰਮੈਟ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਕਾਰਡ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰੰਗੀਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ

"ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਝੜੀ" ਅਸਲ ਵਿੱਚ 2003 ਵਿੱਚ ਤਾਮਿਲ ਵਿੱਚ 'ਕਥਾਈ ਅਰੁਵੀ' (Kathai Aruvi) ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਚਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪੀ. ਸਰਸਵਤੀ, ਵੀ. ਵਿਜੇਕਾਂਥੀ, ਡਾ. ਐਲ. ਐਸ. ਸਰਸਵਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ. ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੇਂਡੂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਟੀਮ ਨੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਕਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਤਸੁਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਨ। ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਆਰੀ ਪਰ ਸਧਾਰਨ ਤਾਮਿਲ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁਣ - ਹਮਦਰਦੀ, ਸੱਚਾਈ, ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ, ਅਜੂਬੇ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਭਾਵਨਾ - ਪੂਰੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਉਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਰਾਜੂ ਨੇ ਜੀਵੰਤ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਈ ਸੈਟਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਕੀਤਾ। 'ਕਥਾਈ ਅਰੁਵੀ' ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਤਨਾਥ ਟਰੱਸਟ, ਚੇਨਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ

'ਕਥਾਈ ਅਰੁਵੀ' ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਫਾਰਮੈਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਤਾਮਿਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 2008 ਵਿੱਚ 'ਕਥਾ ਝਰਨਾ' (Katha Jharna) ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੰਨੜ, ਉੜੀਆ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਈ NGO, ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈੱਟ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡਾਂ ਬਾਰੇ

ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਰੀਨ ਬ੍ਰੋਇਡੋ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 'ਕਥਾਈ ਅਰੁਵੀ' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਅਸੀਂ ਇਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਜੇਨ ਸਾਹੀ, ਮੈਕਸਿਨ ਬਰਨਸਟਨ ਅਤੇ ਜਯੋਤੀ ਵੈਂਕਟ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ।

ਕਹਾਣੀ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ

1. ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣਾ (Storytelling)

ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ, ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਅਤੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਊਰਜਾਵਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟੋਪੀਆਂ, ਰੁਮਾਲ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਲ ਜਾਂ ਦੁਪੱਟੇ ਪ੍ਰੋਪਸ (props) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਆਪਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਨਾਟਕੀਕਰਨ/ਰੋਲ ਪਲੇ (Dramatization/Role play)

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਿਓ।

3. ਡਰਾਇੰਗ (Drawing)

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਾਤਰਾਂ, ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਲੜੀਵਾਰ ਕਰਨਾ (Sequencing)

ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਬੋਰਡ 'ਤੇ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ।

5. ਤੁਲਨਾ (Comparison)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਈ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਿਓ।

6. ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ (Main idea)

ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ/ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜਣ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।

7. ਲਿਖਣਾ (Writing)

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।

8. ਕਰਾਫਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (Craft projects)

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਨ ਦਿਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਸਕ, ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ, ਤਾਜ, ਮਾਡਲ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ (Creating stories)

ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਕਾਂ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਬੱਚਾ ਧਾਗਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ।
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ-ਕਾਰਡ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਬੁਣਨ ਦਿਓ। ਸਾਰੇ ਸਮੂਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਟੁਕੜਿਆਂ ਲਈ ਲੇਬਲ/ਸਿਰਲੇਖ/ਕੈਪਸ਼ਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

10. ਬੁਝਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (Riddle activities)

ਕਈ ਬੁਝਾਰਤ ਕਾਰਡ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੋ। ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬੁਝਾਰਤ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ ਇਸਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਕਾਰਡ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।

11. ਅਖ਼ਬਾਰ/ਪੁਸਤਿਕਾ (Newspapers/booklets)

a. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ, ਡਰਾਇੰਗ ਅਤੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ।
b. ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (R S M F)

RSMF ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਵੁਕ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਂਝੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀ ਲਈ ਕਈ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। RSMF ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ - **ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਝੜੀ** ' (A Cascade of Stories) - ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ
Flat-2, First Floor, Raamapriya Apartments, Plot-58/A, 6th Cross Street, Canal Bank Road, Kandaswami Nagar, East Kottivakkam, Chennai-600041.
ਫੋਨ: 044-2492 2113
ਈਮੇਲ: rsmf1944@gmail.com
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: rajifoundation.in

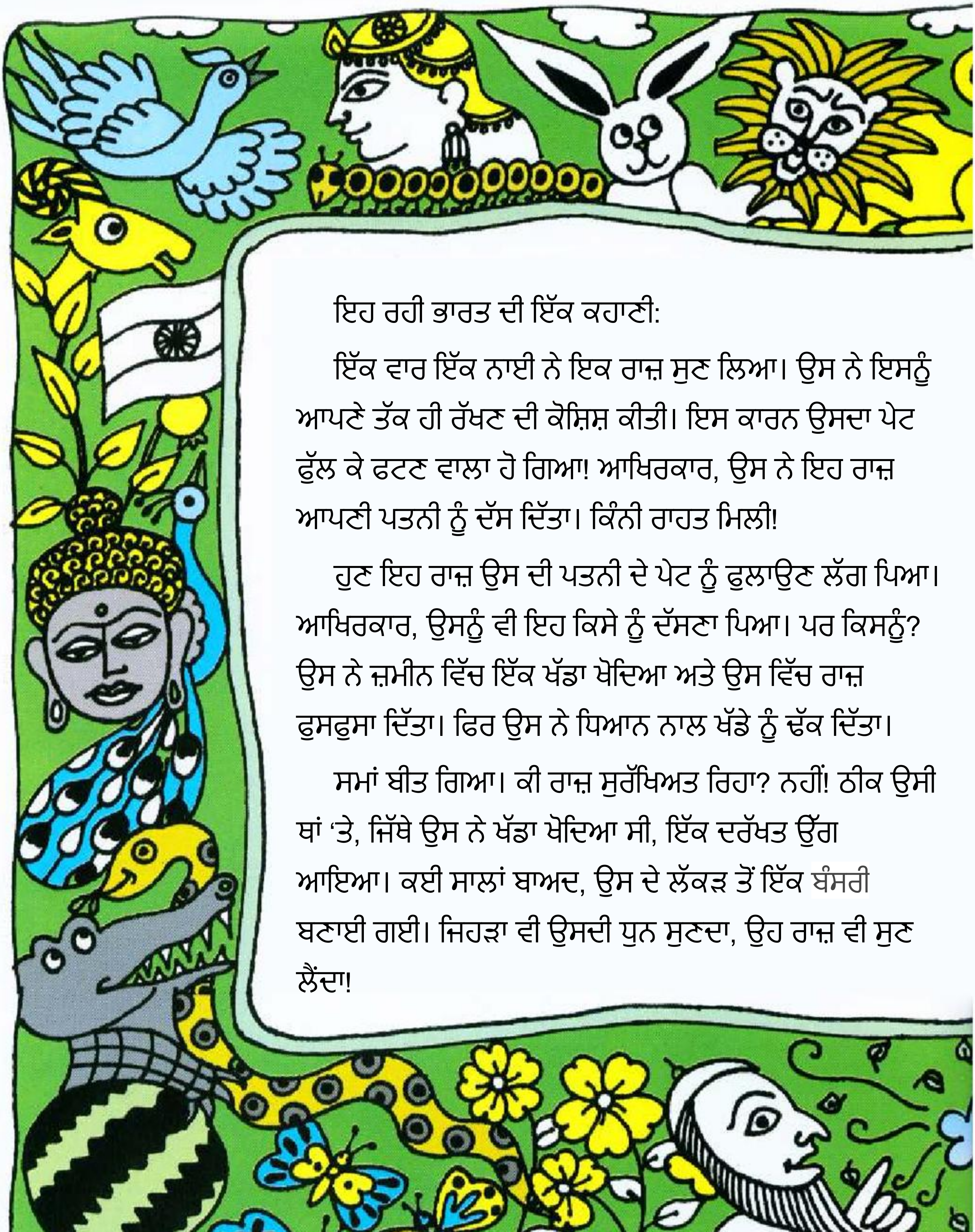
ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਕਹਾਣੀਆਂ! ਆਹਾ, ਕਹਾਣੀਆਂ! ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਕਿੰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਕਿੰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ! ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਖ ਤੇ ਤਰਸ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਂ ਨੀਂਦ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ!

ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ? ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਦੀਆਂ, ਜਾਦੂ ਦੀਆਂ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ... ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਦਾਦੀਆਂ-ਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਦਿਆਂ-ਨਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਆਓ, ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇਖੀਏ ਤੇ ਪਤਾ ਕਰੀਏ।





ਇਹ ਰਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ:

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਾਈ ਨੇ ਇਕ ਰਾਜ਼ ਸੁਣ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਹੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਪੇਟ ਫੁੱਲ ਕੇ ਫਟਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ! ਆਖਿਰਕਾਰ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਕਿੰਨੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ!

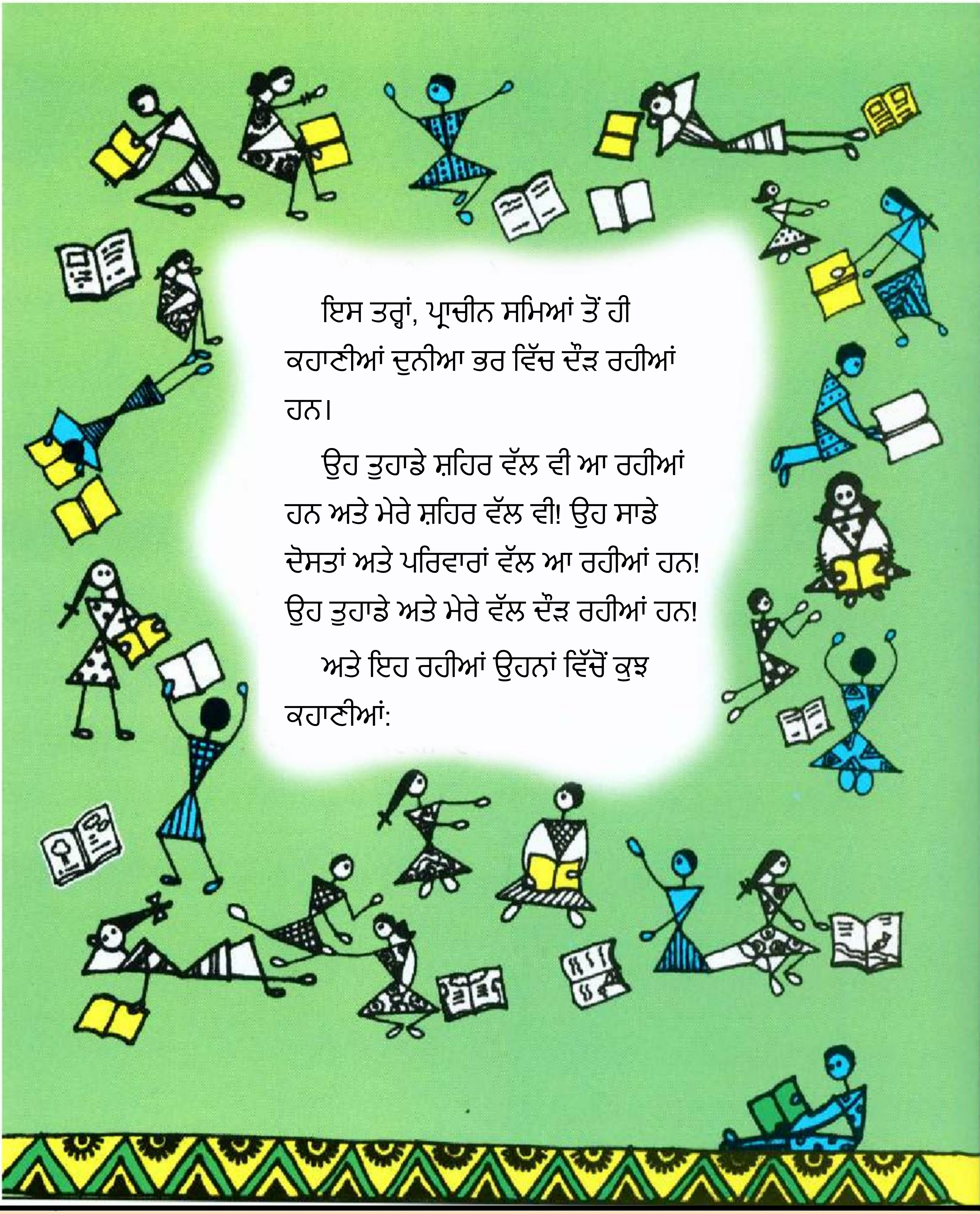
ਹੁਣ ਇਹ ਰਾਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਫੁਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪਿਆ। ਪਰ ਕਿਸਨੂੰ? ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੱਡਾ ਖੋਦਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ਼ ਫੁਸਫੁਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਖੱਡੇ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ।

ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਕੀ ਰਾਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਿਹਾ? ਨਹੀਂ! ਠੀਕ ਉਸੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਖੱਡਾ ਖੋਦਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਉੱਗ ਆਇਆ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੇ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬੰਸਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਉਸਦੀ ਧੁਨ ਸੁਣਦਾ, ਉਹ ਰਾਜ਼ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈਂਦਾ!

ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੈ:

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚੂਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਪਕੇ ਨਾਲ ਘੁੱਸਣਾ ਅਤੇ ਦਰਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠਾਂ ਖੋਦੇ ਹੋਏ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਲੂੰਬੜੀ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਵੇਰ, ਲੂੰਬੜੀ ਨੇ ਖੁੱਡ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਏ ਰੱਬਾ! ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੰਬਣ ਲੱਗੀਆਂ! ਉਹ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਦੌੜਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਫਿਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲ, ਖੇਤਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈਆਂ...



ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਦੌੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਵੀ! ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ! ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੌੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ!

ਅਤੇ ਇਹ ਰਹੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ:

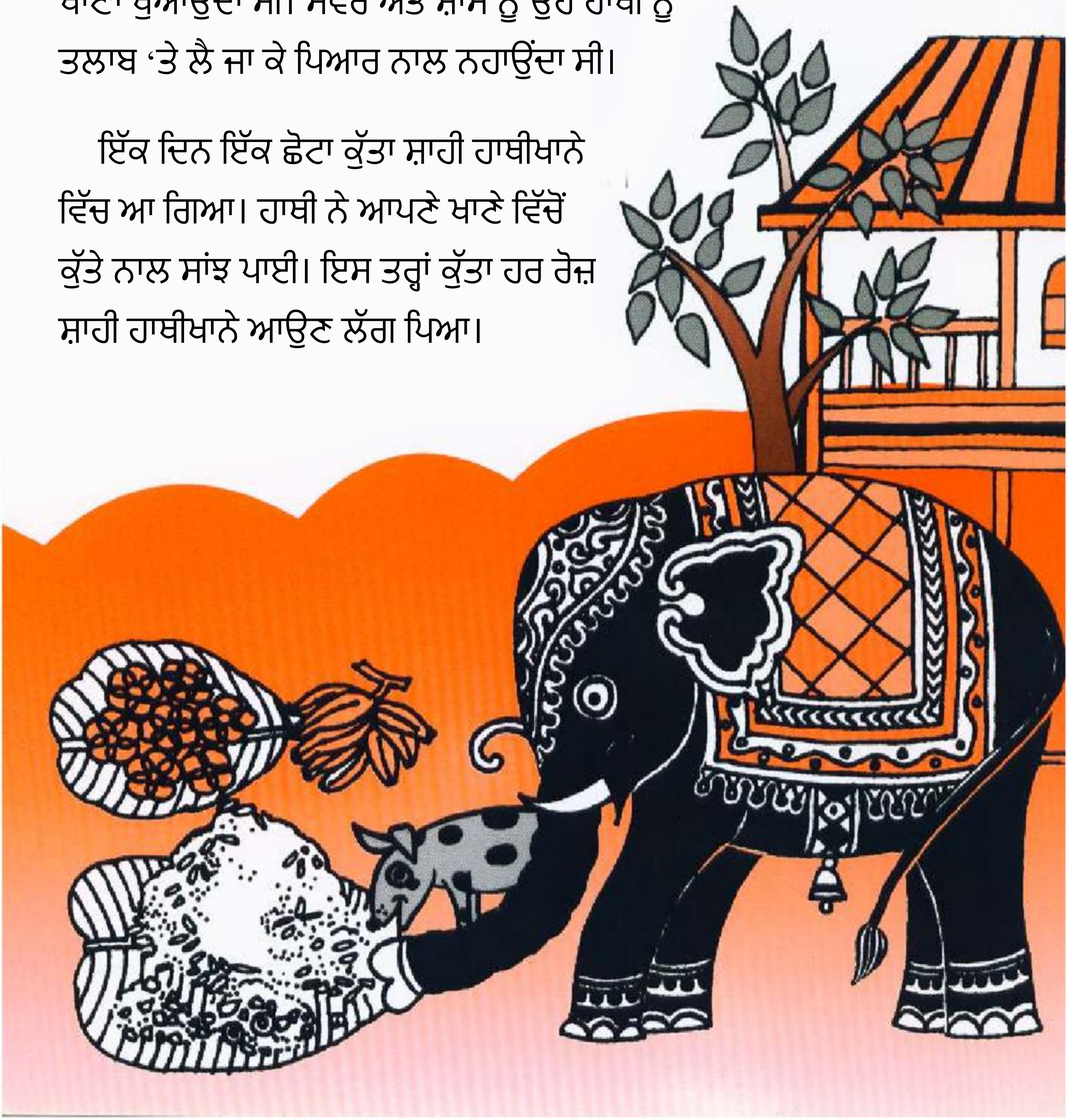
P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

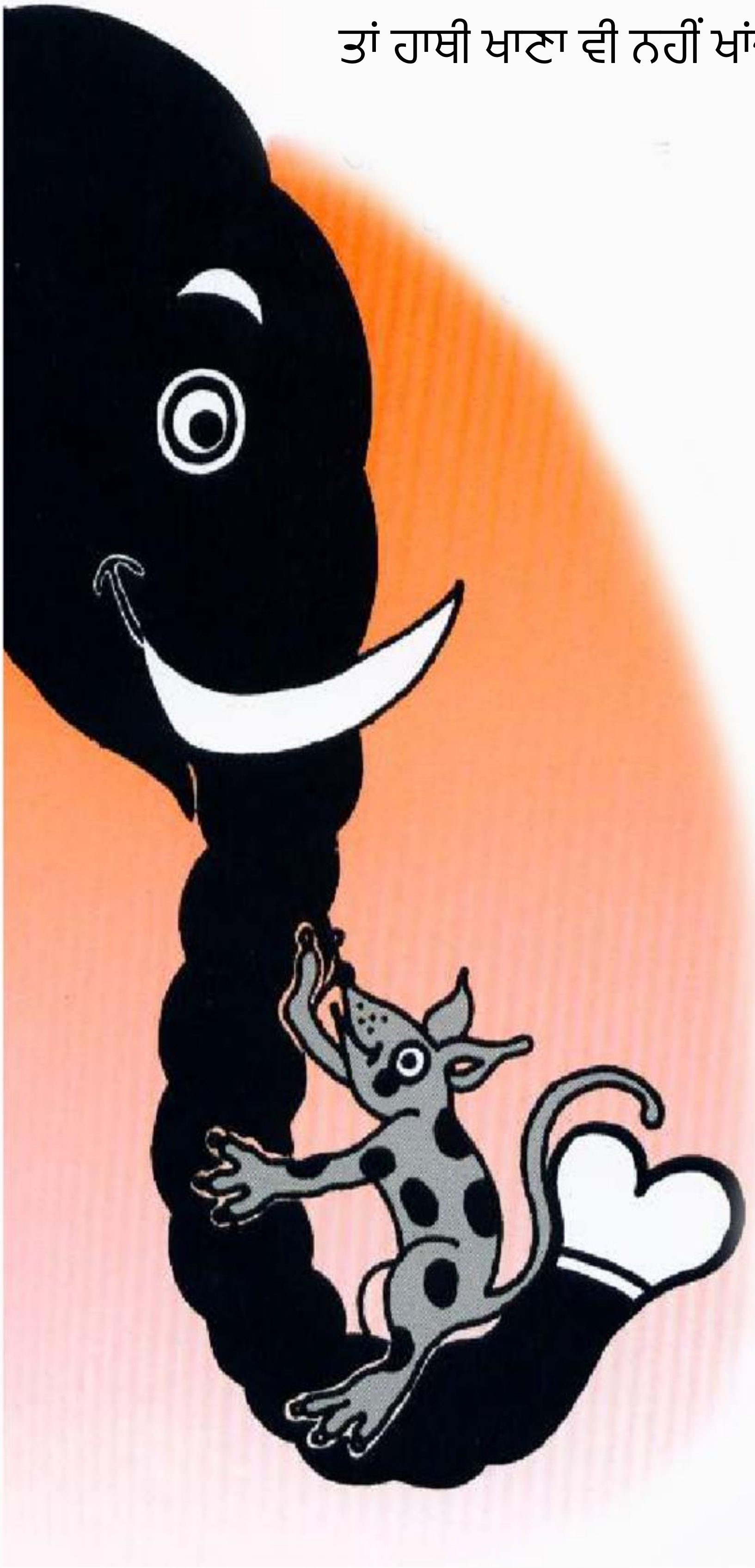
ਹਾਥੀ ਅਤੇ ਕੁੱਤਾ

ਕਦੇ ਕਾਸੀ ਦੇ ਰਾਜਾ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਦਾ ਇਕ ਪਿਆਰਾ ਹਾਥੀ ਸੀ। ਇਸ ਰਾਜਸੀ ਹਾਥੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਮਹਾਵਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਹ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਤੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਤਲਾਬ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਹਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕੁੱਤਾ ਸ਼ਾਹੀ ਹਾਥੀਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਹਾਥੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਤੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹੀ ਹਾਥੀਖਾਨੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।



ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਜਾਨਵਰ ਘਣੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਗਏ। ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਖਾਂਦੇ, ਇਕੱਠੇ ਨਹਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਕੁੱਤਾ ਹਾਥੀ ਦੀ ਸੁੰਡ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਉਸਨੂੰ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਝੁਲਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਹਾਥੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੁੱਤਾ ਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।



ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਹਾਵਤ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਚਾਰਾ ਕੁੱਤਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁੱਪਚਾਪ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਹਾਥੀ ਨੇ ਨਾ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਅਤੇ ਨਾ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਉਹ ਤਲਾਬ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਮਹਾਵਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੰਨੇ, ਕੇਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਆਦਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਹਾਥੀ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਬੁਰਕੀ ਵੀ ਨਾ ਖਾਧੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਮਹਾਵਤ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਹਾਥੀ ਬੀਮਾਰ ਹੈ।

"ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰ ਭੇਜੋ!" ਉਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹੀ ਹਾਥੀਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਇਹ ਹਾਥੀ ਦੁੱਖੀ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਬੀਮਾਰ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਰੂਰ ਇਸਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।"

ਜਦੋਂ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਹਾਥੀ ਦਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਸੀ... ਇਕ ਕੁੱਤਾ... ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਸਨ..."

"ਕੁੱਤਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?" ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ," ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਡਾ ਹਾਥੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਮਨ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਸੀ—ਇਕ ਕੁੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਤੜਫ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਰਾਜੇ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਢੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:
"ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਾਹੀ ਹਾਥੀਖਾਨੇ ਤੋਂ ਕੁੱਤਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਕਰੇ!"

ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮਾਲਕ ਡਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕੁੱਤਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਤਾ ਸਿੱਧਾ ਦੌੜ ਕੇ ਹਾਥੀ ਕੋਲ ਗਿਆ।



ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੰਝੂ ਹਾਥੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵਗ ਪਏ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਹਾਵਤ ਸੁਆਦਲੇ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਆਇਆ, ਪਰ ਹਾਥੀ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ। ਮਹਾਵਤ ਉਸਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਹਾਥੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਖਾਣਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਹਾਥੀ ਨੇ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਮਿੱਤਰ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਏ।

(ਜਾਤਕ ਕਥਾ)



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

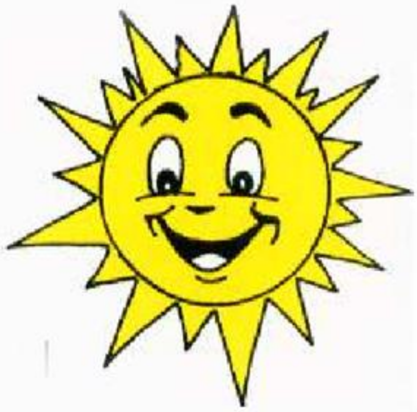
P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

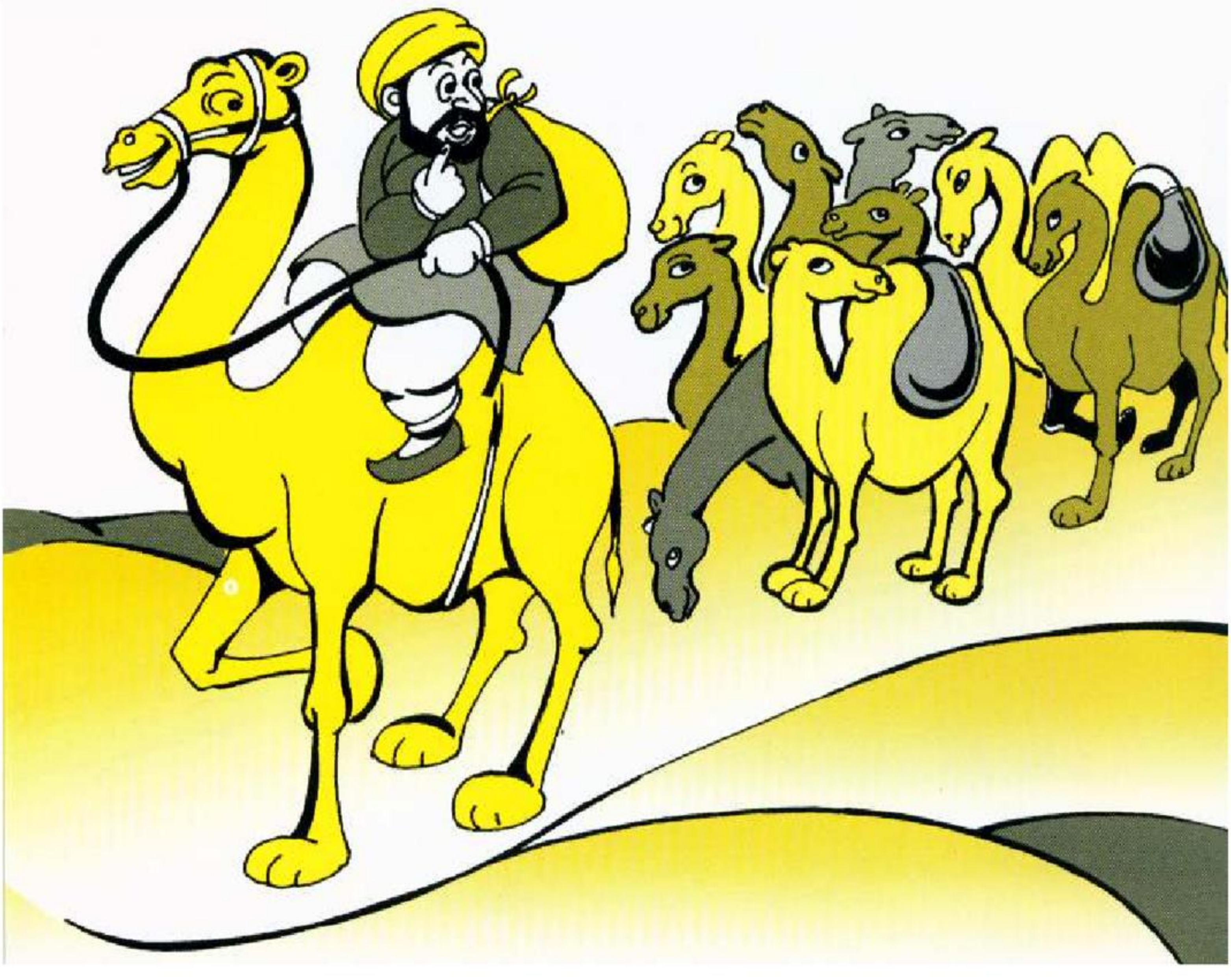
ਨੌਂ ਜਾਂ ਦੱਸ?



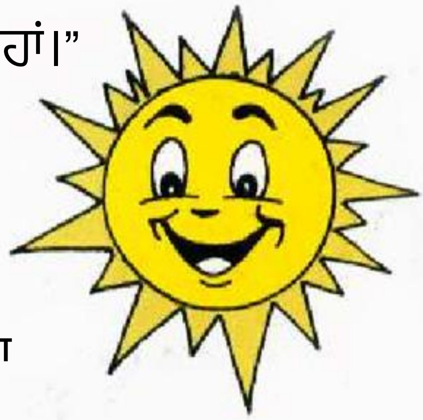
ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦੱਸ ਊਠਾਂ ਨਾਲ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਊਠ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਊਠ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਕੀ ਸਾਰੇ ਊਠ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ?" ਉਸਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ:
"ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ, ਪੰਜ, ਛੇ, ਸੱਤ, ਅੱਠ, ਨੌਂ... ਹਾਏ! ਇੱਕ ਊਠ ਤਾਂ ਘੱਟ ਹੈ!"

ਵਪਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਥੱਲੇ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਊਠ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।



ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਊਠ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀ ਗਿਣਤੀ ਗਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਚਲੋ ਫਿਰ ਗਿਣਦਾ ਹਾਂ।"

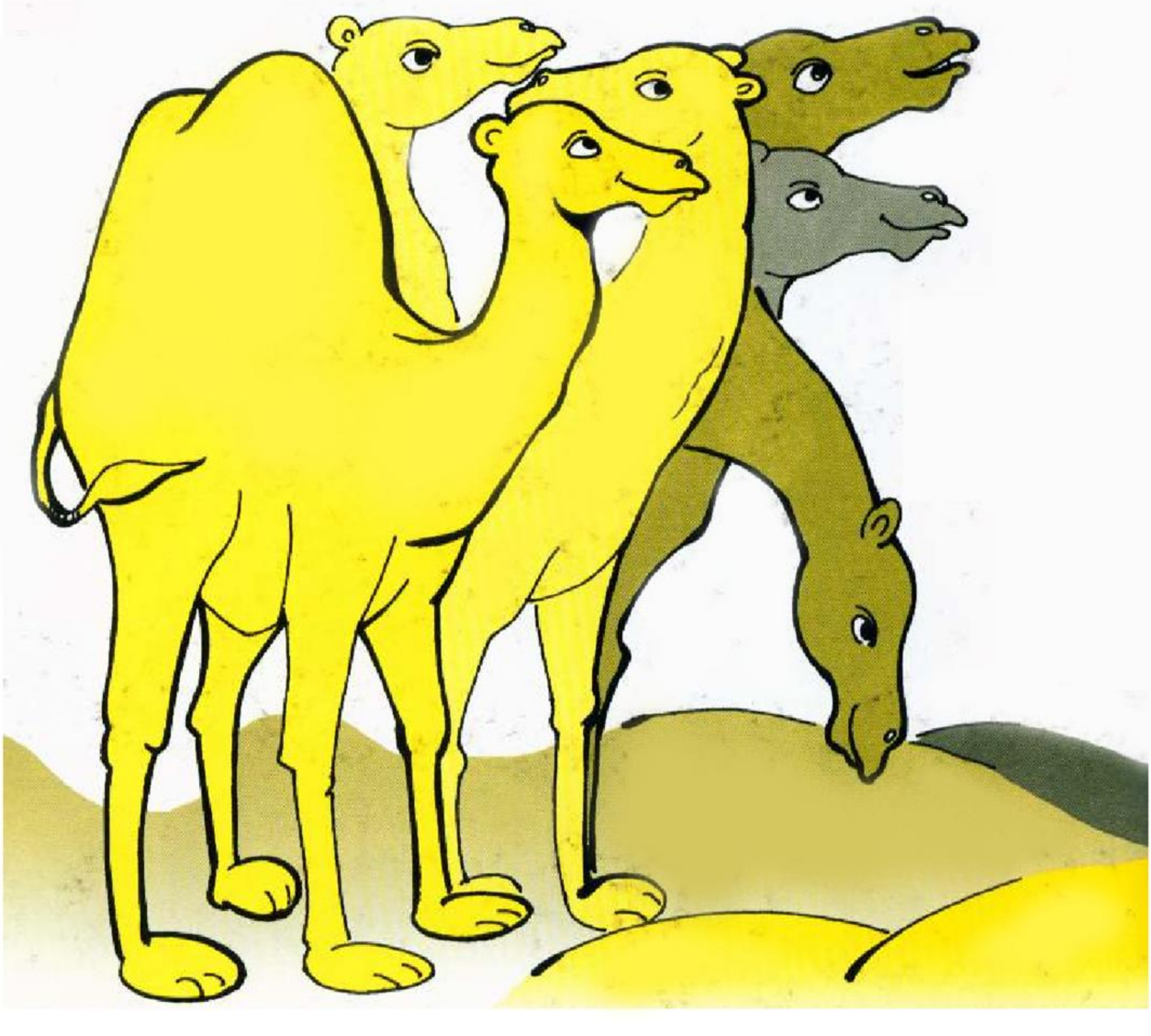


"ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ..."

ਇਸ ਵਾਰੀ ਸਾਰੇ ਦੱਸ ਊਠ ਮੌਜੂਦ ਸਨ!

ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। ਉਹ ਮੁੜ ਊਠ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਚੱਲਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਮੁੜ ਕੇ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ।

ਹਾਏ! ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਹੀ ਊਠ ਨਜ਼ਰ ਆਏ!



ਵਪਾਰੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। "ਇਹ ਊਠਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਉਂ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ?"

ਉਹ ਫਿਰ ਥੱਲੇ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਪਰ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਊਠ ਕਿਤੇ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਥੱਕ ਕੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਾਫ਼ਲੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਕੀ ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਚਲੋ ਫਿਰ ਗਿਣਦਾ ਹਾਂ।"

"ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ..."

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ! ਸਾਰੇ ਦੱਸ ਊਠ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਸਨ!

"ਓਹ!" ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਤਪਦੀ ਗਰਮੀ ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਘੁਮਾ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਉਹ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਊਠ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।
ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

"ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਹੋਰ ਗਿਣ ਲਵਾਂ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ—ਤੇ ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਊਠ ਹੀ ਸਨ!





"ਇਹ ਇੱਕ ਊਠ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿੱਥੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।

ਵਪਾਰੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਹ ਊਠਾਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੋਇਆ ਗਿਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ:

"ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ, ਪੰਜ, ਛੇ, ਸੱਤ, ਅੱਠ, ਨੌਂ, ਦੱਸ।"

ਫਿਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਗਿਆ:

"ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ, ਪੰਜ, ਛੇ, ਸੱਤ, ਅੱਠ, ਨੌਂ, ਦੱਸ।"

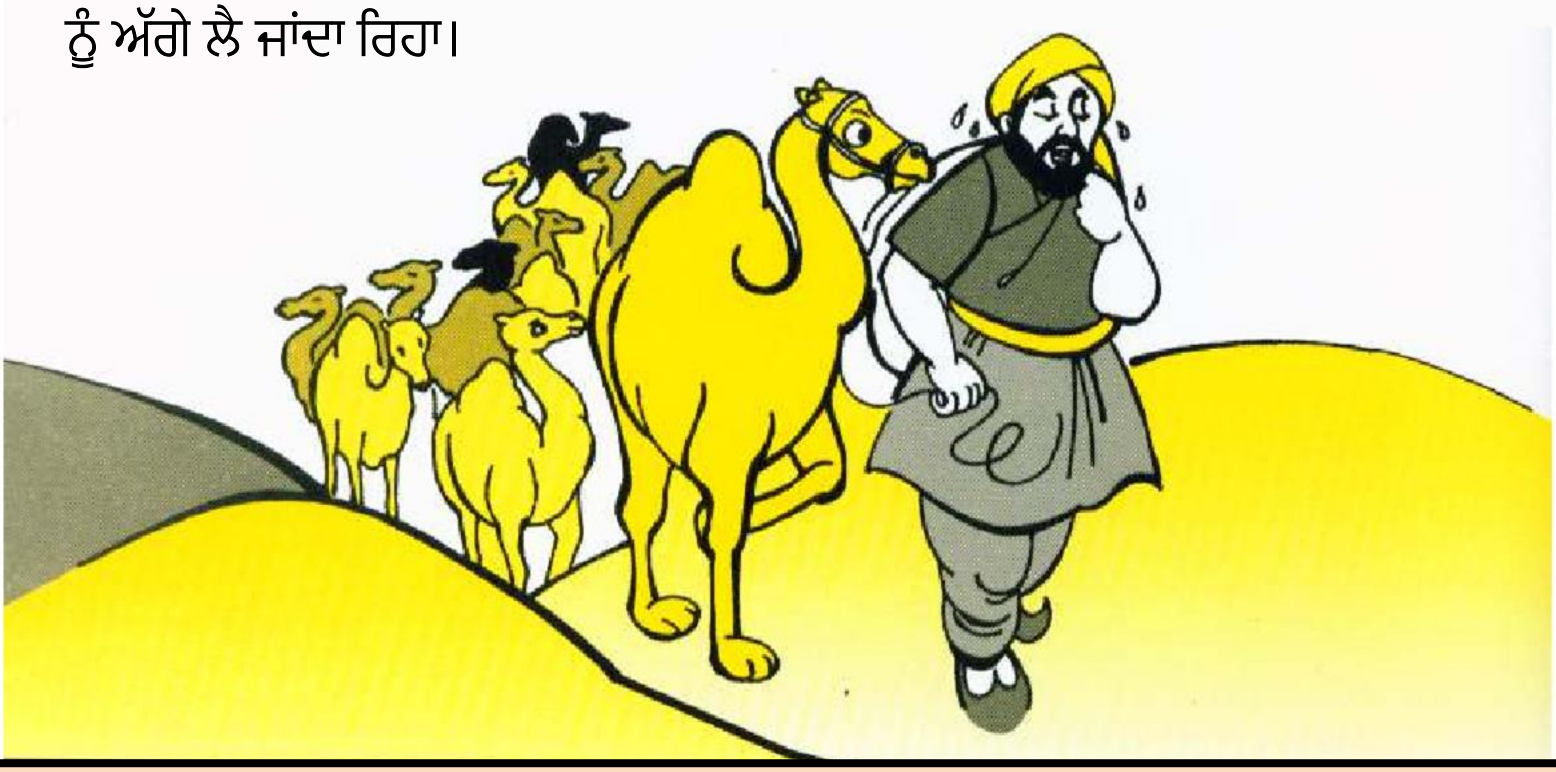
ਹੁਣ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ,

"ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਊਠ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੈਦਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੱਸ ਊਠ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਮੈਂ ਊਠ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾਂਗਾ।"

ਉਹ ਊਠਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,

"ਹੁਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਹੀ ਚਲਾਂਗਾ!"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀ ਤਪਦੇ ਸੂਰਜ ਹੇਠਾਂ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਤੁਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati   V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi   S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਜਾਦੂਈ ਪੈਂਸਿਲ

ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਮੁੰਡਾ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਉਸਨੂੰ "ਆਰਟੀ" ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਆਰਟੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਰਟੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪੈਂਸਿਲ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ!" ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਂਸਿਲ ਦਿੱਤੀ।

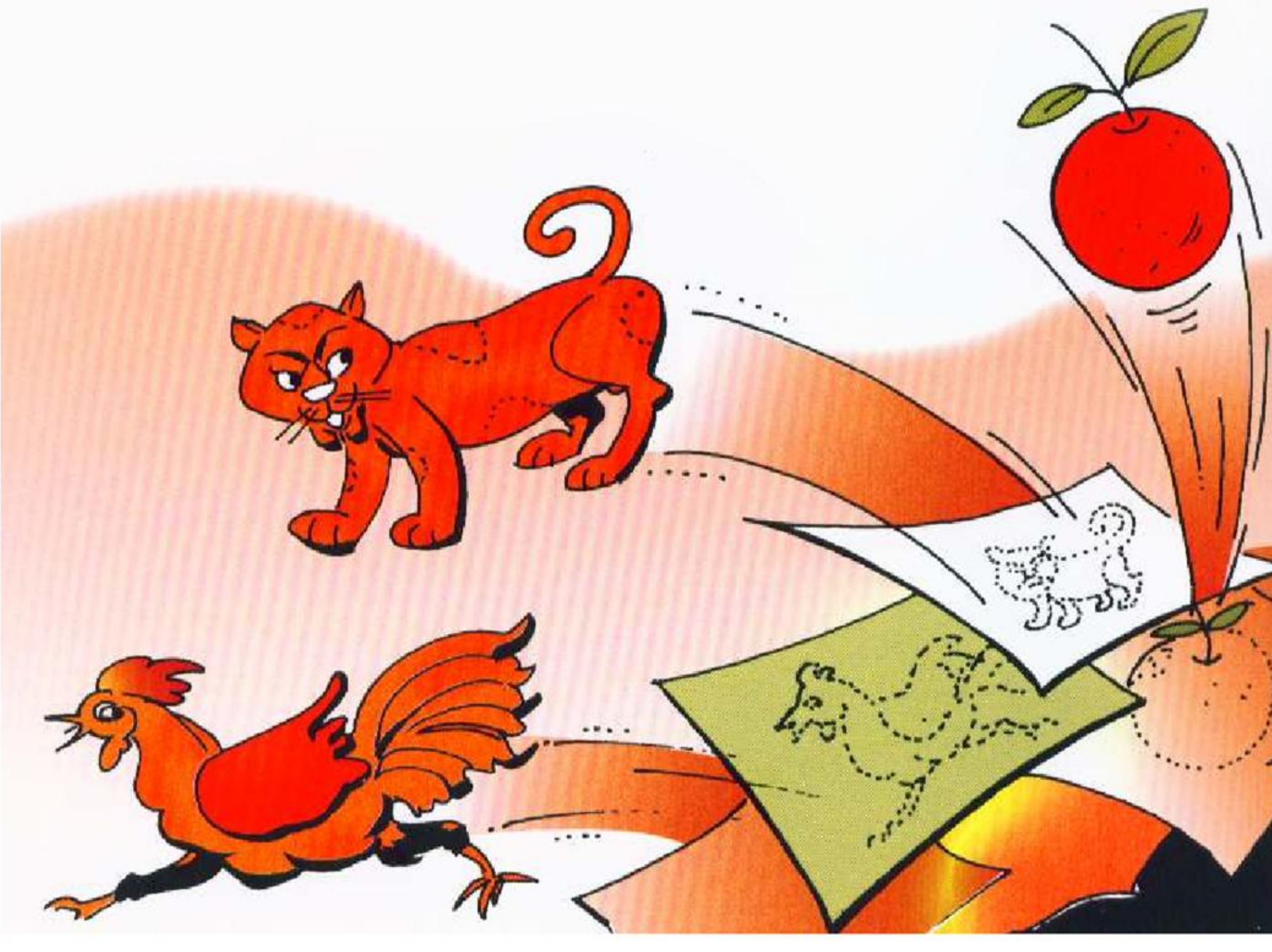


ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਬਣਾਉਣਾ," ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਰਟੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ। ਹੈਰਾਨੀ! ਚਿੱਤਰ ਅਸਲੀ ਮੁਰਗੀ ਬਣ ਗਿਆ! ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਬਣਾਈ—ਉਹ ਵੀ ਅਸਲੀ ਬਣ ਗਈ!

ਹੁਣ ਆਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਪੈਂਸਿਲ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਬਣਾਈ, ਜੋ ਕਾਗਜ਼ ਤੋਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਉਹ ਗੇਂਦ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਲਾਟੂ, ਕਮੀਜ਼, ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਫਲ ਬਣਾਏ—ਸਾਰੇ ਅਸਲੀ ਬਣ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ।



ਹੁਣ ਆਰਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ—ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ! ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਦੂਈ ਪੈਂਸਿਲ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਰਟੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ,
"ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਬਣਾਓ।"

ਪਰ ਆਰਟੀ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,
"ਹੇ ਰਾਜਾ ਜੀ! ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਹੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ।"

ਰਾਜਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, "ਇਸਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿਓ!"



ਆਰਟੀ ਨੂੰ ਕੈਦਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠ ਗਿਆ? ਨਹੀਂ!

ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਦੂਈ ਪੈਂਸਿਲ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਾਬੀ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ।

ਦੇਖੋ! ਉਸਨੇ ਕੈਦਖਾਨੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ! ਹੁਣ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ!

(ਮਲੇਸ਼ੀਆਈ ਕਹਾਣੀ)



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist S. P. Raju



ਬਾਂਦਰ ਮਾਲੀ

05

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਲ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਸਭ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਜਲਦੀ-ਜਲਦੀ ਮੁਕਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਖਰੀਦਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਪੈਕ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ।

ਸਿਰਫ਼ ਮੱਹਲ ਦਾ ਮਾਲੀ ਹਿਚਕਿਚਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਜੇ ਮੈਂ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬੂੱਟੇ ਸੁੱਕ ਜਾਣਗੇ।” ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇ...”

ਰਾਜੇ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਝੁੰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,



“ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੌਜਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ‘ਤੇ ਝੂਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਸੁਆਦਲੇ ਫਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋ, ਖੇਡਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰੋਗੇ?”

“ਜ਼ਰੂਰ!” ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਬੂੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ।”

ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਹਾਂ, ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ!”





ਮਾਲੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਬੂੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇ —ਨਾ ਘੱਟ, ਨਾ ਵੱਧ।"

ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਲੈ ਕੇ ਬੂੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਮੁੱਖੀ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਹਰ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇ।"

ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਪਰ ਪੂਰਾ ਪਾਣੀ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?"

ਮੁੱਖੀ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੋਚਿਆ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਹਰ ਬੂੱਟੇ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੇਖੋ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਦਿਓ।"



ਫਿਰ ਬਾਂਦਰ ਸਾਰੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਫਿਰਦੇ ਹੋਏ ਬੂੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਝਗੜਣ ਲੱਗ ਪਏ—

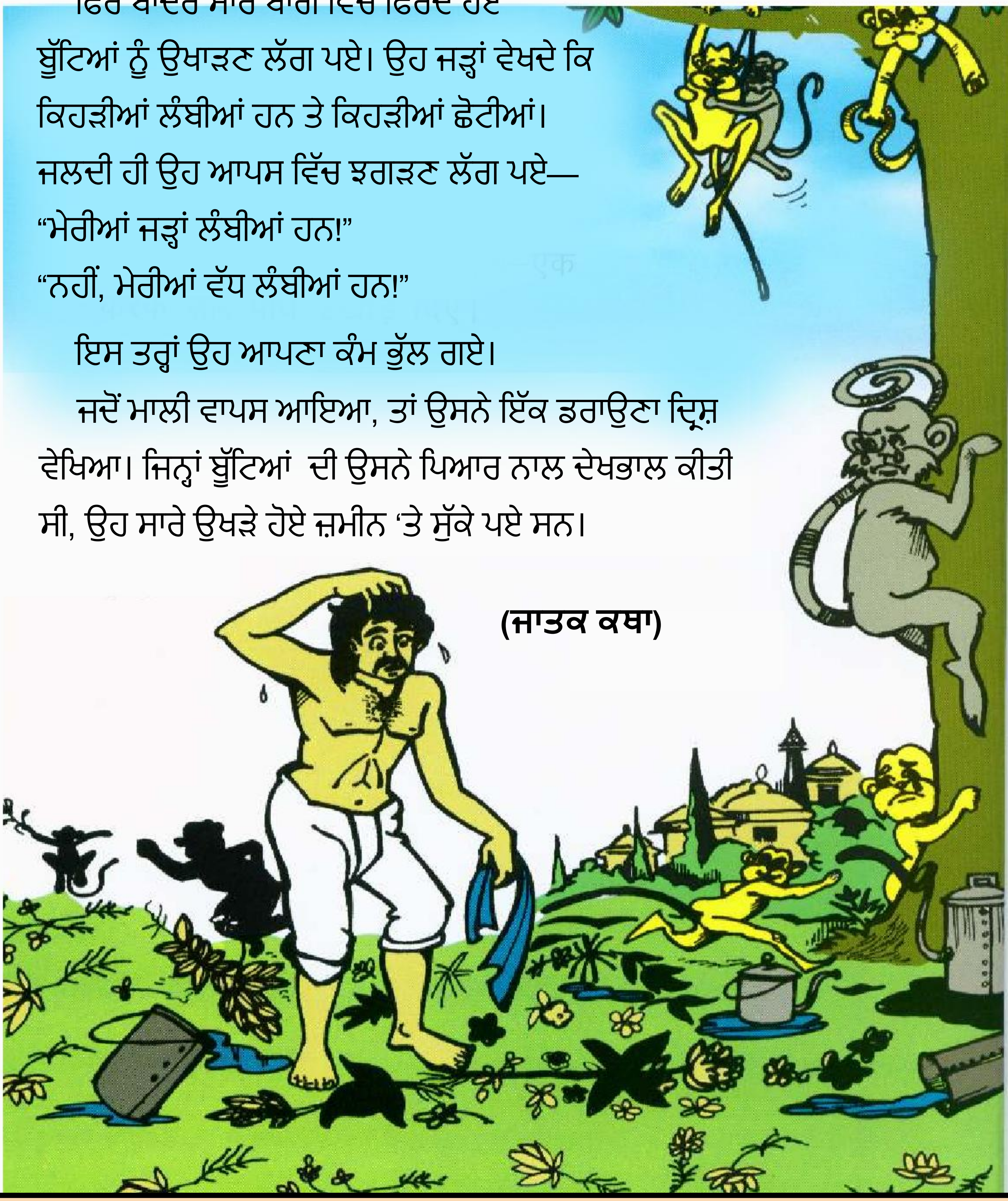
“ਮੇਰੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹਨ!”

“ਨਹੀਂ, ਮੇਰੀਆਂ ਵੱਧ ਲੰਬੀਆਂ ਹਨ!”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਭੁੱਲ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਮਾਲੀ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੂੱਟਿਆਂ ਦੀ ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਖੜੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਸੁੱਕੇ ਪਏ ਸਨ।

(ਜਾਤਕ ਕਥਾ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist S. P. Raju

ਅੱਧਾ ਤੇਰੇ ਲਈ, ਅੱਧਾ ਮੇਰੇ ਲਈ

ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਜੰਗਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਖੇਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਬੀਜੇਗਾ। ਮਿੱਟੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ, ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ, ਘਾਹ-ਫੂਸ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਪੱਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਇਹ ਸੱਭ ਇੱਕ ਭਾਲੂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਭਾਲੂ ਕਿਸਾਨ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,

"ਓ ਕਿਸਾਨ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵਾਂਗਾ!" ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਕਿਸਾਨ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਓ ਭਾਲੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਖਾਓ! ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਵੰਡ ਲਵਾਂਗਾ।"





ਭਾਲੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾ ਥੱਲੇ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸਮਝ ਗਿਆ।!"

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਰ ਬੂੱਟੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਮੈਂ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਤੁਸੀਂ ਰੱਖ ਲਿਓ।" ਭਾਲੂ ਮੰਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਉਸ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੇ ਖੇਤ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਈ।

ਜਦੋਂ ਫ਼ਸਲ ਤਿਆਰ ਹੋਈ, ਭਾਲੂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆ ਗਿਆ। ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਆਪਣੇ ਰੇਹੜੇ 'ਤੇ ਭਰ ਲਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਣ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਭਾਲੂ ਗਰਜਿਆ,

"ਰੁਕ! ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਜੜਾਂ ਵੀ ਦੇ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।"

ਕਿਸਾਨ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਭਾਲੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮੂੰਗਫਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਭਾਲੂ ਨੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਖਾਈ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ,

"ਇਹ ਜੜਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਪੱਤੇ ਤੇ ਡੰਢਲ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਸਵਾਦ ਹਨ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ!"

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ...

ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਿਹਾ,

“ਭਾਲੂ ਜੀ! ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਰ ਫ਼ਸਲ ਬੀਜਾਂਗਾ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜੜਾਂ ਲੈ ਲਿਓ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲਵਾਂਗਾ।”

ਭਾਲੂ ਮੰਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ, ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮੱਕੀ ਬੀਜੀ। ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਦੇ ਪੌਂਦੇ ਉੱਚੇ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਏ।

ਭਾਲੂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਇਆ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜੜਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਦੇ ਟਾਂਡੇ ਆਪਣੇ ਰੇਹੜੇ ‘ਤੇ ਭਰ ਕੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।



ਭਾਲੂ ਨੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਚੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ,
"ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ! ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ! ਜੇ ਉਹ ਮੁੜ ਕਦੇ ਇੱਥੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵਾਂਗਾ!"

ਪਰ ਉਹ ਚਾਲਾਕ ਕਿਸਾਨ—ਕੀ ਉਹ ਕਦੇ ਮੁੜ ਆਵੇਗਾ?



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਘਰ ਬਦਲਣਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ ਬੰਗਲਾ ਖਰੀਦਿਆ। ਘਰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਕੂਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਪਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ!



ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਬੰਗਲੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤਰਖਾਣ ਦੀ ਦੁਕਾਨ।

ਸਾਰਾ ਦਿਨ “ਠੱਕ-ਠੱਕ, ਝਨ-ਝਨ” ਲੁਹਾਰ ਦੇ ਹਥੌੜੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ “ਜ਼ਜ਼ਜ਼ਜ਼..., ਜ਼ਜ਼ਜ਼ਜ਼...” ਤਰਖਾਣ ਦੀ ਆਰੀ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।

ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੋਰ ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਉਹ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਲੁਹਾਰ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।



ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,

“ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਸ਼ੋਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੀਂਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।”

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ,

“ਸਾਹਿਬ, ਸਾਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰੋ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।”

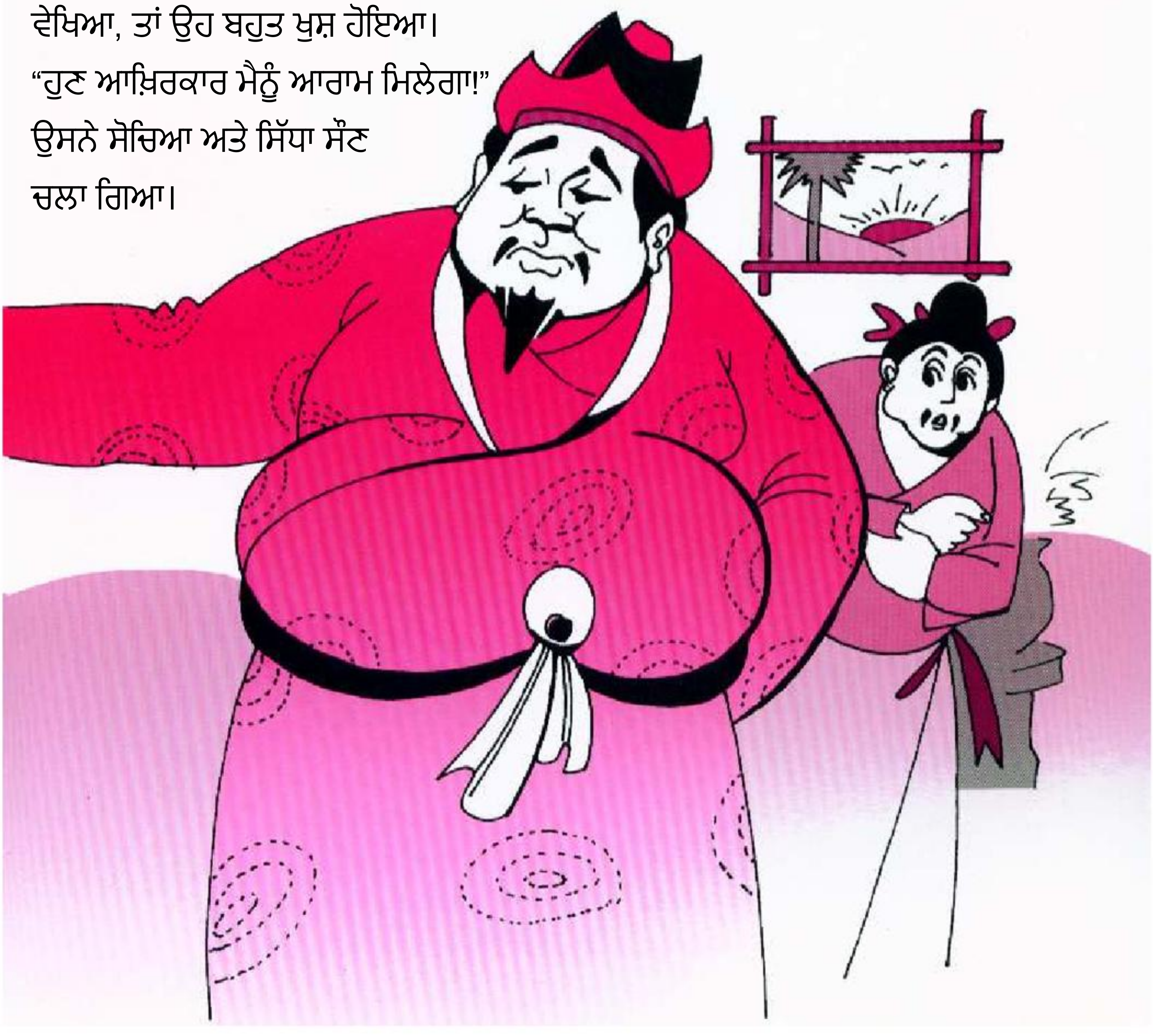
ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

“ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਲੈ ਜਾਓ।” ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਦੋਵੇਂ ਕਾਰੀਗਰ ਮੰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਚਲੇ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਦ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ‘ਤੇ ਲੱਦਦੇ ਵੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ।

“ਹੁਣ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਮੈਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲੇਗਾ!”
ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸੌਂਣ
ਚਲਾ ਗਿਆ।



ਪਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਫਿਰ ਉਸੇ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਜਾਗਿਆ!

"ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ?" ਉਸਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ।

ਨੌਕਰ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਮਾਲਕ ਜੀ! ਲੁਹਾਰ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਦਲ ਲਏ ਹਨ। ਪਰ ਲੁਹਾਰ ਹੁਣ ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣ ਲੁਹਾਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ!"

(ਕੋਰੀਆਈ ਕਹਾਣੀ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਪੰਛੀ ਕਿਸਦਾ?



ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣੀ ਸਵੇਰ ਸੀ। ਬਾਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਪੰਛੀ ਚਹਿਚਹਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸਿੱਧਾਰਥ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਚਾਨਕ ਪੰਛੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਉੱਡਣ ਲੱਗ ਪਏ। "ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ?" ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੰਸ ਆਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਡਿੱਗਿਆ! ਉਹ ਸਿੱਧਾਰਥ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਆ ਡਿੱਗਿਆ। ਇੱਕ ਤੀਰ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਰਦ ਅਤੇ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ!



ਸਿੱਧਾਰਥ ਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤੀਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਜ਼ਖ਼ਮ ‘ਤੇ ਦਵਾਈ ਲਗਾਈ। ਹੰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਹੰਸ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਖ਼ਿਰ ਉਹ ਕੰਬਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਗਿਆ।

ਅਚਾਨਕ ਸਿੱਧਾਰਥ ਦਾ ਭਰਾ ਦੇਵਦੱਤ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਧਾਰਥ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਹੰਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਕ ਗਿਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੰਛੀ ਦੇ ਦਿਓ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। “ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ!”



ਪਰ ਸਿੱਧਾਰਥ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਨਹੀਂ! ਇਹ ਪੰਛੀ ਮੇਰਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਹੈ।"

ਉਸਨੇ ਹੰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਮੱਹਲ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਦੇਵਦੱਤ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ[

ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ,
"ਸਿੱਧਾਰਥ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਪੰਛੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ।"

ਸਿੱਧਾਰਥ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਪਿਤਾ ਜੀ, ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਤੀਰ ਮਾਰ ਕੇ ਇਸ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੰਛੀ ਮੇਰਾ ਹੈ।"



ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ।"

ਰਾਜੇ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ,
"ਦੇਵਦੱਤ, ਤੂੰ ਇਸ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਿੱਧਾਰਥ ਨੇ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੰਛੀ ਸਿੱਧਾਰਥ ਦਾ ਹੈ।"



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਊਠ ਅਤੇ ਲੂੰਬੜੀ

“ਓਏ ਊਠ ਭਰਾ!” ਲੂੰਬੜੀ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। “ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਰ ਵੇਖੋ! ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਸਦਾਰ ਖੀਰੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਹਨ? ਆਓ, ਚੱਲੀਏ ਤੇ ਖਾਈਏ!”

“ਹਾਂ, ਚੱਲੀਏ!” ਊਠ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਲੂੰਬੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਕੰਢੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਲੂੰਬੜੀ ਥੱਲੇ ਉੱਤਰ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਏ ਅਤੇ ਖੀਰੇ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।

“ਮਜ਼ੇਦਾਰ!” ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ।





ਲੂੰਬੜੀ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਖੀਰੇ ਖਾਧੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੇਟ ਭਰ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਊਠ ਹਾਲੇ ਵੀ ਖਾਂਦਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲੂੰਬੜੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੌੜਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ,
"ਭਰਾ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਰੱਜੇ ਨਹੀਂ?"

ਊਠ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਮੇਰਾ ਪੇਟ ਹਾਲੇ ਅੱਧਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ! ਚੁੱਪ ਰਹੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖਾਣ ਦਿਓ।"

ਲੂੰਬੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ! ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪੇਟ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਆਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ!"

ਅਤੇ ਉਹ ਚੀਕਣ ਲੱਗ ਪਈ—"ਊਊਊਊ!"



ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਉਹ ਡੰਡੇ ਲੈ ਕੇ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਆ ਗਏ। ਲੂੰਬੜੀ ਤਾਂ ਭੱਜ ਕੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਾ ਊਠ ਫੱਸ ਗਿਆ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰਿਆ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਛੁੱਟ ਕੇ ਲੂੰਬੜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਲੂੰਬੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਹਾਏ! ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਰਿਆ!"

ਊਠ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਆਓ, ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਬੈਠੋ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਚੱਲੀਏ।"



ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਊਠ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਝੂਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਲੂੰਬੜੀ ਡਰ ਗਈ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ,

"ਓਏ ! ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਝੂਲ ਰਹੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਜਾਵਾਂਗੀ!"

ਊਠ ਨੇ ਕਿਹਾ,

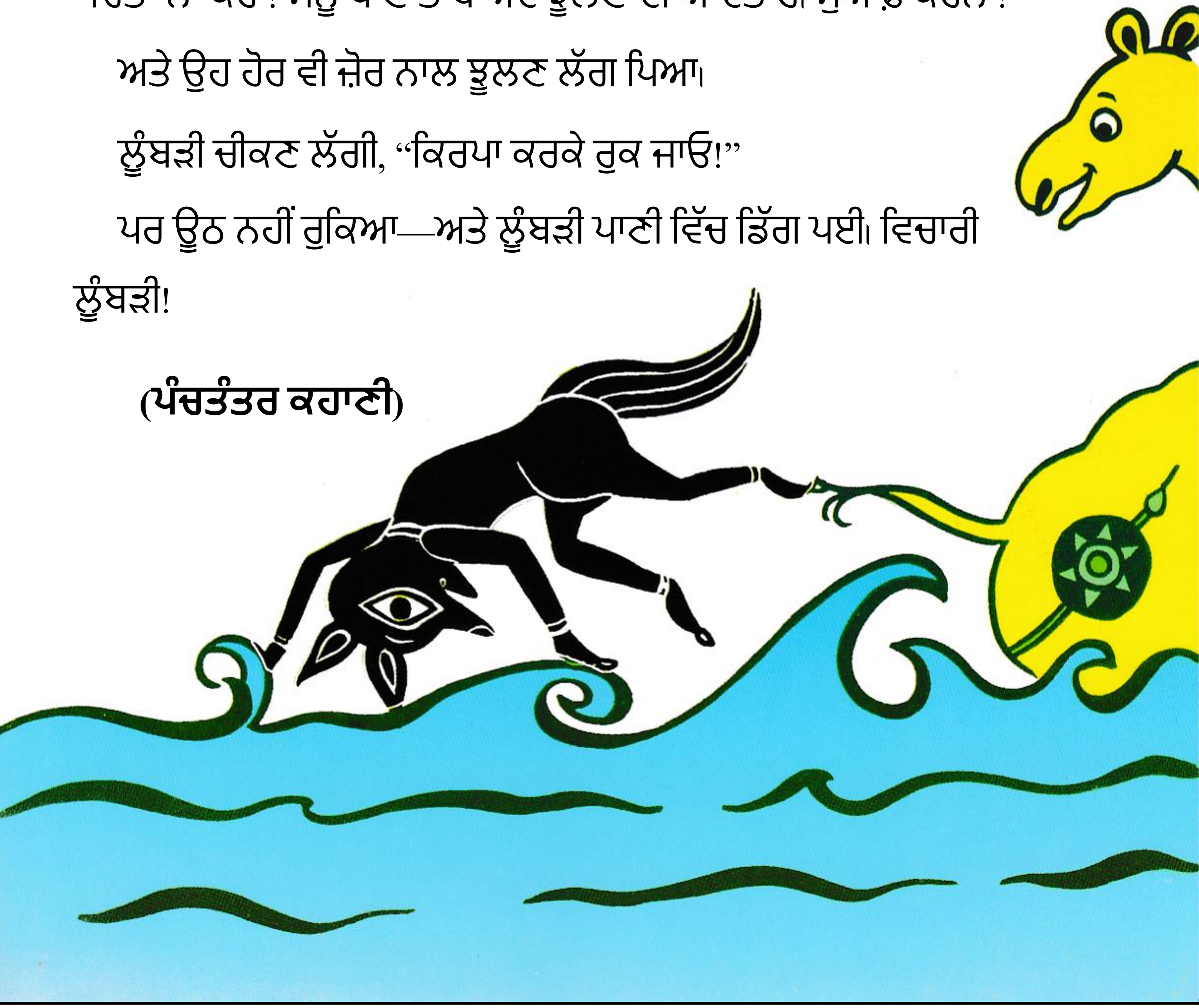
"ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ ! ਮੈਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝੂਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ!"

ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਝੂਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਲੂੰਬੜੀ ਚੀਕਣ ਲੱਗੀ, "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰੁਕ ਜਾਓ!"

ਪਰ ਊਠ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ—ਅਤੇ ਲੂੰਬੜੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਵਿਚਾਰੀ ਲੂੰਬੜੀ!

(ਪੰਚਤੰਤਰ ਕਹਾਣੀ)



P. Saraswati   V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi   S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਟਾਹਣੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ



"ਟੱਪ!"

ਇੱਕ ਸੁੱਕੀ ਟਾਹਣੀ ਟਾਹਣ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਪਈ ਰਹੀ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਉਹ ਉੱਠੀ ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਈ।



ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਟਾਹਣੀ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਕੋਲ ਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਤੈਰਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਅਚਾਨਕ... ! ਟਾਹਣੀ ਨੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਾਹਣ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਕੋਇਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਸੁਹਣਾ ਗੀਤ ਗਾ ਰਹੀ ਸੀ।



ਟਾਹਣੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਰੁਕ ਗਈ।

ਉਹ ਕੋਇਲ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ... "..." "..." ਟਾਹਣੀ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀ! ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਚੱਲ ਪਈ।

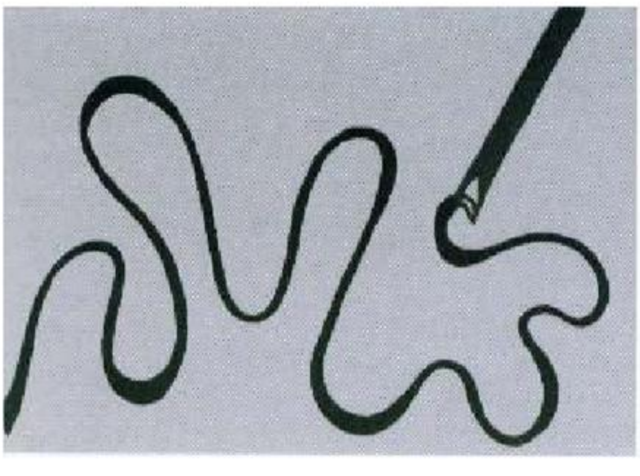


ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਟਾਹਣੀ ਇੱਕ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਬੂਟੇ ਕੋਲ ਆਈ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, “ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ ਹੈਂ!” ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕੀ।

ਕੁਝ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਡੱਡੂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦੇ ਵੇਖਿਆ! ਟਾਹਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ-ਅੱਧ ਲਾਈਨ ਸੁਝਾਏ। ਪਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

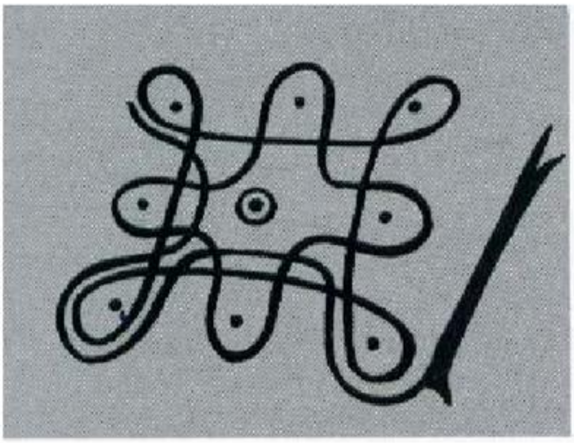
ਵਿਚਾਰੀ ਟਾਹਣੀ! ਉਹ ਮੁੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਏ ਹੋਏ ਰਸਤੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੀ।





ਆਹਾ ! ਇਹ ਕੀ ਸੀ? ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਿੱਧੀ ਟਾਹਣੀ ਤੱਕ ਆ ਰਹੀ ਸੀ! ਉਹ ਲਕੀਰ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ!

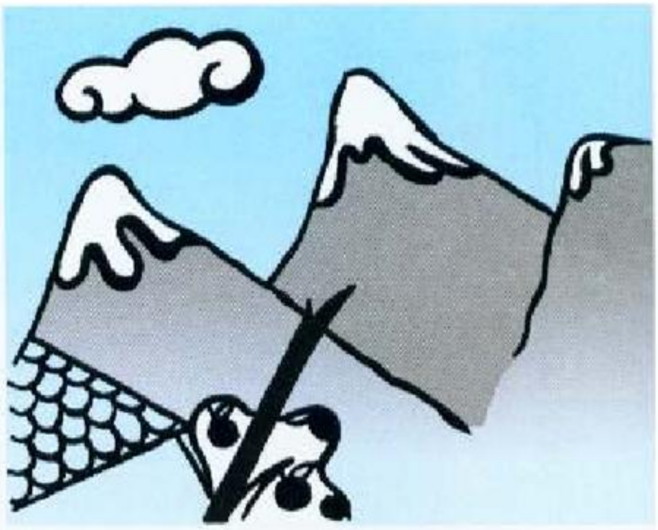
ਟਾਹਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਝੂਮ ਉੱਠੀ। ਉਹ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਕੀਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ — ਹਿੰਮਤ ਵਾਲੀਆਂ, ਸੋਹਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ!



ਜੰਗਲ ਦੇ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਟਾਹਣੀ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਗਿਆ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ!

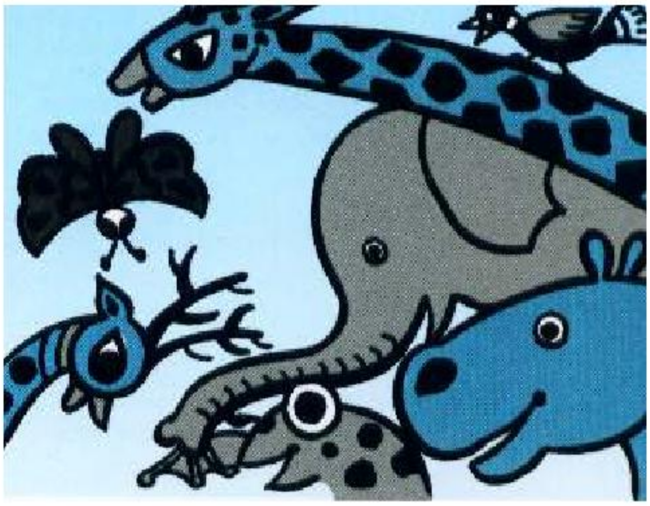
ਹਰ ਕੋਈ ਟਾਹਣੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।





ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫੜਫੜਾਏ ਅਤੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਪਏ ਅਤੇ ਝੂਮਣ ਲੱਗੇ। ਤਿਤਲੀਆਂ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੇ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹਿਲਾਈਆਂ।

ਪਰ ਟਾਹਣੀ ਨੇ ਨਾ ਕੁਝ ਵੇਖਿਆ, ਨਾ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ। ਉਸਦਾ ਮਨ ਸਿਰਫ਼ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੀ ਗਈ।





ਅਚਾਨਕ ਅਸਮਾਨ ਕਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਟਪ-ਟਪ, ਟਪ-ਟਪ... ਮੀਂਹ ਦੀ ਬੂੰਦਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੋਹਣੇ ਚਿੱਤਰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ! ਜੰਗਲ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪਰ ਟਾਹਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਨਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ!

ਹੁਣ ਉਹ ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਹੇਠਾਂ ਛੁਪ ਗਈ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਰੁਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਬੱਦਲ ਹੁਣ ਖੁਲ੍ਹਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ...

(John Lechner ਦੀ ਕਹਾਣੀ
"The Clever Stick" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਹੋਰ ਫਲ ਨਹੀਂ!

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਤਰਬੂਜ਼ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੱਡੇ, ਗੋਲ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤਰਬੂਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੰਦ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ।

"ਓਹ!" ਬਾਂਦਰ ਚੀਖਿਆ, "ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੌੜਾ ਹੈ!"

ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੈਨੂੰ ਤਰਬੂਜ਼ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਨਰਮ ਹਿੱਸਾ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਛਿਲਕਾ ਨਹੀਂ।"

ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਛਿਲਕਾ ਥੁੱਕ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ!" ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ। "ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ!"



ਬਾਂਦਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਚਾਨਕ ਹਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਿੱਠੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆਈ। ਆਹਾ! ਇੱਥੇ ਖਰਬੂਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬਾਗ ਸੀ! ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖਰਬੂਜ਼ਾ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਚੱਖਿਆ।

"ਛੀ!" ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚਿੱਪਚਿੱਪਾ ਹੈ!"

ਇੱਕ ਖੋਤਾ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਰੁੱਕ! ਖਰਬੂਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛਿਲਕੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਲਾ ਨਰਮ ਗੁੂਦਾ ਖਾ।"

ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਚਿੱਪਚਿੱਪੇ ਬੀਜ ਥੁੱਕ ਦਿੱਤੇ। "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ!" ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ। "ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ!"





ਬਾਂਦਰ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖਾ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਫਲ ਪਏ ਸਨ। ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ। ਓਹ! ਉਹ ਬਦਾਮ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹੇਠਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ!
"ਇਹ ਫਲ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਨਰਮ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਆਦਲੇ ਹੋਣਗੇ!"

ਉਹ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਦਾਮ ਤੋੜ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਨੀਲੀ ਚਿੜੀ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਨਰਮ ਛਿਲਕੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾ! ਸਖ਼ਤ ਖੋਲ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰਲਾ ਬਦਾਮ ਖਾ।"

ਪਰ ਕੀ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਸੁਣਿਆ? ਨਹੀਂ! ਉਸਨੇ ਬਦਾਮ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ। "ਮੇਰਾ ਦੰਦ ਟੁੱਟ ਗਿਆ!" ਉਹ ਚੀਖਿਆ।
ਉਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।



ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਕਰਦਾ ਜਬੜਾ ਫੜ ਕੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੌੜਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਇੱਕ ਨੀਵੀਂ ਟਾਹਣੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਨਾਸ਼ਪਤੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਸ਼ਪਤੀ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੁੱਖ ਦੇ ਤਣੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਲੇ ਬੀਜ ਕੱਢ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਏ। "ਛੀ!" ਉਹ ਚੀਖਿਆ ਅਤੇ ਬੀਜ ਥੁੱਕ ਦਿੱਤੇ।

ਨੀਲੀ ਚਿੜੀ ਉੱਡ ਕੇ ਆਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਨਾਸ਼ਪਤੀ ਸੁਆਦਲੀ ਸੀ?" ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਨਾਸ਼ਪਤੀ ਚਿੜੀ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। "ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਫਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ!" ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਚਲਾ ਗਿਆ।

(ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ)



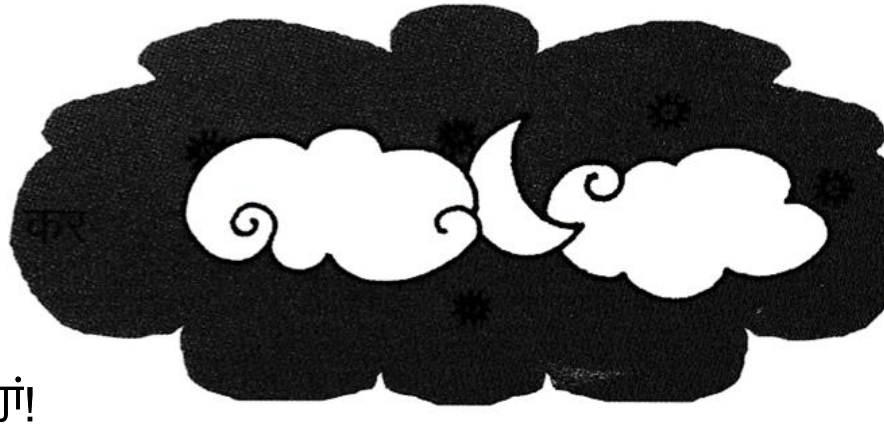


P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

12

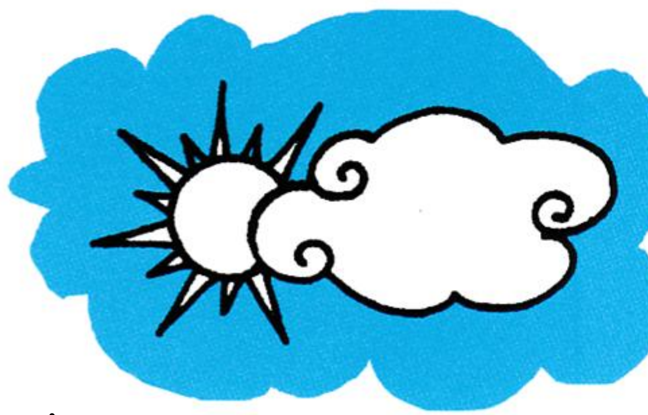
ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਮੈਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਂਦਾ ਹਾਂ!

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਰੋਂਦਾ ਹਾਂ,
ਧਰਤੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਜਾਲ 'ਤੇ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ,
ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ।



ਮੈਂ ਕਦੇ ਗੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ,
ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਚਿੱਟਾ।
ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮੰਦ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ,
ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤਾਕਤਵਰ ਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ!

ਮੈਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ,
ਉੱਚਾ, ਚਿੱਟਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਤੈਰਦਾ ਹਾਂ।
ਕਦੇ ਮੈਂ ਕਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਭਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਫਿਰ ਗੜਗੜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।



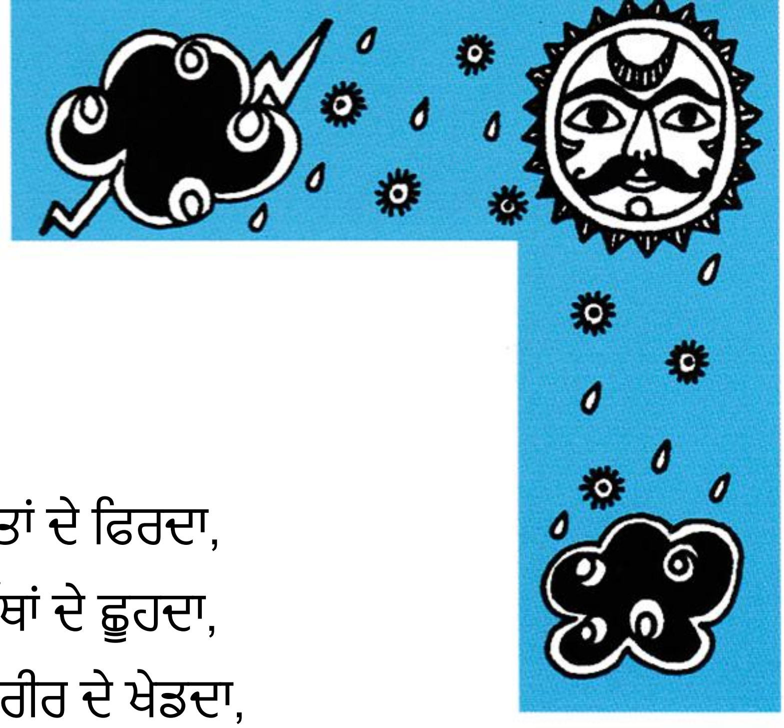
ਇਹ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀ ਕਮਾਨ,
ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੈ—ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ!

ਜੀਵਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ—ਮੈਨੂੰ ਵੀ!
ਜੀਵਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਮੈਨੂੰ ਵੀ!
ਜੀਵਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ!
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ!

ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੋਹਣੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਛੱਤ ਹੈ,
ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨੇੜੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ,
ਉਹ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ!

ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੀਂਹ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ,
ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਫਸਲਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਣਗੀਆਂ,
ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਧਰਤੀ ਕਦੇ ਸੰਭਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ,
ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂਦ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ!





ਘੁੰਮਦਾ ਤੇ ਦੌੜਦਾ,
ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਤੇ ਖੇਡਦਾ,
ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਵੇਖੇ,
ਤੁਰੰਤ ਝਪਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ!

ਬਿਨਾਂ ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਫਿਰਦਾ,
ਬਿਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਛੂਹਦਾ,
ਬਿਨਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੇਡਦਾ,
ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਂਦਾ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਏ! ਇਹ ਗਰੀਬ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ—
ਸਵੇਰੇ ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਲਪੇਟਦਾ ਨਹੀਂ!

ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਲਚਲ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ,
ਮੇਰੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਜੀਵ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
ਮੈਂ ਹਰ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ,
ਸਿਰਫ਼ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਅੱਗ, ਧਰਤੀ, ਕਮਾਨ,ਹਵਾ, ਪਾਣੀ,
ਅਸਮਾਨ, ਸੂਰਜ, ਸਮੁੰਦਰ,
ਚੰਦਰਮਾ, ਤਾਰੇ, ਮੀਂਹ, ਬੱਦਲ, ਬਿਜਲੀ

ਇੱਕ ਤੰਗ ਲਿਪਟੀ ਹੋਈ ਚਾਦਰ ਵਾਂਗ,
ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਢੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।
ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਪਸੀਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਤੇ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੰਬਦਾ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਉੱਭਰੀ ਲਕੀਰ,
ਦੋਨੋਂ ਪਾਸਿਆਂ ਢਲਾਨ ਵਾਲੀ।

ਇਹ ਭੈਣਾਂ ਹਨ,
ਇਹ ਗੁਆਂਢਣਾਂ ਹਨ,
ਇਹ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ,
ਪਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ।

ਮੈਂ ਹਰ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ,
ਪਰ ਕਦੇ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸੁਣਿਆ।

ਮੈਂ ਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਗਰਮੀ ਤੇ ਮਿੱਠਾਸ ਨਾਲ,
ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਵਾਦਾਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ,
ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਜੀਭ, ਨੱਕ, ਅੱਖਾਂ, ਕੰਨ, ਚਮੜੀ

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi
Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਕੂਚ

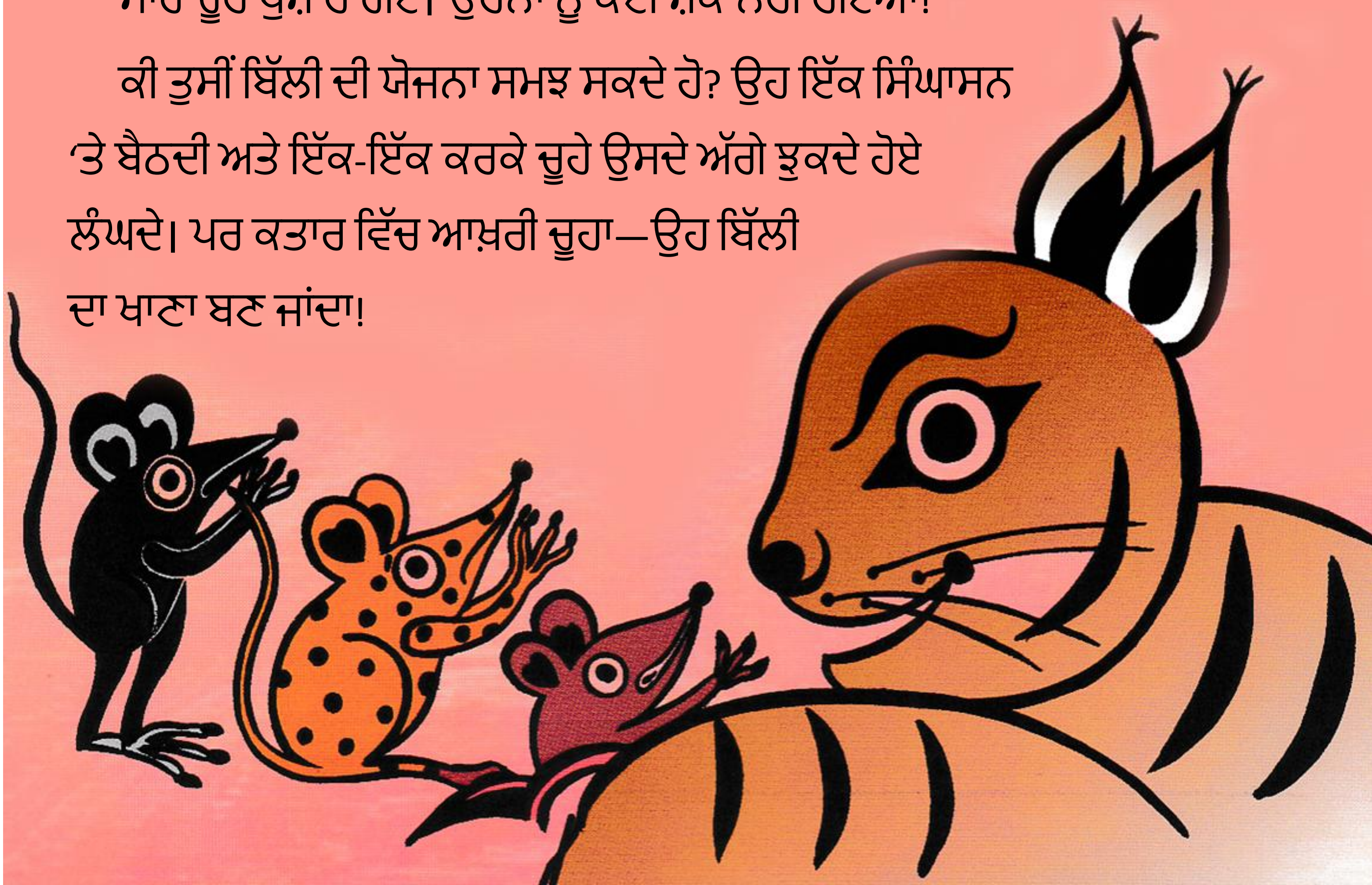
ਇੱਕ ਚਾਲਾਕ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਦੋਸਤੋ! ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌੜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਆਓ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰੀਏ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਮਿਲਜੁਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ?"

ਚੂਹੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ।

ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨੋ। ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲੰਘੋ, ਸਿਰ ਝੁਕਾਓ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਜਾਓ। ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ!"

ਸਾਰੇ ਚੂਹੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ!

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਉਹ ਇੱਕ ਸਿੰਘਾਸਨ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਚੂਹੇ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਹੋਏ ਲੰਘਦੇ। ਪਰ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਆਖ਼ਰੀ ਚੂਹਾ—ਉਹ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ!



ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ।

ਪਰ ਚੂਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਦੋਸਤ ਸਨ—ਅੰਬੇ ਅਤੇ ਰੰਬੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਰ ਦਿਨ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਟੋਲੀ ਛੋਟੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ!

ਅੰਬੇ ਅਤੇ ਰੰਬੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਿੱਲੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

ਅਗਲੇ ਸਵੇਰੇ ਅੰਬੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ, "ਰੰਬੇ, ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਹੈਂ?" ਰੰਬੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹਾਂ!"



ਜਿਵੇਂ ਕਤਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਉਹ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ—ਇਸ ਵਾਰੀ ਰੰਬੇ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਅੰਬੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ।

ਬਿੱਲੀ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਇਸ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼, ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰੀ, ਸੁਆਦਲਾ ਖਾਣਾ ਆਪ ਹੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਧੀਆ ਜੁਗਤ ਸੀ!

ਪਰ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੇ? ਜੇ ਬਿੱਲੀ ਸਵੇਰੇ ਰੰਬੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅੰਬੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਚਾਲਾਕੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ।

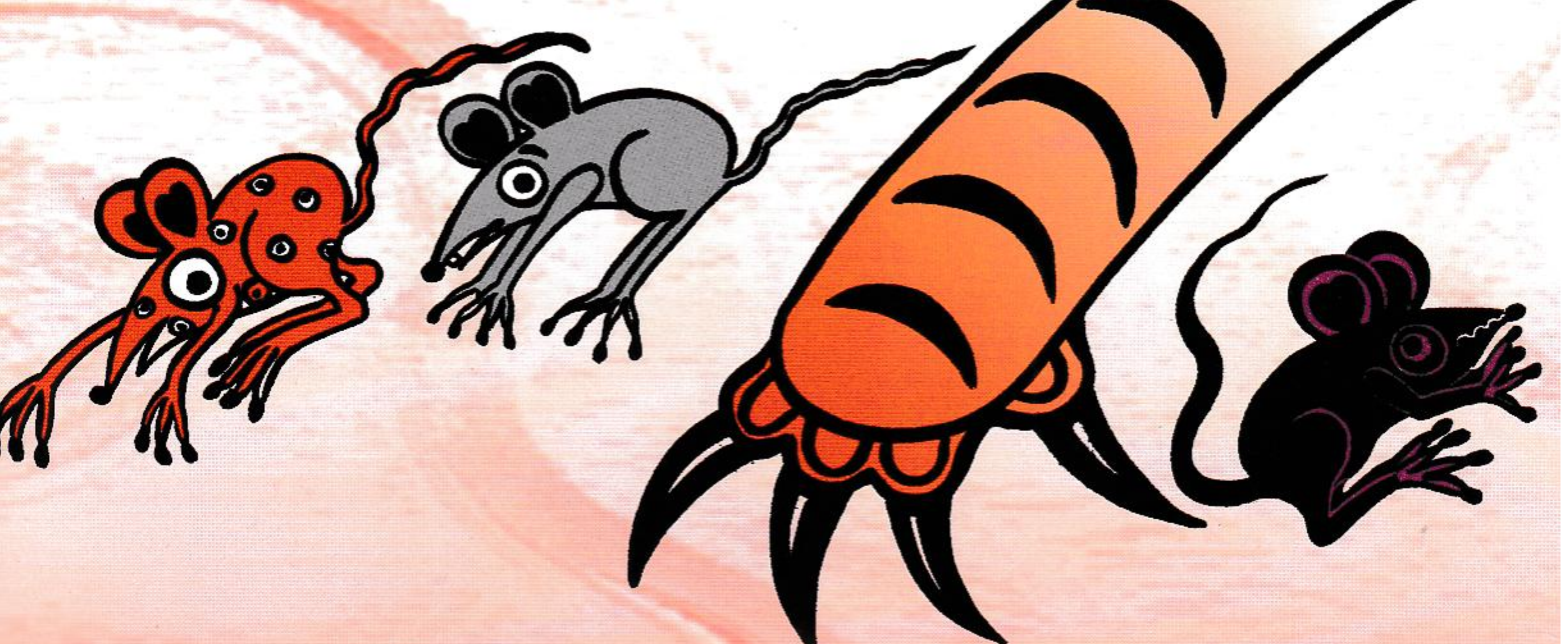
ਉਸ ਦਿਨ ਬਿੱਲੀ ਭੁੱਖੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਰਾਤ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂਦ ਦੇ ਲੰਘ ਗਈ!



ਪਰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਮਿਲੀ। “ਕੱਲ੍ਹ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਅਜੀਬ ਸੀ,” ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਅੱਜ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖ਼ਰੀ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਵਾਂਗੀ।” ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ‘ਤੇ ਜਾ ਬੈਠੀ।

ਪਰ ਉਸ ਸਵੇਰੇ ਵੀ ਅੰਬੇ ਅਤੇ ਰੰਬੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਇਆ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਨੀਂਦਰੀ ਰਾਤ! ਬਿੱਲੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਚੀਖੀ, “ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਹਰਾਉਣਗੇ? ਮੈਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗੀ!”



ਉਸ ਰਾਤ ਅੰਬੇ ਅਤੇ ਰੰਬੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਜੇ ਬਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੇਖੋ, ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਜਾਣਾ।”

ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਅੰਬੇ ਨੇ ਚੀਕ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਰੰਬੇ, ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਹੈਂ?" ਤਾਂ ਬਿੱਲੀ ਝਪਟ ਪਈ।

ਪਰ ਕੀ ਚੂਹੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ? ਬਿਲਕੁਲ ਸਨ! ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ!

(ਤਿਬਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਖਾਲੀ ਗਮਲਾ

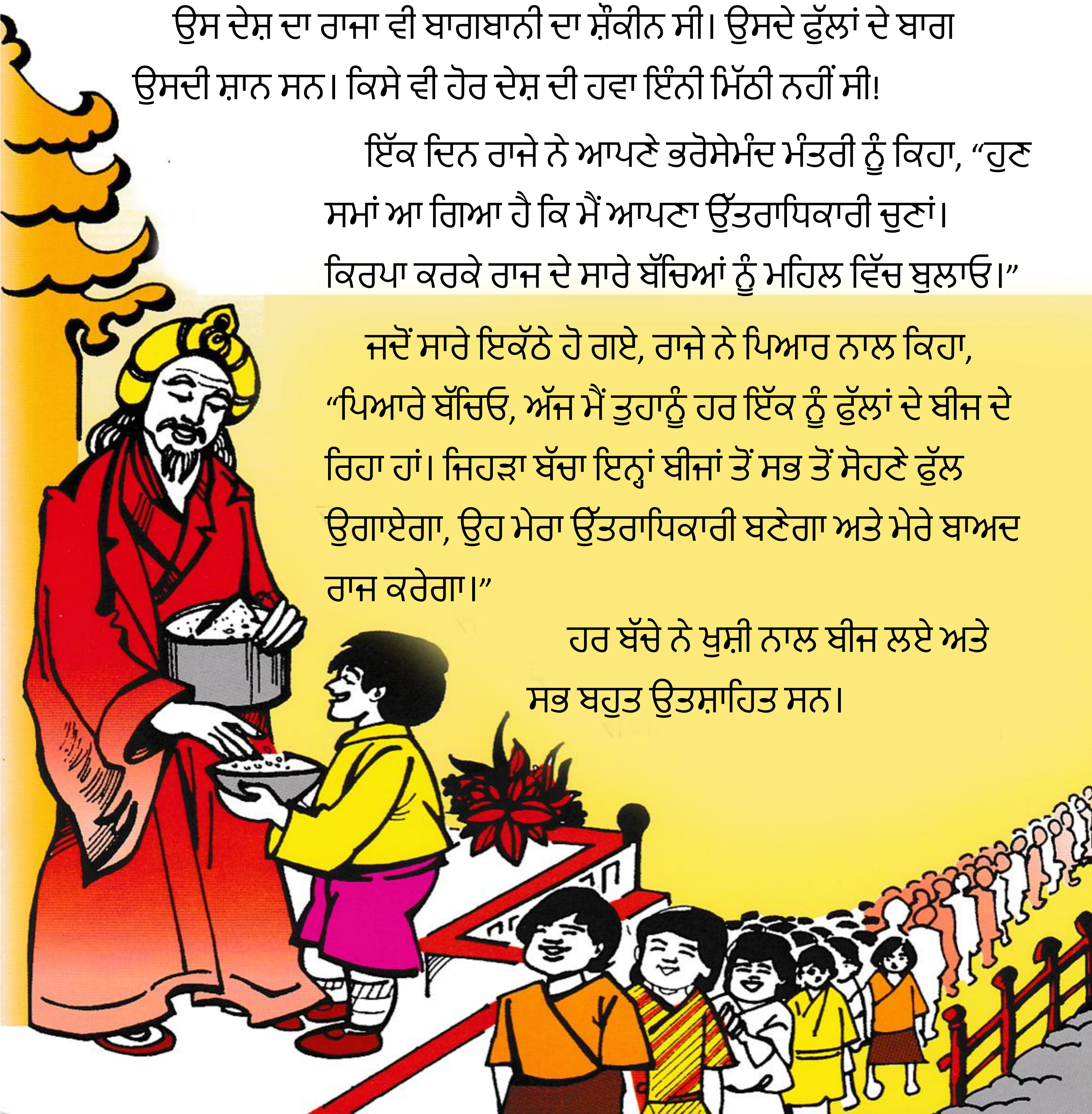
ਛੋਟਾ ਪਿੰਗ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕੀਨ ਮਾਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਤੇ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਫੁੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਿੜਦੇ ਸਨ।

ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵੀ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕੀਨ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਵਾ ਇੰਨੀ ਮਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਚੁਣਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਓ।”

ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ, ਰਾਜੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਬੱਚਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣੇ ਫੁੱਲ ਉਗਾਏਗਾ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ।”

ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬੀਜ ਲਏ ਅਤੇ ਸਭ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸਨ।



ਛੋਟਾ ਪਿੰਗ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬੀਜ ਇੱਕ ਗਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੀਜ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਾਣੀ ਦੇਂਦਾ ਅਤੇ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੰਗਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ।

ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਬੀਤ ਗਿਆ, ਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ! ਪਿੰਗ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਵੱਡਾ ਗਮਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੀਜ ਬੀਜੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਉਗਿਆ!

ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਮਲੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁਗੰਧ ਦਾ ਸੁਹਣਾ ਮੇਲ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਿੰਗ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਖੁਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਬੂਟੇ ਉਗਾ ਲਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਮੈਂ ਹੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹਾਂ,” ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਖਾਲੀ ਗਮਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਗੇ।” ਉਸਨੇ ਮਹਿਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।



ਪਰ ਪਿੰਗ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। “ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ,” ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। “ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ!”

ਉਧਰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।

ਜਦੋਂ ਪਿੰਗ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ, ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖਾਲੀ ਗਮਲਾ ਕਿਉਂ ਲਿਆਇਆ ਹੈ?”

ਪਿੰਗ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿੱਤੇ ਬੀਜ ਚੰਗੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਬੀਜੇ। ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਪੁੰਗਰੇ ਨਹੀਂ ! ਮੈਂ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਬਦਲੀ, ਗਮਲਾ ਵੀ ਬਦਲਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਉਗਿਆ।”





ਰਾਜਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ! ਉਸਨੇ ਪਿੰਗ ਵੱਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। "ਤੁਹਾਡੇ ਫੁੱਲ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਉੱਗੇ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਹ ਬੀਜ ਤਾਂ ਉਬਾਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ!"



ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਪਿੰਗ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਖਾਲੀ ਗਮਲਾ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ—ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, "ਇਹ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪਿੰਗ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅਗਲਾ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

15

ਦਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮਾ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਜ਼ੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਕੱਪੜੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਜਲਦੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਆਪਣਾ ਕੋਟ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਪੇਟ ਕੇ ਉਹ ਠੰਢੀ ਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਨਿਕਲ ਪਿਆ। ਇਕਦਮ ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਰਮ ਆਵਾਜ਼ ਪਈ।



"ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੰਢ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ," ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੰਬਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਟ ਸੀ ਦੇਵੇਂਗਾ?"

ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਵੇਖਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਗਈ, ਰਾਹ ਖਾਲੀ ਸੀ।"ਉੱਪਰ ਵੇਖ," ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ।" ਇਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੱਖ (ਅਰਧ ਚੰਦ) ਸੀ!

ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਚੰਦ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ। ਉਹ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਛੋਟਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਓਹ! ਇਹ ਗਰੀਬੜਾ ਠੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੜ ਗਿਆ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਗਰਮ ਕੋਟ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਚੰਦ ਦੇ ਅਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਟੇ। ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੋਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਚਿੱਟਾ ਅਤੇ ਸਾਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੋਟਾ ਅਸਤਰਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਚੰਦ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਕੋਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕੋਟ ਛੋਟਾ ਨਿਕਲਿਆ!

"ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਮਾਪ ਨਹੀਂ ਲਿਆ," ਚੰਦਨੇ ਝਿੜਕਿਆ। "ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੋਟ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ।"

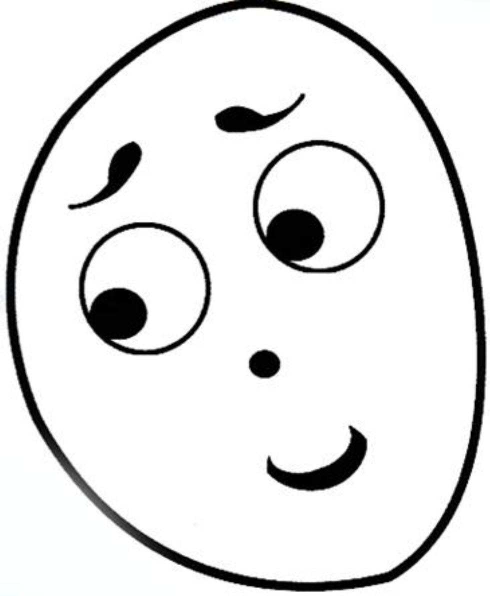
ਇੱਕ ਬਾਜ਼ ਨੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। "ਦਰਜ਼ੀ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਟੇਪ ਦਿਓ, ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਾਪਾਂਗਾ!"ਬਾਜ਼ ਚੰਦ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਉੱਡਿਆ।

ਬਾਜ਼ ਚੰਦ ਦੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਕੇ ਉੱਡਿਆ। ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਸਨੇ ਦਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਪ ਦੱਸ ਦਿੱਤੇ। ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਿੱਟ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦਰਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਕੋਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਬਰੀਕ ਕਾਤੀ ਹੋਈ ਨਰਮ ਉੱਨ ਨਾਲ ਕੋਟ ਸੀ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਾਲਰ ਤੇ ਬਾਂਹਾਂ 'ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਕਢਾਈ ਕੀਤੀ। ਕੋਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਬਣਿਆ!



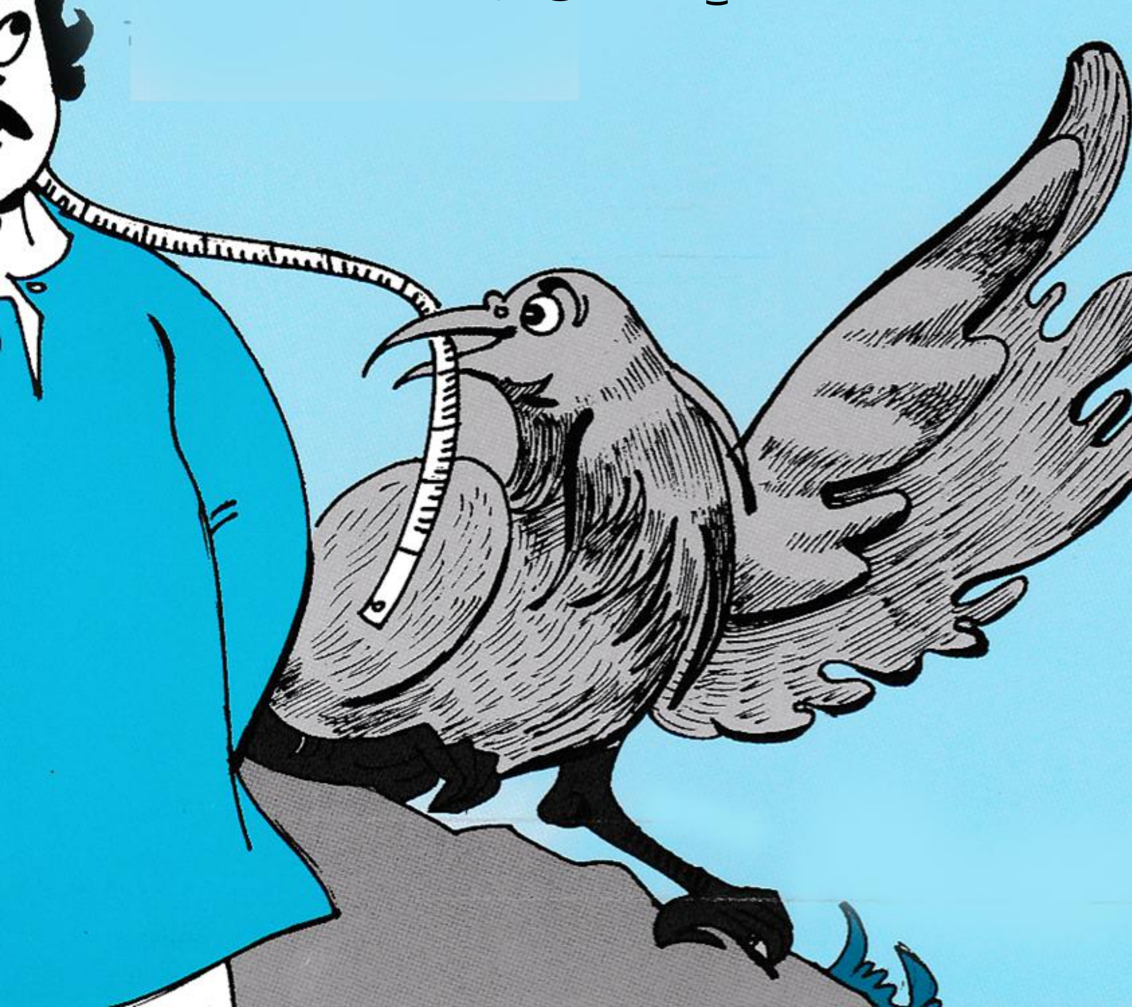
ਚੰਦ ਨੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਕਢਾਈ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਰਜ਼ੀ!" ਪਰ ਉਹ ਕੋਟ ਉਸਨੂੰ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਆਇਆ!



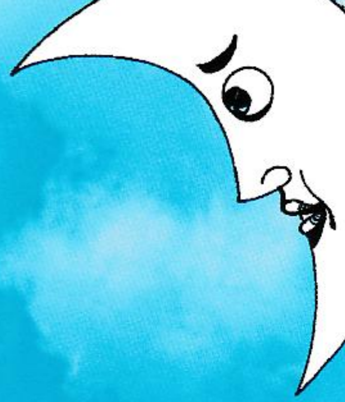
ਹੁਣ ਦਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਦੀ। "ਵੇਖ, ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਮੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਕੋਟ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ!"

"ਕਿਰਪਾ ਕਰ," ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਣਾ ਦੇ। ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਮਨ ਲਿਆ। "ਠੀਕ ਹੈ, ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਹੋਵੇਗਾ!" ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਚਲਾ ਗਿਆ, "ਉਮੀਦ ਹੈ ਤੂੰ ਹੋਰ ਮੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂਗਾ।"



ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕੋਟ ਸੀ ਲਿਆ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਧਾਗੇ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਕਲਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੋਟ ਬੜਾ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ!



ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਕੀ ਚੰਦ ਗੋਲ ਸੀ?

"ਇਹਨਾ ਵੱਡਾ ਕੋਟ ਮੈਨੂੰ ਠੰਢ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਏਗਾ?" ਉਸਨੇ ਵਧੀਆ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਟ ਇਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਢਿੱਲਾ ਜਿਹਾ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।



"ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ!" ਦਰਜ਼ੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ।

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੰਦ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

"ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਬਦਲਦੇ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਗਾਹਕ ਨਾ ਵੇਖਾਂ!" ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਘਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ

ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਿੱਖੀ ਹਵਾ ਵੱਗੀ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਹਿੱਲ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਅੰਬ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਅੰਬ ਨਹੀਂ ਸੀ—ਇਹ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਸੀ!

ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੁੰਮ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਉਹ ਲੁੜਕਦਾ ਹੋਇਆ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਲੁੜਕਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।

ਬੱਕਰੀ ਆਲਸ ਨਾਲ ਘਾਹ ਚੁੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਚੀਖੀ, "ਰੁੱਕ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ!"



ਪਰ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਹੱਸਿਆ। ਉਹ ਗਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ—

ਮੈਂ ਹਾਂ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ,
ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਮੈਂ ਲੁੜਕਦਾ, ਮੈਂ ਘੁੰਮਦਾ,
ਹਵਾ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਦਾ!
ਵੇਖੋ ਮੈਨੂੰ—ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ!



ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਲੁੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬੱਕਰੀ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜੀ।

ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਪਤੰਗ ਉਡਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੰਬ ਨੂੰ ਲੁੜਕਦਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਚੀਖਿਆ, "ਰੁੱਕ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ!"

ਅੰਬ ਫਿਰ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਗਾਇਆ—

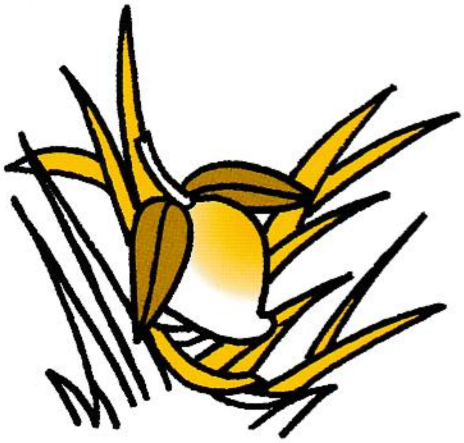
ਮੈਂ ਹਾਂ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ,
ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਮੈਂ ਲੁੜਕਦਾ, ਮੈਂ ਘੁੰਮਦਾ,
ਹਵਾ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਦਾ!
ਵੇਖੋ ਮੈਨੂੰ—ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ!

ਅੰਬ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।



ਬੱਕਰੀ ਅਤੇ ਮੁੰਡਾ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜੇ। ਕੁਝ ਕੁੜੀਆਂ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਬ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਰੁੱਕ! ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਾਂ!” ਉਹ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜ ਪਈਆਂ।

ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਬੱਕਰੀ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕੀ!



ਅੰਬ ਫਿਰ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ—

ਮੈਂ ਹਾਂ ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ,
ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਮੈਂ ਲੁੜਕਦਾ, ਮੈਂ ਘੁੰਮਦਾ,
ਹਵਾ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਦਾ!
ਵੇਖੋ ਮੈਨੂੰ—ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ!

ਉਹ ਲੁੜਕਦਾ ਹੀ ਗਿਆ। ਬੱਕਰੀ, ਮੁੰਡਾ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਅੰਬ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਖੇਤਾਂ, ਬਾਗਾਂ, ਫਲਦਾਰ ਬਾਗਾਂ ਅਤੇ ਛਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਇਆ ਲੁੜਕਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ। ਉਹ ਲੰਮੇ ਘਾਹ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਸੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁੱਤਾ ਰਿਹਾ—ਕਈ ਮਹੀਨੇ! ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਜਾਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪਈਆਂ।

ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ... ਉਹ ਪੁੰਗਰ ਰਿਹਾ ਹੈ...

ਹਾਂ! ਜਾਦੂਈ ਅੰਬ ਹੁਣ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਪਾਪੁਆ ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati   V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi   S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਗੌਰੀਏ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ



ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਅਤੇ ਚਾਮ-ਬਾ ਗੁਆਂਢੀ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਕਠੋਰ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਚਾਮ-ਬਾ ਦਇਆਲੂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਗੌਰੀਏ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਡਿੱਗਦਾ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਬੇਚਾਰੀ ਗੌਰੀਏ! ਉਸਦੀ ਲੱਤ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਸੀ! ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜੜੀਆਂ-ਬੂਟੀਆਂ ਦਾ ਲੇਪ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਲੱਤ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

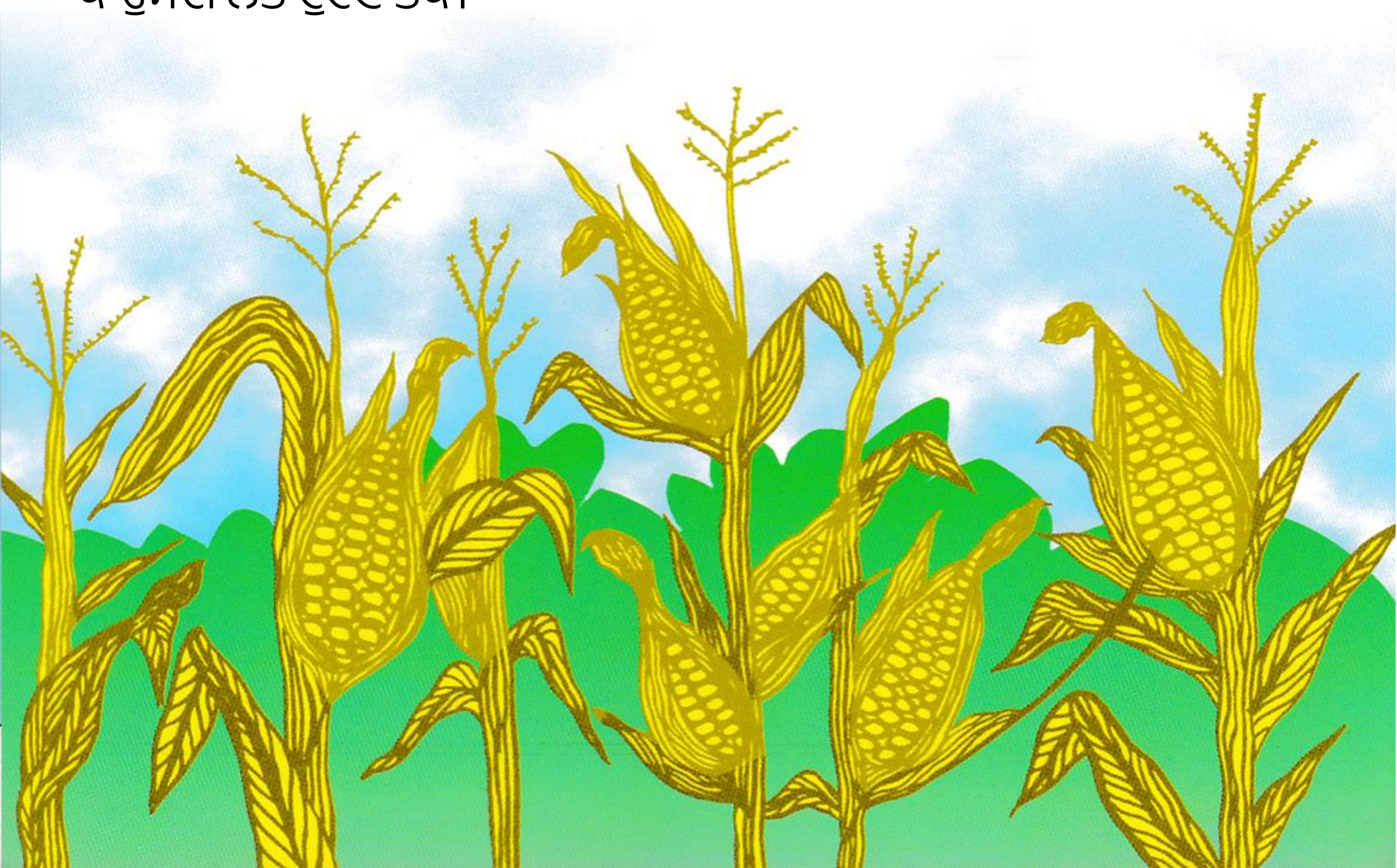
ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਡਣ ਜੋਗੀ ਹੋ ਗਈ, ਗੌਰੀਏ ਆ ਕੇ ਚਾਮ-ਬਾ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਬੀਜ ਸਨ। "ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬੀਜ ਚਾਮ-ਬਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। "ਇਹ ਬੀਜ ਬੀਜ ਦੇ ਅਤੇ ਵੇਖ ਕਿ ਕੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ!" ਫਿਰ ਉਹ ਉੱਡ ਗਈ।

ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਬੀਜ ਬੀਜ ਦਿੱਤੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਮੱਕੀ ਦੀ ਵਧੀਆ ਫ਼ਸਲ ਹੋ ਗਈ। ਪੌਦੇ ਲੰਮੇ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ!

ਪੱਕਣ ਵਾਲੇ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਕਰਾਮਾਤ ਸੀ! ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਉਹ ਰਤਨ ਤੋੜ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅਮੀਰ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਚਾਮ-ਬਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਇਹ ਇੰਨਾ ਅਮੀਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ?” ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਚਾਮ-ਬਾ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਚਾਮ-ਬਾ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ—ਗੌਰੀਏ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸਦੀ ਲੱਤ ਟੁੱਟਣ ਤੱਕ।





ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਬੀਜਾਂ ਵਾਲੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਲੁਕਾਏ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ।

ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਘਰ ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਂ ਵੀ ਚਾਮ-ਬਾ ਵਾਂਗ ਅਮੀਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬਣਾਂ?” ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੀ ਰਤਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੜੀ ਦਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਿਲਾਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਚਿੜੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਚਿੜੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ, ਉਸਦੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਲੱਤ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪੇਸਟ ਮਲਿਆ, ਅਤੇ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

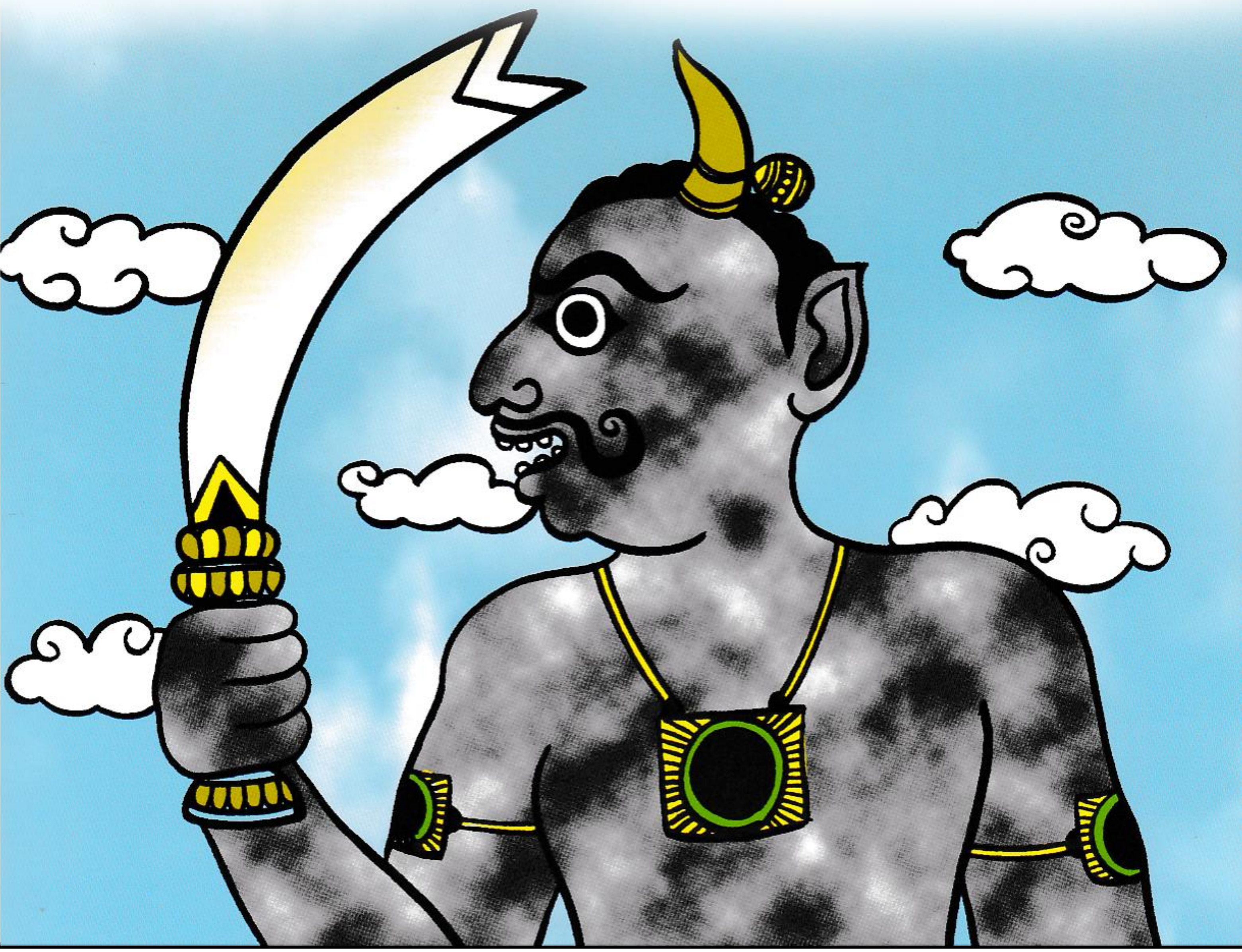
ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਗੌਰੀਏ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੀਜ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਇਹ ਬੀਜ ਬੀਜ ਦੇ ਅਤੇ ਵੇਖ ਕਿ ਕੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ!”

ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਨੇ ਬੀਜ ਬੀਜ ਦਿੱਤੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਮੱਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਤਨਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ! ਮੱਕੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਰਾਕਸ਼ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਲਵਾਰ ਸੀ!

ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਡਰ ਕੇ ਜਿੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਦੌੜ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਘਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਰਾਕਸ਼ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਤਸੇ-ਰਿੰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ!

(ਤਿਬਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ)

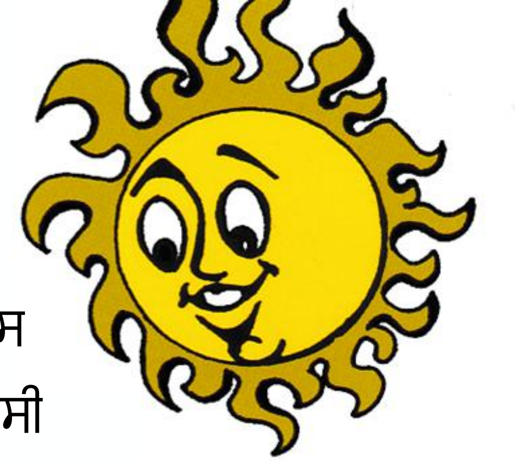


P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

18

ਫਰਜ਼ਨਿਸ਼ਠ ਡੂਫ਼ੀ



ਡੂਫ਼ੀ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖੇਡਣ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।



ਇੱਕ ਦਿਨ ਡੂਫ਼ੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਚਾਕਲੇਟ ਕੇਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾ ਦੇਣਾ। ਡੂਫ਼ੀ ਕੇਕ ਨੂੰ ਦੋਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਘਰ ਵੱਲ ਚਲਿਆ। ਹਾਏ! ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਕੇਕ ਚੂਰ-ਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਕ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਡੂਫ਼ੀ?" ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ। "ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਮਾਸੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੱਖਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਟੁੱਕੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਡੂਫ਼ੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਤੁਰ ਪਿਆ।



ਹਾਏ! ਉਹ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਸੀ! ਜਦੋਂ ਡੂਫ਼ੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਮੱਖਣ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੱਖਣ ਉਸਦੀ ਕਮੀਜ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਟਪਕ ਰਿਹਾ ਸੀ—ਟਪਕ, ਟਪਕ, ਟਪਕ! ਕਿੰਨਾ ਗੰਦ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ!

ਡੂਫ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। "ਹਾਏ ਰੱਬਾ, ਡੂਫ਼ੀ!" ਉਹ ਬੋਲੀ। "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਖਣ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ! ਤੈਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

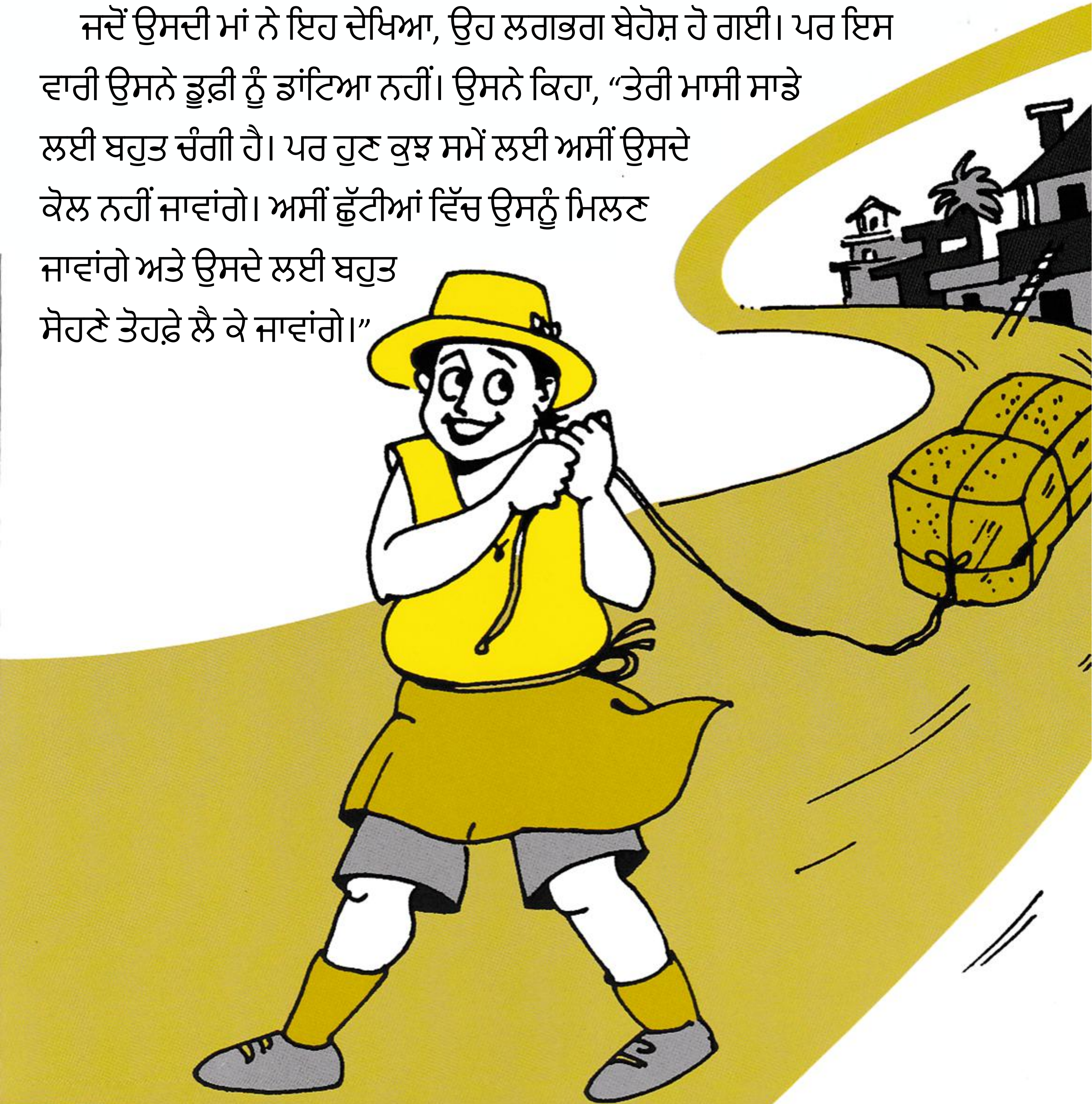
ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮਾਸੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ ਛੋਟਾ ਕੁੱਤਾ ਦਿੱਤਾ। ਡੂਫ਼ੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਕੰਬਦਾ ਅਤੇ ਚੀਕਦਾ ਰਿਹਾ!

"ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?" ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਬੇਚਾਰਾ ਕੁੱਤਾ ਠੰਢ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਤੈਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਸੀ ਕੋਲੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਸੇਕਿਆ ਹੋਇਆ ਰੋਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁੱਕੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਡੂਫ਼ੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂ? ਹਾਂ, ਰੱਸੀ!"

ਉਸਨੇ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਰੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਘਸੀਟਦਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਵੱਲ ਲੈ ਆਇਆ!

ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਲਗਭਗ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਡੂਫ਼ੀ ਨੂੰ ਡਾਂਟਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੇਰੀ ਮਾਸੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ।"



ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਡੂਫ਼ੀ ਵਰਗਾ ਪੁੱਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੁੱਪੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਡੂਫ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਮਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਡੂਫ਼ੀ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ਕ ਰੋਟੀਆਂ ਸੁੱਕਣ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੈਰ ਰੱਖੀਂ।"

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਡੂਫ਼ੀ ਉਹਨਾਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਗਿਆ। ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ? ਹਾਂ—"ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੈਰ ਰੱਖੀਂ!"

ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਹਰ ਇਕ ਰੋਟੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੈਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ!

(ਯੂਰਪੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਟੂੰਟੂਨੀ



ਟੂੰਟੂਨੀ, ਦਰਜ਼ੀ ਪੰਛੀ, ਰਾਜਸੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਬੇਰੀਆਂ ਖਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ—ਹਾਏ! ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਡਾ ਚੁੱਭ ਗਿਆ!

ਰੋਂਦੀ ਤੇ ਹਾਏ ਭਰਦੀ ਟੂੰਟੂਨੀ ਮਹਿਲ ਦੇ ਹਜਾਮ ਕੋਲ ਉੱਡ ਕੇ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੰਡਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਪਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਦਾ ਹਜਾਮ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਛੋਟੀ ਚਿੜੀ! ਦੂਰ ਹੋ ਜਾ!"

ਟੂੰਟੂਨੀ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਗਈ। "ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਹਜਾਮ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ!"

ਰਾਜਾ ਹੱਸ ਪਿਆ।

ਟੂੰਟੂਨੀ ਚੂਹੇ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,

"ਓ ਚੂਹੇ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਹਜਾਮ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ!
ਰਾਜਾ ਹਜਾਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ!
ਤੂੰ ਜਾ ਕੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟ!"

ਪਰ ਚੂਹਾ ਡਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚ ਛੁਪ ਗਿਆ। ਟੂੰਟੂਨੀ ਬਿੱਲੀ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,

"ਓ ਬਿੱਲੀ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਹਜਾਮ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ!
ਰਾਜਾ ਹਜਾਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ!
ਚੂਹਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦਾ!
ਤੂੰ ਉਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਖਾ ਲੈ!"



ਪਰ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੁਣ ਨਹੀਂ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੀਂਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ!"

ਟੁੰਟੁਨੀ ਲੱਕੜੀ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,

"ਓ ਲੱਕੜੀ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਬਿੱਲੀ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਦੀ!
ਤੂੰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਆਲਸੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ!"

ਪਰ ਲੱਕੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਾਂ? ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ?"

ਵਿਚਾਰੀ ਟੁੰਟੁਨੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਅੱਗ ਵੇਖੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਉੱਡਣ ਲੱਗ ਪਈ।

"ਓ ਅੱਗ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਲੱਕੜੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੀ!
ਤੂੰ ਉਸ ਨਿਕੰਮੀ ਲੱਕੜੀ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇ!"

ਅੱਗ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੜਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਥੱਕ ਗਈ ਹਾਂ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰ!"

ਟੁੰਟੁਨੀ ਦਰਿਆ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,

"ਓ ਦਰਿਆ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਅੱਗ ਲੱਕੜੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਾੜਦੀ!
ਤੂੰ ਅੱਗ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਦੇ!"

ਪਰ ਦਰਿਆ ਚੁੱਪਚਾਪ ਵਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਟੁੰਟੁਨੀ ਹਾਥੀ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,

"ਓ ਹਾਥੀ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਦਰਿਆ ਅੱਗ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਝਾਉਂਦਾ!
ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਦਰਿਆ ਪੀ ਜਾ!"

ਹਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ? ਜੇ ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਪੀ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਟ ਜਾਵਾਂਗਾ!”

ਟੂੰਟੂਨੀ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ।

ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ। ਓਦੋਂ ਹੀ “ਭੰਨ-ਭੰਨ” ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ—ਇੱਕ ਮੱਛਰ ਦੀ! ਟੂੰਟੂਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਜਾਗ ਪਈ।

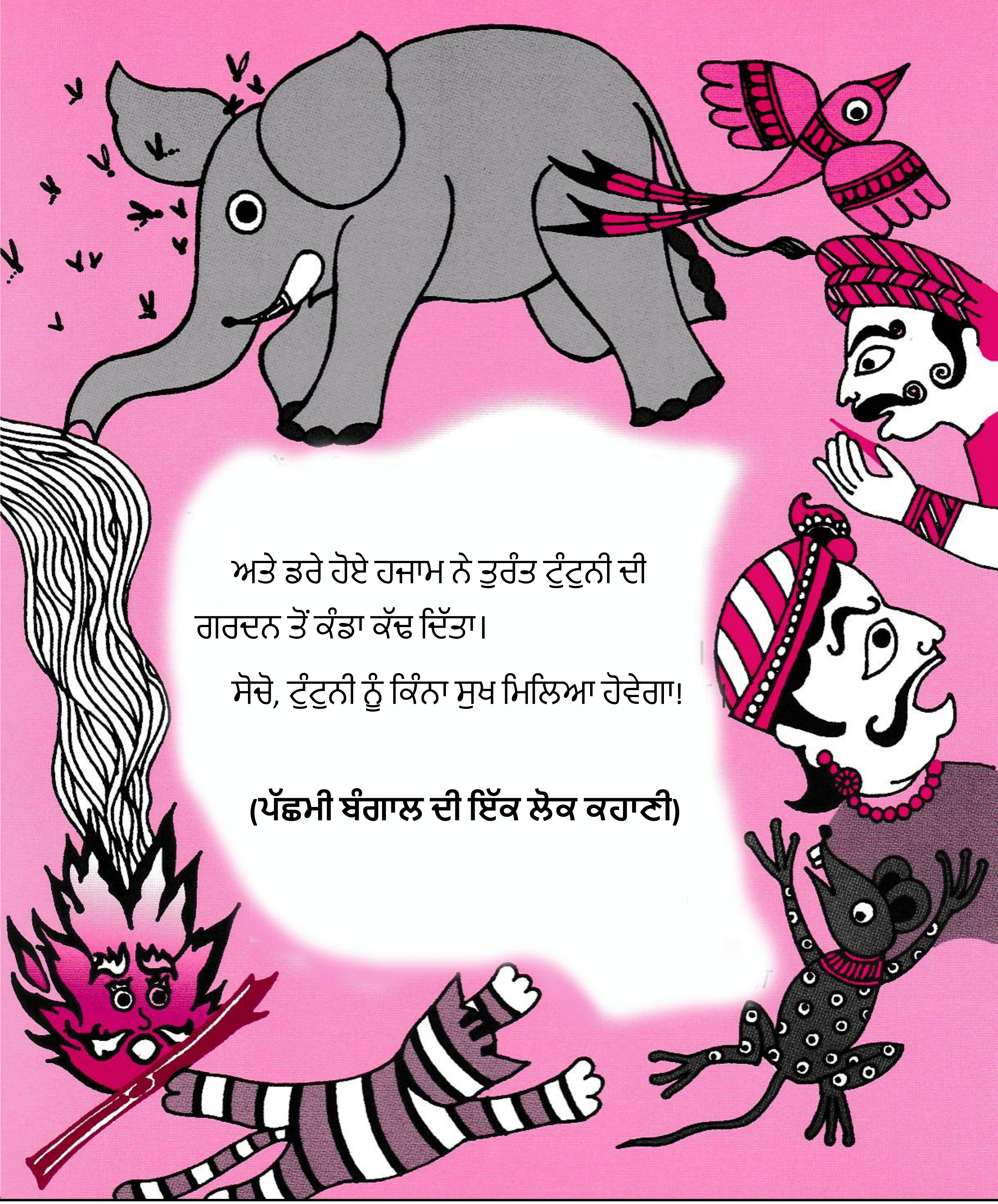
ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,
“ਓ ਮੱਛਰ! ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ।
ਹਾਥੀ ਦਰਿਆ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ!
ਤੂੰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕੱਟ!”

“ਜ਼ਰੂਰ!” ਮੱਛਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਮੱਛਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹਾਥੀ ‘ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਹਾਥੀ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾ ਛੁਪਿਆ, ਪਰ ਮੱਛਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਆ ਗਏ!

ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਪੀ ਲਵਾਂਗਾ!”
ਦਰਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਅੱਗ ਬੁਝਾਵਾਂਗਾ!”
ਅੱਗ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਮੈਂ ਲੱਕੜੀ ਸਾੜਾਂਗੀ!”
ਲੱਕੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਮੈਂ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗੀ!”
ਬਿੱਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਮੈਂ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਫੜਾਂਗੀ!”
ਚੂਹਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਾਂਗਾ!”
ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਹਜਾਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵਾਂਗਾ!”





ਅਤੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਜਾਮ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਟੁੰਟੁਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਤੋਂ ਕੰਡਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।

ਸੋਚੋ, ਟੁੰਟੁਨੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸੁਖ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ!

(ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ)

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਮੇਰਾ ਨਵਾਂ ਦੋਸਤ





ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਗਿਲਹਿਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਰਗੋਸ਼ ਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਇਕੱਠੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਗਿੱਲਹਿਰੀ ਬਹੁਤ ਜਗਿਆਸੂ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ ਖਰਗੋਸ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਸਵੇਰੇ ਗਿੱਲਹਿਰੀ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਖਰਗੋਸ਼ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੌੜ ਕੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ।

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਖਰਗੋਸ਼ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਸਵੇਰੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ?

ਖਰਗੋਸ਼: ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!





ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਸੱਚ? ਤੁਹਾਡਾ ਨਵਾਂ ਦੋਸਤ ਕੌਣ ਹੈ?

ਖਰਗੋਸ਼: ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ। ਇਕ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ—ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਪੈਰ ਹਨ।

ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਸਭ ਦੇ ਤਾਂ ਚਾਰ ਪੈਰ ਹਨ! ਚੰਗਾ, ਮੈਂ ਆਪ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹਾਂ...

ਖਰਗੋਸ਼: ਦੱਸ ਫਿਰ, ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?

ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਕੀ ਉਹ ਵੱਡਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ?

ਖਰਗੋਸ਼: ਹਾਂ!

ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਫਿਰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ! ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹਾਥੀ ਹੈ! ਹਾਥੀ ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਾਨਵਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!

ਖਰਗੋਸ਼: ਨਹੀਂ! ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੁੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਗੈਂਡਾ ਹੋਵੇਗਾ! ਗੈਂਡੇ ਦੀ ਸੁੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ!

ਖਰਗੋਸ਼: ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ! ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਸਿੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਖਰਗੋਸ਼ ਤੇਜ਼ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਗਿੱਲਹਿਰੀ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜੀ।

ਗਿੱਲਹਿਰੀ: ਰੁਕੋ! ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ! ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਬੋਤਾ ਹੈ! ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਪੈਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸੁੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸਿੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ!





ਖਰਗੋਸ਼: ਪਰ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਕੁੱਬੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਖਰਗੋਸ਼ ਰਸਤੇ ਉੱਪਰ ਦੌੜ ਪਿਆ।

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਫਿਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹਾਂ! ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਜ਼ੈਬਰਾ ਹੋਵੇਗਾ!

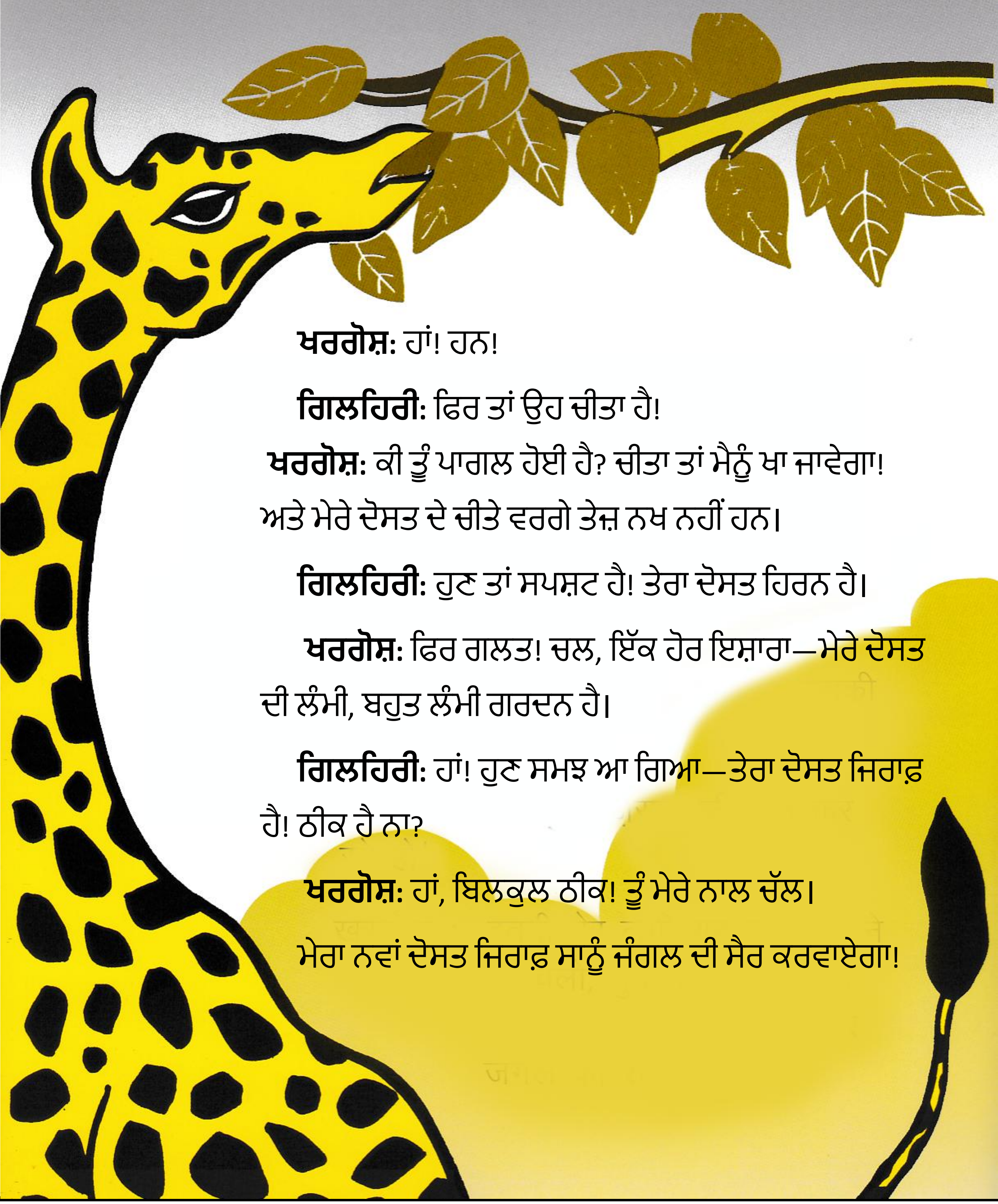
ਖਰਗੋਸ਼: ਹਾਹਾ! ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ 'ਤੇ ਧਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ! ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ।

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਨਹੀਂ, ਰੁਕੋ! ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਭਾਲੂ ਹੈ!

ਖਰਗੋਸ਼: ਨਹੀਂ ਜੀ! ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਭਾਲੂ ਵਰਗੇ ਘਣੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ!

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਅੱਛਾ? ਤਾਂ ਕੀ ਤੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਧੱਬੇ ਹਨ?





ਖਰਗੋਸ਼: ਹਾਂ! ਹਨ!

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਫਿਰ ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਤਾ ਹੈ!

ਖਰਗੋਸ਼: ਕੀ ਤੂੰ ਪਾਗਲ ਹੋਈ ਹੈ? ਚੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵੇਗਾ! ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਚੀਤੇ ਵਰਗੇ ਤੇਜ਼ ਨਖ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ! ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹਿਰਨ ਹੈ।

ਖਰਗੋਸ਼: ਫਿਰ ਗਲਤ! ਚਲ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਸ਼ਾਰਾ—ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਲੰਮੀ, ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਗਰਦਨ ਹੈ।

ਗਿਲਹਿਰੀ: ਹਾਂ! ਹੁਣ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ—ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਜਿਰਾਫ਼ ਹੈ! ਠੀਕ ਹੈ ਨਾ?

ਖਰਗੋਸ਼: ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ! ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲ।

ਮੇਰਾ ਨਵਾਂ ਦੋਸਤ ਜਿਰਾਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾਏਗਾ!

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਸੁਪਨੇ

ਅਸਮਾਨ ਕਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੀਰਾ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੀਂਹ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਸੀ! ਜਦੋਂ ਬੱਦਲ ਹਟੇ, ਮੀਰਾ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਦੌੜ ਪਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਤ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਫੜੀਆਂ। ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਬਣੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਪੜਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਛੋਟੀਆਂ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਬਣਾਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਾਈਆਂ। ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਗੱਲ ਸੀ! ਅਚਾਨਕ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਂਘ ਨਜ਼ਰ ਆਈ । ਲਾਲ! ਨੀਲਾ! ਪੀਲਾ! ਜਾਮਨੀ! ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗ! ਮੀਰਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹਟਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ।



ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲ ਵੇਖਿਆ! ਉਹ ਉਸ ਪੁਲ ’ਤੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ! “ਮੀਰਾ! ਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਹੈ!” ਰਾਣੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੀਰਾ ਵਾਪਸ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਉਸਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਇੱਕ ਆਮ ਸਕੂਲ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈਆਂ। ਅਚਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਬਗਲਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਉੱਡਦਾ ਵੇਖਿਆ। ਮੀਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਹੁਣ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਉੱਡ ਰਹੀ ਸੀ! ਜੰਗਲ, ਪਹਾੜ, ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਉਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਾਣੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।





ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੀਰਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਪਸੰਦ ਮੂਰਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ! "ਚਲੋ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਬਣੀਏ!" ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਮੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ।



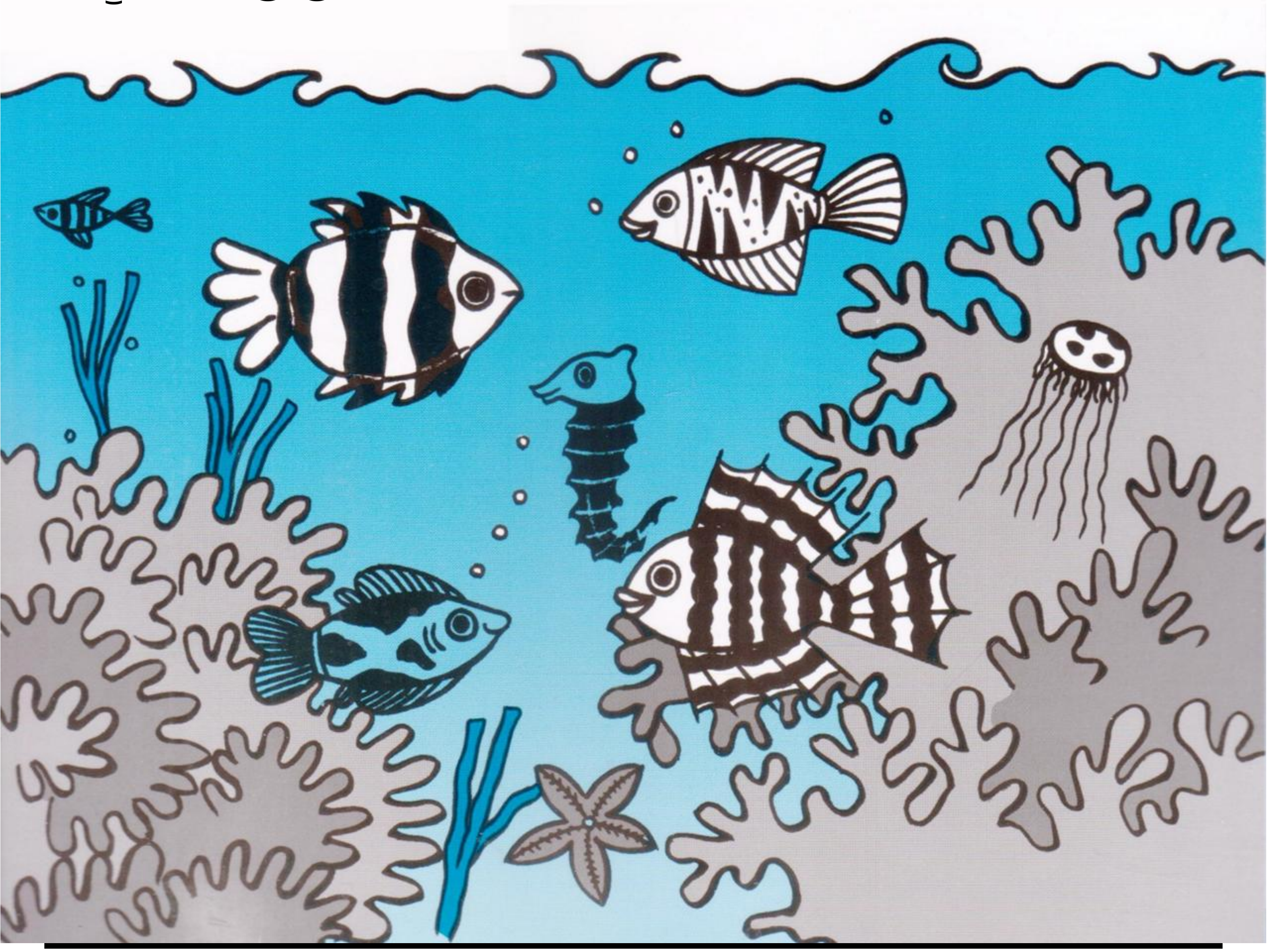
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਤਲਾਬ ਸੀ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੱਛੀਆਂ ਤੈਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੀਰਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਜੀਬ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਫਿਰ ਦੌੜ ਪੈਂਦੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਖੁਦ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤੈਰ ਰਹੀ ਸੀ! ਉਹ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦੀ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਮਾਰਦੀ।

"ਤੂੰ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈਂ?" ਰਾਣੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ!"

ਮੀਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕੀਤਾ, ਸਭ ਕੁਝ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਰਾਣੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵੀ ਛੂਹ ਗਈ। ਉਹ ਵੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

"ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਏਂਗੀ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਜ਼ਰੂਰ!" ਮੀਰਾ ਮੁਸਕੁਰਾਈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਵੇਖੋ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਦੌੜਦੇ ਹਨ!

ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਸੀ, ਕੁੱਤਾ, ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਦੋਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦੇ ਸਨ। ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਡ, ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਂਦੇ ਗੁਆਂਢੀ। ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵੇਖੋ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਲੜਦੇ ਹਨ!"



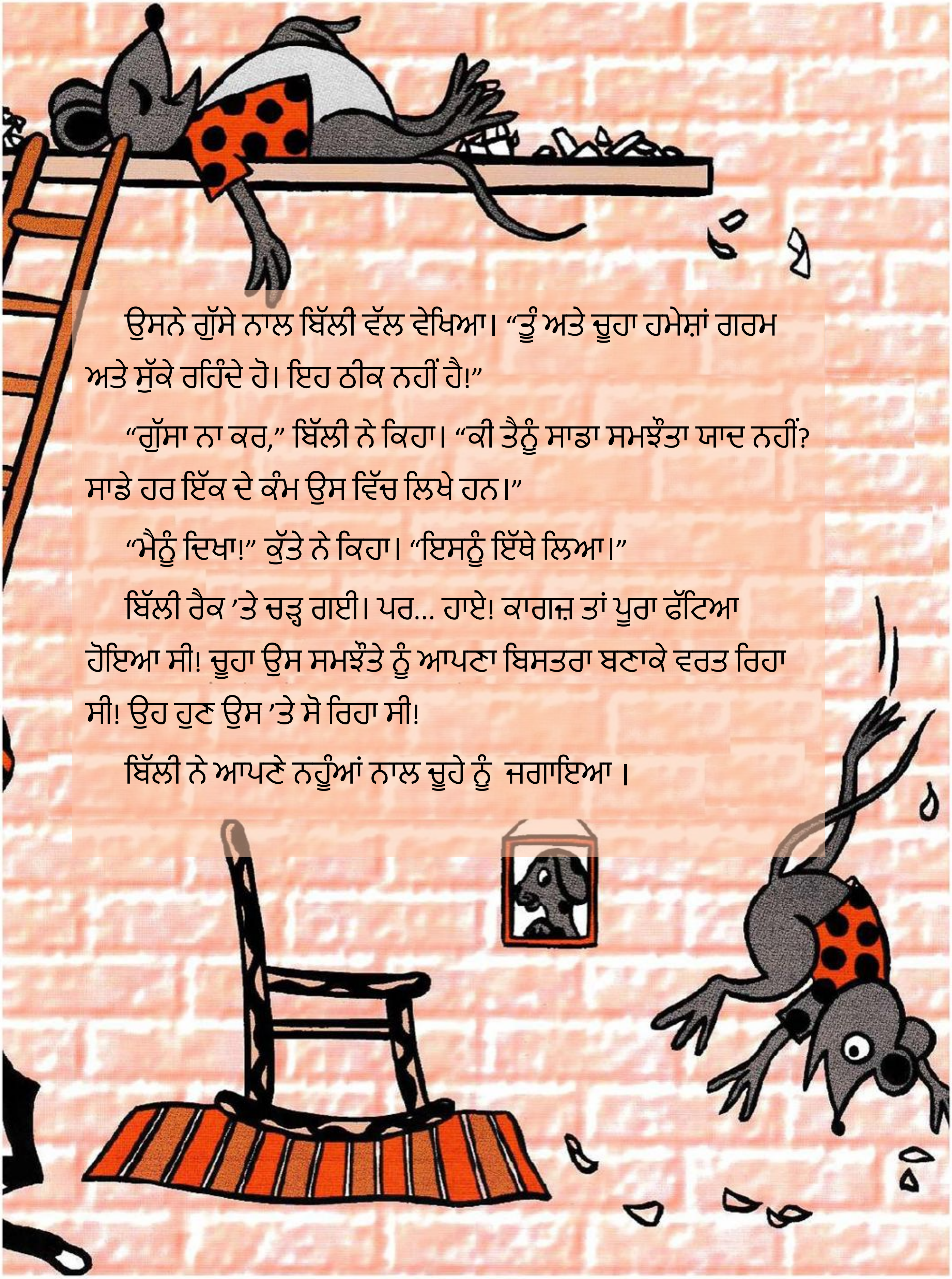
ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ?" ਚੂਹੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਓ ਅਸੀਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੜਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਦੋਸਤ ਰਹਾਂਗੇ।"

ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਚੂਹੇ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਉਸ 'ਤੇ ਲਿਖੇ। ਫਿਰ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉੱਚੀ ਰੈਕ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ...

ਇੱਕ ਰਾਤ ਕੁੱਤਾ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, "ਮੈਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਠੰਢ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਮੈਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ!"





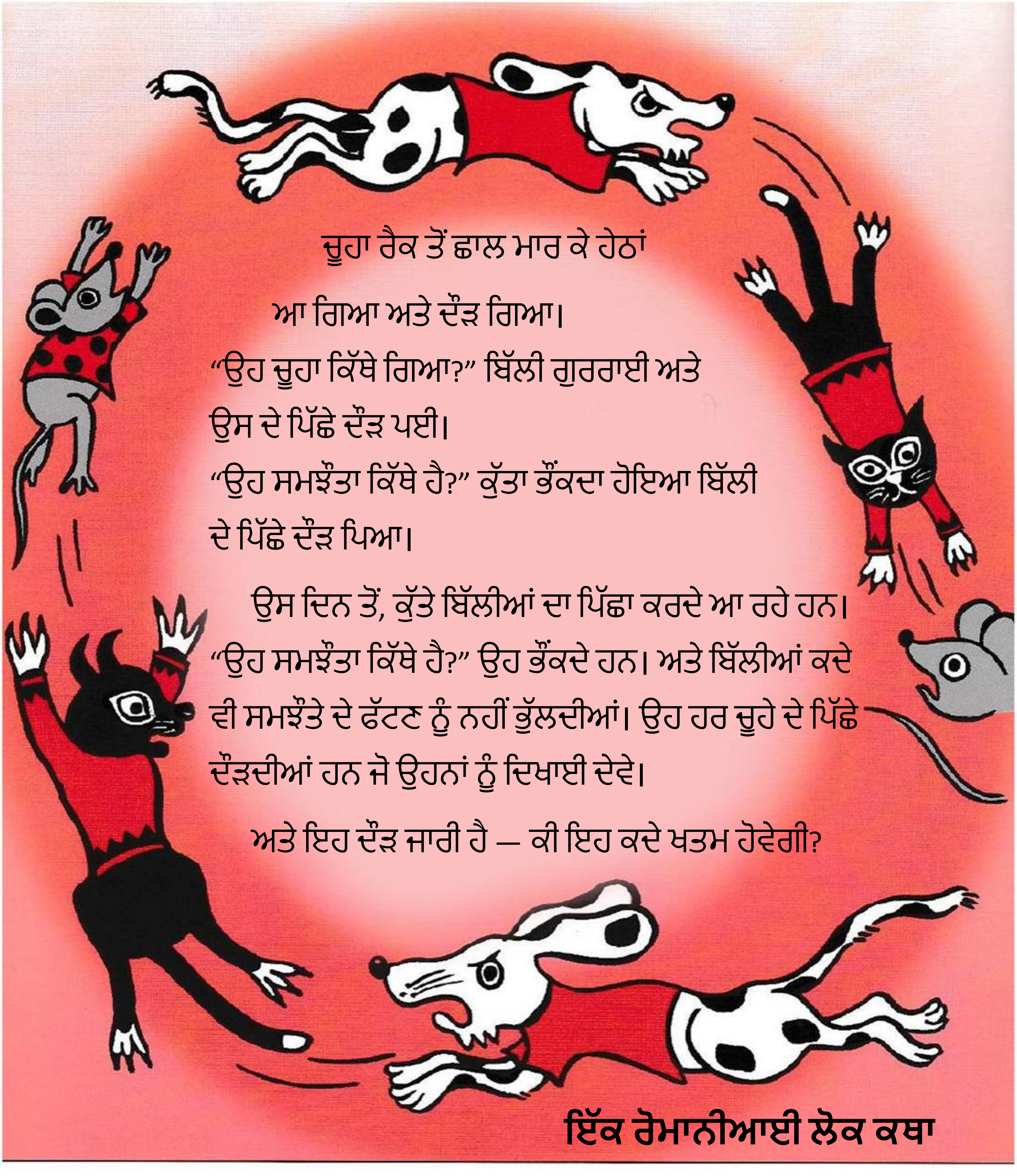
ਉਸਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬਿੱਲੀ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। "ਤੂੰ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗਰਮ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ!"

"ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰ," ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਸਾਡਾ ਸਮਝੌਤਾ ਯਾਦ ਨਹੀਂ? ਸਾਡੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੰਮ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਨ।"

"ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਾ!" ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਸਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆ।"

ਬਿੱਲੀ ਰੈਕ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਪਰ... ਹਾਏ! ਕਾਗਜ਼ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਫੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ! ਚੂਹਾ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਿਸਤਰਾ ਬਣਾਕੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ 'ਤੇ ਸੋ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਹੁੰਆਂ ਨਾਲ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ।



ਚੂਹਾ ਰੈਕ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ
ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੌੜ ਗਿਆ।
"ਉਹ ਚੂਹਾ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?" ਬਿੱਲੀ ਗੁਰਰਾਈ ਅਤੇ
ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜ ਪਈ।
"ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?" ਕੁੱਤਾ ਭੌਂਕਦਾ ਹੋਇਆ ਬਿੱਲੀ
ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜ ਪਿਆ।

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। "ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?" ਉਹ ਭੌਂਕਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫੱਟਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀਆਂ। ਉਹ ਹਰ ਚੂਹੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ।

ਅਤੇ ਇਹ ਦੌੜ ਜਾਰੀ ਹੈ — ਕੀ ਇਹ ਕਦੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ?

ਇੱਕ ਰੋਮਾਨੀਆਈ ਲੋਕ ਕਥਾ

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati · V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi · S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

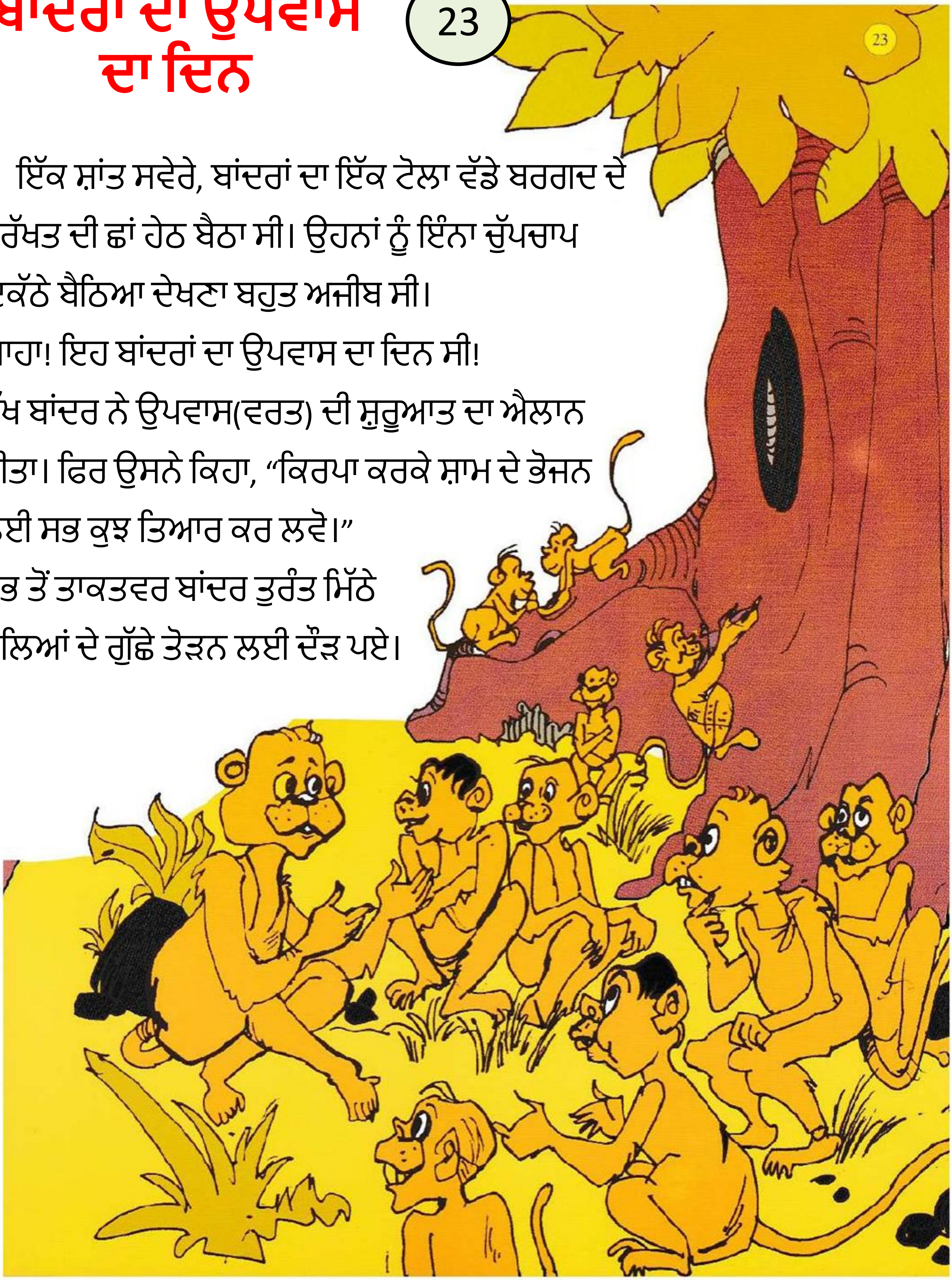
ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਉਪਵਾਸ ਦਾ ਦਿਨ

ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਸਵੇਰੇ, ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਟੋਲਾ ਵੱਡੇ ਬਰਗਦ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠਿਆ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਸੀ।

ਆਹਾ! ਇਹ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਉਪਵਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ!

ਮੁੱਖ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਉਪਵਾਸ(ਵਰਤ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਵੋ।"

ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਬਾਂਦਰ ਤੁਰੰਤ ਮਿੱਠੇ ਕੇਲਿਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਤੋੜਨ ਲਈ ਦੌੜ ਪਏ।

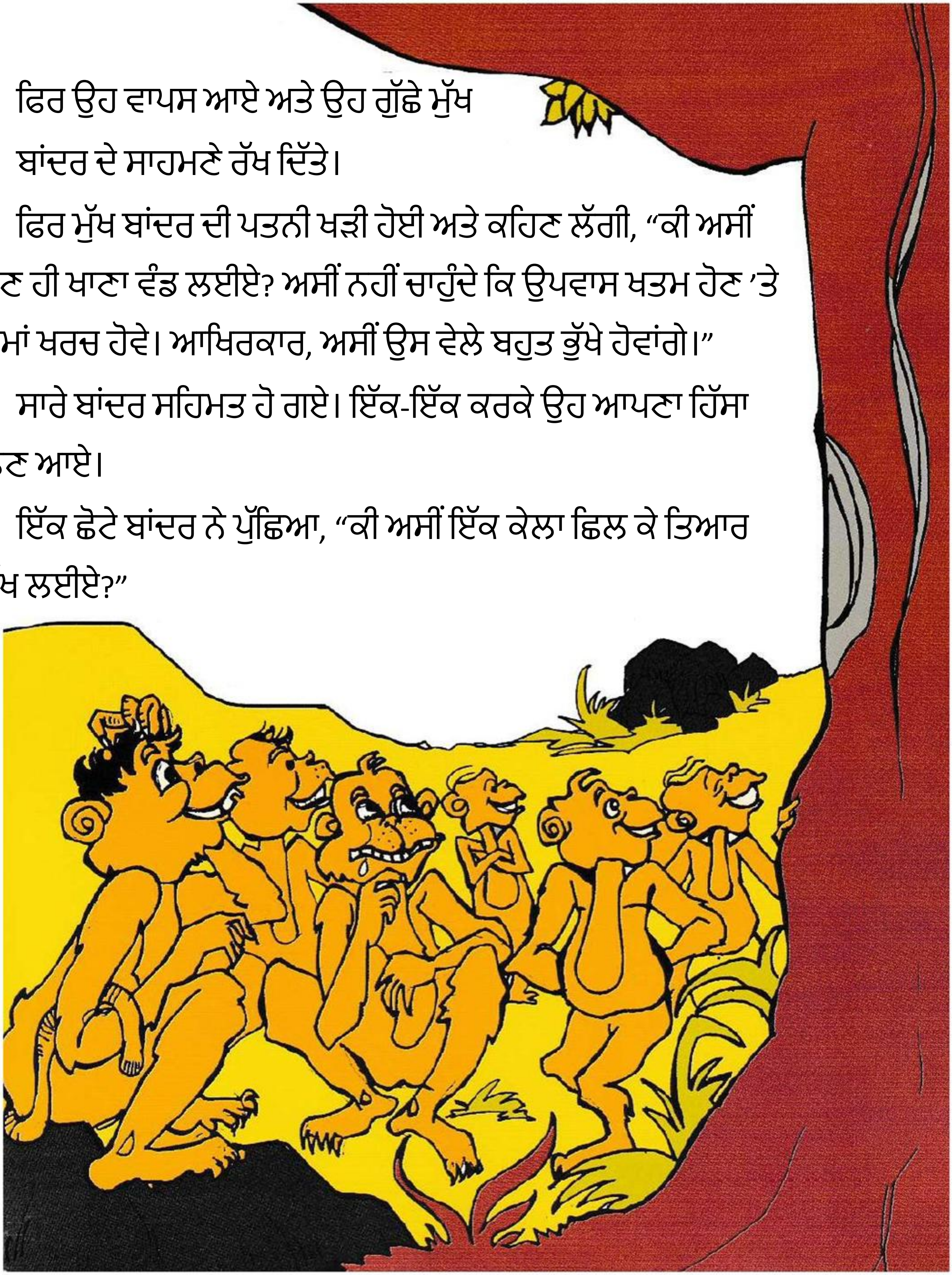


ਫਿਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁੱਛੇ ਮੁੱਖ ਬਾਂਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ।

ਫਿਰ ਮੁੱਖ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਖੜੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, “ਕੀ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹੀ ਖਾਣਾ ਵੰਡ ਲਈਏ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਪਵਾਸ ਖਤਮ ਹੋਣ ’ਤੇ ਸਮਾਂ ਖਰਚ ਹੋਵੇ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।”

ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ।

ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਕੇਲਾ ਛਿਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਰੱਖ ਲਈਏ?”





ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਸੀ! ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕੇਲਾ ਛਿਲ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ।

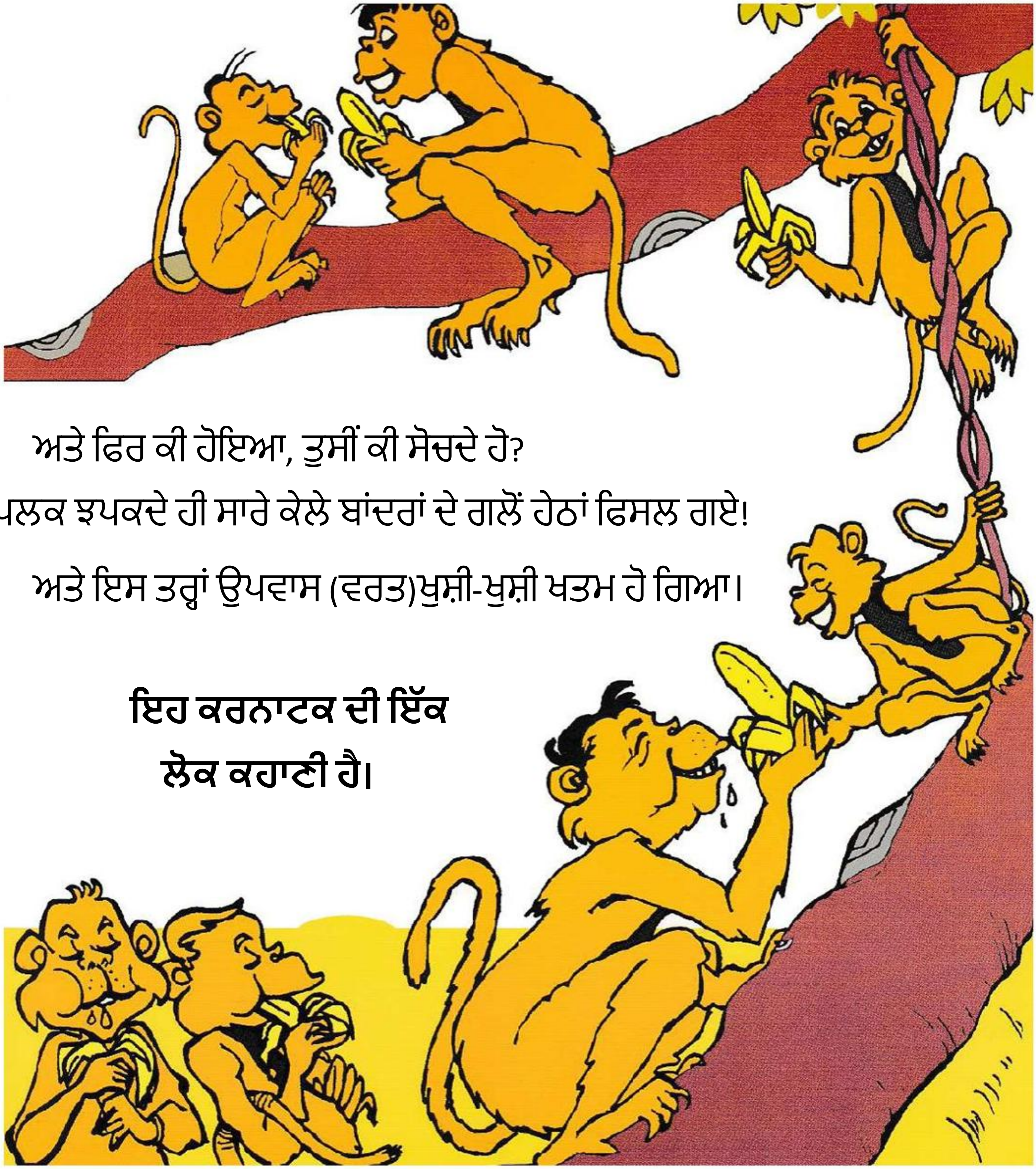
ਫਿਰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਹੌਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੇਲਾ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਵਾਂ? ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਹੋਗੇ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਟਾਂਗਾ।"

ਪਿਤਾ ਬਾਂਦਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਛਿਲੇ ਹੋਏ ਕੇਲੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰੱਖ ਲਈਏ? ਜਦ ਉਪਵਾਸ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ!"

ਤੁਰੰਤ ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛਿਲੇ ਹੋਏ ਕੇਲੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਏ। ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਬੇਚੈਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਤੱਕਣ ਲੱਗੇ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ?
ਪਲਕ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕੇਲੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੇ ਗਲੋਂ ਹੇਠਾਂ ਫਿਸਲ ਗਏ!
ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਵਾਸ (ਵਰਤ)ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਹ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਇੱਕ
ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist S. P. Raju

24

"ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?"



ਉਹ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਖਾਂਦੀ ਹੈ
ਉਹ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਪੀਂਦੀ ਹੈ
ਉਹ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸੌਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਹ ਦੌੜ ਕੇ ਜਿੱਤਦੀ ਹੈ

ਇਹ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ
ਇਹ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਝੂਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖੜੇ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ!

ਇਹ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ



ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ
ਉਹ ਦੋਸਤਾਨਾ ਹੈ
ਉਹ ਘਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਉਹ ਤੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ – ਪਰ ਮੈਂ ਚੋਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ!
ਮੈਂ ਝਪਟਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ – ਪਰ ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਹਾਂ!
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸੌਂਦਾ ਹਾਂ – ਪਰ ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ – ਪਰ ਮੈਂ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ



ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ
ਉੱਪਰ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਰਦਾ ਹੈ
ਉਸਦੀ ਲੰਮੀ, ਘਣੀ ਪੂਛ
ਉਸਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਡਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਉਹ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਬੇਅੰਤ ਲਹਿਰਾਂ 'ਤੇ
ਇੱਕ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੰਢੇ ਤੱਕ
ਬਿਨਾਂ ਮੋਟਰ ਜਾਂ ਪੱਤਣ ਦੇ

ਚਾਰ ਓਖਲਾਂ ਵੱਜਦੀਆਂ
ਦੋ ਸੁਪਣੀਆਂ ਹਿਲਦੀਆਂ
ਲੰਮੀ ਸੂੰਡ ਹਿਲਦੀ
ਛੋਟੀ ਰੱਸੀ ਲਟਕਦੀ
ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰ
ਇਹ ਜਲੂਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਵੱਡਾ, ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ
ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲੰਮੇ ਕਾਲੇ ਵਾਲ
ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰਦਾ ਹੈ
ਸਿਰਫ਼ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੌਂਦਾ ਹੈ

ਮੇਰੇ ਦੱਸ ਪੈਰ ਹਨ
ਪਰ ਮੈਂ ਅੱਠ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਤੁਰ ਸਕਦਾ

ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੈਰ ਅਤੇ ਚਿਰੇ ਹੋਏ ਖੁਰ ਹਨ
ਉਹ ਢਲਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਫੈਲੇ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ
ਨਰਮ ਘਾਹ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ
ਮੈਂ ਹੌਲੀ ਹਾਂ ਪਰ ਸਥਿਰ ਹਾਂ

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੋਲ ਹੈ
ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਖਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ
ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਖੋਲ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ

ਉਹ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਛੱਤ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ
ਉਹ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂੱਛ
ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ –
ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਮੁੜ ਵਧਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਸੀ
ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਆਏ, ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ
ਮੈਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ
ਪਿਆਰਾ ਹੈ –

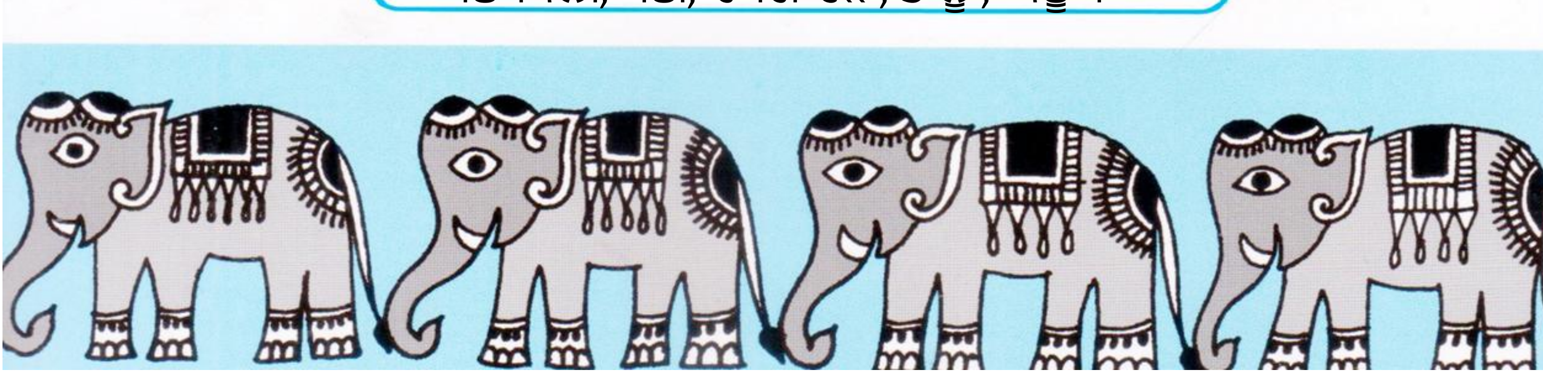
ਲੰਮੇ ਪੈਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹਨ
ਲੰਮੀ ਗਰਦਨ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਤਣੀ ਹੋਈ ਹੈ

ਉਹ ਨਵੇਂ ਕੋਮਲ ਪੱਤੇ ਚੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਲੱਭੇ ਹਨ
ਹਰ ਕੋਈ ਡਰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਪੀਲੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ
ਜੇ ਇਹ ਗਰਜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਵੇ



ਸਾਰੇ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਸੀਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਉੱਡਦੇ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਉਲਟੇ ਲਟਕ ਕੇ ਸੌਂਦੇ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਂਦੇ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਫਲ ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ

ਸ਼ੇਰ, ਹਾਥੀ, ਕੁੱਤਾ, ਗਿਲਹਿਰੀ, ਖੋਤਾ, ਘੋੜਾ, ਬੱਕਰੀ,
ਬੰਦਰ, ਜਿਰਾਫ਼, ਊਠ, ਬਿੱਲੀ, ਕੇਕੜਾ, ਮੇਂਡਕ,
ਛਿਪਕਲੀ, ਮੱਛੀ, ਚਮਗਾਦੜਾਂ, ਭਾਲੂ , ਕੱਛੂਆ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਅਦਭੁੱਤ ਖੋਤਾ

ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਖੋਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਚਿੜਚਿੜਾ ਜਾਨਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਉਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ!

ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਉਹ ਖੋਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। "ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਾਂ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਖੋਤੇ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।



“ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅੱਜ ਕੀ ਕੀਤਾ?” ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। “ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਖੋਤੇ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।”

“ਸਾਡਾ ਆਲਸੀ ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਖੋਤਾ?” ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ!” ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ’ਤੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਬਜ਼ਾਰ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ।

ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਖੋਤੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ। ‘ਸੱਜਣੋ!’ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਇਸ ਅਦਭੁੱਤ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਦੇਖੋ...।’”



“ਅਦਭੁੱਤ ਜਾਨਵਰ! ਕੀ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੈ?” ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਹੀਂ! ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਚਤੁਰ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਗਾਜਰਾਂ ਖਵਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਾਡੇ ਖੋਤੇ ਦੀ ਬੜੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ‘ਇਸਦੇ ਲੰਮੇ ਕੰਨ ਵੇਖੋ। ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੈਰ!’ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ‘ਇਸਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੰਦ ਵੇਖੋ!’ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੁੰਦਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ‘ਇਹ ਖੋਤਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰੇਗਾ।’ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ!”

“ਇਹ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ,” ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।



“ਜਦੋਂ ਬੋਲੀ ਲੱਗਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ,” ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਬੋਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਸ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਲਗਾਏ! ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਲਗਾਏ। ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਧਦੀ ਹੀ ਗਈ...”

ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਖੋਤੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਹੀਹਾਂ!ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ!

ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। “ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ?” ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। “ਜਲਦੀ ਦੱਸੋ!”

ਗਰਵ ਨਾਲ ਨਸਰੁੱਦੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ‘ਇੰਨੇ ਅਦਭੁੱਤ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਵੇਚਾਂ?’ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੀਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਲਿਆ!”



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist S. P. Raju

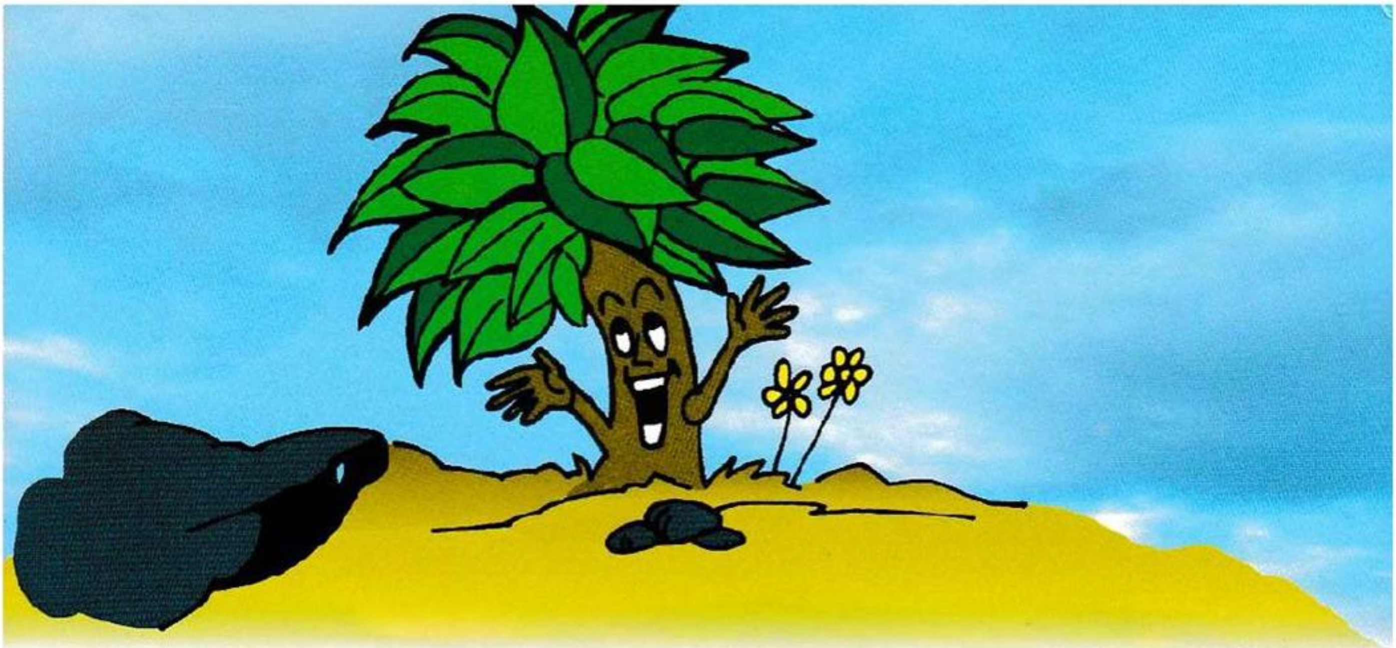
ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਾਂ

ਇੱਕ ਗਰਮ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਸਿੱਧੀ ਸੜਕ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕੁਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਰੱਖਤ ਉੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲਾ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸੀ।

"ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ," ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। "ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਡੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ – ਸਭ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ! ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ!"

ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਦਿਲੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕੰਡੇ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। "ਮੈਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿਓ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਕੰਡੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਨਰਮ, ਹਰੇ ਪੱਤੇ ਲਟਕਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ!

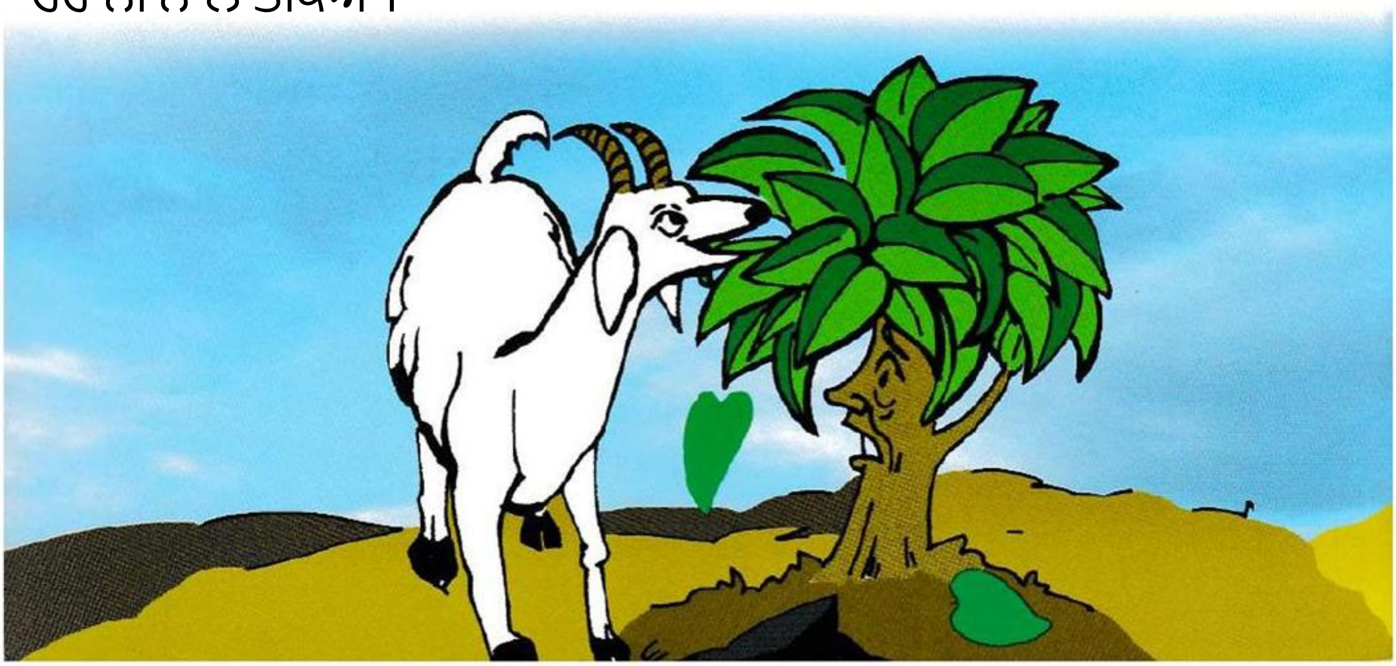




ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਸੜਕ ’ਤੇ ਆਈ। ਉਸਨੇ ਨਰਮ ਤੇ ਰਸਦਾਰ ਪੱਤੇ ਵੇਖੇ। ਉਹ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। “ਹਾਏ ਨਹੀਂ!” ਦਰੱਖਤ ਨੇ ਆਹ ਭਰੀ। “ਇਹ ਬੱਕਰੀ ਮੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤੇ ਸਾਰੇ ਖਾ ਜਾਏਗੀ! ਕਾਸ਼ ਇਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਣ ਜਾਣ!”

ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਉਹ ਪੱਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਣ ਗਏ!

ਹੁਣ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੜਕ ’ਤੇ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਚਮਕਦਾਰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਤੱਕਿਆ।

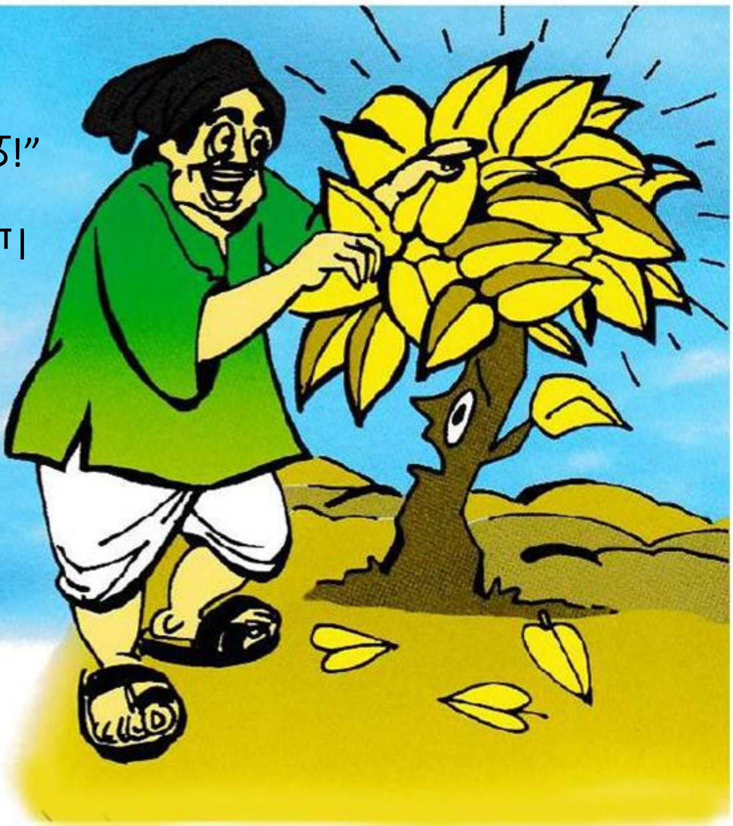


"ਇਹ ਤਾਂ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ!"

ਉਹ ਆਦਮੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਤੋੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਉਹ ਤੋੜਦਾ ਹੀ ਗਿਆ ਜਦ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਾ ਦਰੱਖਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਨਾ ਹੋ ਗਿਆ!



"ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸੋਨਾ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਕਦੇ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ?" ਦਰੱਖਤ ਨੇ ਆਹ ਭਰੀ। "ਕਾਸ਼ ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਕੱਚ ਦੇ ਹੋ ਜਾਣ!"

ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਚਮਕਦੇ ਕੱਚ ਦੇ ਪੱਤੇ ਲੱਗ ਗਏ।

ਅਖੀਰਕਾਰ ਦਰੱਖਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਚੱਲਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਹਾਏ ਨਹੀਂ! ਹਵਾ ਨੇ ਕੱਚ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਗਏ!



ਦਰੱਖਤ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, "ਕੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਾਂਗਾ?" ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਰੱਖਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ...

...ਜਿਸਦੇ ਪੱਤੇ ਬੱਕਰੀ ਨਾ ਖਾ ਸਕੇ...

...ਜਿਸਦੇ ਪੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਤੋੜ ਸਕਣ...

...ਜਿਸਦੇ ਪੱਤੇ ਹਵਾ ਨਾ ਤੋੜ ਸਕੇ!"

ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕੰਡੇ ਉੱਗ ਆਏ। ਉਹ ਫਿਰ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਬਣ ਗਿਆ! ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਡਿਆਂ ਲਈ ਅਫਸੋਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਖਰਗੋਸ਼

ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਠੰਢੀ ਸਰਦੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਸੀ। ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਾ ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਉੱਠਿਆ। "ਮੈਂ ਹੁਣ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ।

ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦਾ ਮੂਡ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਕੀ ਉਹ ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗੁਫ਼ਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠ ਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਉਸ ਦਿਨ ਜੰਗਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਗੁਫ਼ਾ ਵੱਲ ਵਧੇ।

ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਮਿੱਤਰੋ! ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਫੜਦਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਸੋਚੋ! ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਹਨਤੀ ਹੋ। ਮੇਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਰੁਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਉਂ ਰੁਕਾਵਟ ਵਿੱਚ ਪਏ?"



"ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸੁਣੋ। ਅੱਜ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇ ਜੋ ਮੈਂ ਖਾ ਸਕਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੌਣ ਮੇਰਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇਗਾ।

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।"

ਵਾਹ! ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਯੋਜਨਾ ਸੀ! ਜਾਨਵਰ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਵੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। "ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਭੱਜਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ! ਹਾਏ, ਵਿਚਰਾ!"

ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੇਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚੱਲੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਜਾਨਵਰ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਛੋਟੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਗਈ।

"ਕੀ ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਖਾਇਆ ਜਾਵਾਂ?" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਨਹੀਂ! ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗਾ!"

ਖਰਗੋਸ਼ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਵੱਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸ਼ੇਰ ਬਾਹਰ ਆਇਆ। ਖਰਗੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਗਰਜਿਆ, "ਤੂੰ ਇੰਨਾ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਆਇਆ?"



"ਹੇ ਰਾਜਾ!" ਛੋਟੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

"ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ।"



"ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਕੀ ਹੋਇਆ!" ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ," ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ।

'ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵਾਂਗਾ!' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

'ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦਾ!' ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ।

'ਮੈਂ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।' 'ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ?' ਉਸ ਅਜੀਬ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ।

'ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ? ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੀਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਆਂਗਾ! ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰਾਜਾ ਦਿਖਾ!' ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਚ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਮਹਾਰਾਜ!"

ਸ਼ੇਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭੜਕ ਉਠਿਆ। "ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਉਹ ਬੁਰਾ ਸ਼ੇਰ? ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਲੈ ਚੱਲ!" ਉਹ ਗਰਜਿਆ। ਖਰਗੋਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਜੰਗਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਲੈ ਗਿਆ।



ਅਚਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖੂਹ ਸੀ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਉਡੀਕ ਕਰੋ, ਮਹਾਰਾਜ!" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਉਸ ਅਜੀਬ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹਾਂ।"

ਖਰਗੋਸ਼ ਖੂਹ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਅੰਦਰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਝੁਕਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਚਿਹਰਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ, ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ।

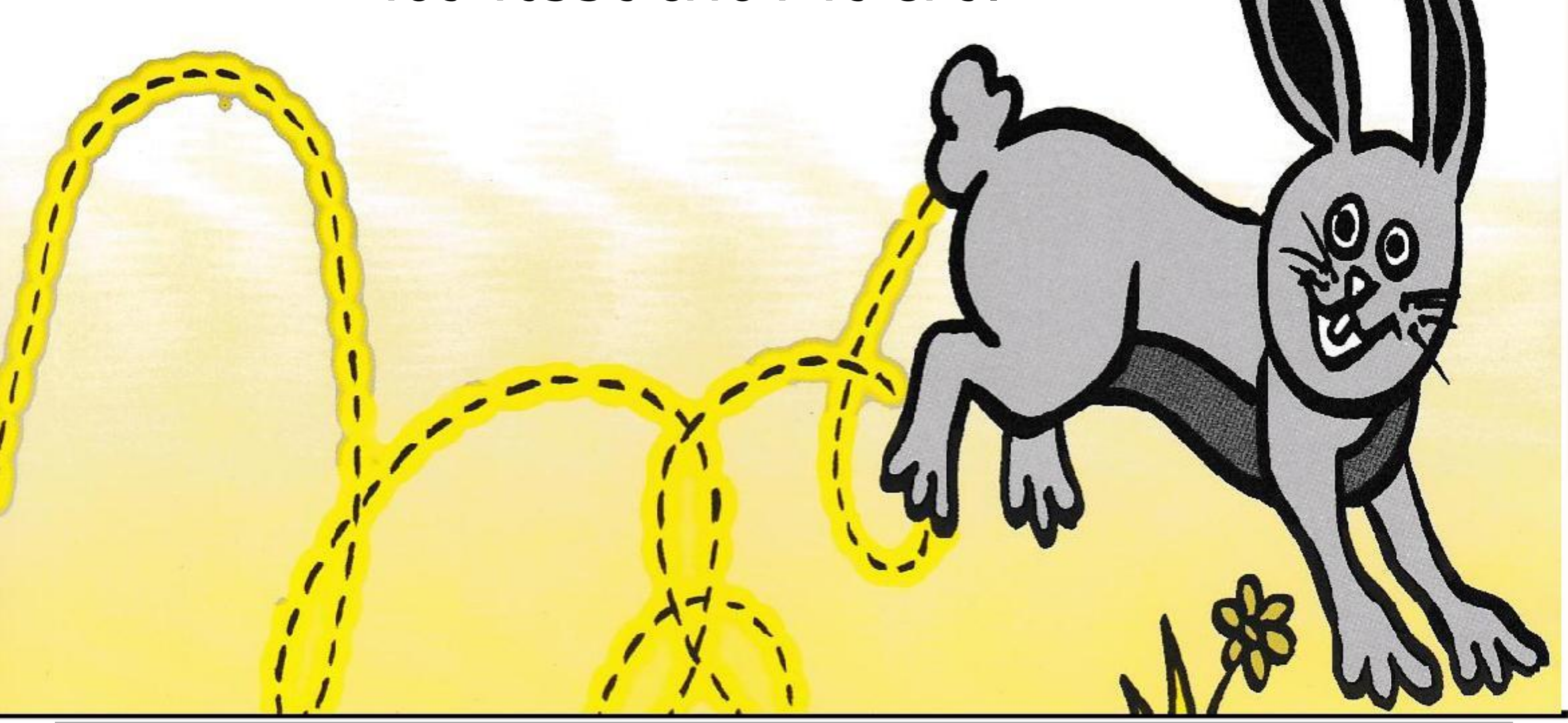
"ਇਹ ਰਿਹਾ! ਅਜੀਬ ਸ਼ੇਰ ਇੱਥੇ ਹੈ!" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਦੂਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਗਿਆ।

ਸ਼ੇਰ ਗਰਜਿਆ! ਉਹ ਖੂਹ ਅੰਦਰ ਵੇਖਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਅਜੀਬ ਸ਼ੇਰ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਗਰਜਦਾ ਦਿੱਸਿਆ! ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।



ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਚਤੁਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ!

ਇਹ ਪੰਚਤੰਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

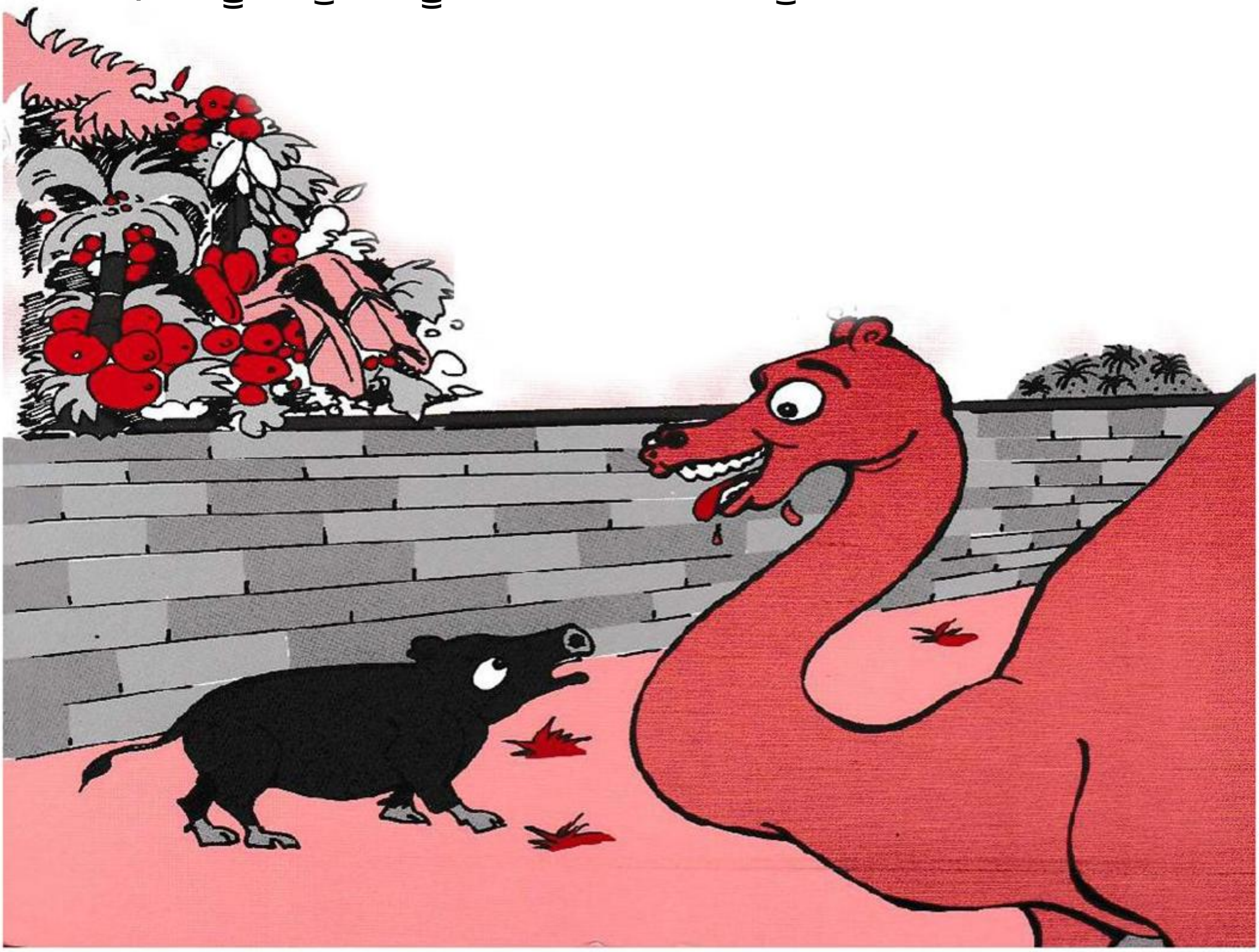
28 ਲੰਮਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ?

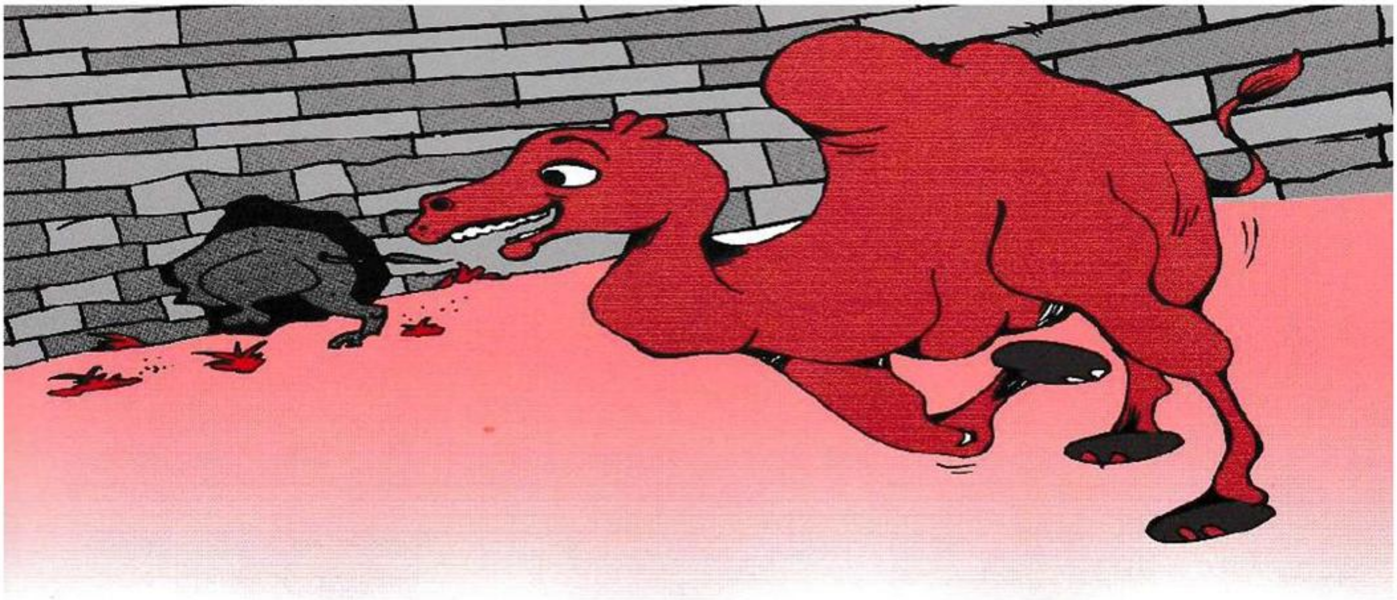
ਊਠ ਅਤੇ ਸੂਰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿਮ ਦੇ ਛੇੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ! ਇੱਕ ਦਿਨ...

ਊਠ: ਓਏ ਛੋਟੇ! ਉੱਪਰ ਵੇਖ! ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਲੰਮਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ?

ਸੂਰ: ਓ ਲੰਮੇ ਪੈਰਾਂ ਵਾਲੇ! ਮੈਂ ਲੰਮਾ ਕਿਉਂ ਬਣਾਂ? ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਊਠ: ਵੇਖ! ਮੈਂ ਇਸ ਕੰਧ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਹਨ — ਝਾੜੀਆਂ, ਨਵੇਂ ਦਰੱਖਤ ਅਤੇ ਫੁੱਲਦਾਰ ਬੂਟੇ। ਮੈਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਡੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ! ਹੁਣ ਸਮਝ ਆਈ?





ਸੂਰ: ਰੁਕ ਭਰਾ! ਧੀਰਜ ਰੱਖ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕੀ ਤੂੰ ਕੰਧ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲਾ ਉਹ ਸੁਰਾਖ ਵੇਖਦਾ ਹੈਂ? ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਤੂੰ! ਕੀ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਸੁਰਾਖ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਨਹੀਂ! ਤੇਰਾ ਸਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ! (ਹੱਸਦਿਆਂ) ਚੱਲ, ਅਲਵਿਦਾ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਖਾਂਦਾ ਦੇਖ! ਮਜ਼ੇ ਕਰ!

ਸੂਰ ਸੁਰਾਖ ਵਿੱਚੋਂ ਵੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਊਠ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ:

ਊਠ: ਜੋ ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ:

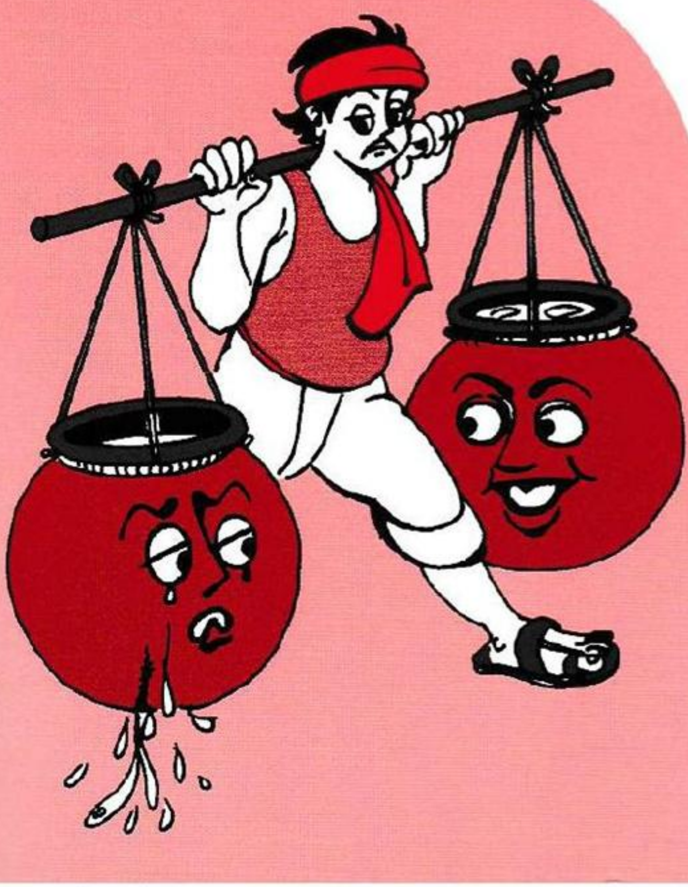
ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਕੁਝ ਲੰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਮੇਰਾ ਆਕਾਰ ਕਿਉਂ
ਸਭ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ?

ਟੁੱਟਿਆ ਘੜਾ

ਗੋਪਾਲ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਆਦਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਸੀ! ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ, ਪਿੱਛੇ-ਅੱਗੇ, ਉਹ ਉਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਗੋਪਾਲ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੋ ਘੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਟੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਘੜਾ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਜਿਹੀ ਦਰਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ "ਟਪ-ਟਪ-ਟਪ" ਪਾਣੀ ਵਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਘਰ ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਅੱਧਾ ਪਾਣੀ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸਹੀ ਘੜਾ ਘਮੰਡੀ ਹੋ ਗਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਵੇਖੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵੀ ਗਿਰਾਏ ਬਿਨਾਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ!"



ਇਸ ਨਾਲ ਟੁੱਟਿਆ ਘੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ!" ਉਹ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ। "ਤੂੰ ਇੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ! ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਅੱਧਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।"

ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਸਾ ਹੀ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਗੋਪਾਲ ਹੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਟੁੱਟੇ ਘੜੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲੰਘੀਏ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੀ।"

ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ! ਰਸਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਟੁੱਟਿਆ ਘੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਫਿਰ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਸਨੇ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਸੋਹਣੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਤੇਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੇਰੇ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

"ਓ ਘੜੇ! ਤੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ!" ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਫੁੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੀ ਖਿੜੇ ਹਨ! ਇਹ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਵਗਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਖਿੜ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਘੜਾ ਲੈ ਆਵਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਰਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, 'ਫੁੱਲ ਖਿੜਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

"ਇਹ ਸਭ ਸੰਭਵ ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈਂ!" ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਕੀੜੀ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜੁੱਤੇ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਕੀੜੀਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੀੜੀ ਹੋਰ ਕੀੜੀਆਂ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

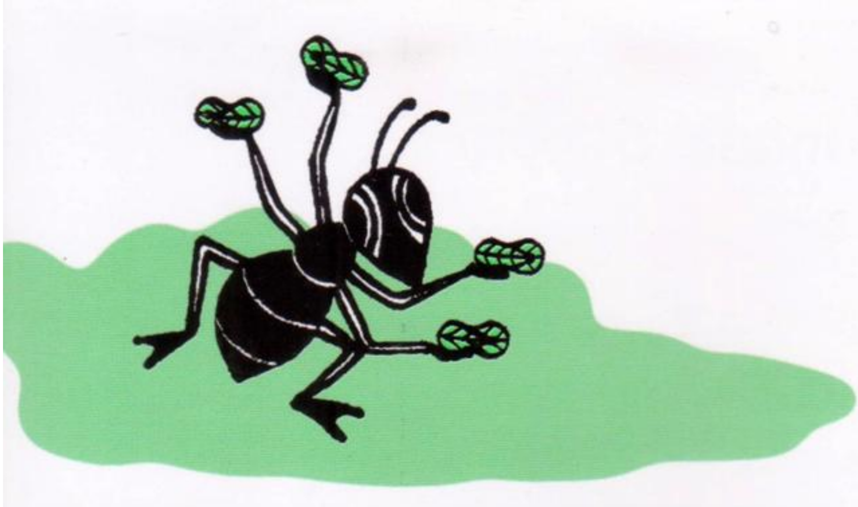
ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਜੁੱਤੇ ਸਿਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਈ।

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਬਾਂਦਰ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚਾਚਾ ਜੀ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜੁੱਤੇ ਖਰੀਦੋ।" ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੀ ਸਹੇਲੀ , ਮੈਂ ਚਾਰ ਟੰਗਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਜੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਾਂਗਾ?"

ਉਸ ਦਿਨ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਕੀੜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਸਭ ਨੇ ਇਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦੋ ਜੋੜੇ ਜੁੱਤੇ ਸਨ।







ਕੀੜੀ ਸਿੱਧੀ ਬਾਂਦਰ ਕੋਲ ਗਈ। ਬਾਂਦਰ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜੁੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ। ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਜੁੱਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਛੋਟੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੀੜੀ ਨੂੰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੀ?" ਉਸਨੇ ਜੁੱਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਕੀੜੀ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੇ ਘਰ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜੁੱਤੇ ਦਿਖਾਏ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਸਹੇਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਚਾਰ ਜੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਅਸੀਂ ਕੀੜੀਆਂ ਦੇ ਛੇ ਪੈਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਤੂੰ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਈ?"

ਕੀੜੀ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ! "ਤੂੰ ਸਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈਂ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਰਾਤ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੋੜਾ ਜੁੱਤਾ ਸਿਉਂ ਲਿਆ। ਸਵੇਰ ਉਹ ਛੇ ਜੁੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਕੋਲ ਗਈ।





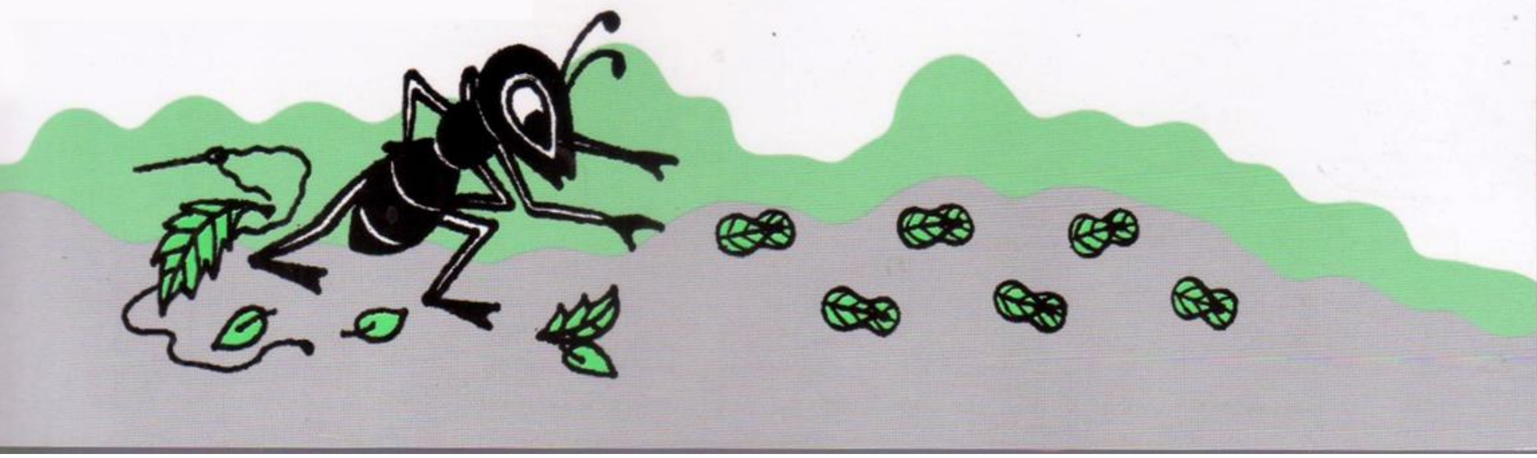
ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਸਹੇਲੀ ਜੁੱਤੇ ਪਾ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੀੜੀ ਨੇ ਸਾਹ ਰੋਕ ਲਿਆ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ! ਪਸੰਦ ਕਰ!" ਉਹ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪਰ ਉਸਦੀ ਸਹੇਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਜੁੱਤੇ ਸੋਹਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹਲਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਫਟ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗੀ। ਹੂੰਮ... ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ! ਤੂੰ ਮੱਕੜੀ ਕੋਲ ਜਾ। ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦੇਗੀ।"



ਕੀੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ! ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਨੇ ਹੌਂਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਕੀ ਉਸਦੇ ਜੁੱਤੇ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਸਨ? ਕੀ ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਨ? ਅੱਜ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਛੇ ਜੁੱਤੇ ਵੇਚ ਦੇਵੇਗੀ! ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਘਰ ਗਈ।

ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੀੜੀ ਰੁਕ ਗਈ — ਜੇ ਉਹ ਅੰਦਰ ਗਈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਫੜੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ? "ਮਾਸੀ ਜੀ!" ਉਸਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਈ ਹਾਂ!" ਮੱਕੜੀ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। "ਤੂੰ ਇੰਨੀ ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਬੱਚੀ?" ਕੀੜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ।





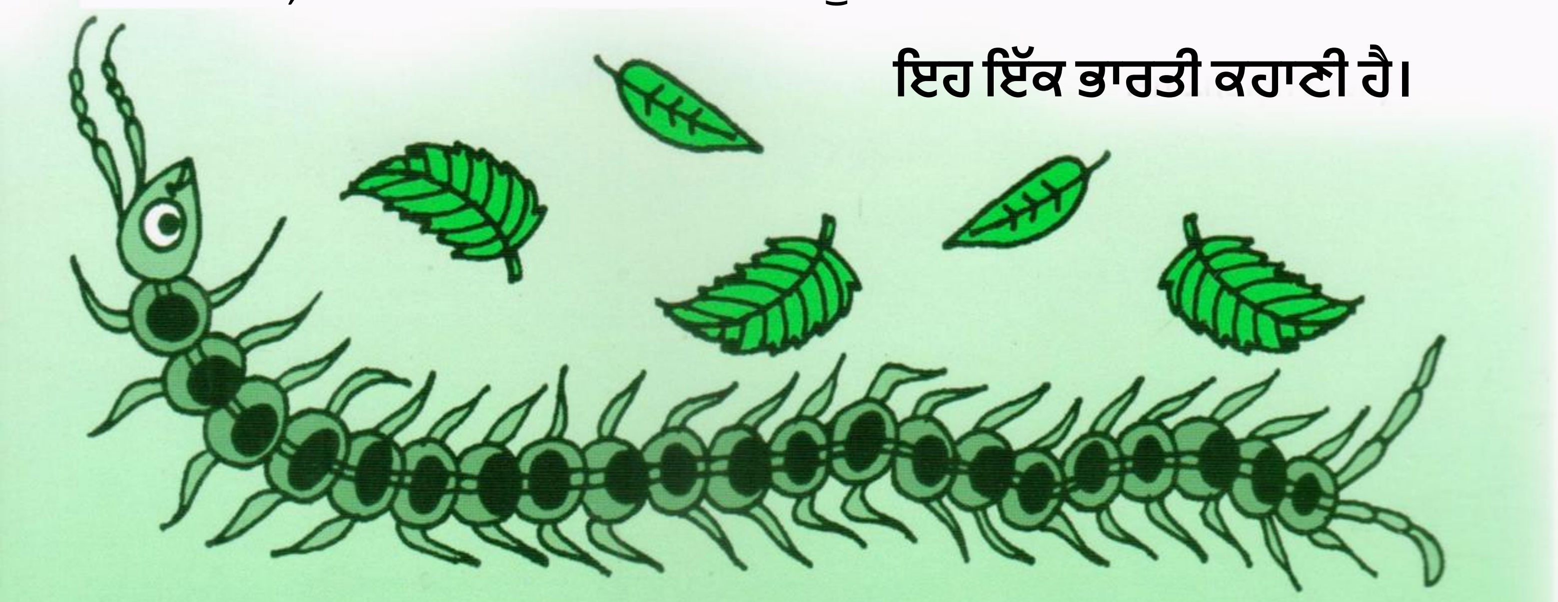


ਅਚਾਨਕ ਕੀੜੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਓ! ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਅੱਠ ਪੈਰ ਹਨ! ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੋੜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ!” ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੁੱਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚਣੇ ਹਨ,” ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। “ਤੂੰ ਗੋਹੜੀ (ਮਿੱਲੀਪੀਡ) ਕੋਲ ਜਾ। ਉਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਜੁੱਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਸਭ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।”

“ਧੰਨਵਾਦ, ਮਾਸੀ ਜੀ!” ਕੀੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ।

ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

30 ਯਾਂਗ ਚਿੱਤਰਕਾਰ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਯਾਂਗ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਯਾਂਗ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

ਯਾਂਗ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਉਸ ਲਈ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਜਾ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ!” ਯਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕੋਈ ਚਿੱਤਰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ, ਉਸਦਾ ਮਾਮਾ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਦਾ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤੇਰੇ ਚਿੱਤਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਹਨ! ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਲਾ ਹੈ!” ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੋਚਿਆ। “ਆਓ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰੀਏ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।”





"ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਚਿੱਤਰ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਗੇ!"

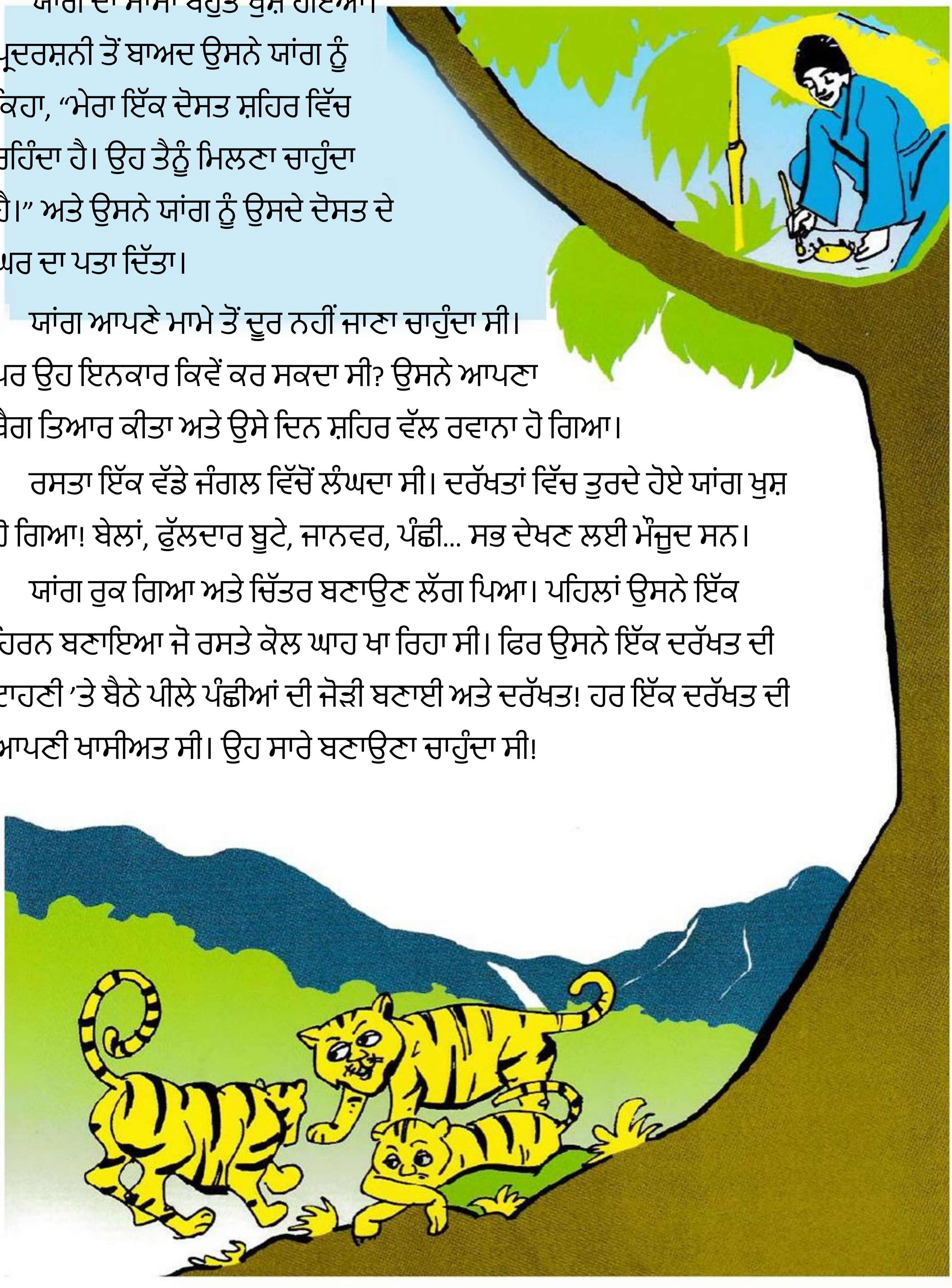
ਗੁਆਂਢੀ ਯਾਂਗ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਵੇਖਣ ਆਏ। ਸਭ ਨੇ ਉਸਦੀ ਬੜੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ। "ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਲੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ!" ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੱਖੀਆਂ ਤੇਰੇ ਫੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਰਸ ਪੀਣ ਆਉਣਗੀਆਂ!" ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਤੇਰੇ ਛੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ!"

ਯਾਂਗ ਦਾ ਮਾਮਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਯਾਂਗ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਯਾਂਗ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਦਿੱਤਾ।

ਯਾਂਗ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਇਨਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਬੈਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਰਸਤਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ ਯਾਂਗ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ! ਬੇਲਾਂ, ਫੁੱਲਦਾਰ ਬੂਟੇ, ਜਾਨਵਰ, ਪੰਛੀ... ਸਭ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਯਾਂਗ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਰਸਤੇ ਕੋਲ ਘਾਹ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਪੀਲੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤ! ਹਰ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖਾਸੀਅਤ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ!



ਯਾਂਗ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਰ ਰਾਤ ਉਹ ਰਸਤੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਣੇ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤੀ ਝੁੱਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੌਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਯਾਂਗ ਨੇ ਇੱਕ ਸੂਰ ਵੇਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ। ਉਹ ਚੀਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਸ਼ੇਰ! ਸ਼ੇਰ!”

ਹਾਏ ਨਹੀਂ! ਹੁਣ ਬਚਿਆ ਕਿਵੇਂ ਜਾਵੇ? ਯਾਂਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਸੂਰ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਝਾੜੀ ਨਾਲ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੌੜ ਗਏ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਸ਼ੇਰ ਝਾੜੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੂਰ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। “ਗ਼ੁਰ੍ਰ!” ਉਹ ਗਰਜਿਆ। ਉਹ ਝਪਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਤੁਰੰਤ ਯਾਂਗ ਅਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਦਰੱਖਤੀ ਝੁੱਗੀ ਵਿੱਚ ਵੜ੍ਹ ਗਏ। ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ! ਇਹ ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

ਇਹ ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

31

ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ



ਪਾਂਡਵਾਂ ਅਤੇ ਕੌਰਵਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਲਾ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸੀ। ਪਾਂਡਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਰਜੁਨ ਸੀ।

ਅਰਜੁਨ ਇਸ ਕਲਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਉਹ ਬਿਨਾ ਥੱਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੋਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ।



ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਲਗਨ ਨੇ ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਰੱਖ ਕੇ ਵਾਧੂ ਪਾਠ ਸਿਖਾਏ।

ਕੌਰਵ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ! ਉਹ ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਟਾਹਣੀ ਤੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੰਛੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।





"ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ!" ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ।

ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਲੱਕੜ ਦੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਓ! ਤੁਹਾਡਾ ਤੀਰ ਪੰਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।



ਪਾਂਡਵ ਅਤੇ ਕੌਰਵ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਖੜੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੇ ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ।



ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੀਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਅਚਾਨਕ ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, "ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ !"

ਲੜਕਾ ਰੁਕ ਗਿਆ। "ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?" ਸਵਾਲ ਆਇਆ।

"ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ!"ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਮੈਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਰੁੱਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਪੰਛੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ," ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾ, ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ !" ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਜਾਵੇਂਗਾ।"

ਫਿਰ ਦੁਰਯੋਧਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਦ੍ਰੋਣ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਦੁਰਯੋਧਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ! ਮੈਨੂੰ ਰੁੱਖ, ਟਾਹਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ! ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਛੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ! ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ!" ਉਸ ਨੇ ਗਰਵ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।



"ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਜਾਵੇਂਗਾ, ਦੁਰਯੋਧਨ!" ਜਵਾਬ ਆਇਆ।

ਭੀਮ, ਨਕੁਲ, ਸਹਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘ ਗਈਆਂ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੀਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਹੋਰ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਲੱਕੜ ਦੇ ਪੰਛੀ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸੀ।

ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਅਰਜੁਨ, ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?"

"ਪੰਛੀ ਦੀ ਅੱਖ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ," ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਦ੍ਰੋਣਾਚਾਰਜ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਪਣਾ ਤੀਰ ਛੱਡੋ।"

ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਤੀਰ ਮਾਰਿਆ। ਤੀਰ ਸਿੱਧਾ ਜਾ ਕੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ।

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy



ਹਾਥੀ ਦਾ ਭਾਰ

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਹਾਥੀ ਦਾ ਭਾਰ ਮਾਪੇਗਾ। ਪਰ ਕਿਵੇਂ? ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ। ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਤੋਲਣ ਦਾ ਯੰਤਰ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!”

ਪਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਇੱਕ ਹਾਥੀ ਤੋਲਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਤੋਲਣ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ ਹੈ?”

“ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ!” ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਸਾਨੂੰ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਕੇ ਹਰ ਟੁਕੜਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਕੀ ਭਿਆਨਕ ਸੁਝਾਅ ਸੀ! ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਇੱਕ ਜਗਿਆਸੂ ਬੱਚਾ ਸਾਰੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਹਾਥੀ ਦਾ ਭਾਰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?”

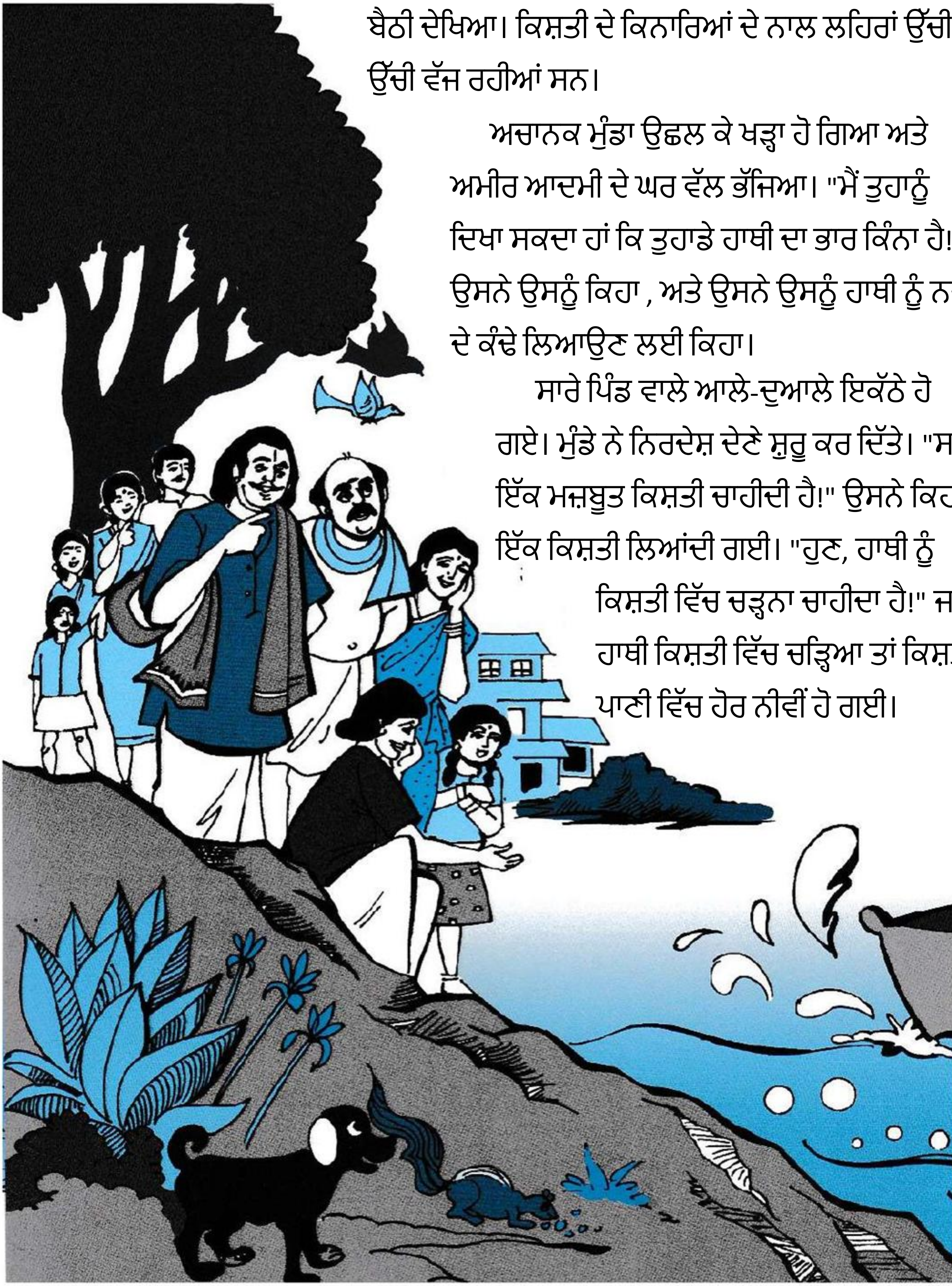
“ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ!” ਪਰ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨੀਵੀਂ ਬੈਠੀ ਦੇਖਿਆ। ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਹਿਰਾਂ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਵੱਜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

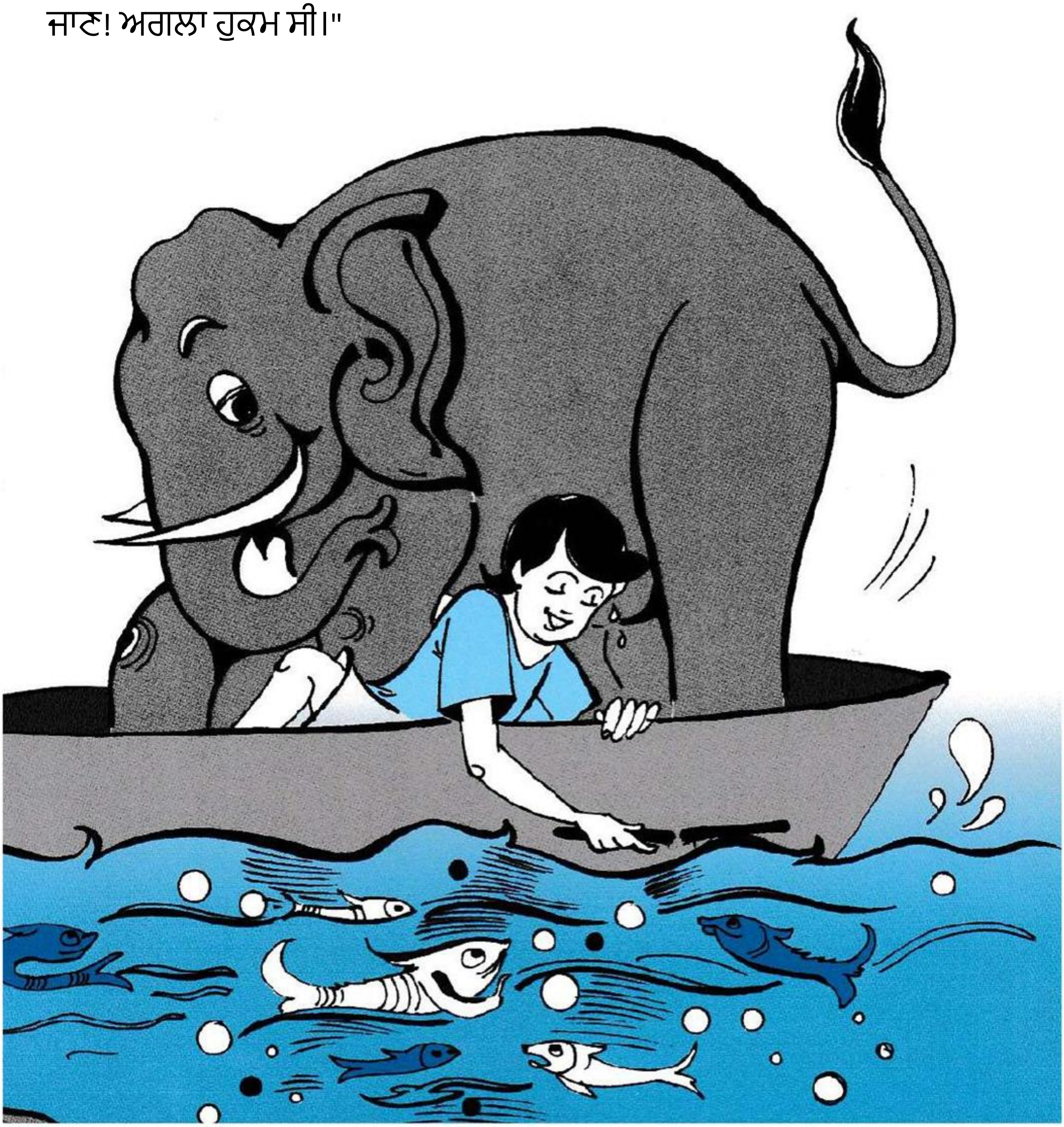
ਅਚਾਨਕ ਮੁੰਡਾ ਉਛਲ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ , ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। "ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਸ਼ਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। "ਹੁਣ, ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!" ਜਦੋਂ ਹਾਥੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸ਼ਤੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਗਈ।



"ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਰਕਰ ਲਿਆ ਜੋ ਉਹ ਘਰੋਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਖਿੱਚੀ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤਹ ਉਸਨੂੰ ਛੂਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ, ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ! ਉਸਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਾਥੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਗਈ ਸੀ!

ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਲਾਈਨ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ! ਹੁਣ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ! ਅਗਲਾ ਹੁਕਮ ਸੀ।"





"ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੱਥਰ ਭਰਦੇ ਰਹੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ! ਜਦੋਂ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਬਣੀ ਲਕੀਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਰੁਕ ਜਾਣਾ!"

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਲਕੀਰ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। "ਹੁਣ ਬੇੜੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਹਾਥੀ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ!" ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ।

"ਕਿੰਨਾ ਸਮਝਦਾਰ ਬੱਚਾ ਹੈ!" ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ: "ਕੀ ਅਸੀਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਪਤਾ ਕਰੀਏ?"

ਤੁਰੰਤ, ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਤੱਕੜੀ (ਵੱਟੇ-ਤੋਲ) ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜੇ। ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਬੇੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖ ਲਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਪੱਥਰ ਵੀ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੀ ਗਣਨਾ (ਕੈਲਕੁਲੇਸ਼ਨ) ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਸ ਪਿਆ! ਹਾਥੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਵਜ਼ਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਇਕ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਚੀਨੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ

ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਵੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ – ਮੰਤਰੀ, ਸੈਨਿਕ, ਰਾਖੀ ਵਾਲਾ, ਜਾਂ ਬਾਗੀਚਾ ਦੇ ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਦਾ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। "ਮੈਂ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਉਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: "ਜੋ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਏਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ 1,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ!"

ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੂਰ-ਦੂਰੋਂ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਕਹਾਣੀ ਦਸ ਦਿਨ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਖਿੱਚ ਗਈ! ਪਰ ਰਾਜਾ ਸਦਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਤੁਹਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਫਿਰ ਉਹ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ।

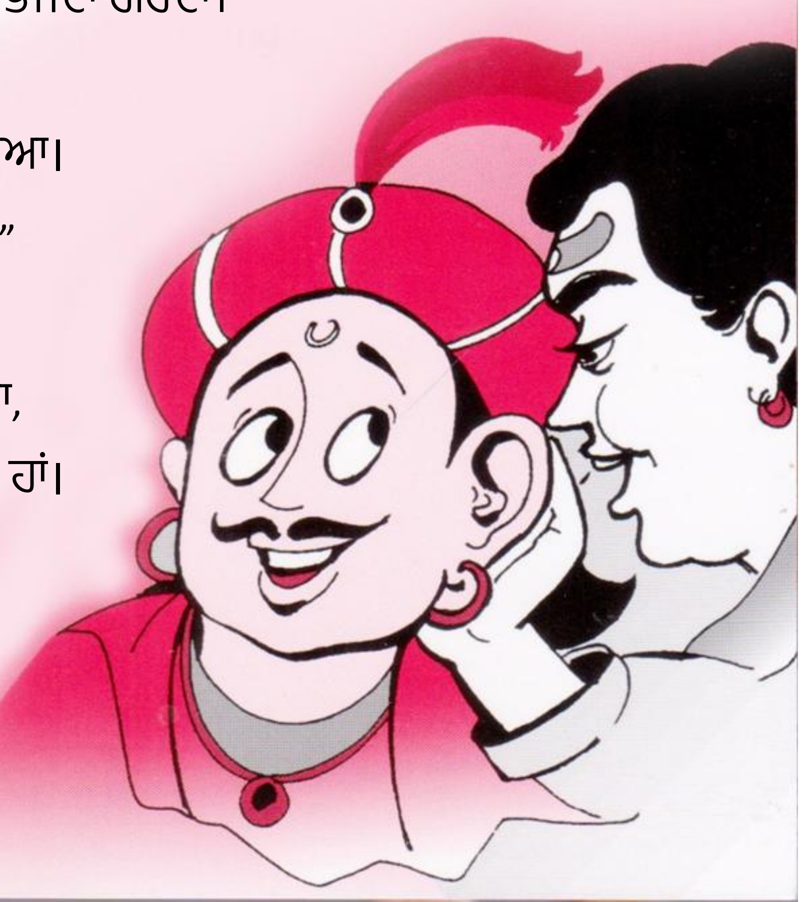
ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਰਾਜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।
ਇਹ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਚਤੁਰ ਕਵੀ ਮਹਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

"ਮੈਂ ਉਹ 1,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਜਿੱਤਣੇ ਹੀ ਹਨ!"
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਜਦ ਉਸਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ, ਉਸਨੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ,
"ਮਹਾਰਾਜਾ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ!"

"ਸ਼ਾਨਦਾਰ!" ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।
"ਹੁਣ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ!"



"ਠੀਕ ਹੈ," ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ।"

"ਦੱਸੋ," ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਦਿਆਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ,ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?'" ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਸਿਰਫ ਇਹੀ?" ਰਾਜਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਫਿਰ ਕਵੀ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ:

ਇਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਧਨੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਾਜ ਹੋਇਆ। ਇਸਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਲੋਕ ਕਦੇ ਭੁੱਖੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ।

ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਫਸਲ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੋਈ! ਨਵੇਂ ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦਾਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਢੇਰ ਬਣਾਏ ਗਏ।

ਰਾਜੇ ਦੇ ਇਕ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ, "ਆਓ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰਘਰ ਬਣਾਈਏ। ਸਾਰੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਫਸਲ ਉਥੇ ਰੱਖ ਸਕੀਏ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਫਸਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਵਾ ਸਕਾਂਗੇ।"

ਰਾਜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਮੀ ਨਵੇਂ ਭੰਡਾਰਘਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਲੋਕ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਅਨਾਜ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

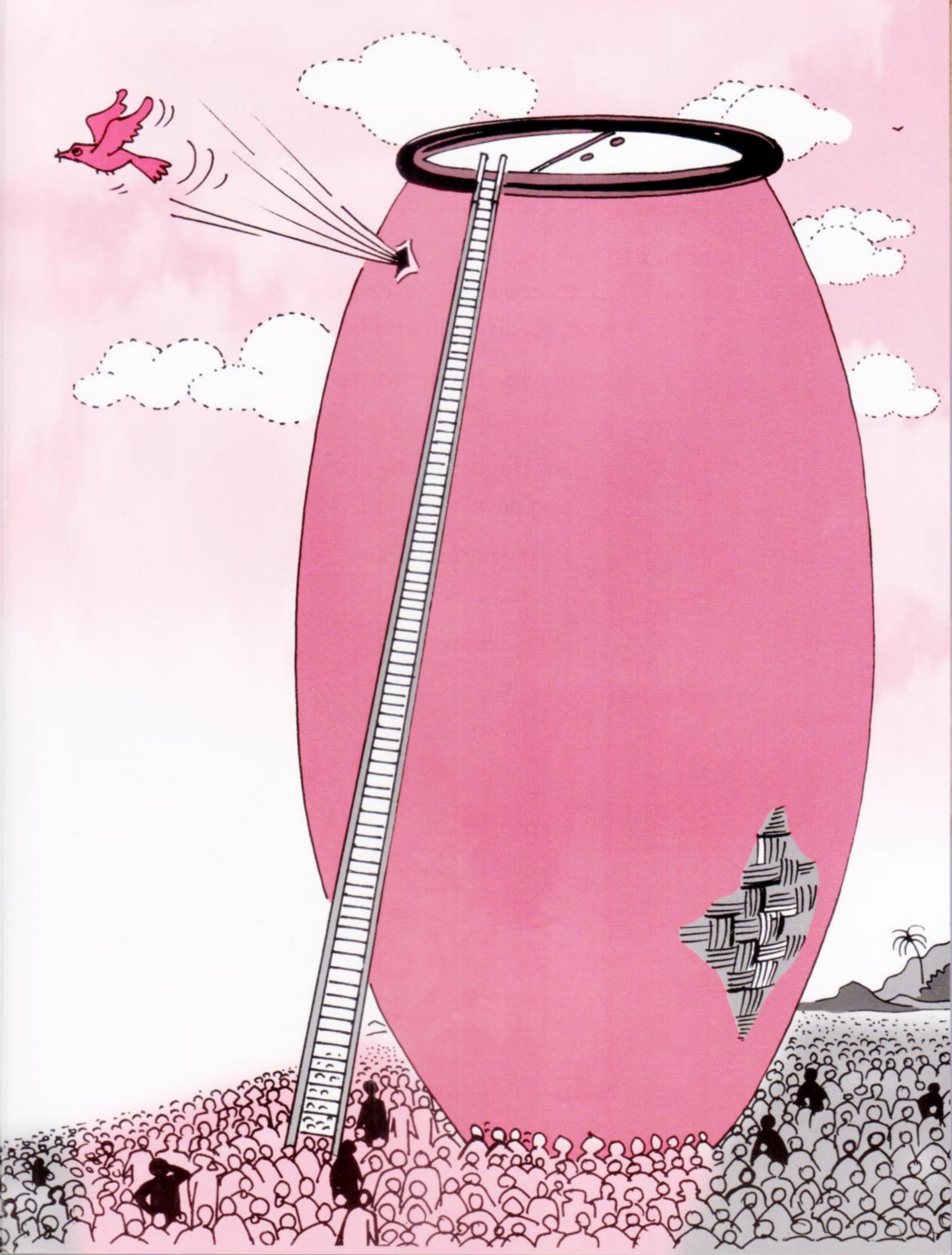
ਹੁਣ, ਭੰਡਾਰਘਰ ਦੀ ਉੱਚੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਹਵਾ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਸੁਰਾਖ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਚਿੜੀ ਨੇ ਇਹ ਸੁਰਾਖ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਉੱਡ ਕੇ ਅੰਦਰ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਚੌਲ ਦਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਦਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ...

ਕਵੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਰਾਜਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?"

"ਚਿੜੀ ਦੁਬਾਰਾ ਭੰਡਾਰਘਰ ਵਿੱਚ ਗਈ ਅਤੇ, ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਆਈ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌਲ ਦਾ ਦਾਣਾ ਲੈ ਕੇ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਾਣਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ..."

ਕਵੀ ਰੁਕਿਆ। ਰਾਜਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?"





"ਫਿਰ, ਚਿੜੀ ਭੰਡਾਰਘਰ ਵਿੱਚ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌਲ ਦਾ ਦਾਣਾ ਲੈ ਆਈ। ! ਫਿਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਾਪਸ ਉੱਡੀ..."

ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਿੜੀ ਕਿਵੇਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਭੰਡਾਰਘਰ ਗਈ ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਚੌਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਈ।

ਰਾਜਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬੇਸਬਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। "ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਇਹ ਚਿੜੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਏਗੀ!"ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਢੱਕ ਲਏ ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। "ਮੈਨੂੰ 1,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਓ!" ਉਸਨੇ ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ।

ਕਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਾਪਸ ਉੱਡਿਆ..." ਹੁਣ ਉਹ ਰੁਕ ਕੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਰਾਜਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 1,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦਿੱਤੇ।ਕਵੀ ਆਪਣਾ ਧੰਨਵਾਦ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। "ਚਲੇ ਜਾਓ! ਚਲੇ ਜਾਓ, ਚਲੇ ਜਾਓ!" ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਵੀ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਕਹੇ ਮਹਲ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਰਾਜਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ।



ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਕਹਾਣੀ ਹੈ।

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

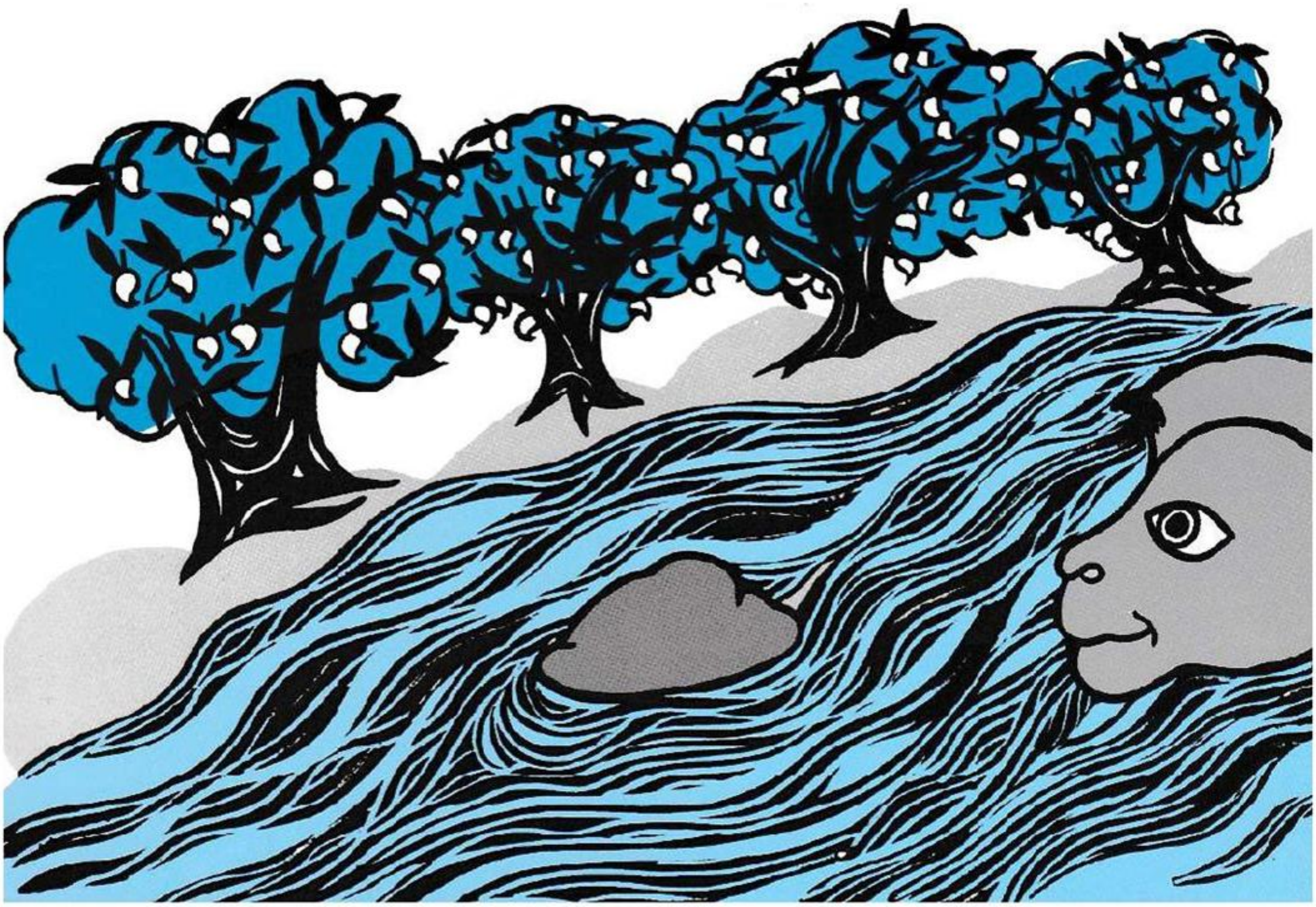
ਨੰਦੜੀਆ ਅਤੇ ਮਗਰਮੱਛ

ਬਹਾਦੁਰ ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ,ਨੰਦੜੀਆ, ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਘੁੰਮਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਨਦੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਸੀ ,ਟਾਪੂ ਸਾਰੇ ਅੰਬ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੱਕੇ ਫਲ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਠੇ ਤੇ ਮਨੋਹਰ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਮੈਂ ਇਹ ਅੰਬ ਖਾਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ!" ਨੰਦੜੀਆ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਪਰ ਨਦੀ ਬਹੁਤ ਚੌੜੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਪਾਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਉਭਰਦਾ ਦੇਖਿਆ, ਜੋ ਟਾਪੂ ਤੱਕ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਆਹਾ! ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਨਾਲ ਨੰਦੜੀਆ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਹੋਰ ਛਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਪਾਰ! ਪਰ ਬਹਾਦੁਰ ਨੰਦੜੀਆ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ!



ਨੰਦੜੀਆ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਬ ਖਾਧਾ। ਵਾਹ! ਬਹੁਤ ਸੁਆਦੀ! ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਫਲ ਖਾਧਾ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਨੰਦੜੀਆ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਅੰਬ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਪੱਥਰ ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਕੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਉਸ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੰਦੜੀਆ ਨੇ ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਟਾਪੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਧੀਆ ਫਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। “ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਓ ਤੇ ਮਜ਼ਾ ਲਓ...” ਉਸਨੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। “ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ,” ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਨੰਦੜੀਆ ਦੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਗਏ। “ਉਹ ਟਾਪੂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ,” ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਨੰਦੜੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਾਪੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਜਾਂਦਾ। ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪਿਆ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਡਰਾਉਣੇ ਜੰਗਲ ਨੇ ਬਹਾਦੁਰ ਨੰਦੜੀਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਡਰਾਇਆ।

ਪਰ ਖਤਰਾ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ! ਇੱਕ ਮਗਰਮੱਛ ਨੇ ਨੰਦੜੀਆ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। “ਆਹਾ! ਇਕ ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਇਕੱਲਾ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਕੀ ਸੁਆਦੀ ਖੁਰਾਕ!” ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਦੇ ਠੰਢੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣੀ। ਉਹ ਨੰਦੜੀਆ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਮਾੜੇ ਮੌਸਮ ਨੇ ਨੰਦੜੀਆ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਨੰਦੜੀਆ ਅੰਬ ਖਾਣ ਗਿਆ, ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ! ਮੀਂਹ ਨੇ ਨਦੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੱਥਰ ਦਾ ਸਿਰ ਉੱਚੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੁਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਮੈਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,” ਨੰਦੜੀਆ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਤੇਜ਼ ਨਦੀ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ!” ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਤਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਛਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਟਾਪੂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।



ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੰਬ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਫਲ ਚੁਣੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਬੁਰਕੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲਿਆ।

ਹੁਣ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਨੰਦੜੀਆ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਓਹ! ਪੱਥਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੰਦੜੀਆ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। "ਹੰਮਮ... ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

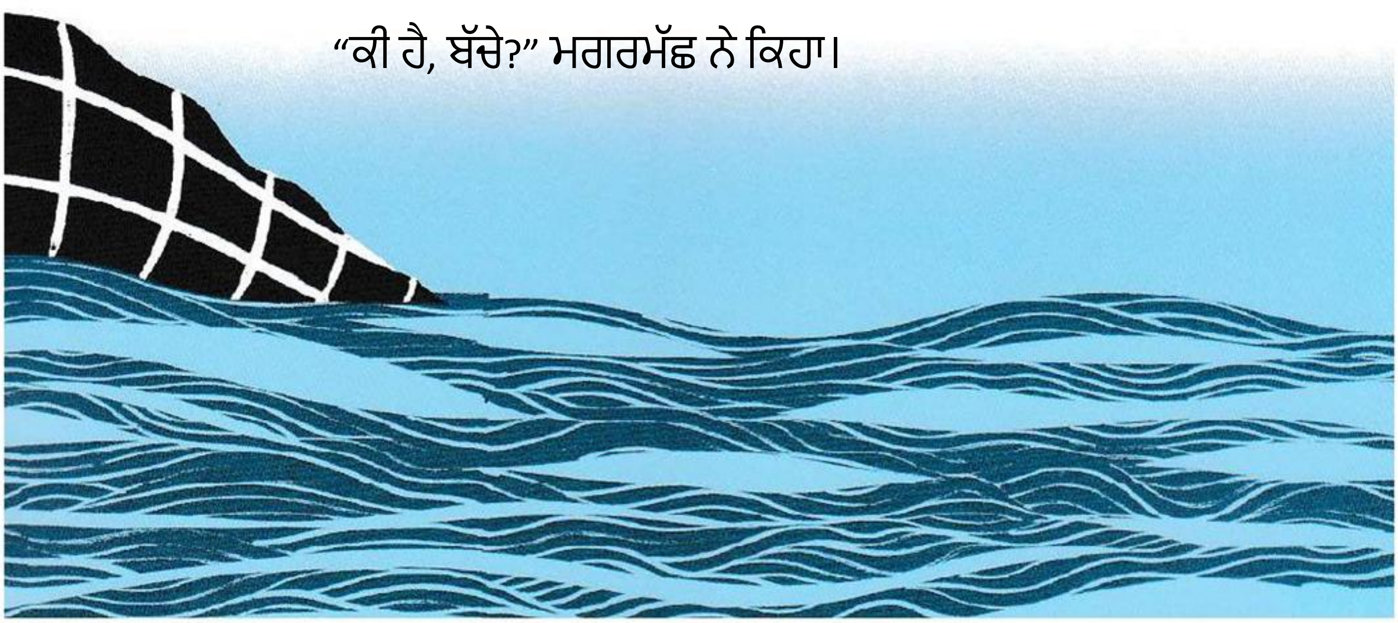


"ਪੱਥਰ ਭਰਾ! ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਅੱਜ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। "ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ? ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ?"

ਮਗਰਮੱਛ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਲੰਬਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪੂੰਛ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਨੰਦੜੀਆ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ, ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਿਰ ਉਠਾ ਕੇ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਮਗਰਮੱਛ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਓਹ! ਬਾਂਦਰ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੋਸਤ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂ।"

"ਕੀ ਹੈ, ਬੱਚੇ?" ਮਗਰਮੱਛ ਨੇ ਕਿਹਾ।



ਹੁਣ ਨੰਦੜੀਆ ਸਮਝ ਗਿਆ। “ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ, ਮਿਸਟਰ ਮਗਰਮੱਛ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

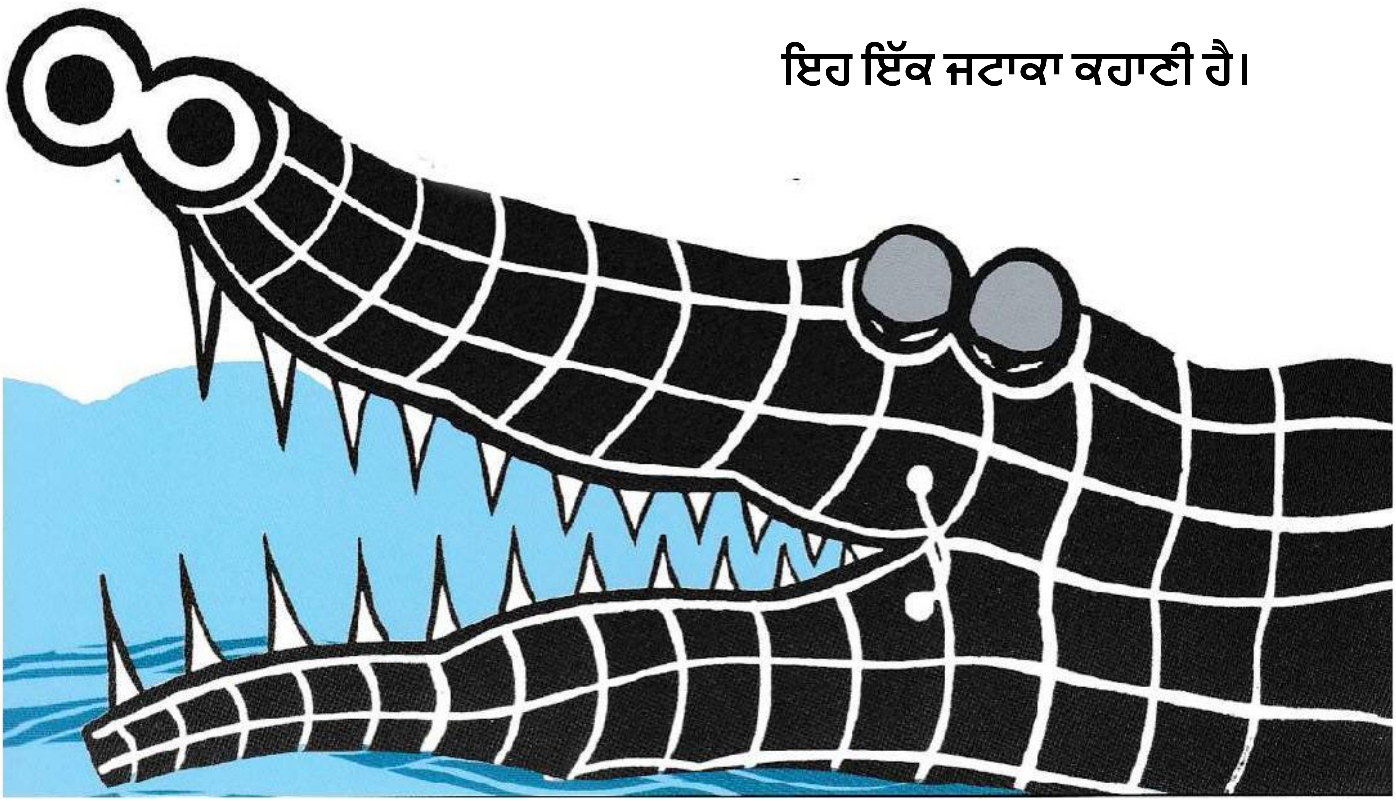
ਮਗਰਮੱਛ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਫੜੀ ਗਈ! ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ! "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ!" ਉਹ ਦਹਾੜਿਆ। “ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਂ?” ਨੰਦੜੀਆ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਡਰਪੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

“ਠੀਕ ਹੈ, ਮਿਸਟਰ ਮਗਰਮੱਛ!” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। “ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੋ। ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਾ ਗਵਾ ਦਵਾਂ।”

ਮੂਰਖ ਮਗਰਮੱਛ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਨੰਦੜੀਆ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਜ਼ਬੜੇ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਗਰਮੱਛ ਦੀ ਪਿੱਠ ‘ਤੇ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ‘ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ।

“ਓਹ, ਮਿਸਟਰ ਮਗਰਮੱਛ! ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ!” ਉਸਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਦੌੜ ਗਿਆ।

ਇਹ ਇੱਕ ਜਟਾਕਾ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

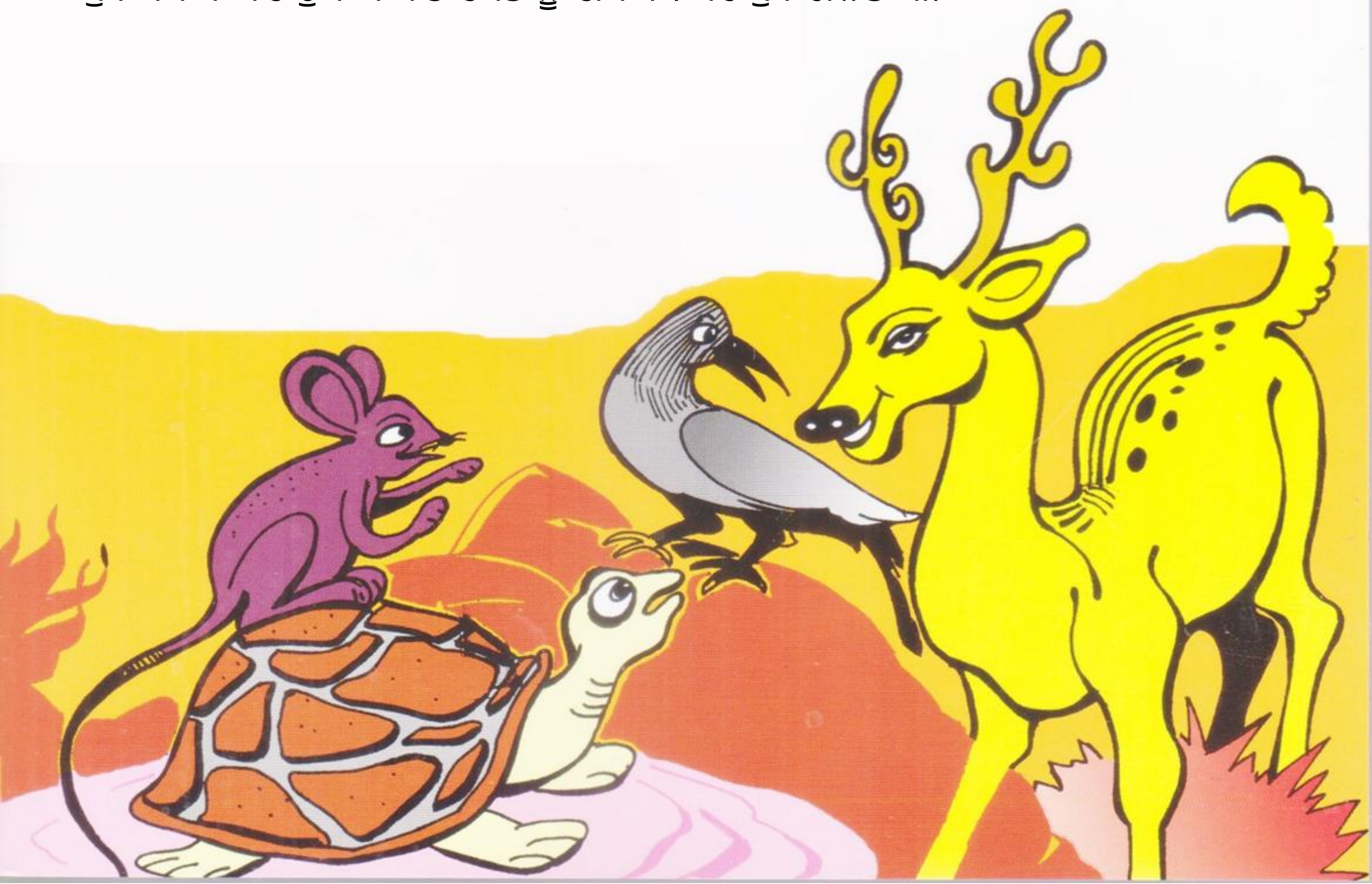
ਚਾਰ ਦੋਸਤ



ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕਛੂਆ, ਇੱਕ ਕਾਂ, ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਗਹਿਰੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਹ ਹਰ ਸਮਾਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਸਿਰਫ਼ ਖਾਣਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਾਂ, ਚੂਹਾ ਅਤੇ ਹਿਰਨ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਘੁੰਮਦੇ, ਪਰ ਕਛੂਆ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੂਟਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ।

ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ, ਕਾਂ, ਕਛੂਆ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਹਿਰਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਿਰਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। “ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ!” ਤਿੰਨ ਦੋਸਤ ਚਿੰਤਿਤ ਹੋਏ।

ਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।” ਉਹ ਉੱਡ ਕੇ ਹਿਰਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਪਰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਸੀ!



ਕਾਂ ਨੇ ਥੱਲੇ ਉਤਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਦੁਰਘਟਨਾ! ਗਰੀਬ ਹਿਰਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਾਈ।

"ਸਾਨੂੰ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ!" ਚੂਹੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਜਾਲ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਂਗਾ!"

ਚੂਹੇ ਨੇ ਕਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਕਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਨ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ।
ਚੂਹੇ ਨੇ ਜਾਲ ਨੂੰ ਚਬਾਇਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਰੱਸੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ।

ਤਦ ਕਛੂਆ ਆ ਗਿਆ। "ਓਹ ਨਹੀਂ! ਤੂੰ ਘਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਕੇ ਆਇਆ?" ਚੂਹੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਆਏ, ਤਾਂ ਕਾਂ ਉੱਡ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਿਰਨ ਭੱਜ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚ ਛੁਪ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਤੂੰ ਫਸ ਜਾਵੇਗਾ।"

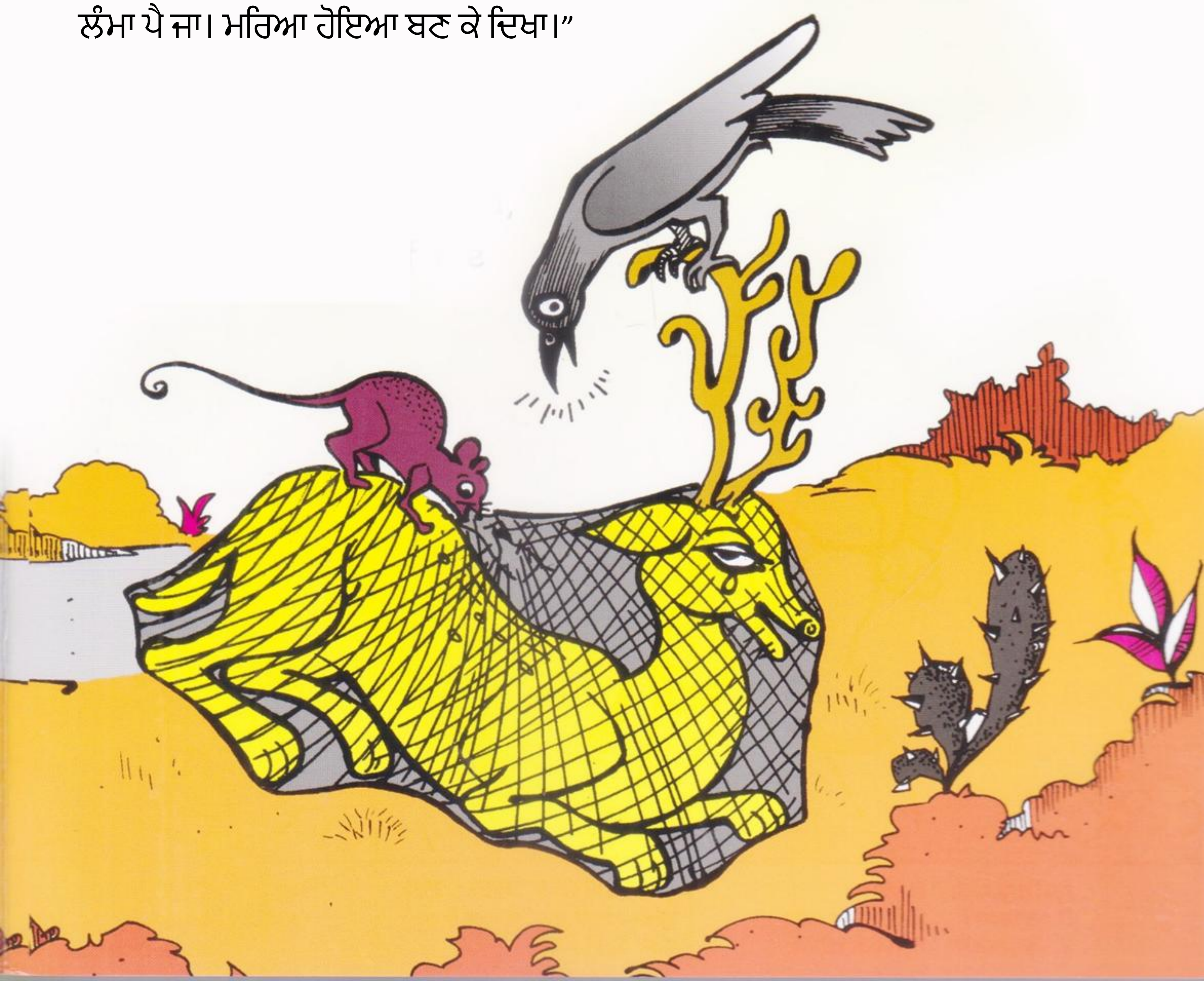
"ਮੈਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਿਰਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਉਣਾ ਪਿਆ," ਕਛੂਏ ਨੇ ਕਿਹਾ।



ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਛਾਲ ਵਿੱਚ ਹਿਰਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੂਹੇ ਨੇ ਨੇੜੇ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚ ਛਲਾਂਗ ਮਾਰੀ। ਕਾਂ ਉੱਡ ਗਿਆ।

ਵਿਚਾਰਾ ਕਛੂਆ! ਉਹ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉੱਚੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਸੀ ਬਣਾਈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਛੂਏ ਦੇ ਪੈਰ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਨਵਰ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਘਰ ਵੱਲ ਚੱਲਿਆ। ਦੋਸਤ ਆਪਣੇ ਛੁਪਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਹਿਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ!"

ਚੂਹੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ,"ਤੂੰ ਰਸਤੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਜਾ। ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾ।"



ਉਸਨੇ ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਹਿਰਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਜਾ ਅਤੇ ਇੰਜ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਕਿ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਚੁੰਝ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿਆ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਕ ਕਾਂ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੁੰਝ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਨ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਚੂਹੇ ਨੇ ਰੱਸੀ ਕੱਟ ਕੇ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹਿਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਇਆ, ਹਿਰਨ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਕਾਂ ਉੱਡ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਛੂਏ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਮੁੜਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉੱਥੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ!

ਇਹ ਇੱਕ ਪੰਚਤਤਰ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

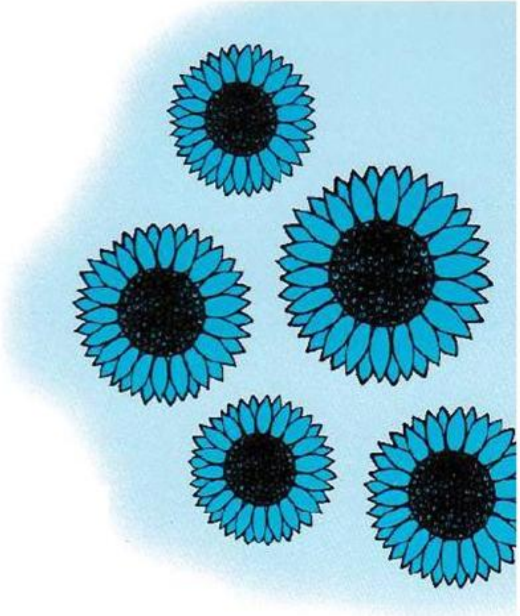
P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist S. P. Raju

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜੀ
ਗੋਲ ਪੱਤੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਤੈਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਡੰਡਿਆਂ ਤੇ
ਸੁਰਮਈ ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਰਹੇ ਹਨ

ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲ
ਤੁਰਹੀ (ਟ੍ਰੰਪਟ) ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਲਾਲ ਫੁੱਲ
ਹੌਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਝੂਲਦੇ ਹਨ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤਲੇ ਫਿਲਾਮੈਂਟ (ਧਾਗੇ) ਬਾਹਰ ਝਾਕਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਚਮਕੀਲੇ ਫੁੱਲ
ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੀਲੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਲ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦੇ
ਮਾਲਾ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਣੇ ਗਏ
ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ,
ਇਹ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ!
ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਬੀਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ—ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਰਾਹੀਂ—
ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਆਦਲਾ ਸ਼ਹਿਦ ਵੀ!

ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਖੁਲਦੇ ਹਾਂ
ਆਪਣੀਆਂ ਪਰਤਦਾਰ ਪੱਤੀਆਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਸਾਡੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਕੰਡੇ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ
ਬਰਫ਼ ਜਿਹੀਆਂ ਸਫ਼ੈਦ ਟਹਿਣੀਆਂ
ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਫੁੱਲ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਰਾਤ ਦੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੀ ਹੈ!

ਗੁਲਾਬ, ਗੁੜਹਲ, ਮੈਰੀਗੋਲਡ, ਸੂਰਜਮੁਖੀ, ਕਮਲ, ਚਮੇਲੀ





ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ:
ਇਸਦੇ ਖੰਭ ਹਨ
ਪਰ ਇਹ ਉੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ
ਇਸਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਪੈਰ ਹਨ
ਪਰ ਇਹ ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਦੌੜ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪੀਲੇ ਪੈਰ, ਪੀਲੀ ਚੁੰਝ,
ਅੱਖਾਂ ਦੁਆਲੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਗੋਲੇ -
ਸੀਟੀ ਵਜਾਉਣਾ ਅਤੇ ਚਹਿਕਣਾ
ਅਤੇ ਚੀਕਣਾ ਅਤੇ ਗਰਜਣਾ
ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਇਹ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਦਾ ਹੈ
ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ

ਸਿਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਲਾਲ ਫੁੱਲ - ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਕੌਣ ਤੋੜੇਗਾ?
ਲੱਤ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਪੀਲਾ ਕੰਡਾ - ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਕੌਣ ਕੱਢੇਗਾ?
ਸਵੇਰੇ, ਇੱਕ ਜਗਾਉਣ ਵਾਲਾ - ਇਸਨੂੰ ਕੌਣ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
ਰਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ - ਇਸਨੂੰ ਕੌਣ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਆਹ! ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ -
ਆਪਣੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ
ਆਪਣੇ ਚਮਕਦੇ ਹਰੇ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ
ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਕੰਬਦੇ
ਮੇਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਾਚ ਵਿੱਚ!



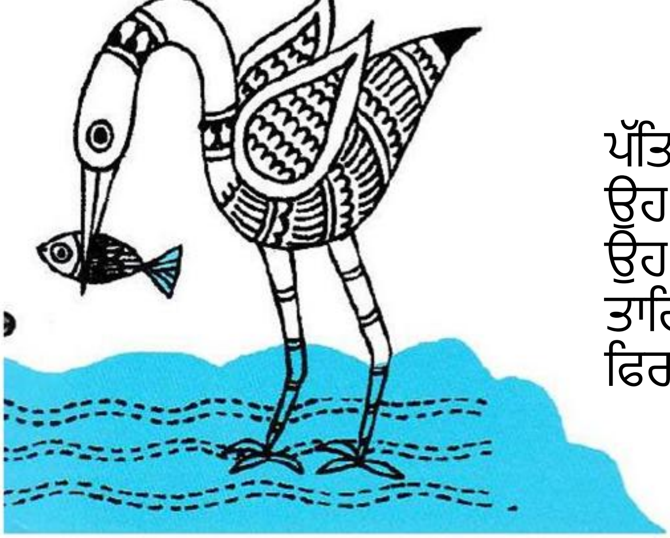


ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੰਭ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੁਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੈਰ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੈਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਾਲਦਾਰ ਪੈਰ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ –
ਪਰ ਮੇਰਾ ਗੀਤ ਸਿਰਫ਼ "ਕੁਆਕ" ਹੈ

ਇਹ ਕਾਲੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਉਸਦਾ ਸੁਰੀਲਾ ਗੀਤ
ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ
ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ



ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਉੱਡਦਾ ਹਾਂ
ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਗੋਲ ਵਿੱਚ ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਉੱਡਦੇ ਦੇਖੋ
ਜਾਂ ਟਾਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਨਾਜ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖੋ

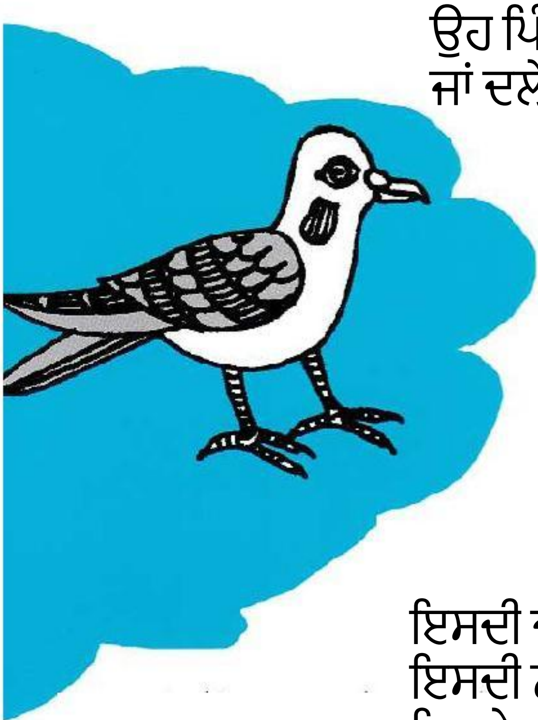


ਪੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਉਹ ਉੱਡਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਡਦੀ ਹੈ
ਉਹ ਬੁਣਦੀ ਅਤੇ ਗੁੰਦਦੀ ਹੈ
ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਫਿਰ ਉਹ ਅੰਦਰ ਡੁਬਕੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ!

ਉਸਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਖੜੀ ਦੇਖੋ
ਮੂਰਤ ਵਾਂਗ ਬਿਲਕੁਲ ਸਥਿਰ –
ਹੁਣ ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਹੇਠਾਂ ਡੁੱਬਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਲੈ ਕੇ
ਵਾਪਸ ਉੱਪਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ!



ਉਹ ਸੋਹਣੀ ਹੈ!
ਇੰਨੀ ਹਰੀ, ਤੇ ਮੂੰਹ ਉਸਦਾ ਮੂੰਗੇ-ਲਾਲ
ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵੱਸਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਖੇਤ ਉੱਤੇ ਦੌੜਦੀ ਹੈ



ਇਹ ਕਾਲਾ ਕੱਪੜਾ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵ
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋ –
ਕਾਂ !ਕਾਂ !ਕਾਂ!
ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ!

ਇਸਦੀ ਚੁੰਝ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਮੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ
ਇਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੇਜ਼ ਹੈ
ਇਸਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਖੰਭ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ
ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਉੱਡਦਾ ਹੈ

ਕਾਂ, ਬਾਜ਼, ਮੋਰ, ਤੋਤਾ, ਕੋਇਲ, ਕਬੂਤਰ, ਕ੍ਰੈਨ, ਮੁਰਗਾ,
ਉੱਲੂ, ਮੈਨਾ, ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ, ਜੁਲਾਹਾ, ਬਤਖ਼

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਛੋਟਾ ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਦਰਿਆ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਘੋੜਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦਿਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਤ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਮਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੋੜੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ, ਤੂੰ ਹੁਣ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਤੂੰ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਂਗਾ?”

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਤਿਆਰ ਹਾਂ!” ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?”

“ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ!” ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚੱਟਿਆ



"ਇਹ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬੋਰੀ ਚੱਕ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਪਿਸਵਾ ਕੇ ਲਿਆ।"

"ਜੀ ਮਾਂ!" ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੋਰੀ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਹ ਚੱਕੀ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਰੁਕ ਗਿਆ। "ਹਾਏ ਰੱਬਾ! ਇਹ ਕੀ?"

ਚੱਕੀ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ! ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। "ਕੀ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ?" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਨੇੜੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲਦ ਘਾਹ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਬਲਦ ਜੀ! ਬਲਦ ਜੀ!" ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

"ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ!" ਬਲਦ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਸ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮੇਰੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਫਿਰ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਉੱਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, "ਰੁਕ! ਜਲਦੀ ਨਾ ਕਰ!"

"ਕੌਣ ਹੈ ਉੱਥੇ?" ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।





ਉਸਨੇ ਗਰਦਨ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ।

“ਓਹ! ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਗਿਲਹਿਰੀ ਹੈ!”

ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ! ਗਿਲਹਿਰੀ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ‘ਤੇ ਖੜੀ ਸੀ।

"ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਬਲਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਸੁਣੋ!" ਉਸਨੇ ਝਿੜਕਿਆ। “ਇਹ ਦਰਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘਾ ਹੈ! ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਬਚੀ!”

ਵਿਚਾਰਾ ਛੋਟਾ ਘੋੜਾ ਘੁੰਮ ਗਿਆ। ਕੀ ਪਾਣੀ ਡੂੰਘਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੌਣ ਸਹੀ ਸੀ —ਗਿਲਹਿਰੀ ਜਾਂ ਬਲਦ?

“ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ,” ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੁੜ ਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਘੋੜੇ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ।

“ਤੂੰ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਆ ਗਿਆ?” ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਦਰਿਆ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ।

“ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਦਾ ਤਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਅੱਛਾ?” ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। “ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ।”

“ਹਾਂ ਮਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ,” ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਬਲਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਡੂੰਘਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਗਿਲਹਿਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?”

ਘੋੜੇ ਦੀ ਮਾਂ ਮੁਸਕਰਾਈ।

“ਦੱਸੋ, ਬਲਦ ਕਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੈ? ਗਿਲਹਿਰੀ ਕਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈਂ?” ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹੁਣ ਖੁਦ ਸੋਚ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ—ਕੀ ਤੂੰ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕੇਂਗਾ?”

“ਹਾਂ!” ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ। “ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ! ਦਰਿਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਡੂੰਘਾ ਨਹੀਂ ਹੈ!”

ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਕੀ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ’ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati — V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi — S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਸਾਡਾ ਬਿੱਲਾ



ਬਾਨੂ ਅਤੇ ਵੇਨੂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ! ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਬਿੱਲੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਨੂ ਅਤੇ ਵੇਨੂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨਪਸੰਦ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਭਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ। ਚੌਥੇ ਦਿਨ... "ਮਿਆਊਂ, ਮਿਆਊਂ!"

"ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ?" ਬਾਨੂ ਨੇ ਇੱਕ ਪੌੜੀ ਲੈ ਕੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। "ਅਹਾ! ਵੇਨੂ, ਇੱਥੇ ਹੈ! ਸਾਡੀ ਬਿੱਲੀ ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ!" ਉਹ ਚੀਕੀ। "ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀ? ਪੰਜ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ! ਆਓ ਵੇਖੋ!"

ਵੇਨੂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਸੀ—ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ।



ਬਾਨੂ ਅਤੇ ਵੇਨੂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਿਖਾਏ। ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ!

ਬੱਚੇ ਜਲਦੀ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਰਿੰਗਣ ਲੱਗੇ, ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਲੜਨ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ, ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਨੂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਹੀ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ। ਦਿਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਦਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ।

ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਘੰਟੇ ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੌਣ ਲਈ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦੇ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਲੇਟੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਘਾਹ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੁਨਹਿਰਾ ਘਾਹ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ, ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਖ਼ਤਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਹ ਘਾਹ ਦੇ ਢੇਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਫਿਸਲ ਜਾਂਦੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਤਣਾ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਘੁੰਮਾਇਆ। ਬੱਚੇ ਹੱਸਦੇ ਰਹੇ। ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਖੇਡਣ ਲੱਗੇ।
ਕੀ ਉਹ ਥੱਕੇ? ਨਹੀਂ! ਪਰ ਹੁਣ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਬਿੱਲੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਲੇਟੀ ਬਿੱਲੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਬਾਨੂ ਅਤੇ ਵੇਨੂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। "ਵਿਚਾਰੀ ਬਿੱਲੀ! ਉਸਨੂੰ ਕੌਣ ਖਾਣਾ ਦੇਵੇਗਾ? ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਸੌਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੇਗੀ?"

ਘਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, "ਤੁਹਾਡੀ ਬਿੱਲੀ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗੀ!"



ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਬੈਠੇ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਿੱਲੀ ‘ਤੇ ਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੋਪੀ ਹਿਲਣ ਲੱਗੀ।

“ਹਾਏ! ਟੋਪੀ ਤੁਰ ਰਹੀ ਹੈ!” ਬਾਨੂ ਚੀਕੀ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਦੌੜੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਮਾਂ ਮੁਸਕਰਾਈ।

“ਇਹ ਕੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਟੋਪੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਸਲੇਟੀ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ!” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਇੱਕ ਸਲੇਟੀ ਪੂੰਛ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। “ਓਹ! ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਬਿੱਲੀ ਹੈ!” ਬਾਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਟੋਪੀ ਹਟਾਈ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਲੇ ਲਾ ਲਿਆ।

“ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਲੁਕ ਕੇ ਬੈਠੀ ਸੀ?” ਉਹ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲੀ। “ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਲੱਭਿਆ!” ਵੇਨੂ ਨੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਤੂੰ ਗੁੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ!”

ਰੂਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਜਾਦੂਈ ਢੋਲ

ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਜੇਨਕੋਰਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੇਨਕੋਰਾ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਡਰੱਮ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਰੱਮ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!" ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨੱਕ ਲੰਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਛੋਟਾ ਨੱਕ, ਛੋਟਾ ਨੱਕ!" ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨੱਕ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨੱਕ ਬਦਲਵਾਉਣ ਲਈ ਜੇਨਕੋਰਾ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਕੋਈ ਲੰਮਾ ਨੱਕ ਮੰਗਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਡਰੱਮ ਦੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!" ਜੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਨੱਕ ਮੰਗਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਛੋਟਾ ਨੱਕ, ਛੋਟਾ ਨੱਕ!" ਉਹ ਤਦ ਤੱਕ ਵਜਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਰੁਕੋ!"



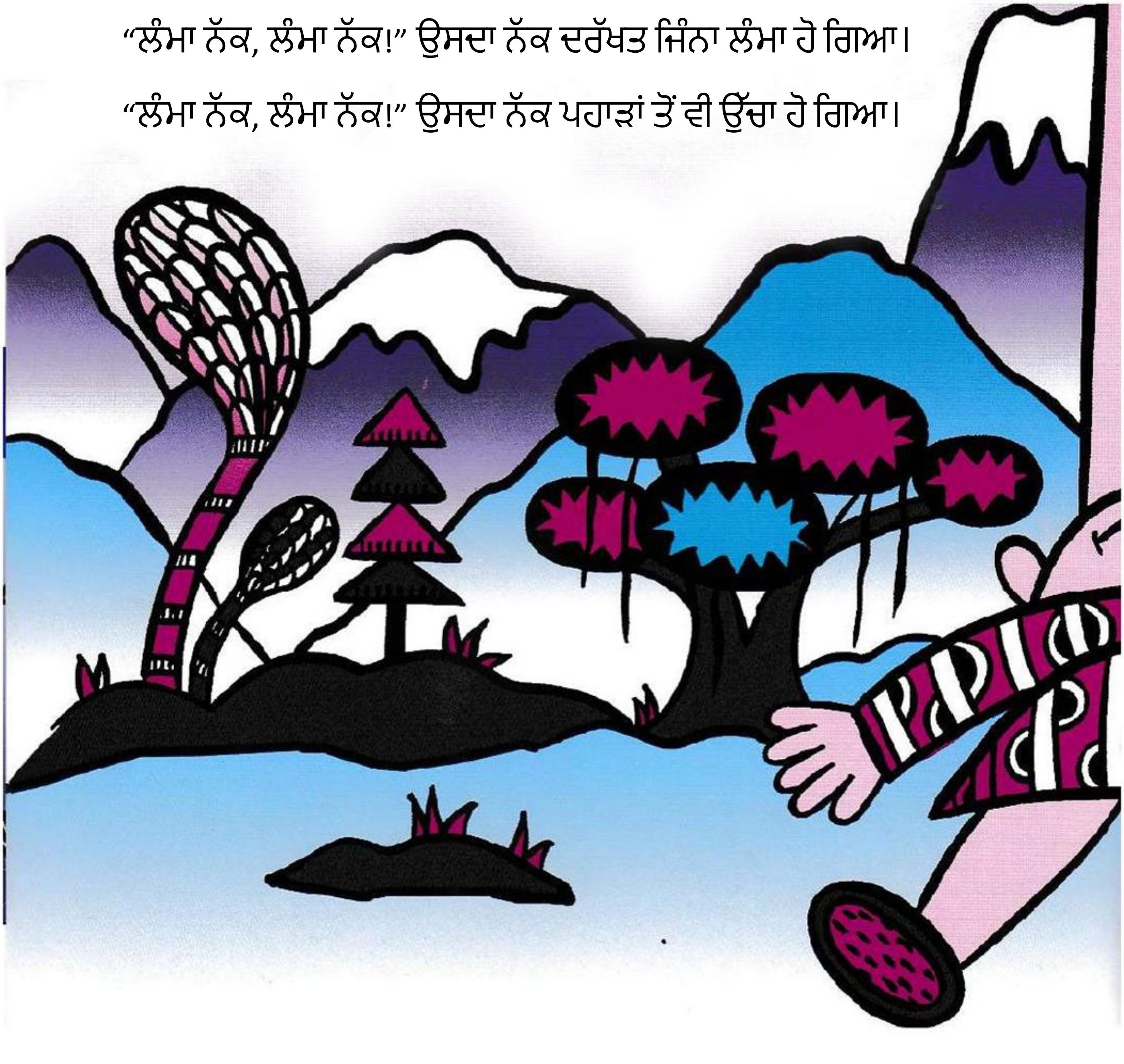
ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ “ਰੁਕੋ!” ਕਹਿਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਜੇਨਕੋਰਾ—ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬੱਚਾ—ਡਰੱਮ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੱਕ ਤਾਂ ਡਰੱਮ ਦੀ ਸੋਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੇਨਕੋਰਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਮੇਰਾ ਨੱਕ ਕਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?” ਉਸਨੇ ਡਰੱਮ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!” ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦਾ ਨੱਕ ਉਸਦੇ ਬਾਂਹ ਜਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ!

ਪਰ ਜੇਨਕੋਰਾ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰੱਮ ਵਜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

“ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!” ਉਸਦਾ ਨੱਕ ਦਰੱਖਤ ਜਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!” ਉਸਦਾ ਨੱਕ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ।



“ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!” ਜੇਨਕੋਰਾ ਦਾ ਨੱਕ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।

ਉੱਥੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਆਕਾਸ਼ ਦੇ ਮਿਸਤਰੀ ਇੱਕ ਪੁਲ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੇਨਕੋਰਾ ਦੇ ਨੱਕ ਦੇ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਪੁਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕਿੱਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚਲੇ ਗਏ!

ਜੇਨਕੋਰਾ ਦਾ ਨੱਕ ਵਧਣਾ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਡਰੱਮ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, “ਲੰਮਾ ਨੱਕ, ਲੰਮਾ ਨੱਕ!” ਪਰ ਉਸਦੇ ਨੱਕ ਦਾ ਸਿਰਾ ਪੁਲ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਫਿਰ ਜੇਨਕੋਰਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਛੋਟਾ ਨੱਕ, ਛੋਟਾ ਨੱਕ!” ਅਤੇ ਡਰੱਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਜਾਇਆ।



ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਨੱਕ ਛੋਟੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਸਿਰਾ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ! ਜੇਨਕੋਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਢੋਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਠੇ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ!

ਜੇਨਕੋਰਾ ਅਸਮਾਨ ਪੁਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਨੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੱਲ ਕੱਢ ਲਈ। ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਉਹ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਤੈਰ ਰਿਹਾ ਸੀ... ਫਿਰ ਉਹ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗਾ - ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ...

ਅਸਮਾਨ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਮੱਛੀ-ਤਲਾਅ ਪਿਆ ਸੀ। ਛਿੱਟੇ! ਜੇਨਕੋਰਾ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚਮਕਦਾਰ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵੱਲ ਤੈਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਜੇਨਕੋਰਾ ਦਾ ਢੋਲ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਖੰਭ ਬਣ ਗਏ! ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਇੱਕ ਪੂਛ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ! ਉਸਨੇ ਤੈਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਅੱਜ ਤੱਕ, ਉਸ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ "ਜੇਨਕੋਰਾ ਮੱਛੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਏਝੁਮਲਾਈ ਕਵੀ

ਏਝੁਮਲਾਈ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਹਰ ਤੱਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ, "ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਏਝੁਮਲਾਈ?" ਤਾਂ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ:

ਤਿਤਲੀ ਉੱਡਦੀ ਵੇਖੋ ਜਰਾ!
ਚੂਹੇ ਦੌੜਦੇ ਨੇ—ਪਰ ਮਜ਼ੇ ਲਈ ਨਹੀਂ!

ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸਨ। "ਲੋ ਆ ਗਿਆ ਏਝੁਮਲਾਈ ਕਵੀ!" ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦਾ ਸੀ।



ਇੱਕ ਦਿਨ ਏਝੁਮਲਾਈ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਰਾਹ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਦਰੱਖਤ, ਬਾਗ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਸਨ... ਆਹ! ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਨਜ਼ਾਰਾ!

ਉਹ ਇਕ ਤਾੜ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਤੁਰੰਤ ਉਹ ਗਾਉਣ ਲੱਗਾ:

ਲੰਮਾ ਤਾੜ ਖੜਾ ਖੜਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਓਹ! ਉੱਥੇ ਇਕ ਉੱਲੂ ਸੀ! ਏਝੁਮਲਾਈ ਗਾਇਆ:

ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਉੱਲੂ ਤੱਕਦਾ ਤੱਕਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਗਾਇਆ:

ਲੰਮਾ ਤਾੜ ਖੜਾ ਖੜਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!
ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਉੱਲੂ ਤੱਕਦਾ ਤੱਕਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!



ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਪੁਟੱਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ—ਗਿੱਧੜ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ!

ਚਾਲਾਕ ਗਿੱਧੜ ਪੁਟੱਦਾ ਪੁਟੱਦਾ ਤ੍ਰਾ ਲਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ !ਏਝੁਮਲਾਈ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਲੰਮਾ ਤਾੜ ਖੜਾ ਖੜਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!
ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਉੱਲੂ ਤੱਕਦਾ ਤੱਕਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!
ਚਾਲਾਕ ਗਿੱਧੜ ਪੁਟੱਦਾ ਪੁਟੱਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

ਉਹ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਾਉਂਦਾ ਗਿਆ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀ। ਓਹ ਨਹੀਂ! ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਦਾ ਘਰ ਤਾਲਾਬੰਦ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਸੀ! ਏਝੁਮਲਾਈ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੇ? ਉਸਨੇ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਉਡੀਕ ਕਰੇ।

ਨਜ਼ਦੀਕ ਇੱਕ ਘਰ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਵੱਡਾ ਵਰਾਂਡਾ ਸੀ। ਏਝੁਮਲਾਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ...

...ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਡਰ ਕੇ ਜਾਗ ਪਿਆ! ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਕੀ ਸੀ?!

ਉਸਨੇ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਤੇ ਦੋ ਲੰਬੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵੇਖੀਆਂ! ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਸਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤਾੜ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਹਨ! ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗਾਉਣ ਲੱਗਾ:

ਲੰਮਾ ਤਾੜ ਖੜਾ ਖੜਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

ਚੋਰ ਨੇ ਗਾਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਉਹ ਤੱਕਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਿਆ।

ਏਝੁਮਲਾਈ ਨੇ ਫਿਰ ਗਾਇਆ:

ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਉੱਲੂ ਤੱਕਦਾ ਤੱਕਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!

“ਕੋਈ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ!” ਚੋਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਲੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!” ਉਹ ਬਾਹਰ ਦੌੜਿਆ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਖੱਡਾ ਖੋਦਣ ਲੱਗਾ।

ਏਝੁਮਲਾਈ ਗਾਇਆ:

ਚਾਲਾਕ ਗਿੱਧੜ ਪੁਟੱਦਾ ਪੁਟੱਦਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ, ਤ੍ਰਾ ਲਾ!



ਚੋਰ ਡਰ ਗਿਆ! ਉਹ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ!

ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਏਝੁਮਲਾਈ ਚੀਖਿਆ, "ਚੋਰ! ਚੋਰ!" ਲੋਕ ਦੌੜ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਏਝੁਮਲਾਈ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕੀਤੀ। "ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ! ਹੁਰਰੇ! ਹੁਰਰੇ!"

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਕੋਈ ਏਝੁਮਲਾਈ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

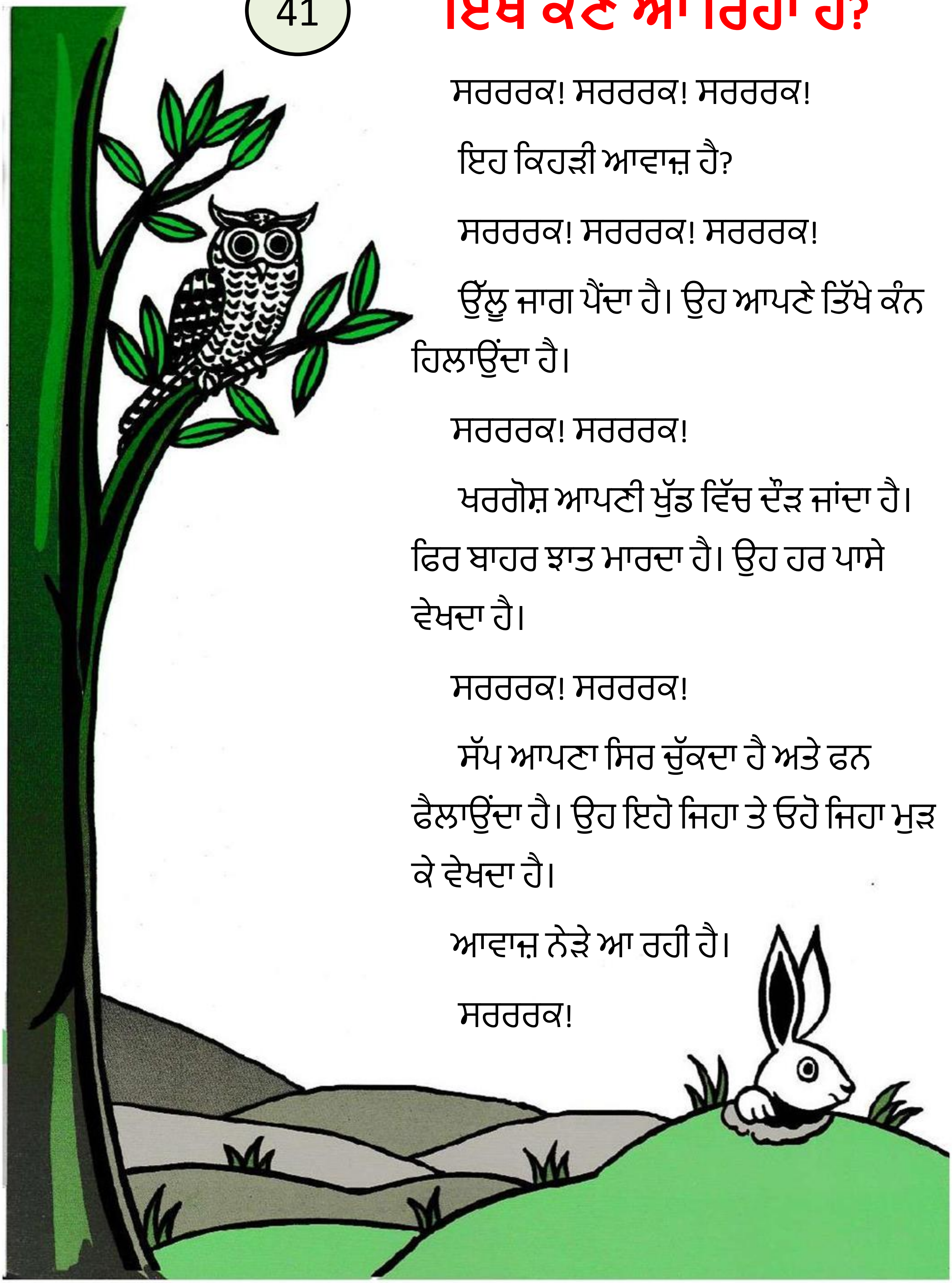
P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਇੱਥੇ ਕੌਣ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ?



ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ?

ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਉੱਲੂ ਜਾਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਿੱਖੇ ਕੰਨ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਖਰਗੋਸ਼ ਆਪਣੀ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਝਾਤ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਪਾਸੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਸੱਪ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਨ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਤੇ ਓਹੋ ਜਿਹਾ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਆਵਾਜ਼ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਰਰਕ!

ਜਾਦੂਈ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਗਿਰਗਿਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸਦਾ ਸਰੀਰ ਰੰਗ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਤਾ ਹੈ!



ਘੋਗਾ ਰੀਂਗਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੋਲ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਹੈ!



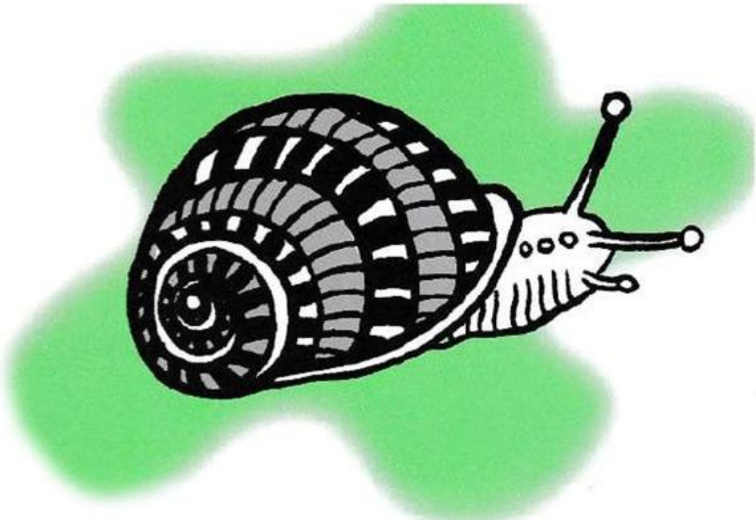
ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਸਹਿਣਾ (ਹੇਜਹਾਗ) ਕੰਬਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਵਿੱਚ ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਕੰਡੇ ਫੈਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।



ਕੇਕੜਾ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਚੱਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁੱਡ ਪੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕਮਲ ਦੇ ਪੱਤੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਡੱਡੂ
ਗਾਉਣਾ ਰੋਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ
ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।





ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

ਆਵਾਜ਼ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ
ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।



ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!

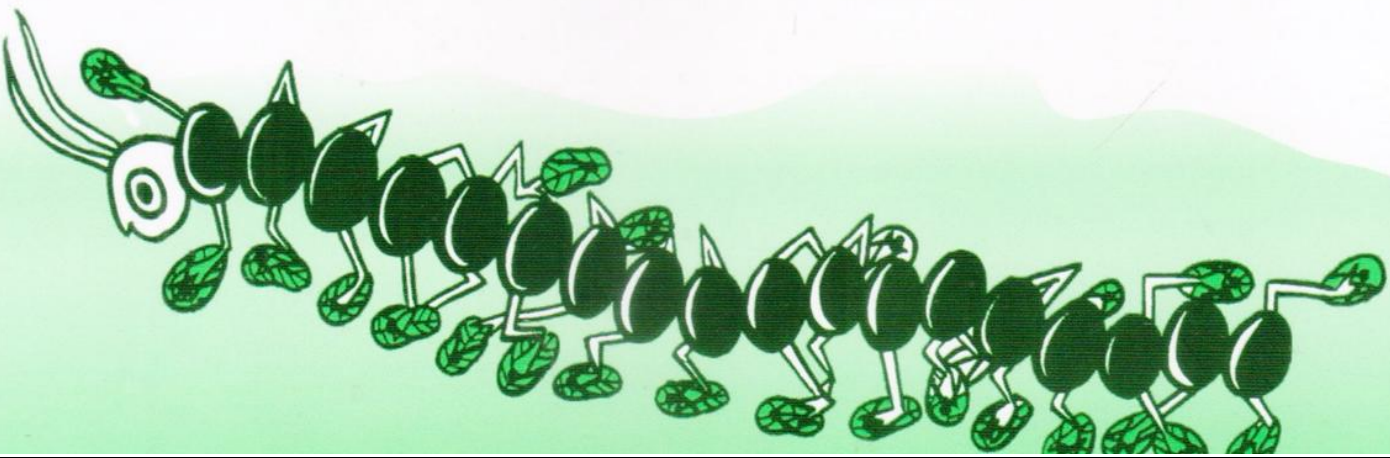


ਇਸ ਮੋੜਦਾਰ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਕੌਣ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ! ਸਰਰਰਕ!



ਓਹ! ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਕੰਨਖਜੂਰਾ ਹੈ! ਉਸਦੇ ਹਰ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੀ ਪਈ ਹੈ! ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਫਿਸਲਦਾ, ਤਿਲਕਦਾ, ਟਿਕ-ਟਿਕ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ!



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

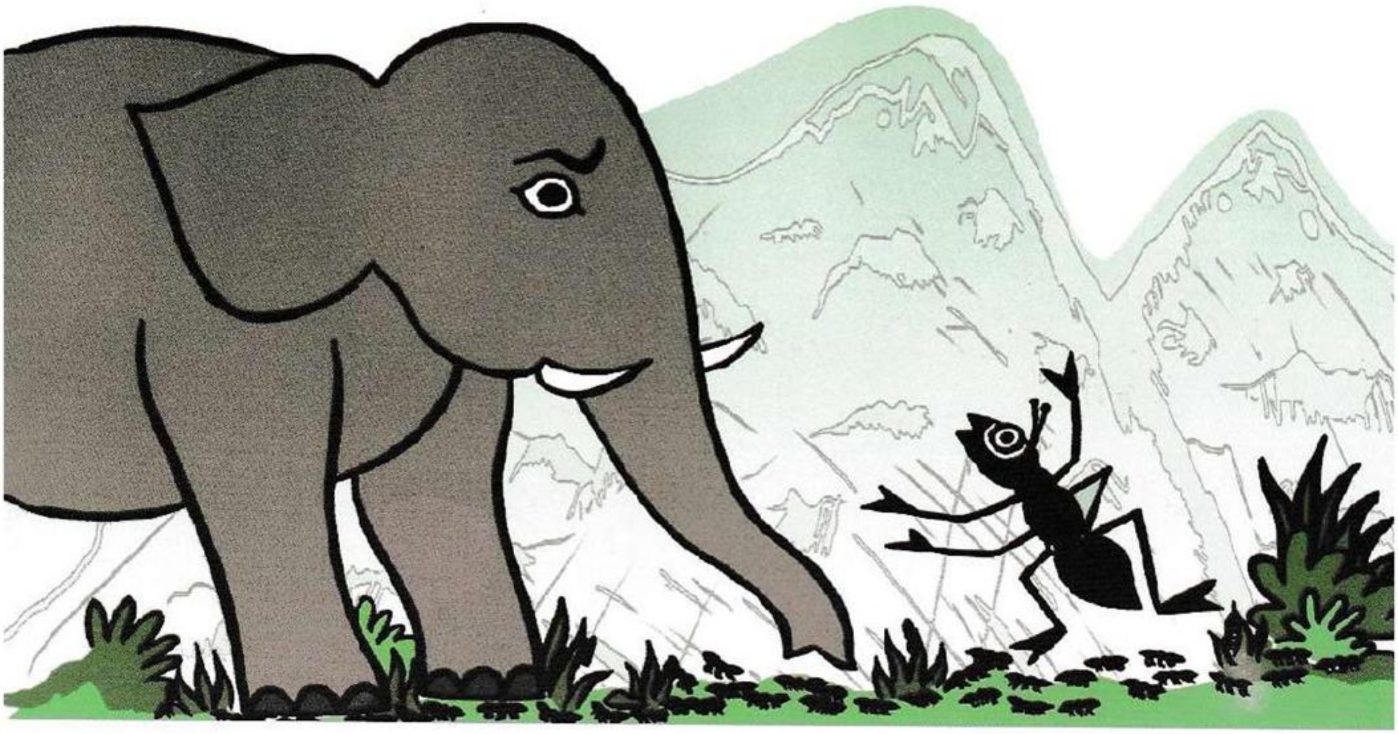
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਦੌੜ

ਇੱਕ ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਹਾਥੀ ਤਲਾਬ ਤੋਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਮਿਜਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ—ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ !—ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੀੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਦੇਖੀ।

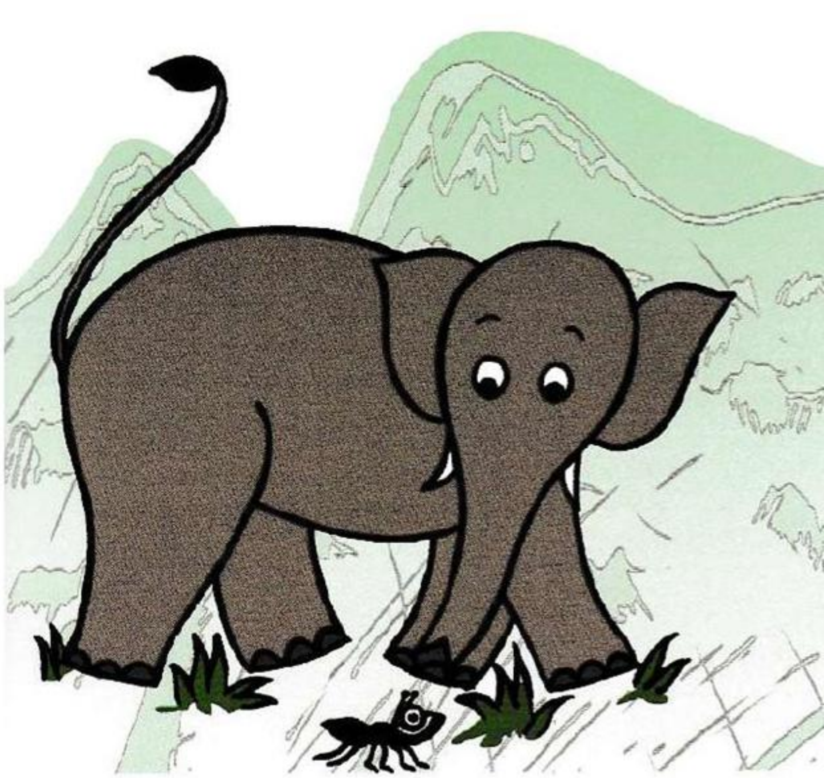
"ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?" ਹਾਥੀ ਗੱਜਿਆ। "ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ!"



ਇੱਕ ਬਹਾਦੁਰ ਛੋਟੀ ਕੀੜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਨਹੀਂ!"

"ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ, ਛੋਟੀ ਕੀੜੀ ," ਹਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਜਾਨਵਰ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ! ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਵੇਖ। ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈਂ?"

ਪਰ ਛੋਟੀ ਕੀੜੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੀ। "ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ!" ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।



“ਅਜਿਹਾ ਹੈ?” ਹਾਥੀ ਹੱਸਿਆ। “ਚਲ ਫਿਰ... ਦੌੜ! ਕੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੌੜ ਲਗਾਏਗੀ?”

“ਮੈਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦੌੜ ਲਗਾਵਾਂਗੀ!” ਕੀੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।



“ਮੂਰਖ!” ਹਾਥੀ ਨੇ ਸੁੰਘਿਆ। “ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਜਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ!”

ਕੀੜੀ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਾਥੀ ਹੋਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

“ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵਾਂਗਾ!” ਉਹ ਗੱਜਿਆ।

ਅਤੇ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ! ਹਾਥੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰਸਤੇ ‘ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੱਸਿਆ, “ਉਹ ਮੂਰਖ ਕੀੜੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ!”

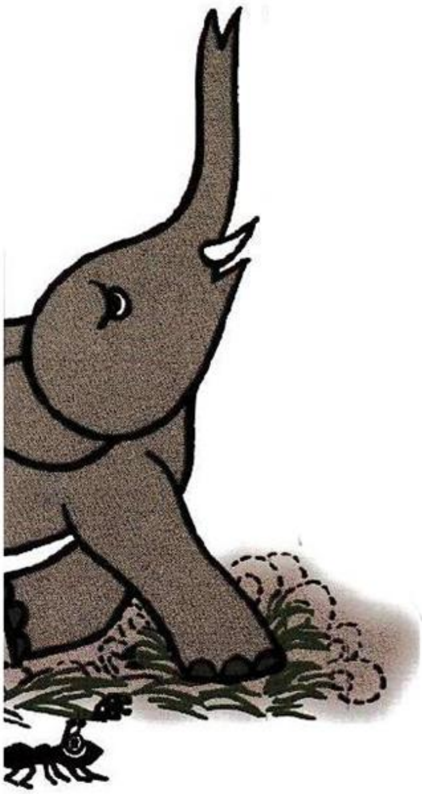
ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਵੇਖਿਆ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਕੀੜੀ ਸੀ!

ਹਾਥੀ ਫਿਰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਹ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਿਆ। ਇਸਨੇ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਵੇਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਧ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਬੂਟੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਧੱਕਾ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਠੁੱਡ, ਠੁੱਡ, ਠੁੱਡ-

“ਜਿੱਤ ਮੇਰੀ ਹੈ!” ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੁਕ ਕੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ, ਉਸਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ? ਇੱਕ ਕੀੜੀ!

"ਇਹ ਛੋਟੀ ਕੀੜੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਟਿਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?" ਹਾਥੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। "ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹਾਰਾਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਕਸਮ ਖਾਧੀ।



ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਰੇਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।"ਦੌੜ ਕੀੜੀ , ਦੌੜ!" ਉਹ ਚੀਕ ਉੱਠੇ। "ਹੁਰੇ! ਹੁਰੇ!"

ਹਾਥੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਗੁੱਸਾ ਦਰਦ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਮਾਸ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦਰਦ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਉਹ ਹੋਰ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੱਡਾ ਆ ਗਿਆ। ਹਾਥੀ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।



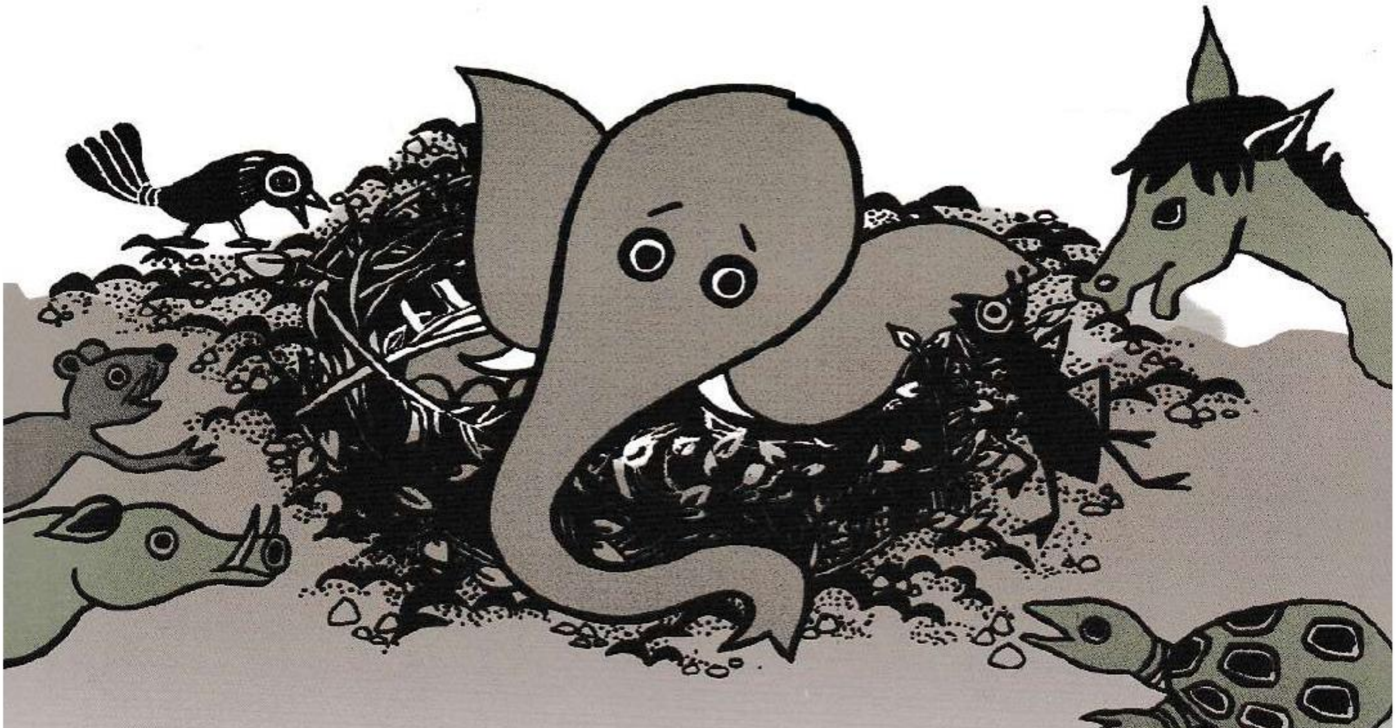
ਉਹ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕੀੜੀ ਵੇਖੀ! "ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ!" ਕੀੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਬਾਕੀ ਜਾਨਵਰ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਤੜਫ਼ਦਾ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। "ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ!" ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। "ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਕੱਢੋ!"

ਆਖ਼ਿਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਹਾਥੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। "ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੀੜੀ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਹਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?" ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ।

ਵਿਚਾਰਾ ਹਾਥੀ! ਹਰ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੌੜ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠਾਂ ਵੇਖਦਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਕੀੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਥੀ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਹੀ ਇੱਕੋ ਕੀੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤਲਾਬ ਕੋਲ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੀੜੀ ਸੀ!ਕਿਉਂਕਿ ਕੀੜੀਆਂ ਤਾਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ!

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਕਥਾ (ਸ਼ੋਬਿਤਾ ਪੁੰਗਾ ਦੁਆਰਾ ਰੀਟੇਲਿੰਗ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ)



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੰਦਰਮਾ ਕਿਉਂ ਚਮਕਦਾ ਹੈ

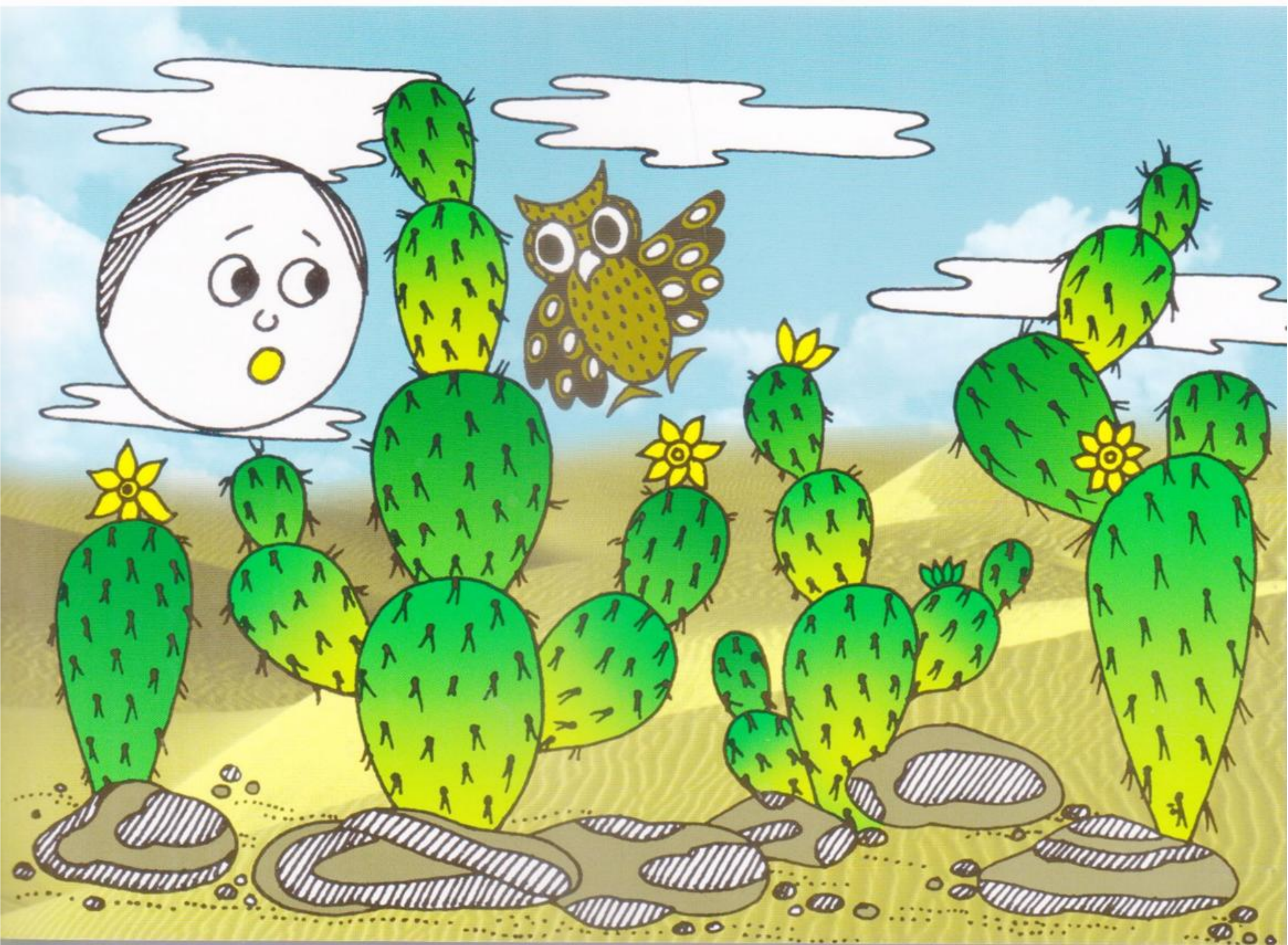
ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਚੰਦਰਮਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਚਮਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਚਿਆ, "ਸੂਰਜ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਚਮਕਦਾਰ!" ਚੰਦਰਮਾ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ।

ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਉੱਲੂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸੂਰਜ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?"

"ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ!" ਉੱਲੂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਧੰਨਵਾਦ!" ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇਸ ਕੈਕਟਸ ਪੌਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਉੱਲੂ ਉੱਡ ਗਿਆ। ਚੰਦਰਮਾ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਡਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਸੂਰਜ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉੱਲੂ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਜਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?"



ਚੰਦਰਮਾ ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੌਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਅਗਲੀ ਸ਼ਾਮ, ਚੰਦਰਮਾ ਕੈਕਟਸ ਬੂਟੇ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਇਹ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੱਕ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉੱਲੂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਉੱਲੂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ "ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਤੁਸੀਂ ਆ ਗਏ ਹੋ!" ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਸੀ।"

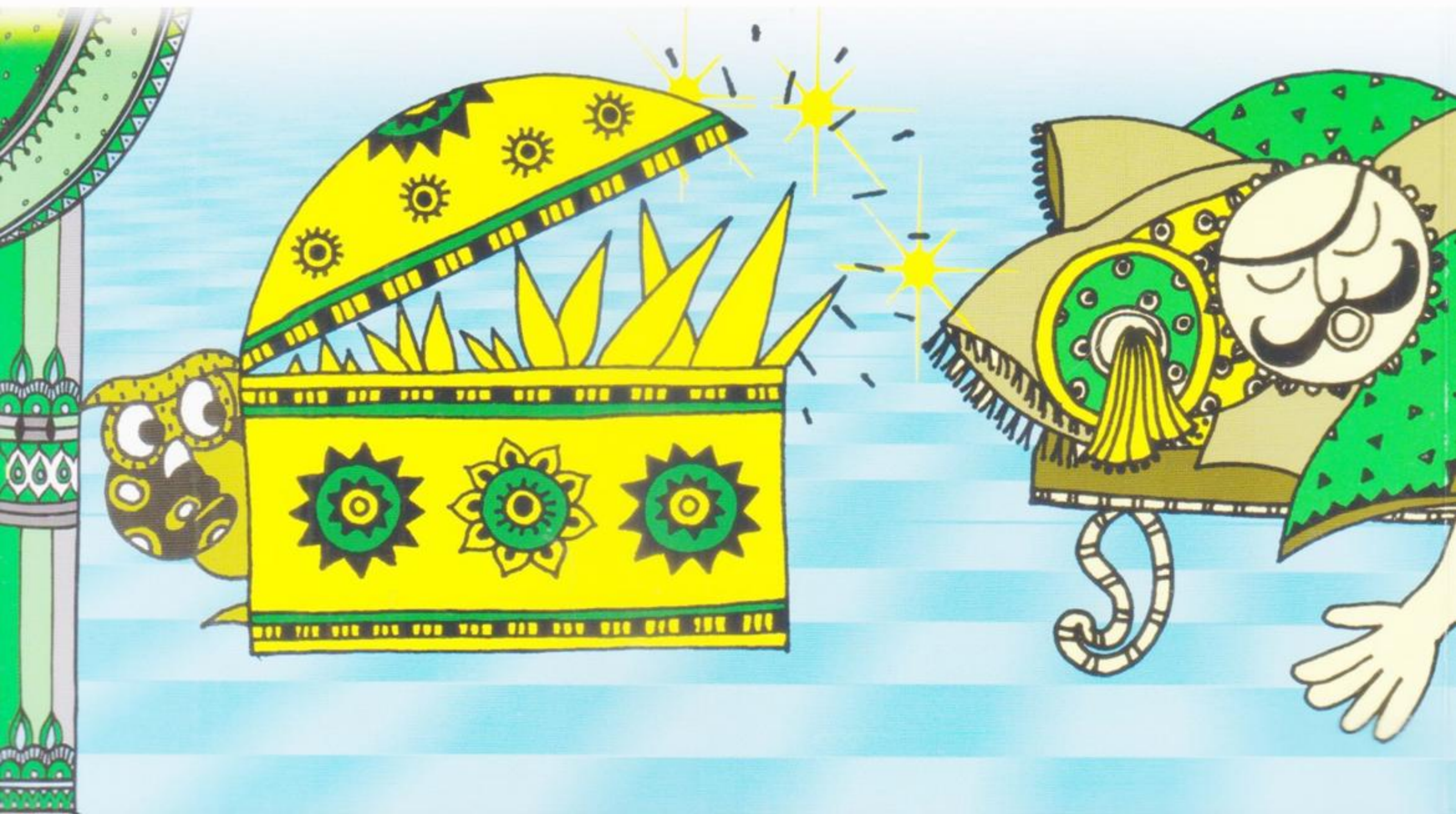
"ਸੂਰਜ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਇੱਕ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ," ਉੱਲੂ ਨੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਓਹ, ਧੰਨਵਾਦ!" ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਵਾਪਸ ਫੁਸਫੁਸਾਇਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਪਕਾਰ ਕਰੋਗੇ?"

"ਜ਼ਰੂਰ," ਉੱਲੂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟੁਕੜਾ ਲਿਆਓਗੇ?" "ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ!" ਉੱਲੂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਚਲੋ ਕੱਲ੍ਹ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਵੇਲੇ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ," ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।



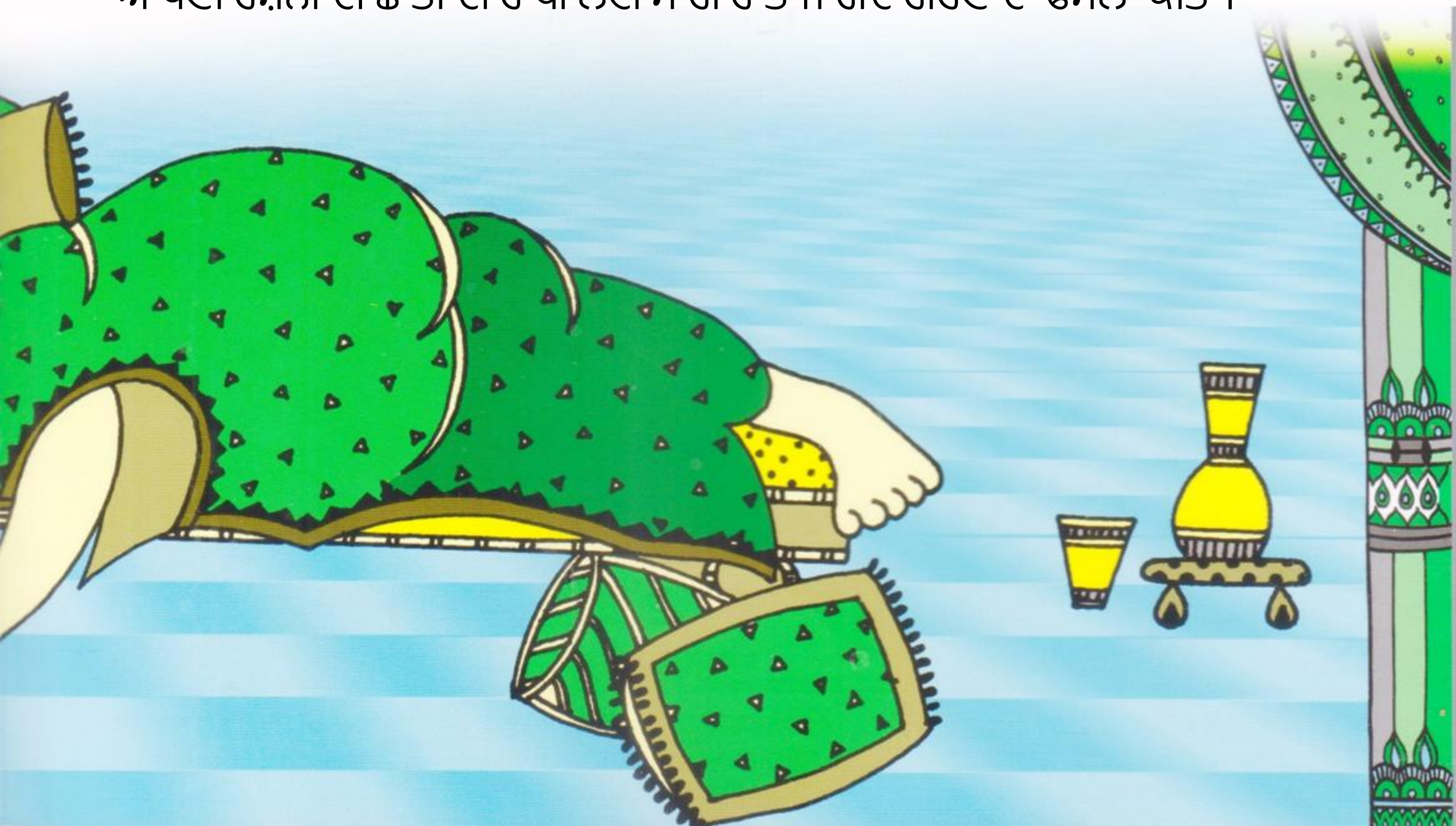
ਉਸ ਰਾਤ ਚੰਦਰਮਾ ਸੌਂ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। "ਜੇ ਉੱਲੂ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ..." ਇਹ ਚਿੰਤਤ ਸੀ। "ਕੀ ਉੱਲੂ ਬਿਨਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾਏ ਅੰਦਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?" ਚੰਦਰਮਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਡਰ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਬਾਅਦ, ਉੱਲੂ ਆਇਆ! ਇਹ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟੁਕੜਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਧੰਨਵਾਦ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ!" ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਇਸਨੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਲੂ ਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। "ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚਮਕਦਾਰ ਹੋ!" ਇਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ। ਹਰ ਰਾਤ ਉੱਲੂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਉੱਡਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਦਰ ਝਾਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੂਰਜ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਚੰਦਰਮਾ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਚਮਕ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ!

ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਸੂਰਜ ਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚੰਦਰਮਾ ਉਸਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।



ਸੂਰਜ ਨੇ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਚੰਦਰਮਾ ਲਈ ਰੌਸ਼ਨੀ ਲੈਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਸੂਰਜ ਨੇ ਉੱਲੂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਸੂਰਜ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। "ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਿਉਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਮਕਦਾਰ ਹੈਂ! ਇਸੇ ਲਈ!" ਚੰਦਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਫਿਰ ਸੂਰਜ ਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਸੌਣ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਉੱਲੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ: "ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਹਰ ਰਾਤ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਰੌਸ਼ਨੀ ਲਿਆਵਾਂਗਾ।"

ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਾਤ ਇਹ ਸੂਰਜ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੰਦਰਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਚੰਦਰਮਾ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਲੂ ਇਸਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ!

ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਘਵਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਅਮਰੀਕੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਸ਼ਿਬੀ ਅਤੇ ਬਾਜ਼



ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਬੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਬੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਈ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਰਾਜਾ ਆਪਣੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਬੂਤਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ। "ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ! ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ!" ਉਸਨੇ ਚੀਕਿਆ।



"ਡਰ ਨਾ!" ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂਗਾ।" ਉਸਨੇ ਕਬੂਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ।

ਇੱਕਦਮ ਇੱਕ ਬਾਜ਼ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉੱਡਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਕਬੂਤਰ ਦੇ ਦਿਓ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂਗਾ," ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਚਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।"

"ਇਹ ਕਬੂਤਰ ਮੇਰਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ," ਬਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?"

"ਤੂੰ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਂ!" ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਕਬੂਤਰ ਤੇਰਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਕਹਿ ਲੈ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

"ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ," ਬਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਛੋਟਾ ਕਬੂਤਰ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਅੜੀਅਲ ਸੀ। ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ।

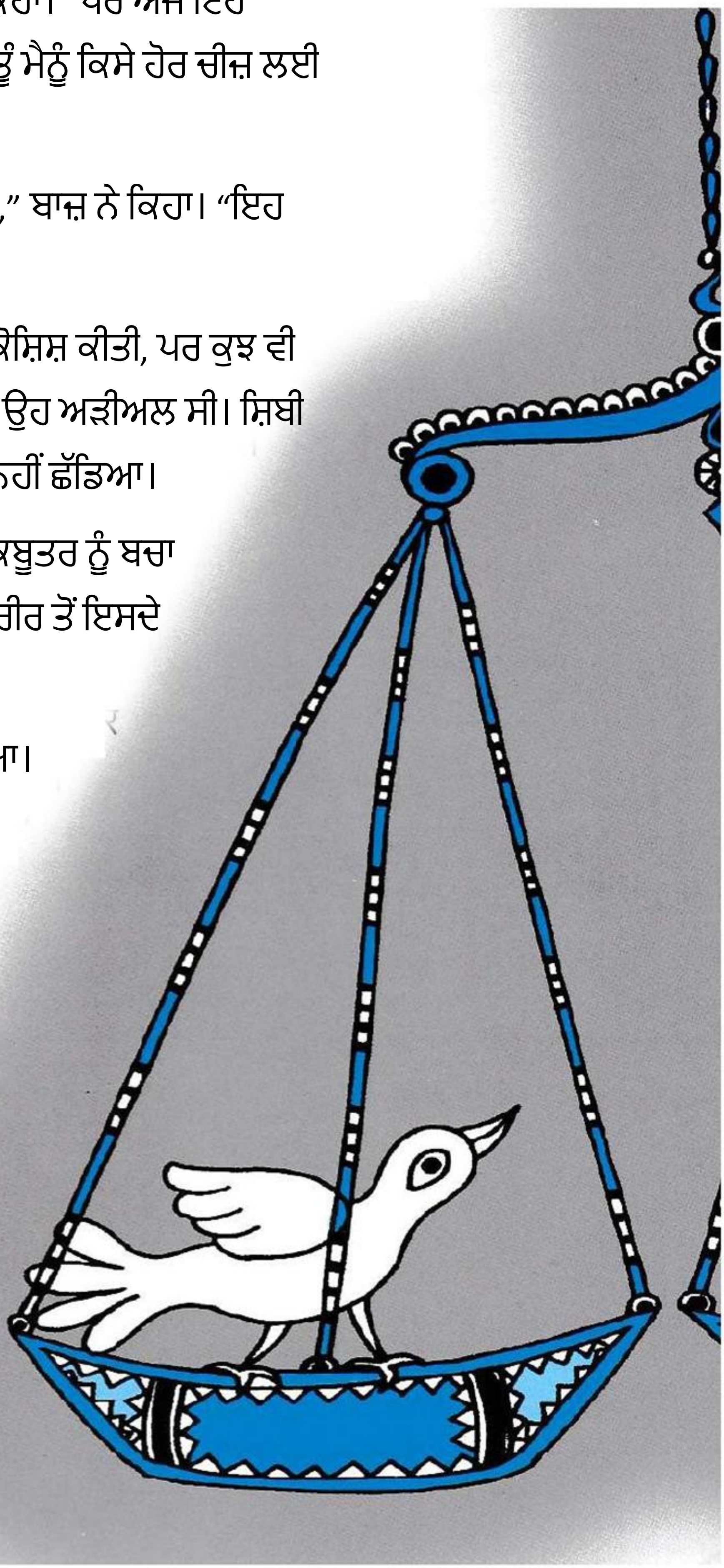
ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਬਾਜ਼ ਬੋਲਿਆ, "ਤੂੰ ਕਬੂਤਰ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਹੈ! ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮਾਸ ਲਵਾਂਗਾ।"

ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਸ ਅਜੀਬ ਝਗੜੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਫੈਲ ਗਈ। ਦਰਸ਼ਕ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਉੱਪਰੋਂ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤੱਕੜੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਹੌਲੀ ਨਾਲ ਕਬੂਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਟ ਤੋਂ ਮਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੱਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।





ਸ਼ਿਬੀ ਦੇ ਮਾਸ ਵਾਲਾ ਪੱਲਾ ਹੇਠਾਂ ਝੁਕ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਬੂਤਰ ਵਾਲਾ ਪੱਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ!

ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਗਏ। ਪਰ ਸ਼ਿਬੀ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੱਟ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੁਕੜਾ ਕੱਟ ਕੇ ਤੱਕੜੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਬੂਤਰ ਵਾਲਾ ਪੱਲਾ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾ!

ਸ਼ਿਬੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਟੁਕੜੇ ਤੱਕੜੀ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਬੂਤਰ ਵਾਲਾ ਪੱਲਾ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾ।

ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ, ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਹੀ ਪੱਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਤਦ ਜਾ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਲੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਏ।

"ਲਓ," ਸ਼ਿਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।"

ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ।

"ਸ਼ਿਬੀ! ਸ਼ਿਬੀ!" ਉਹ ਪੁਕਾਰਨ ਲੱਗੇ।

ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ।



ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਬੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ, 'ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪੰਛੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤੀ ਹੈ!' ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇਗੀ।"

ਹੁਣ ਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ! ਸਾਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ।

ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

45

ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯਾਤਰਾ ‘ਤੇ ਨਿਕਲੇ। ਉਹ ਬੈਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮਿੱਠੀ ਹਵਾ ਵੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਵਾ ਨਿੱਘੀ ਸੀ। ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗੱਡੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਹਿੱਲ ਰਹੀ ਸੀ । ਗੱਡੀ ਵਾਲਾ/ਮੁਸਾਫਰ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੌਂ ਗਿਆ।

ਅਚਾਨਕ ਰਸਤਾ ਉਬੜ-ਖਾਬੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੱਡੀ ਝਟਕੇ ਖਾਣ ਲੱਗੀ। ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਪੱਗ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ!

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਰ ਗਏ। ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਮੇਰੇ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨਾ!”

ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੱਗ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਸਤੇ ‘ਤੇ ਪਿਆ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ।



ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲੀ। "ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ।

"ਮੂਰਖੋ! ਨਿਕੰਮੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ!" ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਝਿੜਕਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਪੱਗ ਨੂੰ ਡਿੱਗਦਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ?" ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, "ਹੁਣ ਤੋਂ ਜੋ ਵੀ ਡਿੱਗੇ, ਉਹ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਕਰੋ।"

ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਫਿਰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਡਿੱਗੇ।

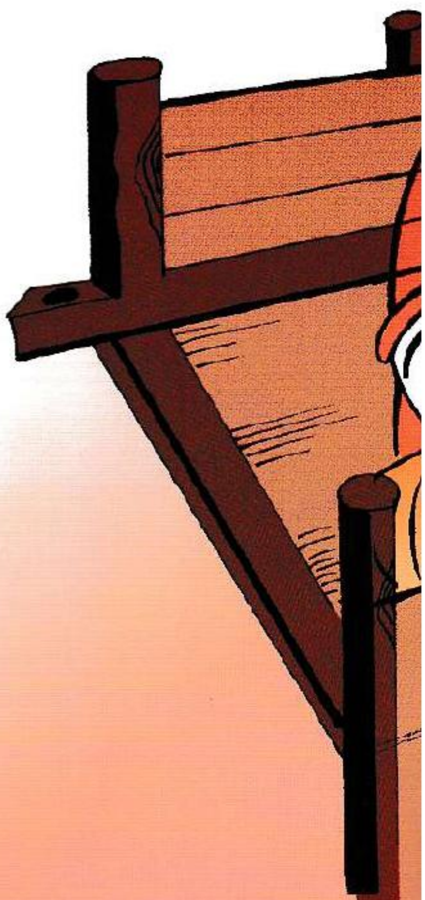
ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ ਅਚਾਨਕ ਬੈਲ ਨੇ ਗੋਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਰ ਘਬਰਾਏ—ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਗੋਬਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ!

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲੀ। ਉਸਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਗੋਬਰ ਦੀ ਬੂ ਆਈ। "ਇਹ ਕੀ ਹੈ?!" ਉਹ ਚੀਖਿਆ।

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਡਿੱਗੇ ਉਹ ਚੁੱਕ ਲਓ," ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਕੀਤਾ!"

ਮਾਸਟਰ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਿੜਕਿਆ ਅਤੇ ਗੋਬਰ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹੁਣ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ:

ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਡਿੱਗਣ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਡਿੱਗਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣੀਆਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੌਂ ਗਿਆ।

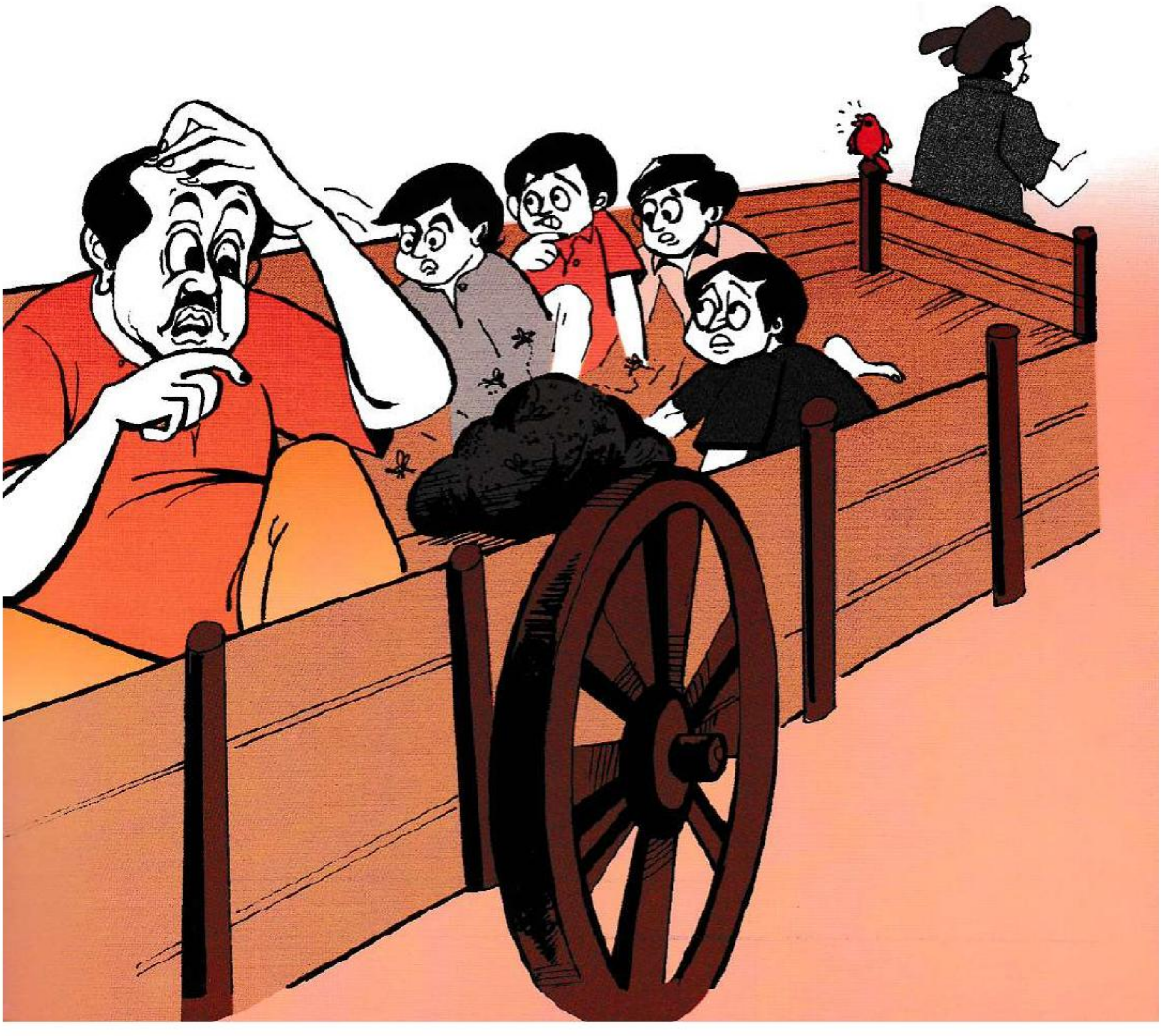


ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਗਏ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹੁਤ ਉਬੜ-ਖਾਬੜ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਗੱਡੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਇੱਕ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ!

"ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ!" ਉਹ ਚੀਕਿਆ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਰ ਘਬਰਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ।

" ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ!" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।



ਮਾਸਟਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਮੰਨੇ। "ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਪਰਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ! ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ!" ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ। "ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਗਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ!"

ਹੁਣ ਮਾਸਟਰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚਿਆ।

ਆਖ਼ਿਰ ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਲਮ ਮੰਗੀ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਰਜ ਸਨ ਜੋ ਡਿੱਗਣ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣੀਆਂ ਹਨ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੂਚੀਆਂ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ। "ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ!" ਕਹਿ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਖੱਡੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਮੁੜ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਗੱਡੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਝੂਲਦੀ ਰਹੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਰ ਮਾਸਟਰ ਨਹੀਂ—ਉਹ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਦਾ ਰਿਹਾ!

(ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ)



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist S. P. Raju

ਤੋਤੇ ਦੇ ਹੀਰੇ

ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਤੋਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਪਿੰਜਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮਝਦਾਰ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਤੋਤਾ ਉਸਦੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, "ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।"

ਵਿਚਾਰਾ ਵਪਾਰੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਮੰਗ ਲੈ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ!"

ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਦੀਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਆਂਗਾ।"



ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਉਪਦੇਸ਼, ਉਹ ਵੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ?" ਉਹ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਜੇ ਮੈਂ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਾ ਪੁੱਛ ਸਕਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਦੀਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਂਗਾ!"

ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੋਤੇ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਪਿੰਜਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਤੋਤਾ ਉੱਡ ਗਿਆ। ਉਹ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। "ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਨਾ ਰੋਵੋ।"

"ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ!" ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਤੋਤਾ ਉੱਡ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

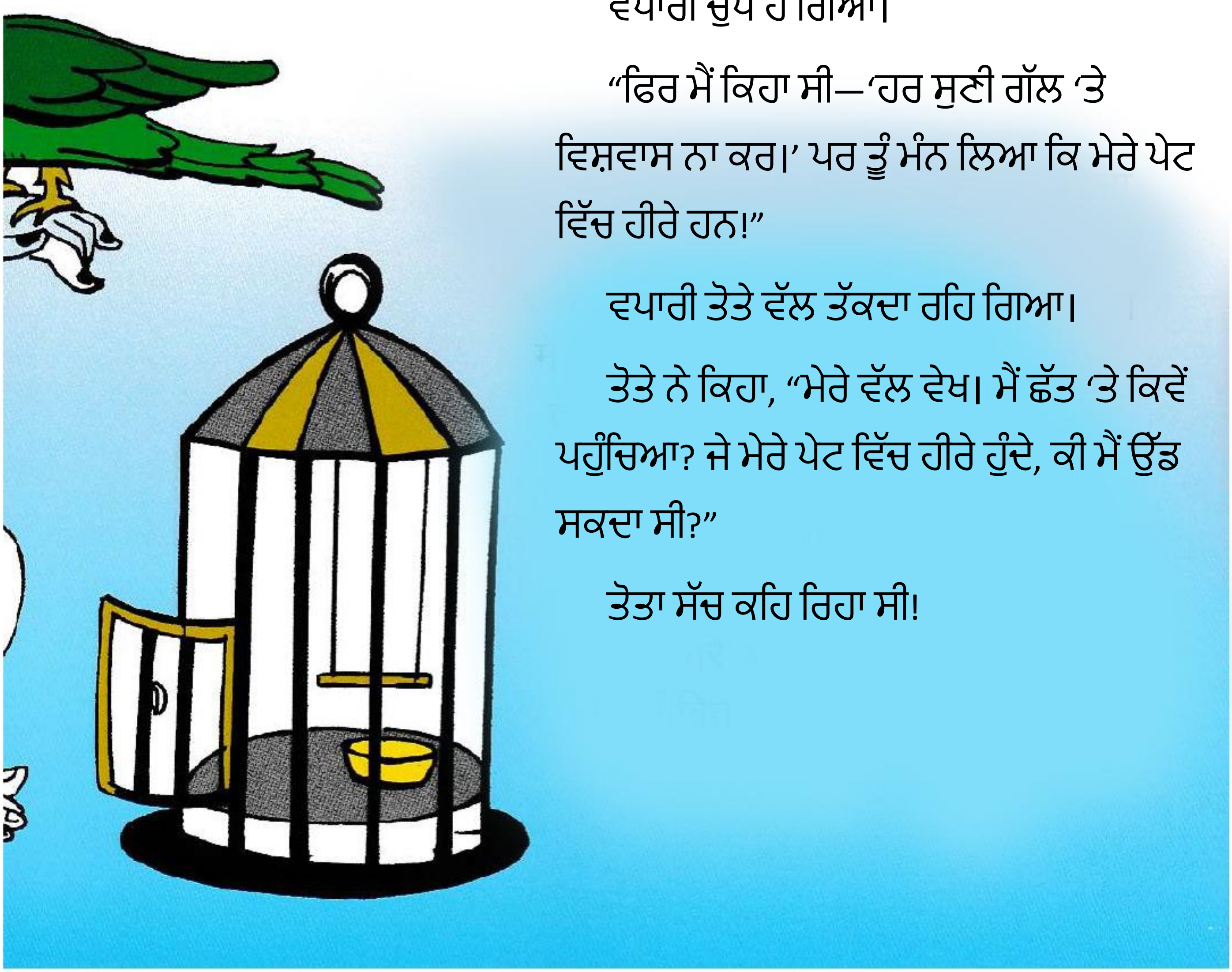


"ਇਹ ਦੂਜਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ: ਹਰ ਸੁਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੋ।" ਹੁਣ ਵਪਾਰੀ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। "ਇਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ! ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਦੱਸ!"

ਤੋਤਾ ਹੱਸਿਆ। "ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ—ਮੇਰੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ ਹਨ!"

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਵਪਾਰੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। "ਹੀਰੇ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਾਂਗਾ!"

ਤੋਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ—'ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਨਾ ਰੋਵੋ।' ਅਤੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਉਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ।"



ਵਪਾਰੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਫਿਰ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ—'ਹਰ ਸੁਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰ।' ਪਰ ਤੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੀਰੇ ਹਨ!"

ਵਪਾਰੀ ਤੋਤੇ ਵੱਲ ਤੱਕਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਤੋਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ। ਮੈਂ ਛੱਤ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ? ਜੇ ਮੇਰੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੀਰੇ ਹੁੰਦੇ, ਕੀ ਮੈਂ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ?"

ਤੋਤਾ ਸੱਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਕਾਸ਼ ਵਪਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ! ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਪੰਛੀ ਉਸਦਾ ਘੰਟਿਆਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੋਚ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ?

"ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਅਤੇ ਹੁਣ," ਤੋਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ,

"ਇਹ ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ:

ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ!"

"ਅਲਵਿਦਾ! ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖ—ਸਮਝ ਨਾਲ ਸੁਣੋ!"

ਵਪਾਰੀ ਮੂੰਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਉੱਡਦਾ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ।



© Katha Jharna 2008

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

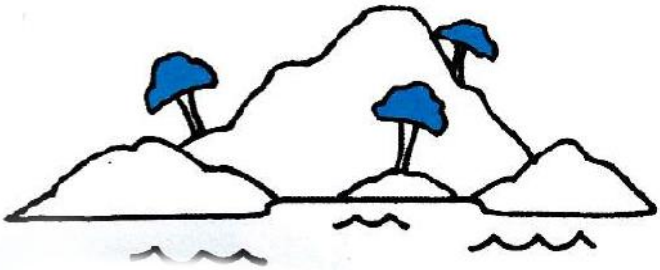
Artist S. P. Raju

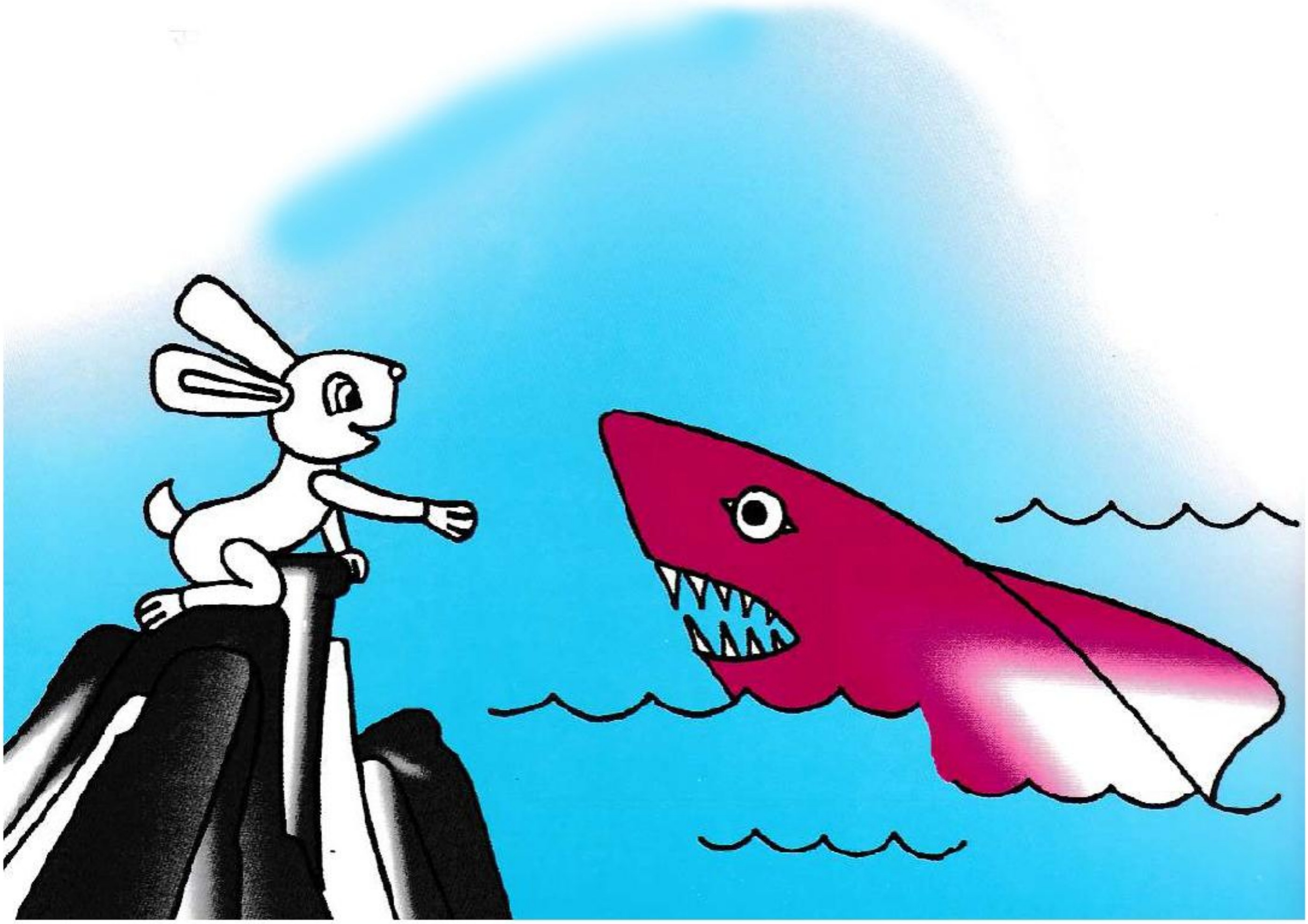
ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖਰਗੋਸ਼

ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਖਰਗੋਸ਼ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਉਹ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲਹਿਰਾਂ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਪਾਰ ਕੁਝ ਦੂਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਟਾਪੂ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਉਹ ਟਾਪੂ ਬੱਦਲਾਂ ਜਾਂ ਧੁੰਦ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਖਰਗੋਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਉਹ ਟਾਪੂ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ ਸੀ। "ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?" ਉਹ ਸੋਚਦਾ। "ਕੀ ਉੱਥੇ ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ ਅਤੇ ਖੇਤ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ?"





ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਵੀ ਖਰਗੋਸ਼ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਤੱਕਦਾ, ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਟਿਕ ਜਾਂਦੀ। ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਕਿਵੇਂ?

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸ਼ਾਰਕ ਨੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਦੋਸਤ ਖਰਗੋਸ਼, ਤੂੰ ਕੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?"

ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਉਸ ਟਾਪੂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ! ਕੀ ਤੂੰ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਹੈਂ?"

"ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਹਾਂ," ਸ਼ਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਿਨਾਰੇ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੇਤ ਹਨ।"

ਖਰਗੋਸ਼ ਦਾ ਦਿਲ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਰਕ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਰਕ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ।

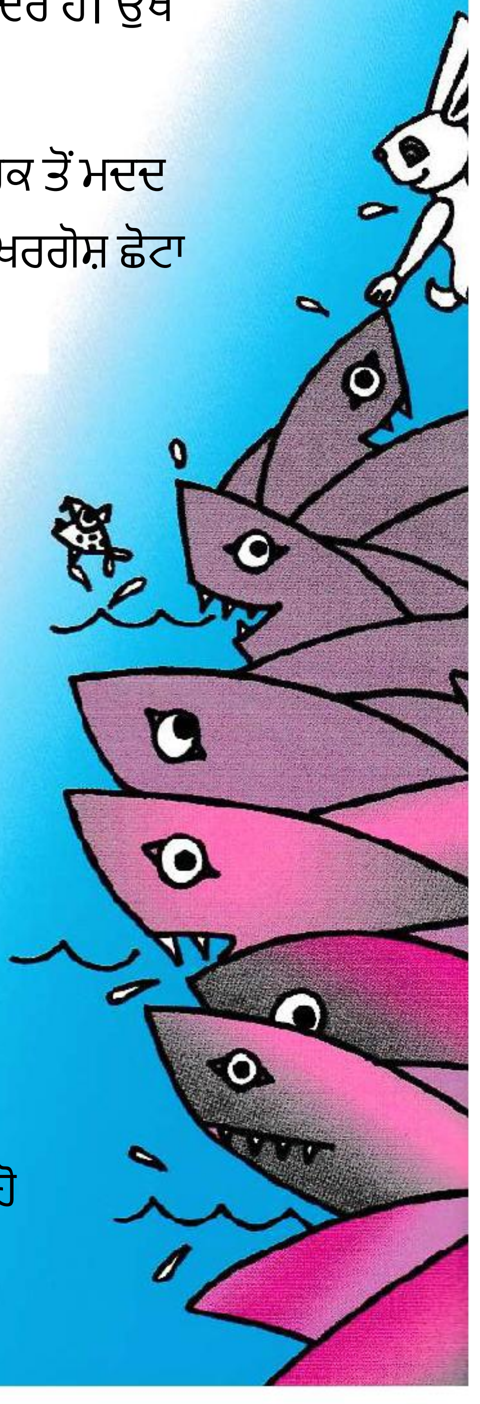
ਖਰਗੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਰਕ ਨੂੰ ਚਾਲਾਕੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

"ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਦੋਸਤ ਸ਼ਾਰਕ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਮੇਰੇ?"

ਸ਼ਾਰਕ ਹੱਸਿਆ, "ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਰੇ! ਮੇਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ!"

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ?" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ?"





"ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?" ਸ਼ਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਕਤਾਰ ਟਾਪੂ ਤੱਕ ਬਣ ਗਈ।

"ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ!" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜੇ ਸ਼ਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਰਗੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਵੱਧ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ। ਮਨਜ਼ੂਰ?"

"ਮਨਜ਼ੂਰ!" ਸ਼ਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਂਗਾ," ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਖਰਗੋਸ਼ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਰਕ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ— "ਇੱਕ!" ਫਿਰ ਦੂਜੀ 'ਤੇ— "ਦੋ!" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਗਿਣਦਾ ਹੋਇਆ ਟਾਪੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸਦਾ ਨਵਾਂ ਦੋਸਤ ਸ਼ਾਰਕ ਉਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੈਰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਜਦੋਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਰਕ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਹਾ,

"ਦੋਸਤ ਸ਼ਾਰਕ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰਗੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾਂਗਾ। ਠੀਕ ਹੈ?"

"ਠੀਕ ਹੈ," ਸ਼ਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ!" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਟਾਪੂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੌੜ ਪਿਆ।

ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਕ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਈ।

ਹੁਣ ਉਹ ਘਰ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇ? ਖਰਗੋਸ਼ ਇੱਕ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ...ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸੁੱਝੀ...

(ਜਪਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

48 ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਫੁੱਲ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ!

ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਤਲੀ ਹਨੇਰੀ ਚਮੜੀ
ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ
ਭਿੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ
ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਾਂ
ਤਾਕਿ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਇਡਲੀ ਤੇ ਡੋਸਾ ਬਣ ਸਕੇ



ਲੰਬੇ ਤਣੇ 'ਤੇ ਹਿੱਲਦਾ ਅਤੇ ਨੱਚਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਝੂਲੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਮੈਂ ਕਰੀਮ ਰੰਗ ਦਾ ਜਾਂ ਮੋਤੀ ਵਰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗਿਰੀਦਾਰ ਸੁਆਦ ਹੈ
ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਸਕਦੇ ਹੋ!

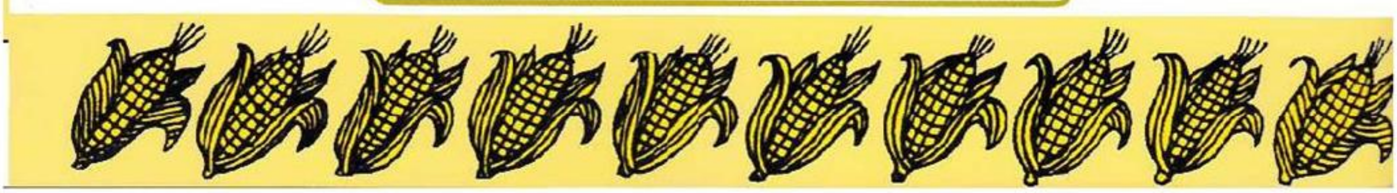
ਇਹ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਲਾਲ (ਮੈਰੂਨ) ਮਣਕੇ -
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
ਜੇ ਉਹ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਢੇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜੇ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਕੀ ਦਰਦ!
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹੋ,
ਕੀ ਖੁਸ਼ੀ!

ਰੇਸ਼ਮੀ ਪੀਲੀਆਂ ਤਾਰਾਂ
ਫਿੱਕੇ ਹਰੇ ਸ਼ਾਲਾਂ ਉੱਤੇ:
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ
ਸੁਨਹਿਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ



ਰਾਗੀ, ਗੰਨਾ, ਝੋਨਾ, ਤਿਲ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ, ਮੱਕੀ





ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੁੱਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ —
ਇਹ ਹੁਨਰਮੰਦ ਜੀਵ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਮੈਂ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ
ਅਤੇ ਉਹ ਭੋਜਨ ਵੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹੋ
ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ
ਛੋਟੇ ਗੋਰੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੰਡਲੀ ਮਾਰਿਆ ਸੱਪ ਮਿਲ ਜਾਵੇ!

ਮੈਂ ਘੁੰਮਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੈਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਦੌੜਦਾ ਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਤਿੱਖੇ ਖੰਭ ਸਿੱਧੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ
ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਟਿਕਣ ਵਿੱਚ , ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ
ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਾਂ!



ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀ ਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਵਾਂਗ ਨਰਮ,
ਨਾਜੁਕ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਵਰਗੀ ਪਤਲੀ,
ਕੋਈ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੀਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਕੌਣ ਪੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਖੰਭ ਹੈ?



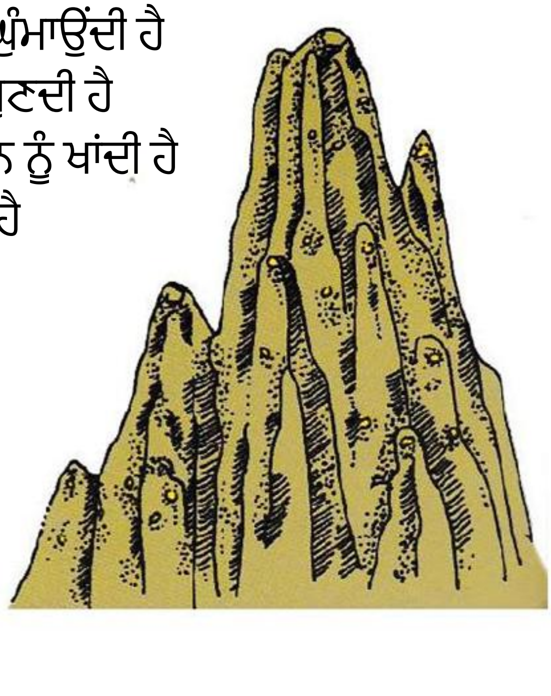
ਇਹ ਨਿੱਕੇ ਸੱਪ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ,
ਭੂਰੇ ਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ,
ਇਸਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪੈਰ ਹੁੰਦੇ,
ਇਸਦਾ ਡੰਗ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਹੁੰਦਾ।

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਣਗਿਣਤ ਜੋੜੇ ਲੱਤਾਂ ਹਨ
ਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚਲਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਛੂਹੋ,
ਮੈਂ ਗੇਂਦ ਵਾਂਗ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਉਹ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਨਾਚ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਉੱਡਦੇ ਹਨ
ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦੇ ਅਤੇ ਟਿਮਟਿਮਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹੈ!

ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਾਗਾ ਘੁੰਮਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ
ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਖਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ





ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਮਹਲ ਵਿੱਚ,
ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਇੱਕ ਹੀ ਰਾਣੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।



ਅਸੀਂ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ,
ਨਾਲੀਆਂ ਤੇ ਦਰਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਦੇ ਹਾਂ,
ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ —
ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋਵੇ, ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

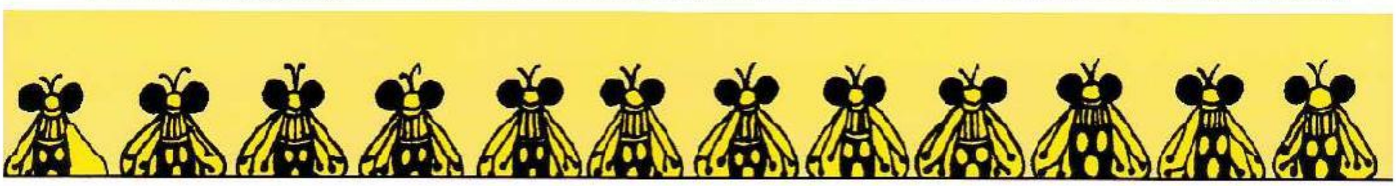
ਉਹ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਜੀਵ ਹੈ,
ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਉਸਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ



ਆਪਣੀ ਬਸਤੀ ਨੂੰ ਖਿਲਾਉਣ ਲਈ,
ਅਸੀਂ ਬਿਨਾ ਅਰਾਮ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ,
ਭਾਰ ਚੁੱਕਦੇ ਤੇ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹਾਂ,
ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ,
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਉਹ ਬੇਰਹਿਮ ਡਾਕਟਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ
ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰ ਗਿਆ

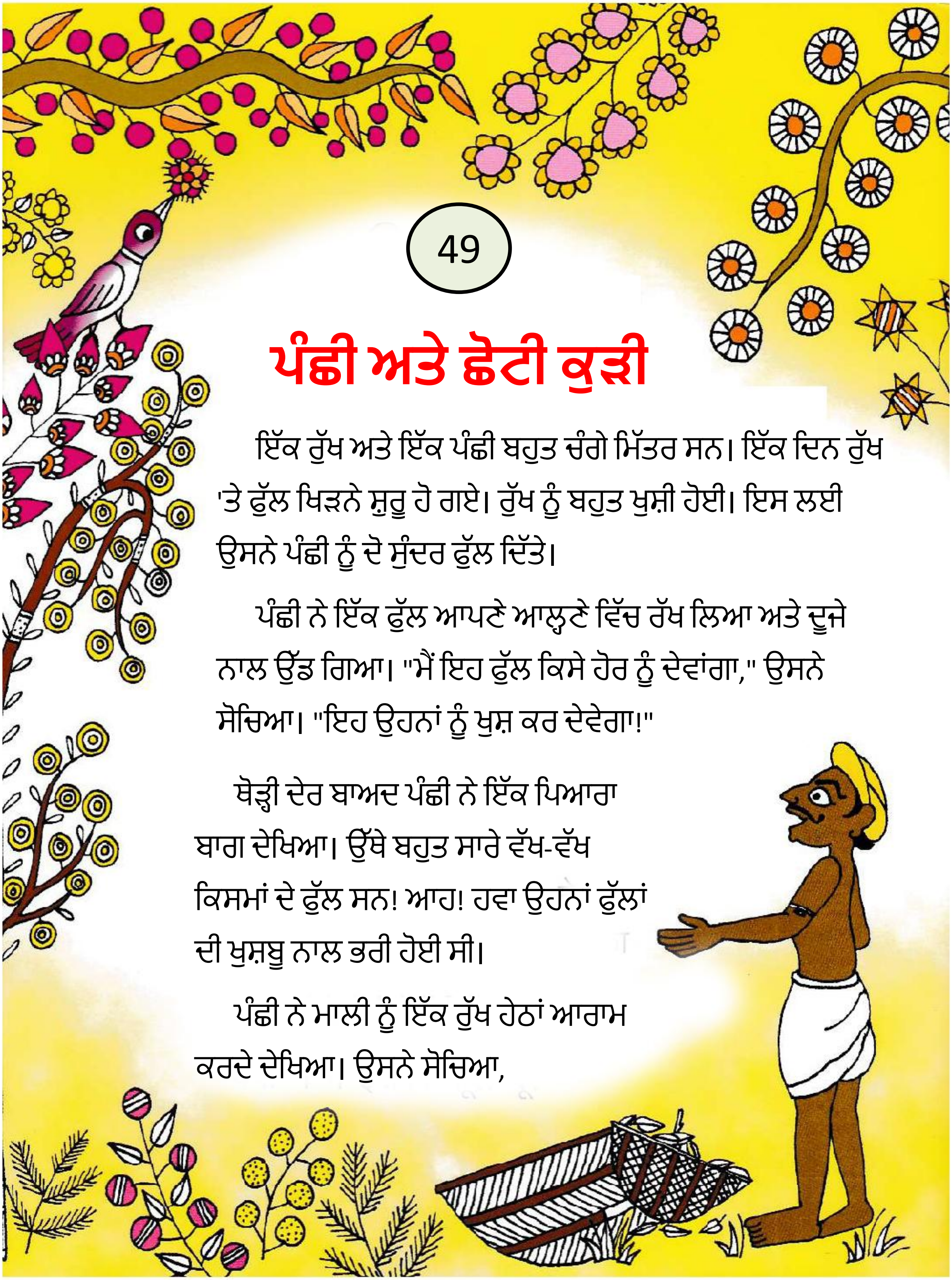
ਕੀੜੀ, ਘਰੇਲੂ ਮੱਖੀ, ਮੱਛਰ, ਕੰਨਖਜੂਰਾ, ਜੁਗਨੂੰ, ਤ੍ਰਿਤਲੀ, ਜੂਆਂ, ਦੀਮਕ,
ਡਰੈਗਨਫਲਾਈ, ਮੱਕੜੀ, ਰਾਣੀ ਮੱਖੀ, ਕੀੜਾ, ਸੈਂਟੀਪੀਡ, ਕਾਕਰੋਚ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy



ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ

ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਮਿੱਤਰ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲ ਦਿੱਤੇ।

ਪੰਛੀ ਨੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਉੱਡ ਗਿਆ। "ਮੈਂ ਇਹ ਫੁੱਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ!"

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪੰਛੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਆਰਾ ਬਾਗ ਦੇਖਿਆ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਸਨ! ਆਹ! ਹਵਾ ਉਹਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪੰਛੀ ਨੇ ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠਾਂ ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ,

"ਇਹ ਮਾਲੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਫੁੱਲ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਾਂ?"

ਪੰਛੀ ਹੇਠਾਂ ਉੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮਾਲੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫੁੱਲ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ! ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕਟੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਾਂਗਾ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖੇਗਾ। ਉਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਾਗ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ।" ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਪੰਛੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਗਿਆ।



ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇਖਿਆ - ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗ!

ਪੰਛੀ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ 'ਤੇ ਕਢਾਈ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ।



ਪੰਛੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਇਹ ਆਦਮੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਫੁੱਲ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗਾ।" ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਉੱਡ ਕੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਆਦਮੀ ਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਹ! ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫੁੱਲ ਹੈ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ। ਮੇਰੀ ਕਢਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਾਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਕਢਾਈ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕੱਪੜਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ!" ਪੰਛੀ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਫਿਰ ਵਧ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਡ ਗਿਆ।



ਫਿਰ, ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਝੁੰਡ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਖੁਆ ਰਹੀ ਸੀ। "ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਫੁੱਲ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਉੱਡਿਆ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਔਰਤ ਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਹੇ! ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲ ਹੈ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।"

ਪੰਛੀ ਫਿਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਗਿਆ।

ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਚੱਲਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੰਛੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਉੱਡਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।



ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲ ਉਸਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੜੀ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਸਕਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

ਪੰਛੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੈ! ਤੁਹਾਡੀ ਉਸ ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਜੋ ਇਸ ਫੁੱਲ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ।"

ਸੁਸ਼ਮੀਤਾ ਬੈਨਰਜੀ

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?

ਇੱਕ ਗਰਮ, ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, 'ਈ' (Ee) ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਮੱਖੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਭਿਣਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਭੁੱਲ ਗਈ! ਮੱਖੀ ਇੱਕ ਵੱਛੇ ਕੋਲ ਉੱਡ ਕੇ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮੋਟੇ ਵੱਛੇ! ਮੋਟੇ ਵੱਛੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਵੱਛੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ!"ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਗਾਂ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੋਟੇ ਵੱਛੇ ਦੀ ਮਾਂ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

ਗਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਉਸ ਗਵਾਲੇ (ਪਾਲੀ) ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਗਵਾਲੇ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ: ਹੇ! ਗਾਂ ਨੂੰ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਲੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਗਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੇਰੀ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਲਾਠੀ (ਸੋਟੀ) ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਸੋਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਗਾਂ ਨੂੰ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ: ਹੇ ਗਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਸੋਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਉਹ ਰੁੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛੋ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਰੁੱਖ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ,





"ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ... (ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾਂ ਕੋਲੋਂ) ਆਈ ਹਾਂ। ਹੇ ਰੁੱਖ ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਟੀ ਦਿੱਤੀ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਰੁੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਸ ਬਗਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜੋ ਮੇਰੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੈ।"

ਫਿਰ, ਮੱਖੀ ਬਗਲੇ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ... (ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾਂ ਕੋਲੋਂ) ਆਈ ਹਾਂ। ਹੇ ਰੁੱਖ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਬਗਲੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਬਗਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਸ ਤਾਲਾਬ (ਛੱਪੜ) ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।"

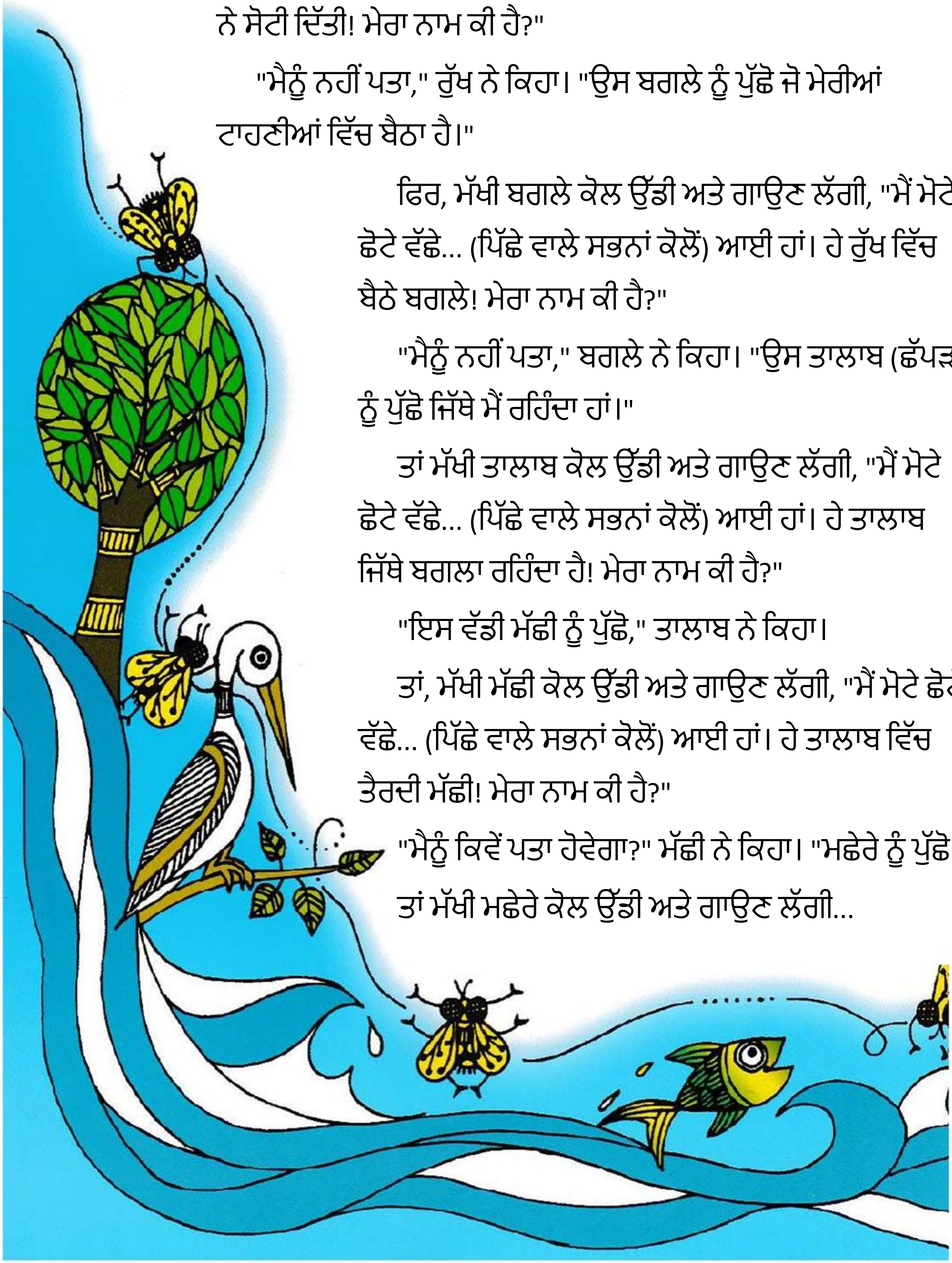
ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਤਾਲਾਬ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ... (ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾਂ ਕੋਲੋਂ) ਆਈ ਹਾਂ। ਹੇ ਤਾਲਾਬ ਜਿੱਥੇ ਬਗਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਇਸ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ," ਤਾਲਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਤਾਂ, ਮੱਖੀ ਮੱਛੀ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ... (ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾਂ ਕੋਲੋਂ) ਆਈ ਹਾਂ। ਹੇ ਤਾਲਾਬ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀ ਮੱਛੀ! ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ?" ਮੱਛੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮਛੇਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਮਛੇਰੇ ਕੋਲ ਉੱਡੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ...



ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ... ਓ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਮਛੇਰੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੇਰੇ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਘੜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛ," ਮਛੇਰਾ ਬੋਲਿਆ।

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਉੱਡ ਕੇ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਘੜੇ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ... ਓ ਮੱਛੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਘੜੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ!" ਮੱਛੀ ਵਾਲਾ ਘੜਾ ਬੋਲਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਘੁਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛ।"

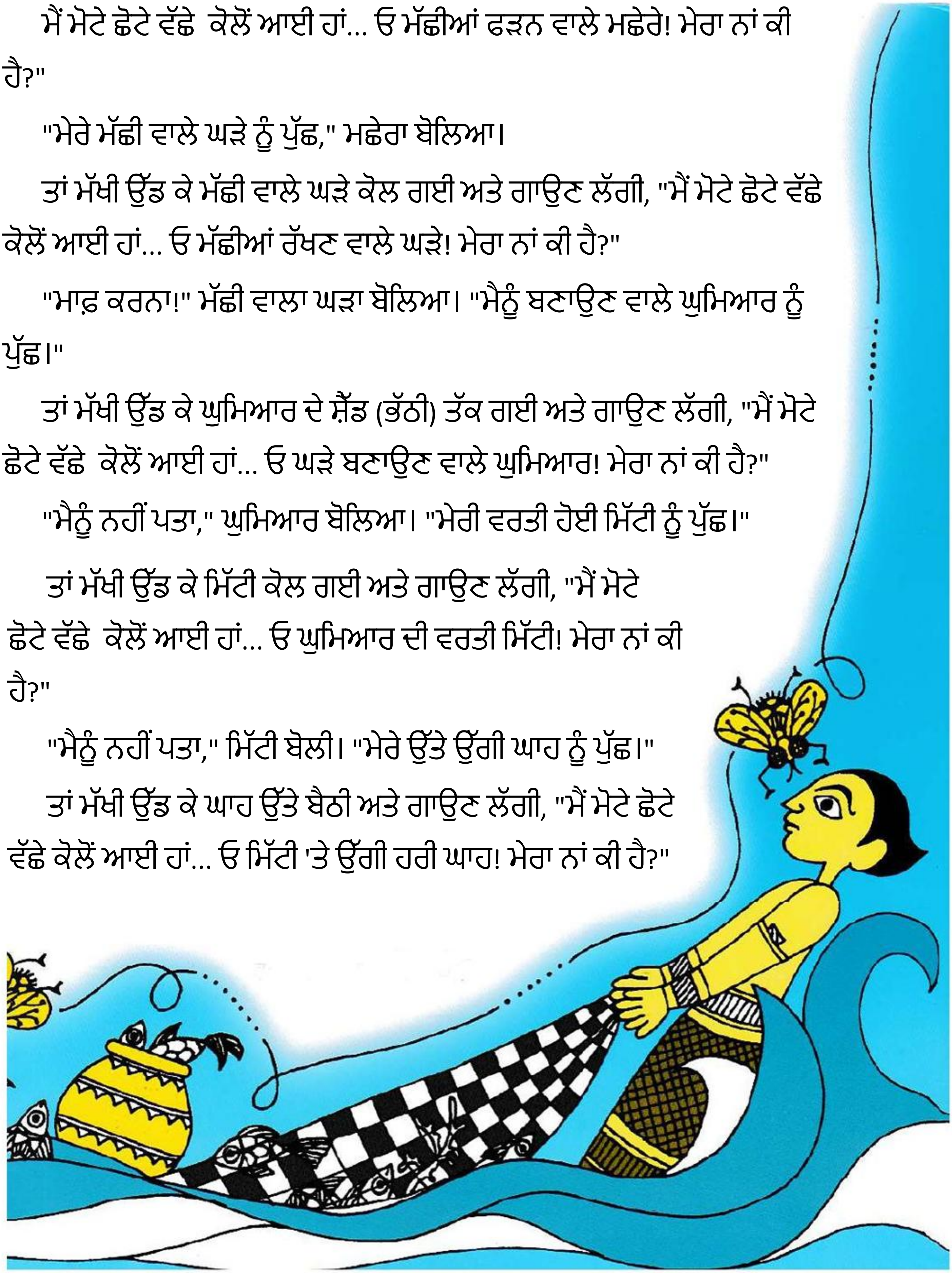
ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਉੱਡ ਕੇ ਘੁਮਿਆਰ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ (ਭੱਠੀ) ਤੱਕ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ... ਓ ਘੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਘੁਮਿਆਰ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਘੁਮਿਆਰ ਬੋਲਿਆ। "ਮੇਰੀ ਵਰਤੀ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਉੱਡ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ... ਓ ਘੁਮਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੀ ਮਿੱਟੀ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ," ਮਿੱਟੀ ਬੋਲੀ। "ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਉੱਗੀ ਘਾਹ ਨੂੰ ਪੁੱਛ।"

ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਉੱਡ ਕੇ ਘਾਹ ਉੱਤੇ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ... ਓ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਉੱਗੀ ਹਰੀ ਘਾਹ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"





"ਘਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ! ਉਸ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਤਾਂ ਮੱਖੀ ਉੱਡ ਕੇ ਘੋੜੇ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ,

"ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਛੋਟੇ ਵੱਛੇ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਹਾਂ...
ਵੱਛੇ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ...
ਗਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਲੇ ਕੋਲੋਂ...
ਗਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਸੋਟੀ ਕੋਲੋਂ...
ਸੋਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਕੋਲੋਂ...
ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਬਗਲੇ ਕੋਲੋਂ...
ਬਗਲੇ ਦੇ ਤਾਲਾਬ (ਛੱਪੜ) ਕੋਲੋਂ...
ਤਾਲਾਬ (ਛੱਪੜ) ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਕੋਲੋਂ...
ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਮਛੇਰੇ ਕੋਲੋਂ...
ਮੱਛੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਘੜੇ ਕੋਲੋਂ...
ਘੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਘੁਮਿਆਰ ਕੋਲੋਂ...
ਘੁਮਿਆਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਕੋਲੋਂ...
ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਉੱਗੀ ਹਰੀ ਘਾਹ ਕੋਲੋਂ...

ਓ ਘਾਹ ਚਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋੜੇ! ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

ਘੋੜਾ ਹਿਣਹਿਣਾਇਆ, "ਈਈਈਈਈ," ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ, "ਉੱਡ ਜਾ, ਉੱਡ ਜਾ, ਮੱਖੀਏ ਉੱਡ ਜਾ "ਇਹੋ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਹੈ!" ਮੱਖੀ ਬੋਲੀ।

ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਡ ਗਈ, ਗਾਉਂਦੀ ਹੋਈ, "ਈ, ਈ, ਈ

(ਤਾਮਿਲ ਵਿੱਚ ਮੱਖੀ ਨੂੰ 'Ee' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਘੋੜੇ ਦੀ ਹਿਣਹਿਣਾਹਟ ਮੱਖੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਣ ਗਈ।)

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਬਾਂਦਰ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਭੂਤ

ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੂਰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਾਅ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਭੂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ! ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਲਾਅ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ!"

ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਲਾਅ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਤਲਾਅ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ

ਪੀਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਂਦਰ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਫੌਜ ਜੰਗਲ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤੁਰ ਪਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਪੈਦਲ ਸਫ਼ਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ!"





ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਦੇਖੋ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਾਅ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਈਏ।""

"ਰੁਕੋ! ਤਲਾਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਾ ਜਾਓ!" ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ?"

ਬਾਂਦਰ ਮੁਖੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਇਆ। "ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਬੱਸ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਤਲਾਅ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।"

ਇਹ ਤਲਾਅ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। "ਆਹਾ!" ਇਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਸਾਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਇਹ ਉਹ ਤਲਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ!"

ਇਸਨੇ ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। "ਸੁਣੋ, ਸਾਰੇ' । "ਇਹ ਤਲਾਅ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੁਖੀ ਨੇ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀ, ਤਲਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਹਾਸਾ ਆਇਆ: "ਹਾਹਾਹਾਹਾਹਾਹਾ!" ਇੱਕ ਭੂਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠਿਆ। "ਮੈਂ ਤਲਾਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਵਾਂਗਾ," ਇਸਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਨਿਗਲ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ," ਬਾਂਦਰ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ! ਜਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹੋ?" ਭੂਤ ਨੇ ਤਾਅਨਾ ਮਾਰਿਆ।

ਬਾਂਦਰ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤਲਾਅ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਵਾਂਗੇ।"

"ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ?" ਭੂਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਤੁਸੀਂ ਬੱਸ ਉਡੀਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੇਖੋ," ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਫਿਰ ਇਸਨੇ ਕੁਝ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਂਸ ਦੇ ਡੰਡੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਏ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਸਾਰੇ ਡੰਡਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਖੋਖਲੇ ਸਨ। ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

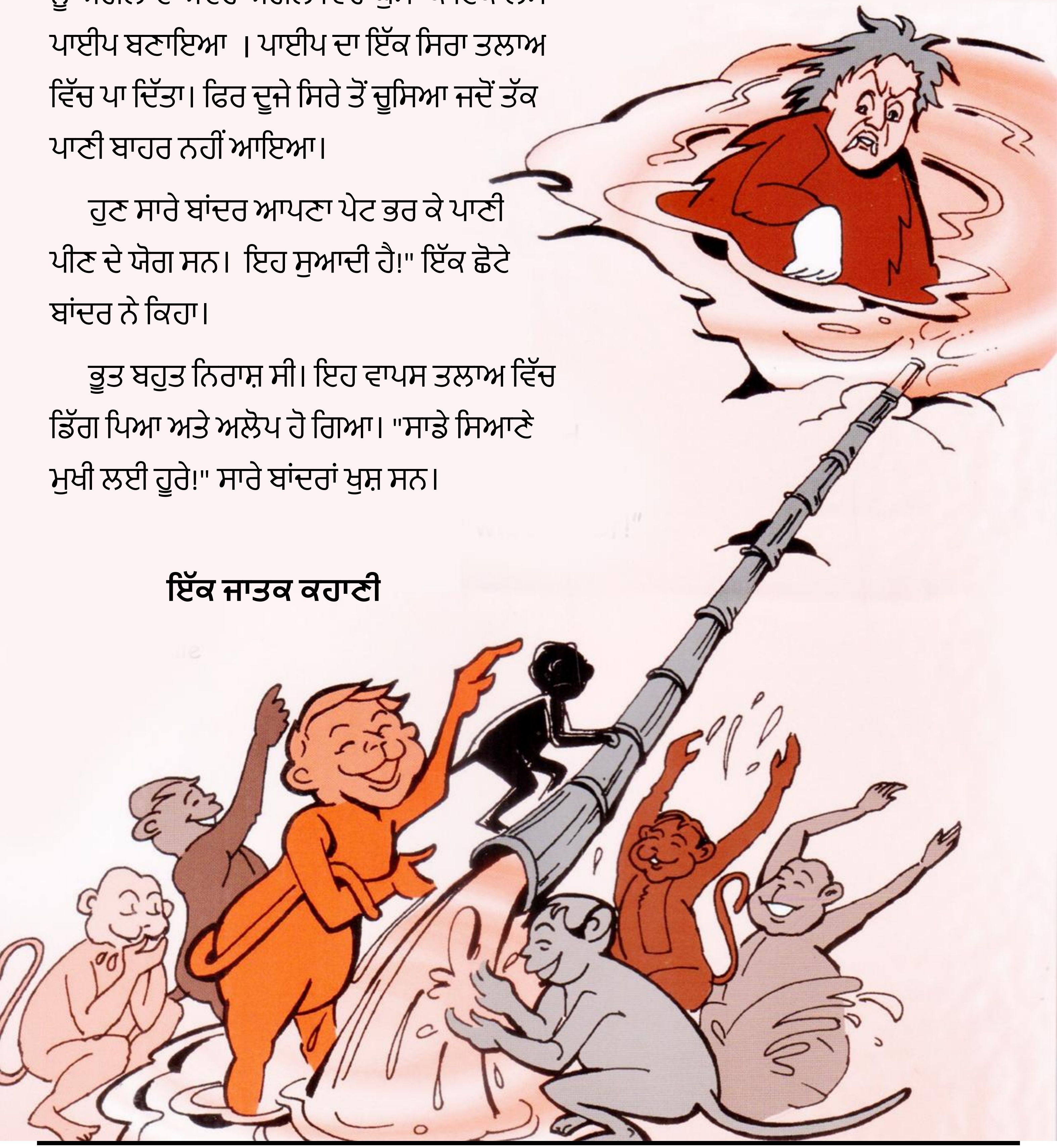


ਫਿਰ, ਸਾਰੇ ਖੋਖਲੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਗਲੇ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾ ਕੇ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਪਾਈਪ ਬਣਾਇਆ । ਪਾਈਪ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਾ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਚੂਸਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਆਦੀ ਹੈ!" ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਭੂਤ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਪਸ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। "ਸਾਡੇ ਸਿਆਣੇ ਮੁਖੀ ਲਈ ਹੂਰੇ!" ਸਾਰੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਖੁਸ਼ ਸਨ।

ਇੱਕ ਜਾਤਕ ਕਹਾਣੀ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

52 ਮੈਰੀ ਖੁਸ਼ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਦੀਪਾ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਮੈਰੀ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ੀਟ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। " ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ!" ਦੀਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਰੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ! ਦੀਪਾ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। "ਰੋ ਨਾ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਹੋਇਆ?"

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ," ਮੈਰੀ ਨੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਰਘੂ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਤਸਵੀਰ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਿਆ, ਦੀਪਾ!"

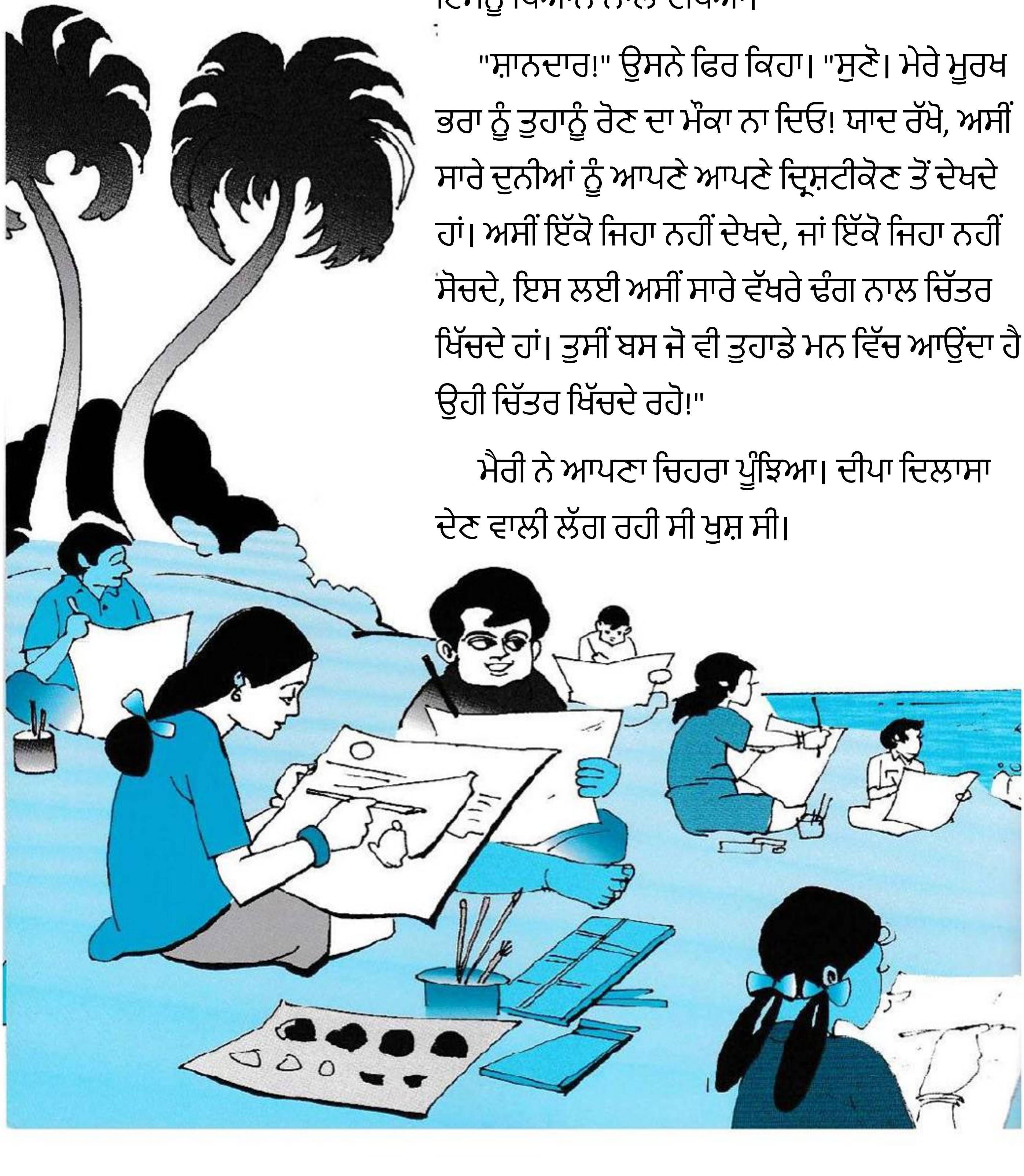


"ਓਹ, ਮੈਰੀ!" ਦੀਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। "ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਤਸਵੀਰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ!" ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਦੂਜੀ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵਾਂਗੀ! ਕਦੇ ਨਹੀਂ!"

"ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ!" ਦੀਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਧਿਆਨ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਮੈਰੀ ਤੋਂ ਚਿੱਤਰ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ।

"ਸ਼ਾਨਦਾਰ!" ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ। "ਸੁਣੋ। ਮੇਰੇ ਮੂਰਖ ਭਰਾ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿਓ! ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਿੱਤਰ ਖਿੱਚਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਬਸ ਜੋ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਚਿੱਤਰ ਖਿੱਚਦੇ ਰਹੋ!"

ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਪੂੰਝਿਆ। ਦੀਪਾ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

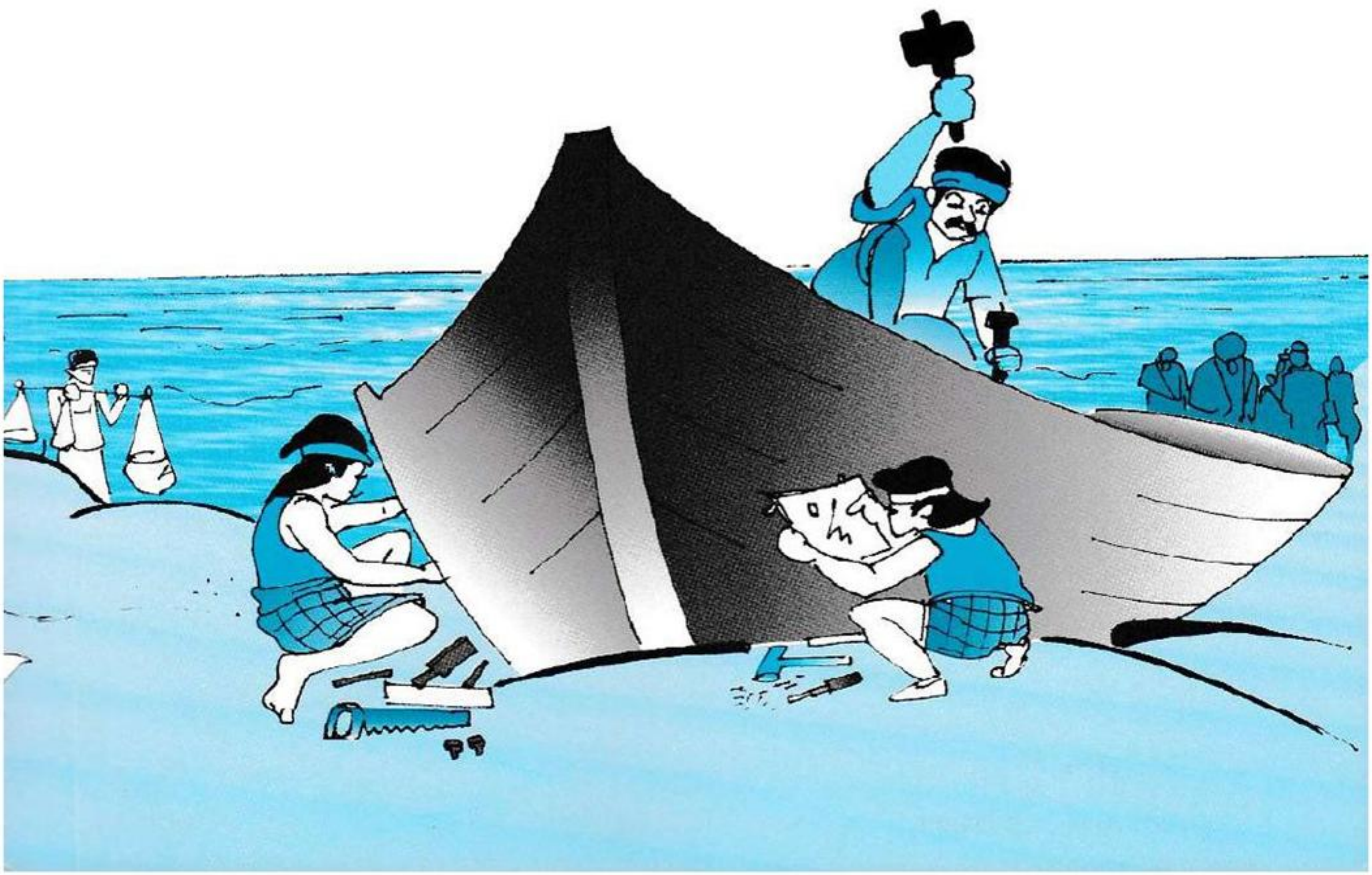


ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਦੀਪਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਮੈਰੀ ਅਤੇ ਦੀਪਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਬੀਚ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ। ਦੀਪਾ ਪੈਨਸਿਲ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼, ਪੇਂਟ ਅਤੇ ਬੁਰਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਆਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰਾ ਕਾਫੀ ਰੌਣਕ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।ਕੁਝ ਮਛੇਰੇ ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੂਸਰੇ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਰੀ ਅਤੇ ਦੀਪਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁਸ਼ ਸਨ! ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ।

ਸਿਰਫ਼ ਮੈਰੀ ਝਿਜਕਦੀ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਖਿੱਚਣਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਵੀ ਡਰਾਇੰਗ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਕਣ ਲਈ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਰਾਇੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।



ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਪਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਰੀ ਨੂੰ ਦੀਪਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਆਏ। "ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਦੇ!"

"ਦੀਪਾ ਸਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਚੁੱਕੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੀਪਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। "ਤੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈਂ, ਮੈਰੀ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਦਿਨ ਮੈਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ।

ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਮੈਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਉਸਦਾ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ!



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

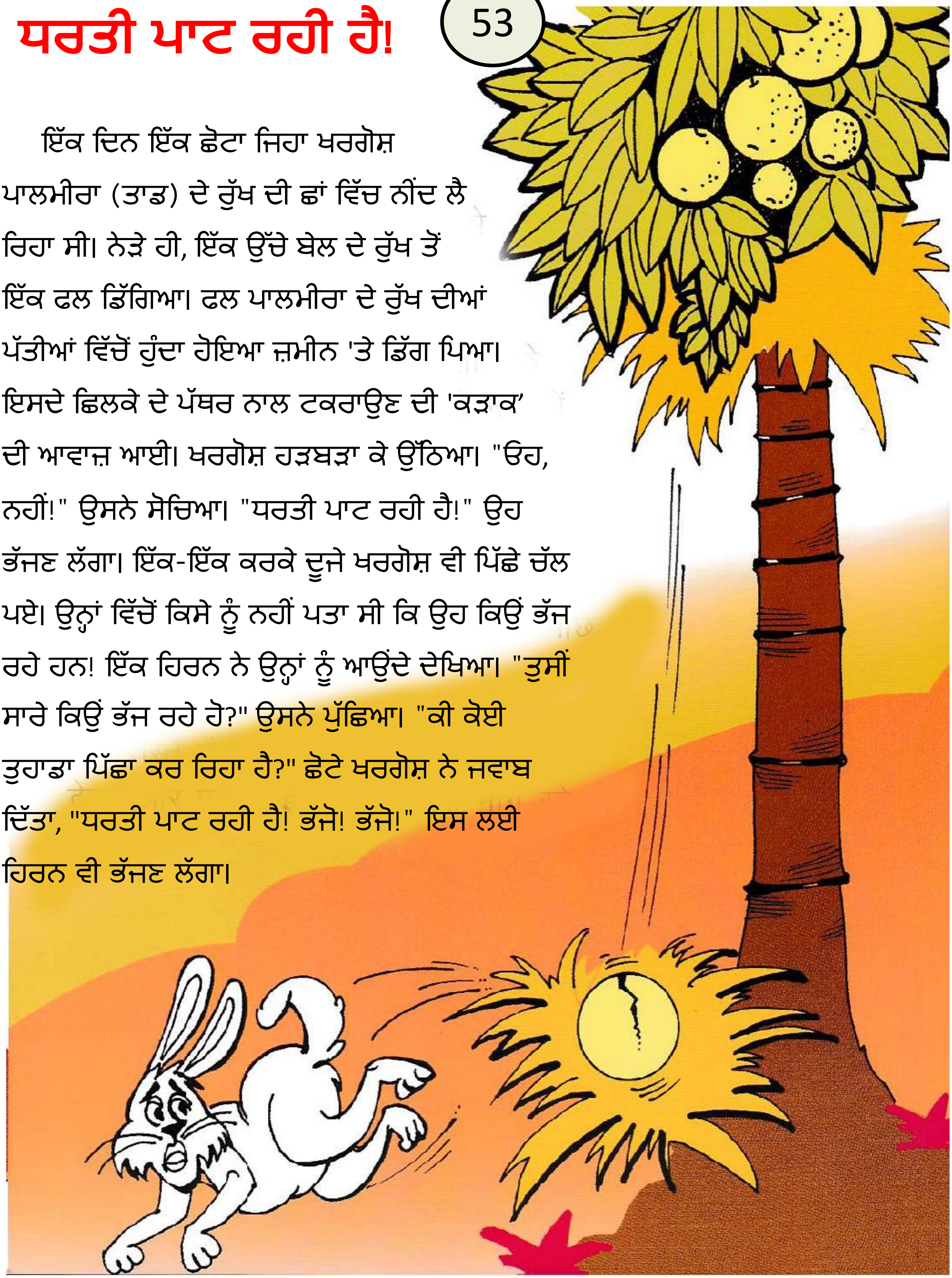
Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

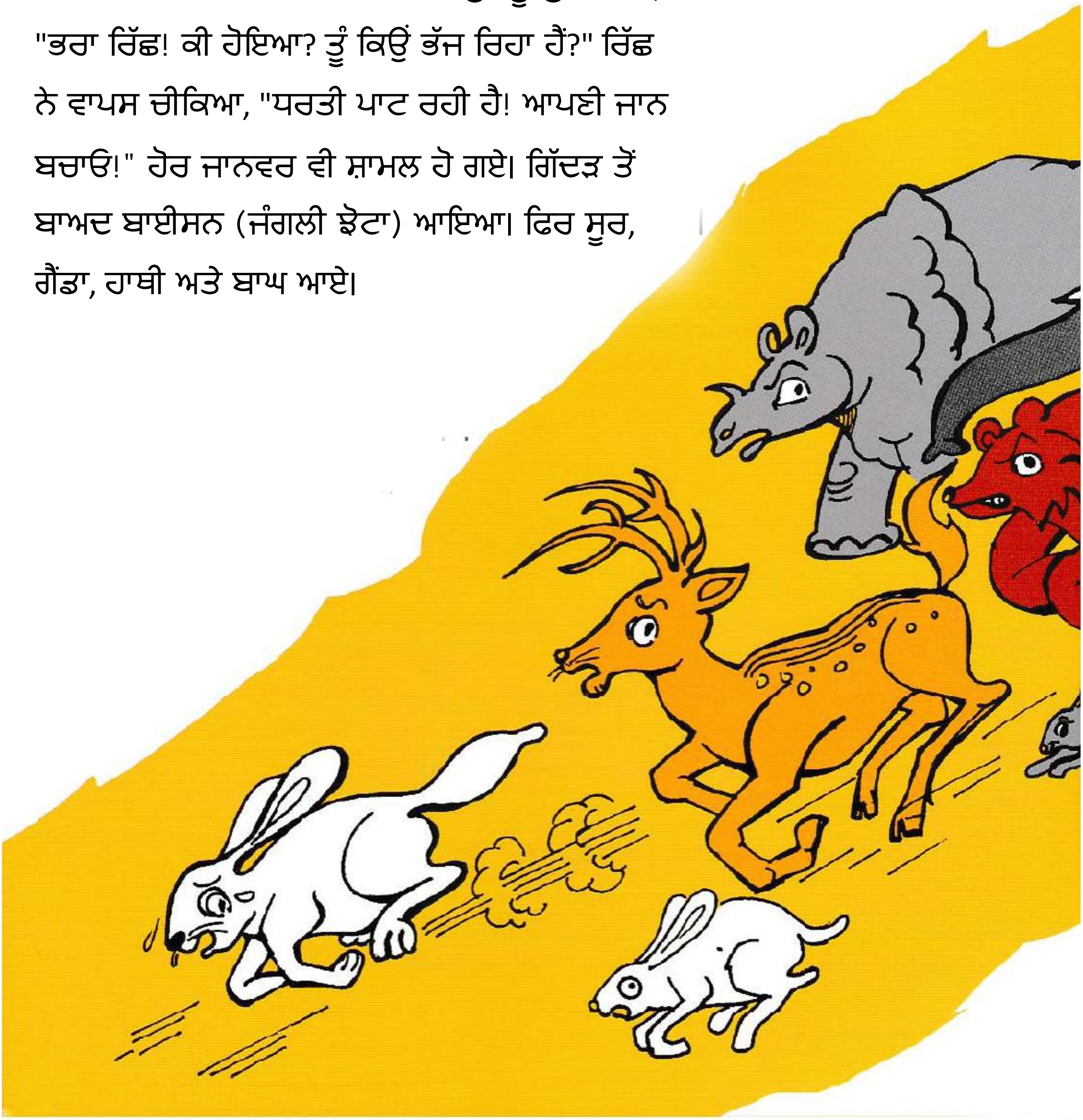
Artist Uma Krishnaswamy

ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ!

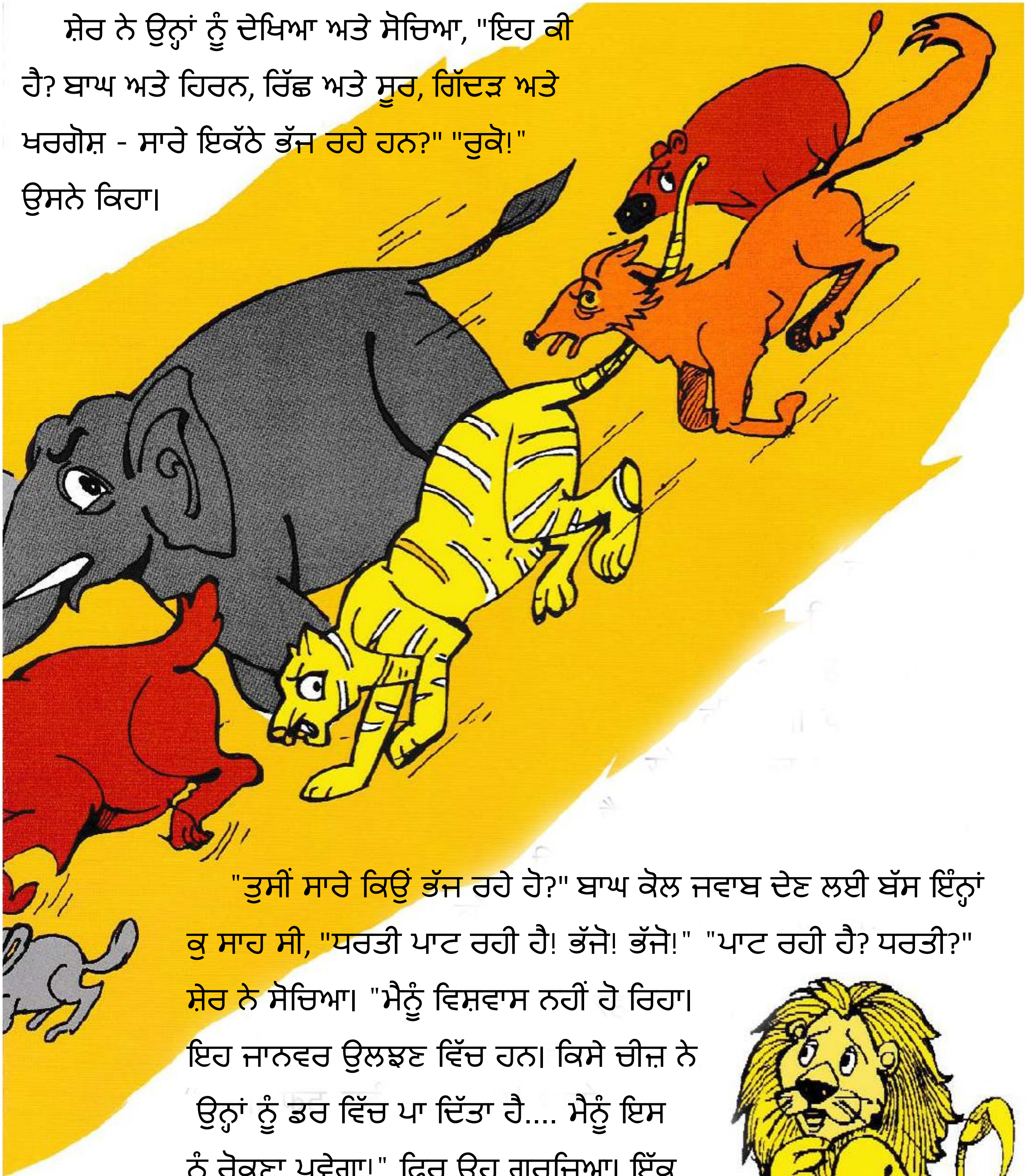
ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਖਰਗੋਸ਼ ਪਾਲਮੀਰਾ (ਤਾਡ) ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿੱਚ ਨੀਂਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੇੜੇ ਹੀ, ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਬੇਲ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਫਲ ਡਿੱਗਿਆ। ਫਲ ਪਾਲਮੀਰਾ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਇਸਦੇ ਛਿਲਕੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਦੀ 'ਕੜਾਕ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਖਰਗੋਸ਼ ਹੜਬੜਾ ਕੇ ਉੱਠਿਆ। "ਓਹ, ਨਹੀਂ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ!" ਉਹ ਭੱਜਣ ਲੱਗਾ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ! ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹੋ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਕੀ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ! ਭੱਜੋ! ਭੱਜੋ!" ਇਸ ਲਈ ਹਿਰਨ ਵੀ ਭੱਜਣ ਲੱਗਾ।



ਇੱਕ ਰਿੱਛ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। "ਹਿਰਨ, ਤੂੰ ਇੰਝ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ!" ਹਿਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਰਿੱਛ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਰਿੱਛ ਵੀ ਭੱਜਣ ਲੱਗਾ। ਇੱਕ ਗਿੱਦੜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, "ਭਰਾ ਰਿੱਛ! ਕੀ ਹੋਇਆ? ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?" ਰਿੱਛ ਨੇ ਵਾਪਸ ਚੀਕਿਆ, "ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ! ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਓ!" ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਗਿੱਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਈਸਨ (ਜੰਗਲੀ ਝੋਟਾ) ਆਇਆ। ਫਿਰ ਸੂਰ, ਗੈਂਡਾ, ਹਾਥੀ ਅਤੇ ਬਾਘ ਆਏ।



ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਚਿਆ, "ਇਹ ਕੀ ਹੈ? ਬਾਘ ਅਤੇ ਹਿਰਨ, ਰਿੱਛ ਅਤੇ ਸੂਰ, ਗਿੱਦੜ ਅਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ - ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ?" "ਰੁਕੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

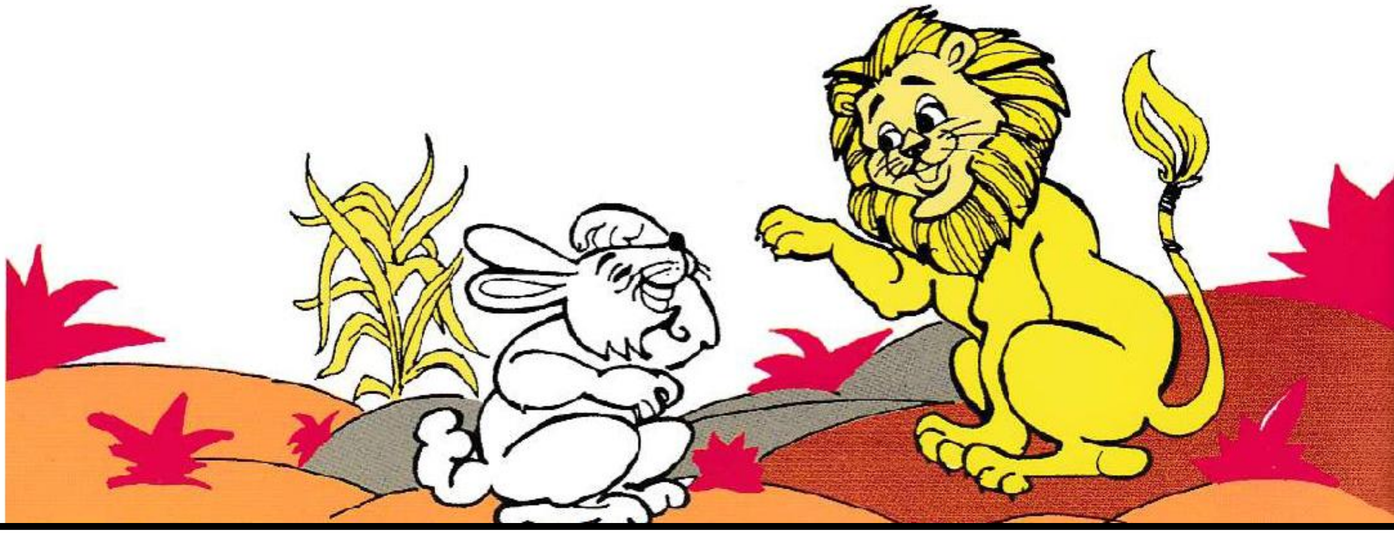


"ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹੋ?" ਬਾਘ ਕੋਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੱਸ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਸਾਹ ਸੀ, "ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ! ਭੱਜੋ! ਭੱਜੋ!" "ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ? ਧਰਤੀ?" ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਜਾਨਵਰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ.... ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਪਵੇਗਾ!" ਫਿਰ ਉਹ ਗਰਜਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਦੋ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ!"



ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭੱਜਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਰੁਕ ਗਈ। "ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ?" ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਬਾਘ ਅੱਗੇ ਆਇਆ। "ਹਾਥੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਰਤੀ ਪਾਟ ਰਹੀ ਹੈ?" "ਗੈਂਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ," ਹਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਗੈਂਡੇ, ਸੂਰ, ਬਾਈਸਨ, ਗਿੱਦੜ, ਰਿੱਛ ਅਤੇ ਹਿਰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ। "ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਖੁਦ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਾਟਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਹੈ!" "ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਸੀ?" ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਖਾਓ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਸੀ।" ਖਰਗੋਸ਼ ਪਾਲਮੀਰਾ ਦੇ ਰੁੱਖ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੇਲ ਦਾ ਫਲ ਸੀ ਜੋ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਸ ਉਦੋਂ ਹੀ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਲ ਫਲ ਪਾਲਮੀਰਾ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ। ਇਹ 'ਕੜਾਕ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਾਟ ਗਿਆ। "ਇਹ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਸੁਣੀ ਸੀ," ਸ਼ੇਰ ਹੱਸਿਆ। ਖਰਗੋਸ਼ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਸਿਆ। ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। "ਮਜ਼ਾਕ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਇਆ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਹੱਸਦੇ ਰਹੇ।

(ਜਾਤਕ ਕਹਾਣੀਆਂ)



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

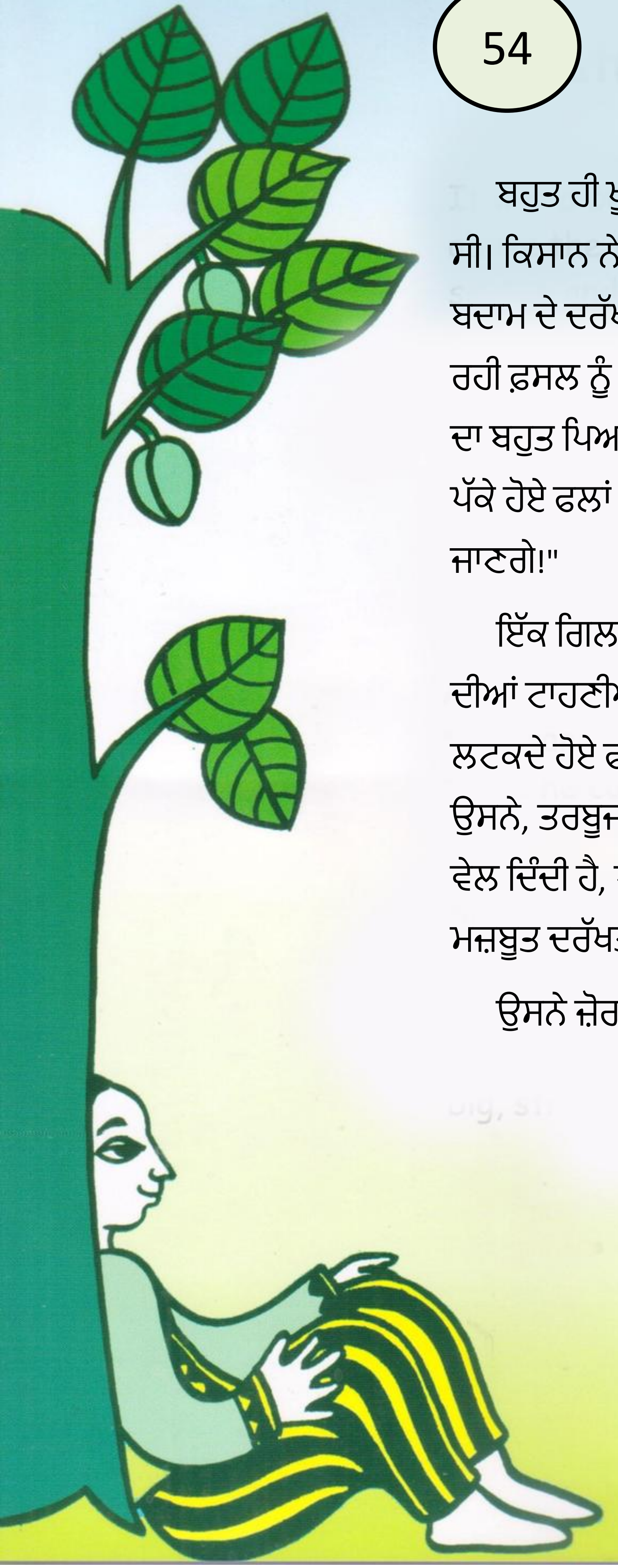
P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

54 ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਰਿਸ਼ਮੇ



ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਦਿਨ ਸੀ। ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਹਵਾ ਵੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਾਤਰੀ (scythe) ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਦਾਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਹਰੀ-ਭਰੀ ਉੱਗ ਰਹੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਵਾਹ, ਇਹ ਤਾਂ ਤਰਬੂਜ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਖੇਤ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ!"

ਇੱਕ ਗਿਲਹਰੀ ਉਸ 'ਤੇ ਚੀਕੀ। ਉਸਨੇ ਬਦਾਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਥੇ-ਉੱਥੇ ਉਹ ਬਦਾਮ ਦੇ ਲਟਕਦੇ ਹੋਏ ਫਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਹੱਸਣ ਲੱਗਾ। ਉਸਨੇ, ਤਰਬੂਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਕੁਦਰਤ ਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਵੇਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਬਦਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਇਹ ਵੱਡਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਰੱਖਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ!"

ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਣੇ ਨੂੰ ਥਪਥਪਾਇਆ।



ਅਚਾਨਕ, ਬਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਦਾਮ ਸਿੱਧਾ ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਡਿੱਗਿਆ! ਕਿਸਾਨ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਉੱਚੀ ਬੋਲਿਆ, " ਜੇ ਬਦਾਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਫਲ ਤਰਬੂਜ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਅੰਤ ਹੁੰਦਾ! ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਧੀਆ ਬਚਾਅ ਹੋਇਆ ਹੈ!"

ਉਸਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰਹੱਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ।

ਈਰਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ



ਮੁਸਾਫਿਰ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ -

ਮਾਰਕੋਸ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀਅਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਮੰਡੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?"

ਲੜਕੇ ਨੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਪਏ ਨਾਰੀਅਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਤੇਜ਼ ਗਏ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੌਲੀ ਗਏ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਓਗੇ।"

ਮਾਰਕੋਸ ਨੇ ਲੜਕੇ ਵੱਲ ਘੂਰਿਆ। "ਇਹ ਵਿਚਾਰਾ ਬੱਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਭਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਨਾਰੀਅਲ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਉਛਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗੇ!



ਵਿਚਾਰੇ ਮਾਰਕੋਸ ਨੇ ਘੋੜਾ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਫਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਓਹ! ਹੋਰ ਨਾਰੀਅਲ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਏ! ਉਹ ਹਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ। ਮਾਰਕੋਸ ਨੇ ਘੋੜਾ ਰੋਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਫਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਦੌੜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਘੋੜੇ ਦੀ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਪਰ ਘੋੜਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਰੀਅਲ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਏ!

ਮਾਰਕੋਸ ਰੋਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੜਕੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। "ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਸਾਰੇ ਨਾਰੀਅਲ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਯਕੀਨਨ, ਉਹ ਮੰਡੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਸਾਰੇ ਫਲ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਰਕੋਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੇਬ ਖੁਆਇਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਘਰ ਲਈ ਨਿਕਲ ਪਿਆ।

ਫਿਲੀਪੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਕਦੇ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਾ ਖਰਚਣ ਵਾਲਾ

ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੁਆਂਢੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਇੰਨੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਿਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦਾ। ਦੂਜਾ ਗੁਆਂਢੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਖਰਚਣ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ "ਨੇਵਰਲੈਂਡ" (ਕਦੇ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ "ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ" (ਕਦੇ ਨਾ ਖਰਚਣ ਵਾਲਾ) ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਬਰਸਾਤੀ ਦਿਨ, ਨੇਵਰਲੈਂਡ ਘਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਗੁਆਂਢੀ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੱਤਰੀ ਉਧਾਰ ਦੇ ਦਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਛੱਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"





ਪਰ ਨੇਵਰਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤ! ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੱਤਰੀ ਉਧਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੇਗਾ। ਤੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਛੱਤਰੀਆਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੂੰ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ!"

ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ ਫਿਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੱਜ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਛੱਤਰੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ!

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਡਾਕਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨੇਵਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕਲਮ ਮੰਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਨੇਵਰਲੈਂਡ - ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ? "ਪਿਆਰੇ ਗੁਆਂਢੀ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਸੁਭਾਅ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰੇਗਾ! ਘਰ ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕਲਮ ਵਾਪਸ ਲਿਆਓ!"

ਨੇਵਰਸਪੈਂਡ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਕਲਮ ਉਧਾਰ ਲੈ ਲਈ। "ਉਹ ਕੰਜੂਸ ਨੇਵਰਲੈਂਡ!" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵਾਂਗਾ!"

ਉਸਦਾ ਮੌਕਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅਗਲੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਨਦੀ ਦੇ ਪੁਲ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, 'ਨੈਵਰਲੈਂਡ' ਦਾ ਪੈਰ ਫਿਸਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ!

"ਬਚਾਓ! ਬਚਾਓ!" ਉਹ ਚੀਕਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਤੈਰਨਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ!"

ਕਮਾਲ ਹੈ ਉਸ 'ਨੈਵਰਸਪੈਂਡ' ਦੀ! ਦੇਖੋ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ: "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਨੈਵਰਲੈਂਡ! ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਤੈਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖੇਗਾ! ਇਹ ਤੇਰੇ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!"

ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ, ਨੈਵਰਸਪੈਂਡ ਤੁਰ ਪਿਆ!



ਨੈਵਰਸਪੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਨੈਵਰਲੈਂਡ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ। ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਨੈਵਰਸਪੈਂਡ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। "ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿਓ!" ਉਹ ਚੀਕਿਆ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਫਿਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਨਾ ਦਿਓ!"

ਤੁਰੰਤ, ਨੈਵਰਸਪੈਂਡ ਨੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਤਾ ਲਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆਇਆ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਚਾਹ ਬਣਾਈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਲਏ। ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਰ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲੱਗੇ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਗੁਆਂਢੀ ਪੱਕੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਜੇ ਉਹ ਝਗੜਦੇ ਵੀ, ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬਦਲਣ ਲੱਗੇ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਨਾਮ, ਮੁਰੂਗਨ ਅਤੇ ਕੰਧਨ (Murugan and Kandhan) ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ।



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਚੰਨ

ਨਿੱਕੀ ਕੰਨਮਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਆ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ਲਿਆ।

"ਏਨੀ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ, ਕੰਨਮਾ!" ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਜਨਮਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ!" ਪਰ ਕੰਨਮਾ ਨੇ ਮੂੰਹ ਨਾ ਫੇਰਿਆ।

"ਦੇਖ! ਚੰਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਪਿੱਛੇ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਦੇਖੋ ਅੱਜ ਰਾਤ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਗੋਲ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਹ ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਗੋਲ ਸ਼ਕਲ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਛੋਟਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇਗਾ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਅੱਧ ਚੰਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਕੰਨਮਾ ਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੂੰਹ ਫੇਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੰਝੂ ਨਰਮ ਚਾਂਦਨੀ ਵਿੱਚ ਚਮਕਣ ਲੱਗੇ। ਓਹ, ਚੰਨ ਕਿੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਸੀ! ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਚੰਨ ਫਿਰ ਵਧੇਗਾ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਗੋਲ ਸ਼ਕਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਪਾ ਲੈਂਦਾ! ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੇਰਾ ਜਨਮਦਿਨ ਆਵੇਗਾ!"



"ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ," ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, "ਕਿ ਲੋਕ ਕੈਲੰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 'ਮਹੀਨਾ' ਸ਼ਬਦ 'ਚੰਨ' ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ! ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ 'ਮੂਨਥ' ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

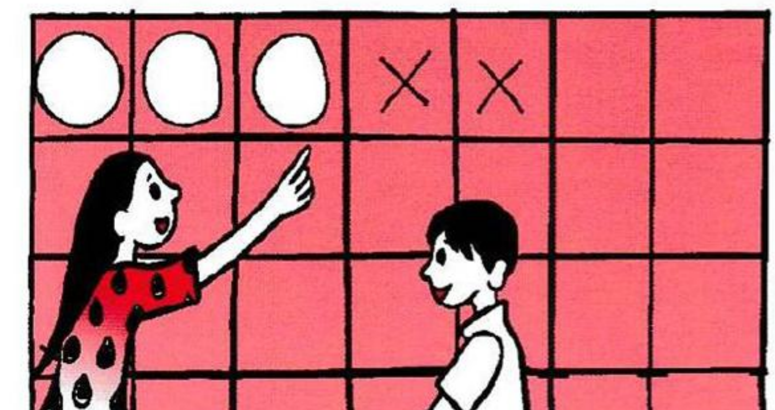
ਕੰਨਮਾ ਮੁਸਕਰਾ ਪਈ! "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚੰਨ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ?" ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੰਧ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਰਿੱਡ (ਖਾਨੇ) ਬਣਾਓ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਪੰਨੇ ਵਰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਗਰਿੱਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਚੰਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਓ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਜ ਰਾਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਗੋਲ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ।"

"ਹਰ ਰਾਤ, ਚੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਖੋ। ਇਹ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸ਼ਕਲ ਬਣਾਓ। ਚੰਨ ਦੀ ਹਰ ਰਾਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ਰਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੈਲੰਡਰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਰੇਲਗੱਡੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਨਮਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਖੋ! ਕੰਨਮਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਹੱਥ ਹਿਲਾਇਆ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲਿਆ।

ਕੰਨਮਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗਰਿੱਡ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ! ਗੁਆਂਢੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ, ਥੰਬੀ, ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗਰਿੱਡ ਬਣਾਈ।

ਕੰਨਮਾ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਰਾਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੰਨ ਉੱਥੇ ਸੀ!



ਪਰ ਬੱਸ ਇੱਕ ਮਿੰਟ! ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਗੋਲ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਕੰਨਮਾ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਹੀ ਸਨ! ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਕੰਨਮਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਾਕ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਕੰਧ ਵੱਲ ਭੱਜੀ । ਪਰ ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਪਾਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਣ ਗਈ। ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ! ਉਸਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ।

ਅਗਲੀ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਭਗ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਥੰਬੀ ਭੱਜ ਕੇ ਆਇਆ। "ਚੰਦ ਹੋਰ ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਹੈ! ਆਓ ਅਤੇ ਦੇਖੋ!"

ਉਸਨੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਹਾਂ, ਇਹ ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਸੀ! ਕੰਨਮਾ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ।

ਤੀਜੀ ਰਾਤ ਉਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗੁੰਬਦ ਦੇ ਉੱਪਰ ਚੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਸੌਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਬਾਹਰ ਗਈ, ਅਤੇ ਚੰਦ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ - ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਛੋਟਾ!

ਰਹੱਸਮਈ ਚੰਦ! ਕੰਨਮਾ ਨੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤੀਜੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ। ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਰਾਤ ਮੀਂਹ ਪਿਆ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗਰਿੱਡ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਰਗ ਖਾਲੀ ਛੱਡਣੇ ਪਏ। ਛੇਵੀਂ ਰਾਤ, ਅਸਮਾਨ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੰਨਮਾ ਬਾਹਰ ਗਈ, ਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ, ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਾਰੇ ਟਿਮਟਿਮਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਚੰਦ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਗਈ। ਕੋਈ ਚੰਦ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਚੰਦ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਚੰਦ ਨਹੀਂ!

ਰਾਤ ਦੇ 11 ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੰਨਮਾ ਹੁਣ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਉਸ ਰਾਤ ਉਸਨੇ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਦੈਂਤ ਚੰਦ ਨੂੰ ਚੁਰਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਡਰ ਕੇ ਜਾਗ ਪਈ। ਚੰਦ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?

ਕੀ ਚੰਦ ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ?

ਚੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ! ਨਾ ਹੀ ਅਗਲੀ ਰਾਤ! ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ! ਥੰਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿਸਨੇ ਵੀ ਚੰਨ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ!“

ਬੇਵਕੂਫ ! ਕੰਨਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੱਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਚੰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ! ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਪਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। "ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੱਲ੍ਹ ਘਰ ਆਉਣਗੇ।" ਉਸਨੇ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਤਲਵਾਰ ਲਹਿਰਾਈ ਅਤੇ ਚੰਨ ਨੂੰ ਦੈਂਤ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਕੰਨਮਾ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ। ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। "ਮਾਂ!" ਉਹ ਉੱਚੀ ਬੋਲੀ। "ਚੰਨ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ! ਚੰਨ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ!" ਕੰਨਮਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਈ। "ਇਹ ਇੰਨਾ ਆਲਸੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਹੱਸ ਪਏ। ਚੰਨ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਚੱਕਰ ਸੀ! ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਦਰ ਦੇ ਟਾਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਸੀ।

ਦੂਰੋਂ ਕੰਨਮਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਚੰਨ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਧ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੰਨਮਾ ਦਾ ਮਨ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਆਲਸੀ ਚੰਨ ਨੂੰ ਲੱਭੇਗੀ!

ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਘਵਾਨ



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਡਮ,, ਡਮ , ਡਮ....

ਰਾਜੂ ਵਰਾਂਡੇ ਤੋਂ ਉੱਤਰਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਓਥੇ! ਕੋਨੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲਾ, ਰੰਗੀਨ ਜਲੂਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਰਾਜੂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਿਆ। "ਮਾਂ! ਮਾਂ!" ਉਸਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਢੋਲ ਲੈ ਕੇ ਦਿਓ!"ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। "ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੀ, ਰਾਜੂ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਟਾ ਅਤੇ ਨਮਕ ਖਰੀਦਿਆ। ਪਰ.... ਹੁਣ ਢੋਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ! ਉਹ ਭਾਰੀ ਦਿਲ ਨਾਲ ਘਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ।

ਪਰ ਦੇਖੋ! ਉੱਥੇ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਟੁਕੜਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਰਮ ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜੂ ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਂ! ਰਾਜੂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। "ਧੰਨਵਾਦ!" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਰਾਜੂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧੀਆ ਲੱਕੜ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਸੀ! ਹਾਂ!

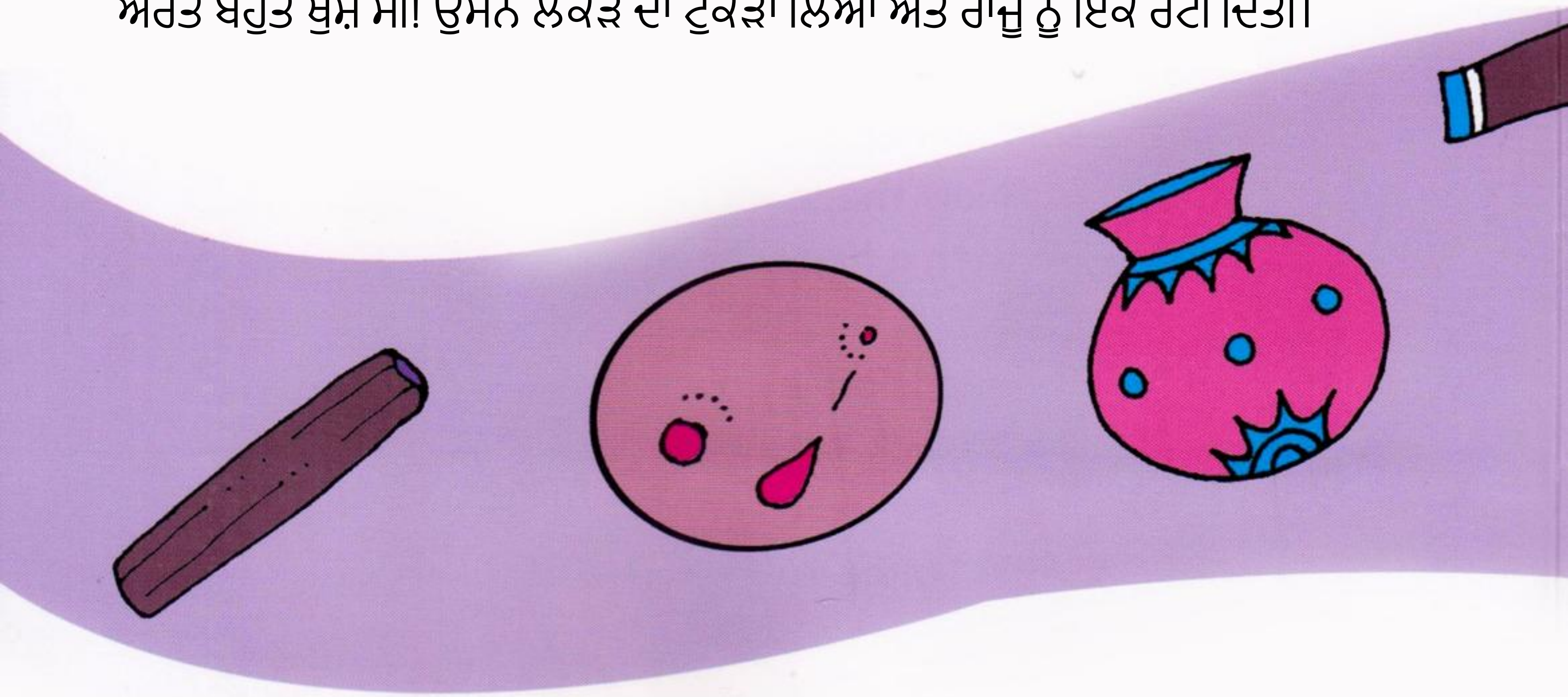
ਰਾਜੂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਖਿਡੌਣੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਬਣੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਾਥੀਆਂ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।



ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਬੱਦਲ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ! ਰਾਜੂ ਨੇ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਦੇਖੇ। "ਦਾਦੀ ਜੀ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਹੇ ਹੋ?"

"ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਰੋ ਰਹੀ!" ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਪਾਥੀਆਂ ਭਿੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।, ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ!"

"ਕੀ ਇਹੀ ਸਭ ਹੈ?" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੱਕੜ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਲੈ ਲੋ! ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਜਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹੋ।" ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੋਟੀ ਦਿੱਤੀ।



ਰਾਜੂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਘੁਮਿਆਰ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਘੁਮਿਆਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

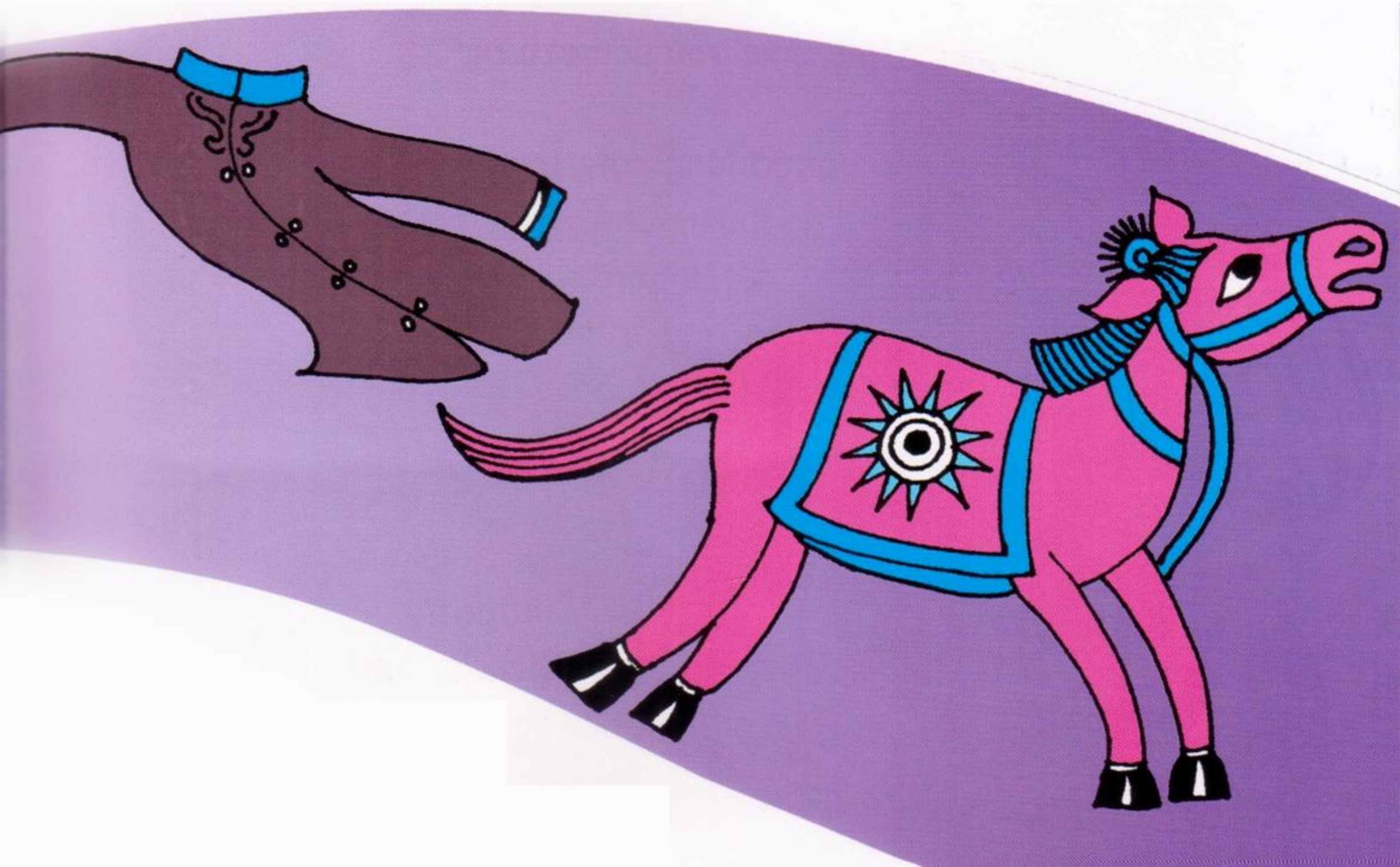
"ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?" ਰਾਜੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੈ!" ਘੁਮਿਆਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਰੋਟੀ ਹੈ!" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਲੈ ਜਾਓ!" ਉਸਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਘੁਮਿਆਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਬੱਚਾ ਹੈ ! ਇਹ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਘੜਾ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਜੂ ਆਪਣੇ ਘੜੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇੱਕ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਇਆ। ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਧੋਬੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ।

ਧੋਬੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਸਾਡਾ ਆਖਰੀ ਘੜਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ! ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਉਬਾਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੱਪੜੇ ਕਿਵੇਂ ਧੋਵਾਂਗੇ?"

"ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ!" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਘੜਾ ਲੈ ਜਾਓ!" ਧੋਬੀ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਰਮ ਉੱਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ।

ਕਮੀਜ਼ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੀ! ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਮੀਜ਼ ਪਾ ਲਈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ।ਦਾ ਗਿਆ!



ਪੁਲ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜੋ ਠੰਡ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਮੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਰਾਜੂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਉੱਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਲਾਹ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

"ਤੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੈਂ!" ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ... ਇੱਥੇ!" ਉਸਨੇ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਦਾ ਸਿਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। "ਮੇਰਾ ਘੋੜਾ ਲੈ ਜਾਓ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘੋੜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜੂ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਉਕੇ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। “ਅਸੀਂ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੇ!” ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੇਰਾ ਲੈ ਜਾਓ!" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਸਭ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ।ਲਾੜੇ ਨੇ ਰਾਜੂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਣ ਦਿਓ!"



ਰਾਜੂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵੱਲ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਜ਼ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਜ ਵਜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ।"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਢੋਲ ਮੰਗੋਗੇ?" ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ!" ਲਾੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਢੋਲ ਮੰਗਿਆ। ਤੁਰੰਤ ਰਾਜੂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੋਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ! ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਡਮ ਡਮ, ਡਮ ਡਮ, ਡਮ ਲੈ ਕੇ!

ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਕਥਾ

© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਇਹ ਕਿਸਦੀ ਪੂਛ ਹੈ?

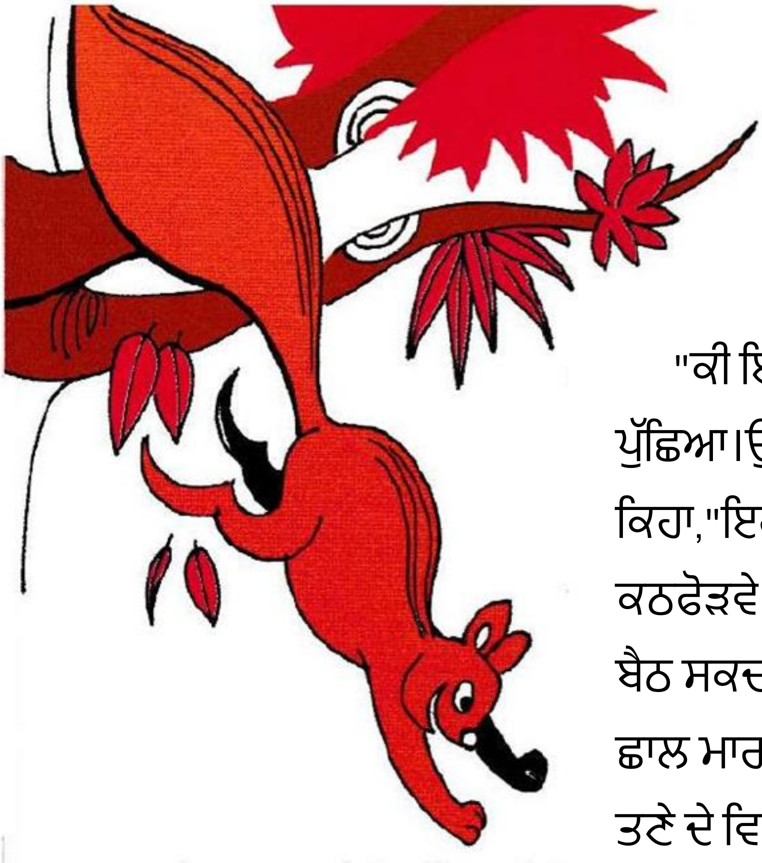
ਇੱਕ ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਕ ਪੂਛ ਸੀ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਈ ਸੀ!

"ਇਹ ਕਿਸਦੀ ਪੂਛ ਹੈ?" ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਪੂਛ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਨੇੜਲੇ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੱਛੀ ਉੱਠੀ। "ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ!" ਮੱਛੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੂੱਛ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?" ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੈਰ ਗਈ।





"ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਸਦੀ ਪੂਛ ਹੈ?" ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ: "ਟੈਪ! ਟੈਪ! ਟੈਪ!" ਓਹ! ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਠਫੋੜਵਾ ਸੀ ਜੋ ਕੀੜਿਆਂ ਲਈ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਠੋਕ ਰਿਹਾ ਸੀ!

"ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂੱਛ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ,"ਇਹ ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ?" ਕਠਫੋੜਵੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠ ਸਕਦਾ?" ਇਹ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਪੂਛ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਦੇ ਤਣੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕੀੜੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਛਾਲ ਨੂੰ ਠੋਕਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਗਿਲਹਿਰੀ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਆਈ। ਉਹ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਤਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁੱਕਾ ਫਲ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਦੌੜ ਪਈ।"ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਨਹੀਂ!" ਗਿਲਹਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਮੇਰੀ ਸੁੰਦਰ ਪੂਛ ਹੈ! ਇਸ ਦੇ ਲੰਮੇ ਵਾਲ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਚ ਉੱਡ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਲਹਿ ਸਕਦੀ ਹਾਂ!"



ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਪਰ ਇਸ ਪੂਛ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਿਆ।

"ਦੇਖ ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ!" ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ।

ਓਹ, ਨਹੀਂ! ਇਹ ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਬਿੱਛੂ ਸੀ!

“ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ”, ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਹੈ?"

"ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈਂ, ਹੈ ਨਾ?" ਬਿੱਛੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਛ ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਵੱਲ ਸਿੱਧੀ ਕਰ ਦਿਤੀ! "ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਮਰ ਜਾਵੇਂਗਾ!" ਉਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। "ਭੱਜ ਜਾਓ! ਭੱਜ ਜਾਓ!"

ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਮਾਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ।

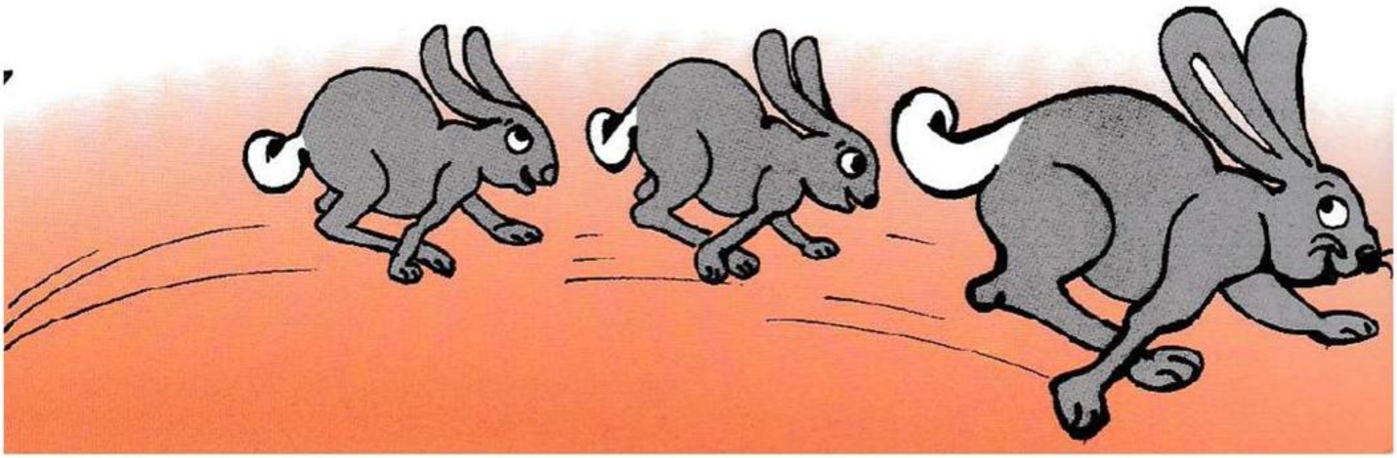
"ਮਾਂ ਖਰਗੋਸ਼!" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੂਛ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ?"

ਮਾਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ। "ਇਹ ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਰੋੜਦੀ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਓਹ!" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਹਾਡੀ ਫਰ ਭੂਰੀ ਅਤੇ ਸਲੇਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਚਿੱਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਨਰਮ ਹੈ।"

"ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ!" ਖਰਗੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੌੜਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ-ਪਾਸੇ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਧਿਆਨ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ — ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ!"

"ਕਿੰਨੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪੂਛ!" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ।



ਫਿਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਆਇਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਛ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛਿਪਕਲੀ ਸੀ! ਛੋਟਾ ਬਾਂਦਰ ਉਸ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਛ ਮਿਲ ਗਈ!"ਇਹ ਹੈ!"

"ਇਹ ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਸੀ," ਛਿਪਕਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

"ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ?" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪੂਛ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੱਛੀ ਤੈਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਠਫੋੜਵਾ ਰੁੱਖ ਦੇ ਤਣੇ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਗਿਲਹਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਬਿੱਛੂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਖਰਗੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ, ਮੈਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਝੂਲ ਸਕਦਾ ਸੀ! ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੂਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ!"

ਛਿਪਕਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਸੱਪ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਛ ਡੇਗਣੀ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਲਚਕਦੀ ਅਤੇ ਮੁੜਦੀ ਰਹੀ, ਸੱਪ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੱਟ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਚ ਗਈ!"

"ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ!" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ?"

"ਵੇਖੋ!" ਛਿਪਕਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੁੱਛ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹਾਂ!"

"ਓਹ!" ਛੋਟੇ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੂਛ ਹੈ!"



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਤਿਉਹਾਰ 'ਤੇ

ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਡੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੰਗਾਮਾ ਸੀ! ਘੰਟੀ ਵੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। "ਅੰਮਾ! ਅੰਮਾ!" ਮੈਂ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। "ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਉਟ ਕੈਂਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਮੈਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

"ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਦੱਸੋ," ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

"ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮਨੀ," ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਗੁਜਾਰੀ। ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਾਂਗੀ!"

"ਕਮਲਾ, ਰਹੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਲੋਕ ਜਾਣਗੇ," ਮੈਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਕੀ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?"



"ਚੰਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਵੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ..." ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਗਲੇ ਲਾ ਲਿਆ। "ਧੰਨਵਾਦ, ਅੰਮਾ!" ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਕਿਹਾ।

ਯਾਤਰਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸਭ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਾਰੇ ਬੈਗ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਾਏ। ਹੱਥ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਦਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਰਸਤੇ ਗਾਣੇ ਗਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚੇ, ਲਗਭਗ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ! ਲੋਕ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਭੀੜ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬੱਸ ਤੋਂ ਉਤਰੇ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਤੰਬੂ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

ਕਮਲਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਹੀਮ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਹੱਸ ਪਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੁਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੱਤ ਡਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।



ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਵੇਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸੀ।ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਪਸੰਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਬੀਤ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਮਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ! ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਟੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਸੀ।

ਇਕੱਠੇ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਰਹੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ, ਉਸ ਕੋਲ ਦੱਸਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਕਹਾਣੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬੈਗ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਭੱਜੇ।

ਰਹੀਮ ਨੇ ਬੈਗ ਚੁੱਕਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹੀ। ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ "ਚੰਗੇ ਮੁੰਡੇ" ਕਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ।

ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਛਾਲ ਵੱਜੀ। ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ! ਰਹੀਮ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੌੜਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਤੈਰ ਕੇ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ।

ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰੇਤ 'ਤੇ ਲਿਟਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਬਹੁਤਾ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲੰਘਾਇਆ ਸੀ।



ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਲੋਕ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਹੀਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। "ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ!" ਹੁਣ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮਾਪੇ ਲੰਘਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਕੋਲ ਭੱਜੇ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ।

ਕਸਬੇ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਰਹੀਮ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਲੈ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। "ਤੁਸੀਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ! ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ!" ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਕਮਲਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੱਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ,ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਹੱਥ ਹਿਲਾਇਆ। ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਚੱਲ ਪਏ।



ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ! ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਊਟਿੰਗ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ! ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕੋਲ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਨ।

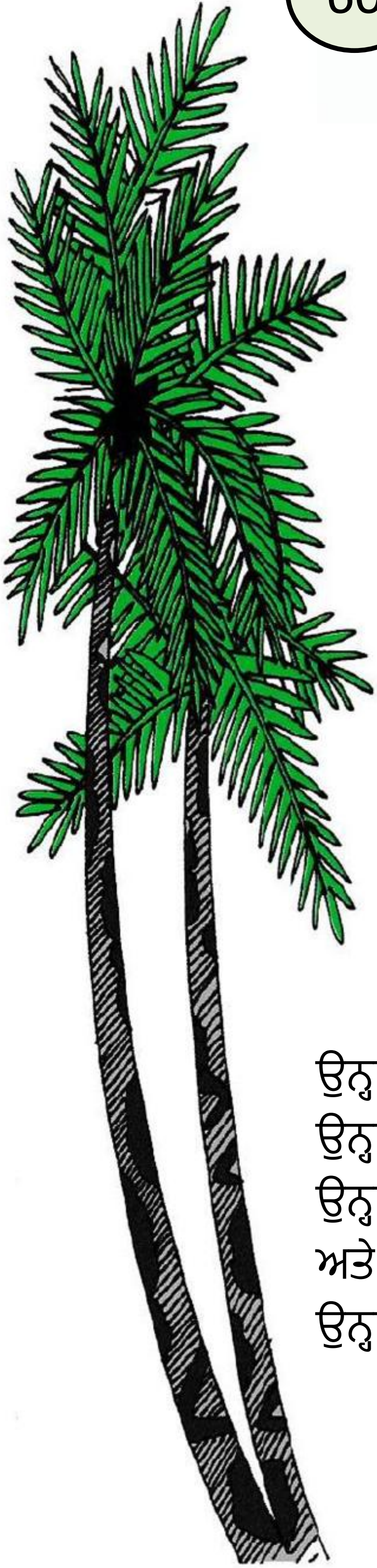
ਅਸੀਂ ਜਾਗਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਤੱਕ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

60

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਰੁੱਖ ਇੱਕ ਹੈ
ਇਸਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਬਹੁਤ ਹਨ



ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕੰਡਿਆਲਾ ਰੁੱਖ ਹਾਂ
ਚਮਕਦਾਰ ਪੀਲੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ
ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹਰੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਫਲ ਖੱਟੇ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ
ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ, ਖੰਡ ਅਤੇ ਨਮਕ ਨਾਲ ਪੀਂਦੇ ਹੋ

ਚੌੜੇ, ਪੱਖੇ ਵਰਗੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਰੁੱਖ
ਨਰਮ, ਮਾਸਦਾਰ ਫਲ ਜੋ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਜੀਵੰਤ ਸੰਤਰੀ
ਕਾਲੇ, ਮਿਰਚ ਵਰਗੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਹਨ - ਪਰ ਕੋਈ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨਹੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਹਨ - ਪਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਹੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਫਲ ਹਨ - ਪਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੀਜ ਨਹੀਂ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਣਾ - ਪਰ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਕੋਈ ਲੱਕੜ ਨਹੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ!

ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁੱਲ ਗੁੱਛੇਦਾਰ
ਲੰਬੀਆਂ, ਪਤਲੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲਟਕਦੀਆਂ
ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਮਲ ਹਰੇ ਪੱਤੇ
ਖਾਣ ਲਈ ਇਸ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੱਕੇ ਫਲ ਨਹੀਂ!

ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਰੁੱਖ
ਫਿੱਕੇ-ਹਰੇ ਖੱਟੇ ਫਲਾਂ ਵਾਲਾ,
ਉਗਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ,
ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ



ਮੈਂ ਲੰਬਾ ਹਾਂ ਜਿਸਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਤੇ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਮੇਰਾ ਬੀਜ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ
ਇਸਦਾ ਬਾਹਰੀ ਖੋਲ ਤੋੜਨਾ ਔਖਾ ਹੈ
ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ

ਅੱਗ ਵਰਗੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲ
ਸੈਂਕੜੇ ਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕਤਾਰ ਬੱਧ ਟਾਹਣੀਆਂ
ਕੈਪਸੂਲ ਵਰਗੇ ਫਲ ਜੋ ਫਟਦੇ ਹਨ
ਛੋਟੇ ਪੈਰਾਸ਼ੂਟਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਨਾਲ ਉੱਡਣ ਦੇਣਾ

ਰੁੱਖ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬਰਫੀਲੇ ਚਿੱਟੇ ਗਲੀਚੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਇਸਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ,ਇੱਕ ਠੰਡੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਵਣੀ ਛਾਂ

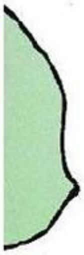


ਮੈਂ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਗਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਫੁੱਲ ਲਾਲ ਹਨ
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹਾਂ!



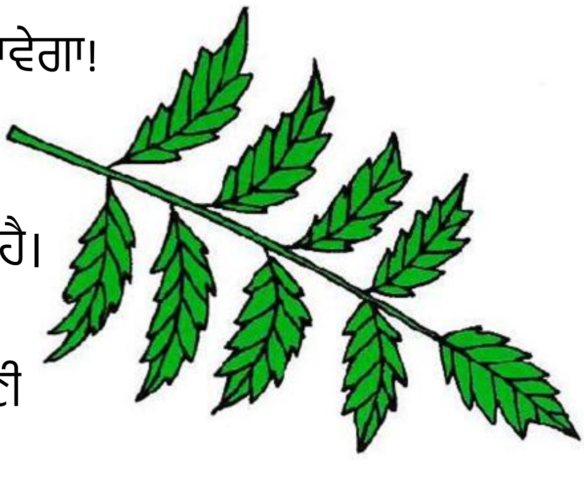
ਇਸਦੇ ਵੱਡੇ, ਪੱਖੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤੇ ਗੂੰਜਦੇ ਹਨ -
ਉਹ ਬਹੁਤ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ!
ਇਸਦਾ ਤਣਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ!
ਕਾਲੇ ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ ਫਲ ਨੂੰ ਕੱਟੋ
ਅਤੇ ਵੱਡੇ, ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਰਸਦਾਰ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲਓ

ਨੌਜਵਾਨ ਫਲ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਪੱਕੇ ਮੂੰਗੀਆ ਲਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਫਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ, ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਬੀਜ ਨੂੰ ਥੁੱਕ ਦਿਓ -
ਅਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ!



ਉੱਚੇ ਦਰੱਖਤ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲਦੀ ਹੈ , ਤੰਗ ਸਲੇਟੀ
ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਰਗੜੋ , ਤੁਹਾਡਾ
ਸਿਰ ਦਰਦ ਉੱਡ ਜਾਵੇਗਾ

ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰੇਤਲੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਮੇਰੇ ਪਤਲੇ ਖੁਰਲੀ ਵਾਲੇ ਪੱਤੇ ਹਨ
ਮੇਰੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਘੋੜੇ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਫਲ ਕੰਡਿਆਲੇ ਗੋਲੇ ਹਨ
ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹਨ - ਪਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ!



ਸਿੱਧਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਇਹ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਉੱਚਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਗਹਿਰੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀਂਦਾ ਹੈ।
ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਘੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ
ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੱਠੇ-ਖੱਟੇ ਫਲ ਸਾਡੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਸੁਆਦ ਬਖ਼ਸ਼ਦੇ ਹਨ।
ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਛਾਵਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਉਹ ਸੁਹਾਵਣੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਰੀਆਂ ਫਲੀਆਂ ਲੁਭਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਮੇਰੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਟਿਕਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਰੇ ਪੱਤੇ ਮੈਨੂੰ ਠੰਡਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।
ਮੈਂ ਮੋਟੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰੀ ਭਾਰ ਢੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।
ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿਪਚਿਪਾ ਦੁੱਧ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਫਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਨੰਨੇ ਪੱਤੇ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਤੇ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
ਫਿਰ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਚੇ ਹਰੇ ਫਲ—ਨਮਕ ਨਾਲ ਖਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬੜੇ ਸਵਾਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪੱਕੇ ਫਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ —
ਇਹ ਤਾਂ ਫਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ!



ਇਸਦੀ ਸੱਕ ਕੌੜੀ ਹੈ
ਇਸਦੇ ਪੱਤੇ ਕੌੜੇ ਹਨ
ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਕੌੜਾ ਹੈ!
ਇਹ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਪਾਲਮੀਰਾ, ਅੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਬਦਾਮ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਆਵਲਾ, ਨਿੰਮ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਰੇਸ਼ਮ-ਕਪਾਹ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਕਾਸੁਆਰੀਨਾ(ਝਾਉਂ), ਕੇਲਾ, ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਜੁਜੂਬ ਦਾ ਰੁੱਖ (ਬੇਰ), ਇਮਲੀ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਗੁਲਮੋਹਰ (ਜੰਗਲ ਦੀ ਲਾਟ), ਪਪੀਤੇ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਪਿੱਪਲ, ਕਟਹਲ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਯੂਕੇਲਿਪਟਸ, ਬਰਗਦ, ਮੋਰਿੰਗਾ, ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰੁੱਖ

© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਬੀਰਬਲ ਲੇਟ ਕਿਉਂ ਹੈ?

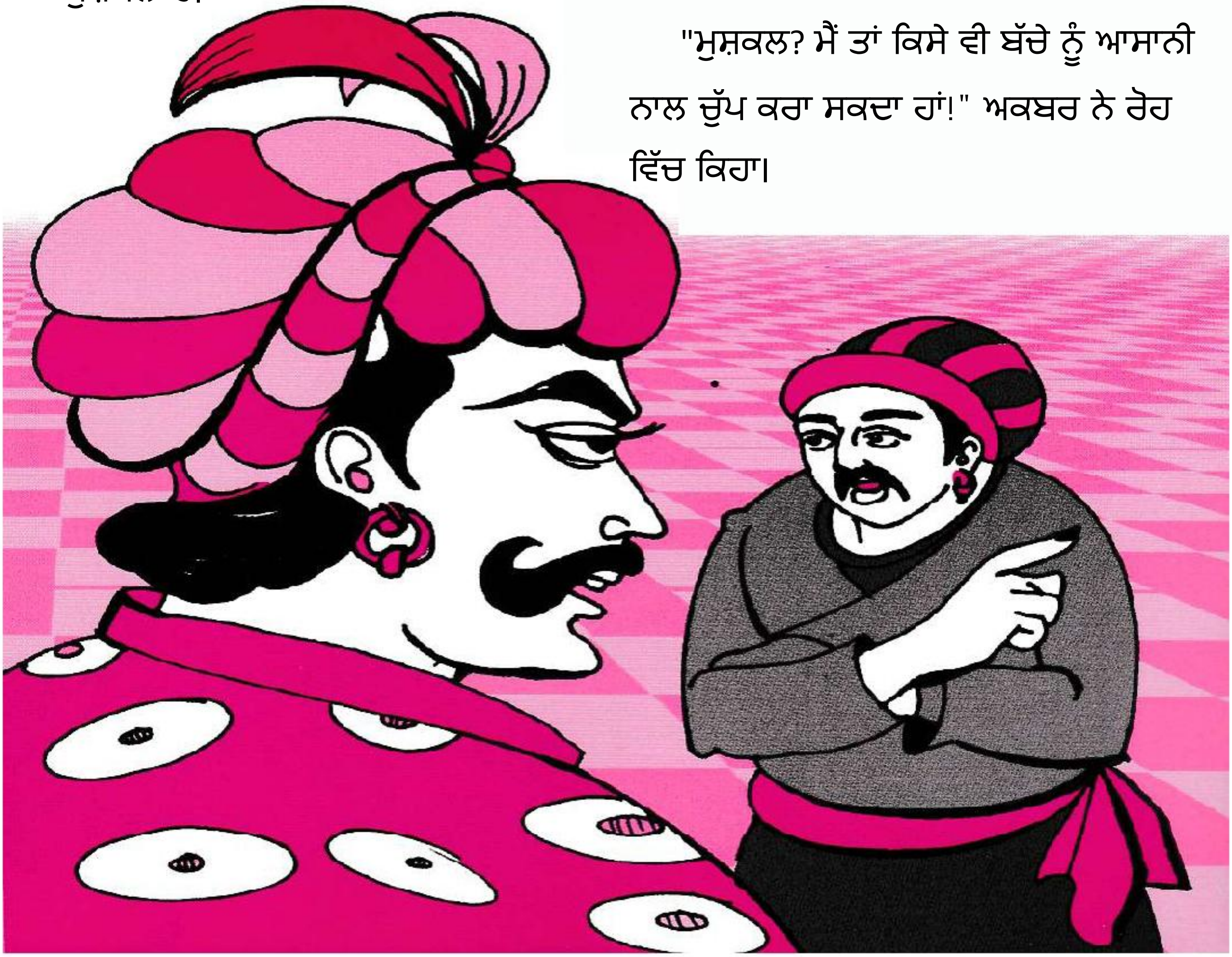
ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਮੱਹਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰਬਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੀਰਬਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਕਬਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਬੀਰਬਲ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਈ?"

"ਹੇ ਰਾਜਨ!" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ।"

"ਕੀ ਤੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?" ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?"

"ਹੇ ਰਾਜਨ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ!" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਰੋਂਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।"

"ਮੁਸ਼ਕਲ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!" ਅਕਬਰ ਨੇ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।



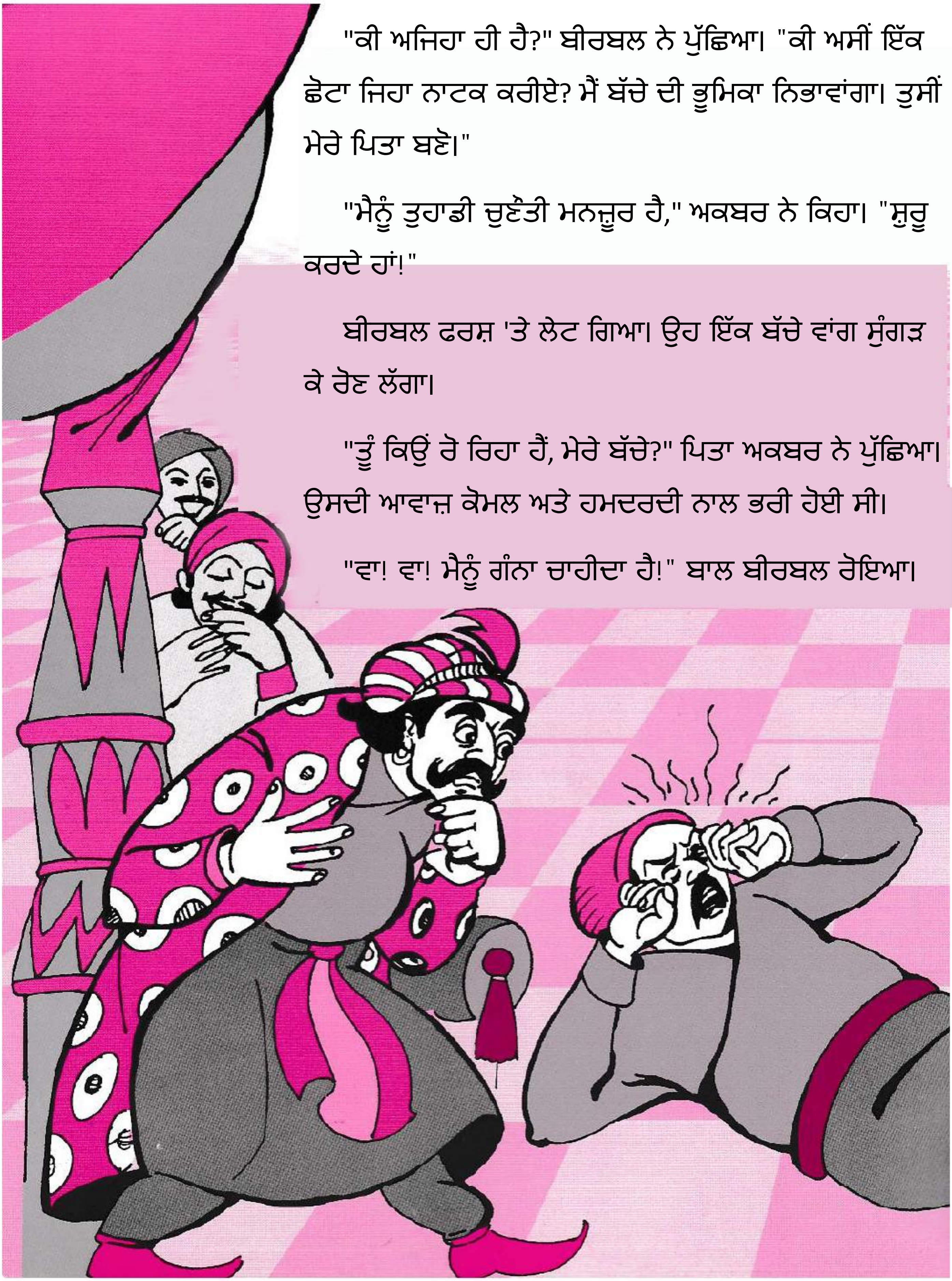
"ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ?" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਕਰੀਏ? ਮੈਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵਾਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬਣੋ।"

"ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ," ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ!"

ਬੀਰਬਲ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਸੁੰਗੜ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗਾ।

"ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ?" ਪਿਤਾ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

"ਵਾ! ਵਾ! ਮੈਨੂੰ ਗੰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!" ਬਾਲ ਬੀਰਬਲ ਰੋਇਆ।



ਜਦੋਂ ਬਾਲ ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਪੋਰੇ (ਡੰਡੀ) ਦੇਖੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਟਕਿਆ। ਉਸਦਾ ਰੋਣਾ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਾ! ਵਾ! ਆਵਾਜ਼ ਅਸਹਿ ਸੀ!

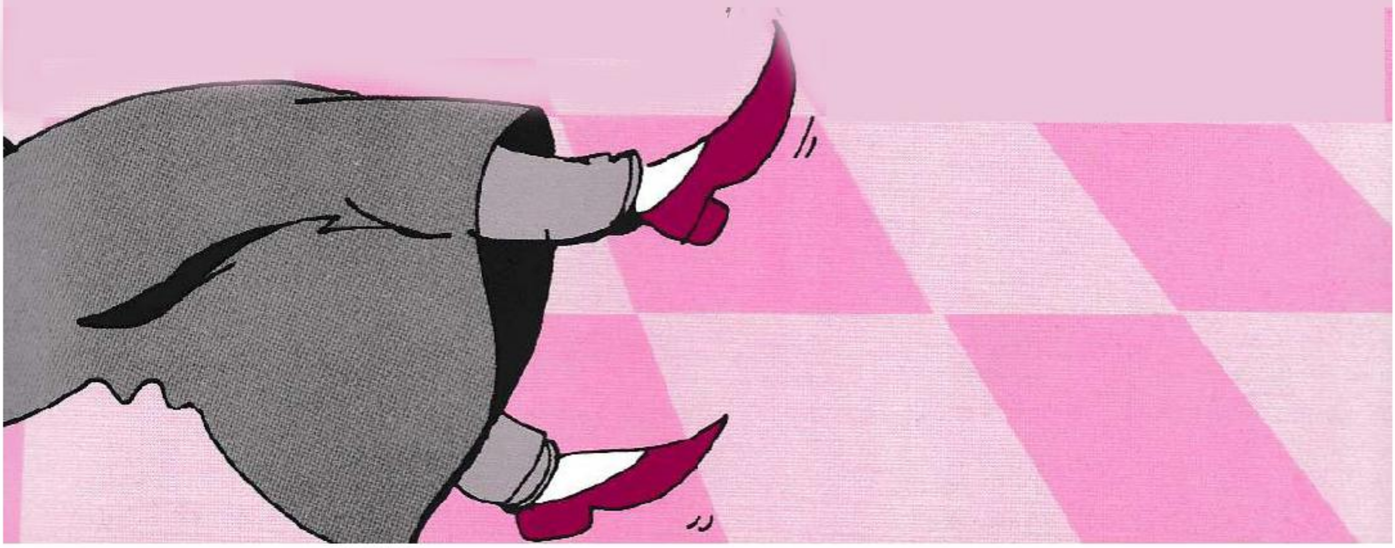


ਇਹ ਰਿਹਾ ਗੰਨਾ, ਬੱਚੇ। ਤੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈਂ? ਪਿਤਾ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ! ਬਾਲ ਬੀਰਬਲ ਰੋਇਆ। ਵਾ, ਵਾ!

ਬੱਸ ਇੰਨੀ ਗੱਲ? ਪਿਤਾ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੁਣੇ ਕਟਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ!

ਅਕਬਰ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਗੰਨੇ ਨੂੰ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਬਾਲ ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਟੁਕੜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਟਕਿਆ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਰੋਇਆ। ਵਾ! ਵਾ! ਵਾ!"



ਪਿਤਾ ਅਕਬਰ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਹੁਣ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈਂ? ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਗੰਨੇ ਦੇ ਉਹ ਟੁਕੜੇ ਹਨ ਜੋ ਤੂੰ ਮੰਗੇ ਸਨ!

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜੋੜੋ!" ਬਾਲ ਬੀਰਬਲ ਰੋਇਆ, "ਮੈਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗੰਢ (ਡੰਡੀ) ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ!"

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਕਬਰ ਨੇ ਧੀਰਜ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਗੰਨੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ!"

ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਰਬਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਸਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ! ਰੋਂਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਬੀਰਬਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਧੂੜ ਝਾੜ ਕੇ, ਉਹ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ। "ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਾਂ! ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

ਅਕਬਰ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। "ਇਸੇ ਵੇਲੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਨੰਦਰੀਆ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ



ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਲੰਬੀ, ਵਗਦੀ ਨਦੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ! ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਬਾਂਦਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ (ਟੋਲੀ) ਇਸਦੇ ਫਲ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਭੋਜਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੰਦ ਹੈ!



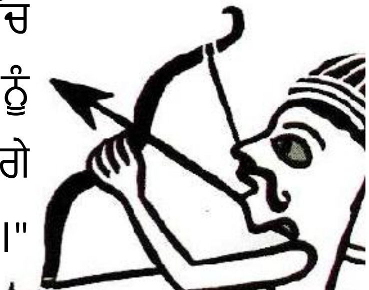
ਫਿਰ ਵੀ ਨੰਦਰੀਆ, ਜੋ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਦਾ ਆਗੂ ਹੈ, ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ਨਦੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅੰਬ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਨੰਦਰੀਆ ਆਪਣੀ ਟੋਲੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।





"ਵੇਖੋ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ਨਦੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਕਿਵੇਂ ਲਟਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਬ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

"ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅੰਬ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਅਜਿਹੇ ਸੁਆਦੀ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਆਉਣਗੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭਜਾ ਦੇਣਗੇ।"

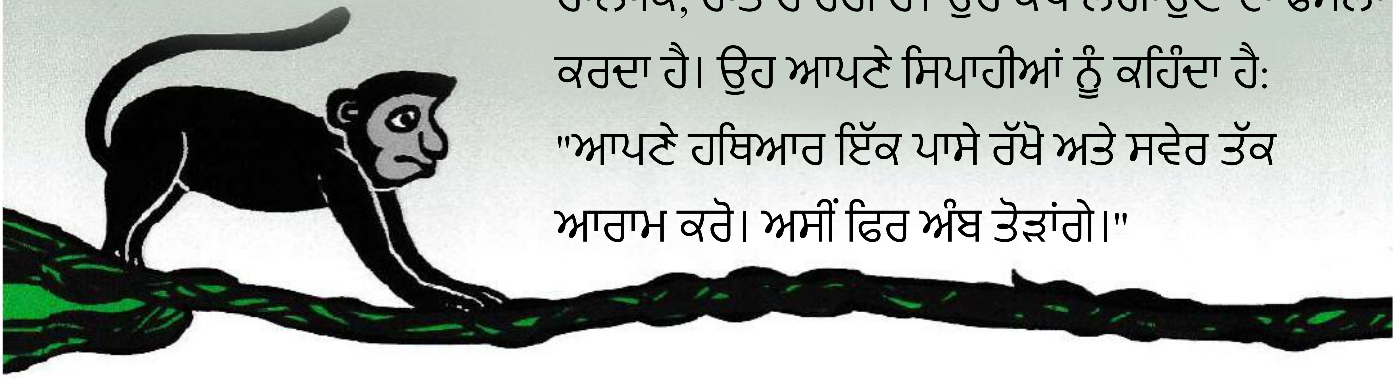




"ਇਸ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ! ਫਲ ਪੱਕਦੇ ਹੀ ਤੋੜ ਲਵੋ!" ਨੰਦਰੀਆ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ। "ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਡਿੱਗਣ ਨਾ ਦਿਓ!"

ਪਰ ਇੱਕ ਅੰਬ ਅਣਡਿੱਠਾ ਹੋ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦਾ, ਗੋਤੇ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਠੁੱਡੇ ਖਾਂਦਾ, ਉਹ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਇਹ ਅੰਬ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ?" ਉਹ ਇਸਦੇ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਦਰੱਖਤ ਲੱਭਣ ਲਈ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਰਾਜਾ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: "ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਆਰਾਮ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਅੰਬ ਤੋੜਾਂਗੇ।"



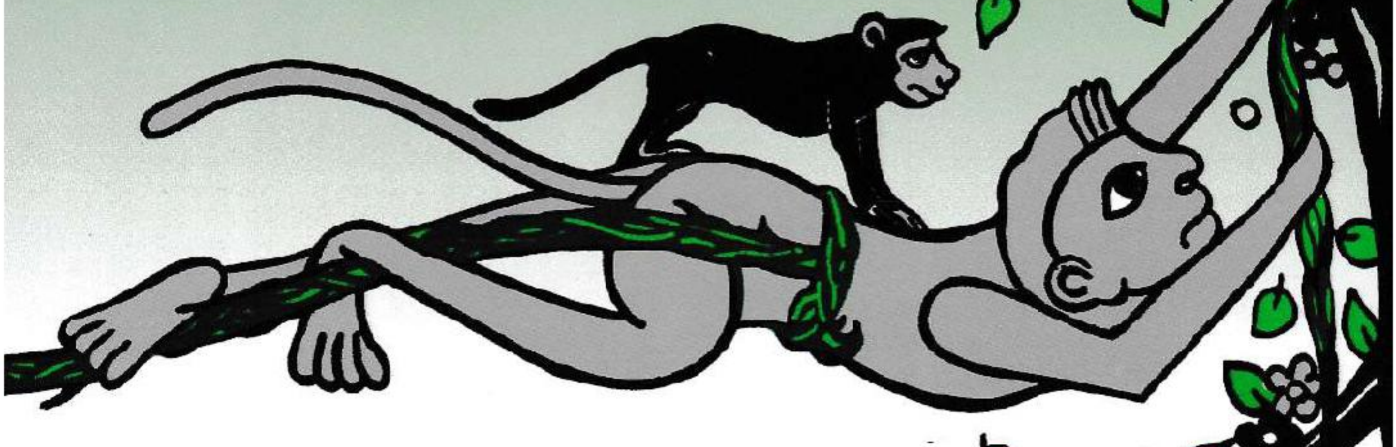
ਰਾਤ ਹਨੇਰੀ ਹੈ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਹੈ। ਚੰਦਰਮਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਣ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੰਦਰੀਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਟੋਲੀ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਕੇ ਦਾਅਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਆਪਣੀ ਦਾਅਵਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਫੌਜ ਬਾਰੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਫੁਸਫੁਸਾਹਟ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫੁਸਫੁਸਾਹਟ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। "ਦਰੱਖਤ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ!" ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। "ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?"

"ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਦਿਓ," ਰਾਜਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। "ਸਵੇਰੇ ਅਸੀਂ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।"

ਦੋ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸੁਣ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਨੰਦਰੀਆ ਕੋਲ ਭੱਜੇ ਗਏ। "ਖਤਰਾ! ਖਤਰਾ!" ਉਹਨਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। "ਸਿਪਾਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ! ਓਹ, ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

"ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ," ਨੰਦਰੀਆ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਵਾਂਗਾ।" ਉਸਨੇ ਲਟਕਦੀ ਵੇਲ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਾ ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜਾ ਸਿਰਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਨਾਲ, ਉਹ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ।



ਅਫਸੋਸ! ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਵੇਲ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਨੰਦਰੀਆ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਵੇਲ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ! ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ। ਇੱਕ ਪੁਲ ਬਣ ਗਿਆ!

ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਟੁਕੜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ: "ਜਲਦੀ ਕਰੋ! ਜਲਦੀ ਕਰੋ! ਵੇਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੋ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਕੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ। ਛੇਤੀ ਆਓ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਬਚ ਸਕਣ!"

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਬਾਂਦਰ ਨਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਆਖਰੀ ਬਾਂਦਰ ਨੰਦਰੀਆ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੰਦਰੀਆ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਤੋਂ ਪਕੜ ਛੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ! ਉਹ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! ਉਹ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਾ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੇ ਭੱਜਣ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਨੰਦਾਰੀਆ ਵੱਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੰਦਾਰੀਆ ਹੁਣ ਬਚਾਉ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਬਲਿਦਾਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ।"

ਪਰ ਨੰਦਾਰੀਆ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮਹਾਰਾਜ, ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ।"

"ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੇ ਸੁਆਮੀ," ਰਾਜਾ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। "ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਦੱਸ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਾਂ।"

ਨੰਦਾਰੀਆ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀਵਣ ਜੀਉਣ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾ ਹੁਕਮ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, "ਅੱਜ ਤੋਂ ਇਹ ਰੁੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਦਾਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸਦੇ ਫਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਤੋੜਣਗੇ," ਉਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਾਤਕ ਕਹਾਣੀ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

63

ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਅਤੇ ਜਾਦੂਗਰ

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਜਾਦੂਗਰ ਵਿਜੈ ਨਗਰ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਹੱਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਾਦੂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ ਦਿਖਾਏ। ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ।



ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਟੋਕਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਰੱਖੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅੰਬ ਦਾ ਬੂਟਾ ਸੀ!

ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਪੰਛੀ ਵਾਲਾ ਪਿੰਜਰਾ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇੱਕ ਕਬੂਤਰ ਉੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ! ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ!



ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕੇ। ਉਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ! ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਉਂਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅੰਗੂਠੀ ਉੱਡ ਕੇ ਸਿੱਧੀ ਜਾਦੂਗਰ ਕੋਲ ਆ ਗਈ!

ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ! ਰਾਜੇ ਨੇ ਵੀ ਜਾਦੂਗਰ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਥਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਰ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਿਜਯ ਨਗਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਜਾਦੂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰ ਸਕੇ? ਜੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ!"
ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਬਲ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਫਿਰ ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਜਯਨਗਰ ਛੱਡਾਂਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਤਰੀ ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ!"

ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਵੀ ਹੋਰ ਸਭ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਦੂਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਰਾਜੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਲਕੀਰਾਂ ਸਨ।



"ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਣਾ ਪਵੇਗਾ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਹੇ ਮਹਾਨ ਜਾਦੂਗਰ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਇੱਕ ਐਸਾ ਜਾਦੂ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਸਦਾ ਤੁਸੀਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ।"

"ਮੇਰਾ ਜਾਦੂ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਜਾਦੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਦੂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਦਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋ?"

ਜਾਦੂਗਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹਿਚਕਿਚਾਇਆ। ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਬਹੁਤ ਚਤੁਰ ਸੀ! ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਕੋਈ ਚਲਾਕੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ... ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਦੂ ਕਰਨਾ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ! ਮੈਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!"

ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਇੱਕ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗਮਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਿੱਟੀ ਚੁੱਕੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਪੜੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ।

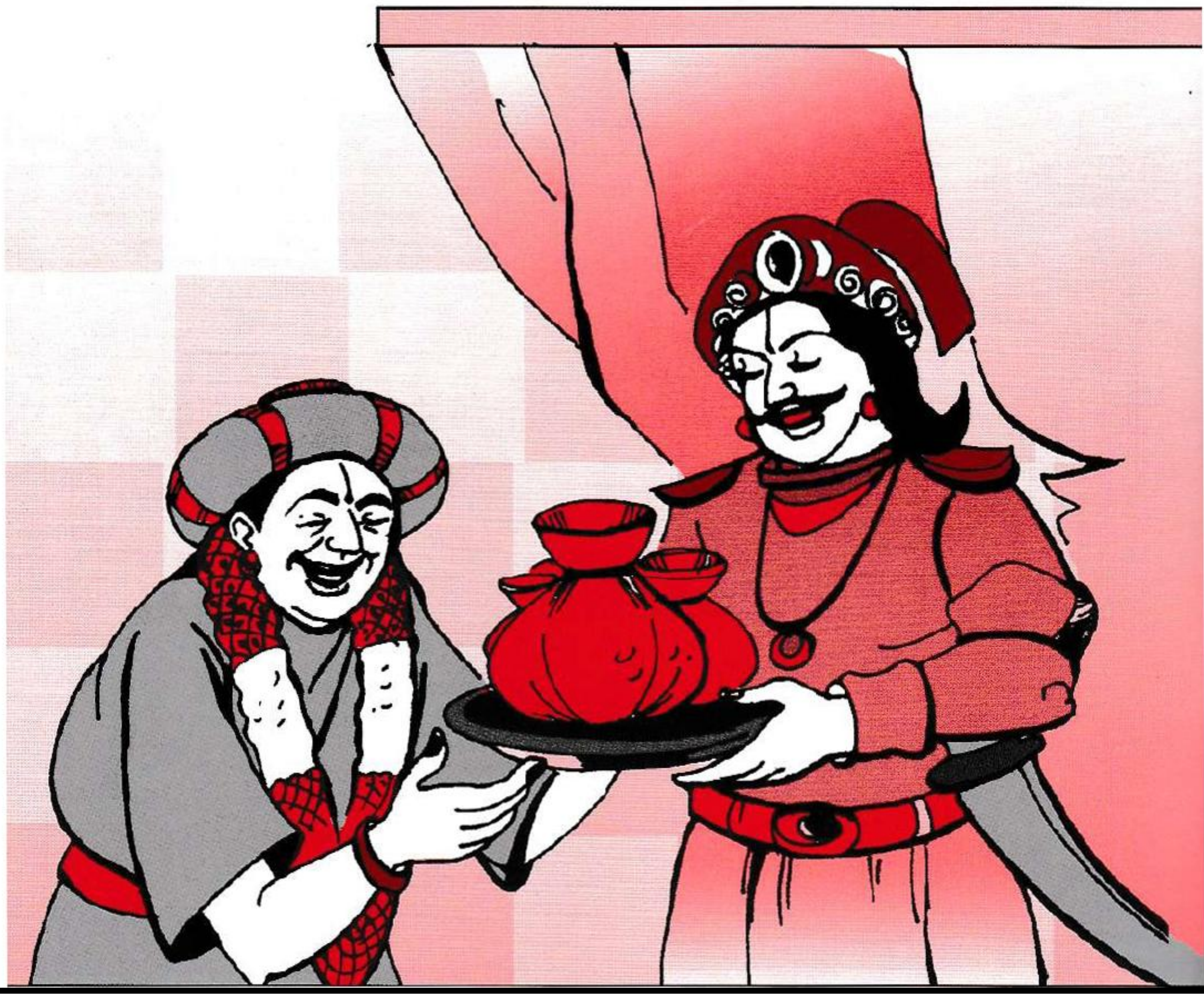


ਉਸਨੇ ਜਾਦੂਗਰ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਦੂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਓ!”

ਜਾਦੂਗਰ ਹਿੱਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਿਆ। ਆਦਰ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਵਿਜਯ ਨਗਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਇਆ।

“ਹੁਰਰੇ!” ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਗਿਆ!”

“ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਈ ਹੈ!” ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਨੂੰ ਖੂਬ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy



ਅੱਪੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ

ਛੋਟੇ ਹਾਥੀ ਅੱਪੂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਅੱਪੂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹਿੱਲਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕੁਝ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।

ਅੱਪੂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।



ਕਿੰਗਫ਼ਿਸ਼ਰ: ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ, ਅੱਪੂ। ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੇਂਗਾ ਕਿਉਂ?

ਅੱਪੂ ਚੁੱਪ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸੁੰਡ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿੰਗਫ਼ਿਸ਼ਰ: ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ! ਤੇਰੀ ਲੰਮੀ ਲਟਕਦੀ ਸੁੰਡ – ਇਹੀ ਤੈਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?



ਅੱਪੂ: (ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ) ਨਹੀਂ! ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਹੈ! ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ! ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!

ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਂਦਰ ਝੂਲਦਾ ਹੋਇਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਂਦਰ: ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ! ਤੇਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੂਛ– ਇਹੀ ਤੈਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਚ ਝੂਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਅੱਪੂ: (ਆਪਣਾ ਪੈਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ) ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਛੋਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ! ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਝੂਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ!

ਹਿਰਨ: ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ! ਤੇਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇਰੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਹਨ – ਇਹੀ ਤੈਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ? ਤੇਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

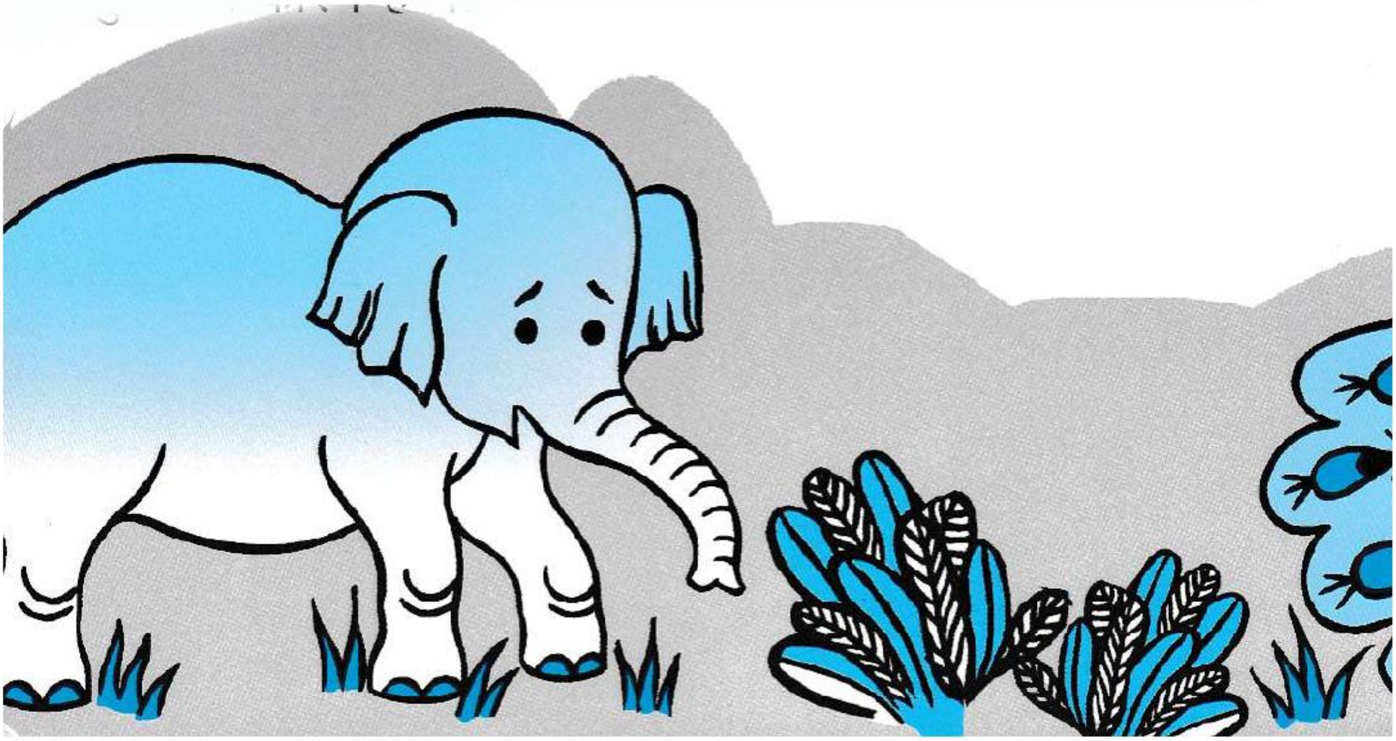


ਅੱਪੂ: (ਅੱਖਾਂ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ! ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਓਵੇਂ ਹੀ ਪਸੰਦ ਹਨ! ਹੁਣ ਮੋਰ ਉੱਪਰ ਉੱਡਦਾ ਹੈ।

ਮੋਰ: ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ! ਇਹ ਤੇਰਾ ਫਿੱਕਾ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਹੈ - ਇਹੀ ਤੈਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੂੰ ਚਮਕਦਾਰ ਹਰੇ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ, ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਖੰਭਾਂ 'ਤੇ ਹਨ।

ਅੱਪੂ: (ਜੋਰ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ) ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸਾਧਾਰਨ, ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਫਿੱਕਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੁਕਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਂਦਰ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।



ਬਾਂਦਰ: ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾ, ਜੋ ਵੀ ਹੈ! ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੱਲ! ਅਸੀਂ ਗੰਨੇ ਖਾਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅੱਪੂ: (ਮੂੰਹ ਫੁਲਾਇਆ ਹੋਇਆ) ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾ ਹਾਂ!



ਹੁਣ ਅੱਪੂ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਲੂ: ਕੀ ਇਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ? ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੋਟੇ ਨਹੀਂ ਹੋ! ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਹਾਥੀ ਵਰਗਾ!

ਅੱਪੂ: (ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ) ਮੋਟਾ ਨਹੀਂ? ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ! ਇਕ ਬੁਰਕੀ ਵੀ ਨਹੀਂ! ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਵਜ਼ਨ ਘਟਿਆ ਨਹੀਂ!

ਅਚਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੀਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। "ਬਚਾਓ! ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ!" ਜਾਨਵਰ ਅੱਪੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਲੂੰਬੜੀ ਰੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ! ਉਹ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠਾਂ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ!

ਲੂੰਬੜੀ: ਆਹ... ਆਹ... ਓਹੁ! ਓਹੁ!! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ!

ਬਾਂਦਰ, ਮੋਰ ਅਤੇ ਹਿਰਨ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਟਾਹਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿਲਾ ਸਕਦੇ!



ਸਾਰੇ: ਵਿਚਾਰੀ ਲੂੰਬੜੀ! ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ!

ਉਹ ਅੱਪੂ ਕੋਲ ਦੌੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੂੰਬੜੀ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅੱਪੂ: (ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ) ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਓ! ਮੈਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਿਓ!

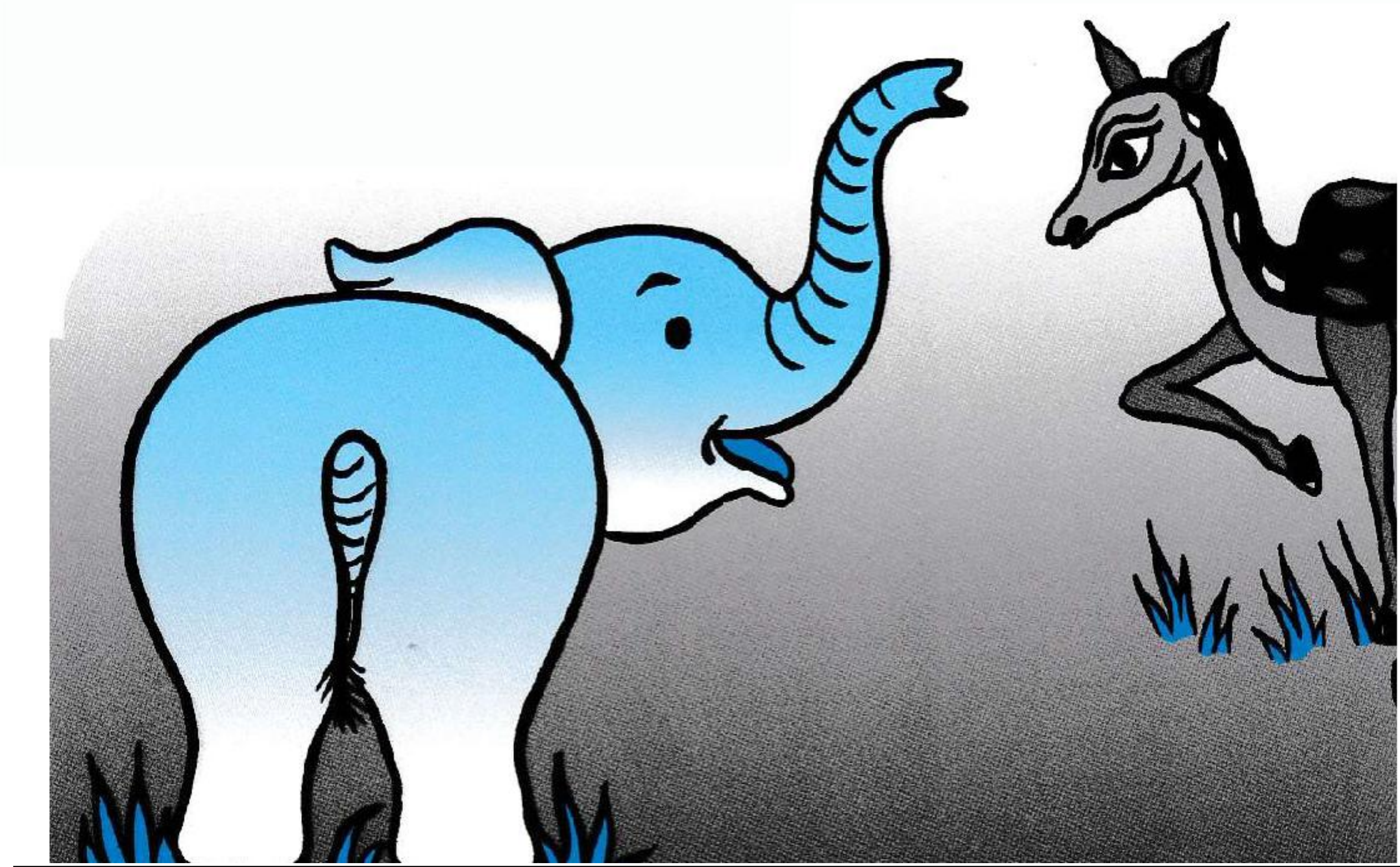
ਅੱਪੂ ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਸਾਰੇ: ਵਾਹ! ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ! ਵੇਖਿਆ ਅੱਪੂ! ਸਿਰਫ਼ ਤੂੰ ਹੀ ਲੂੰਬੜੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ!

ਬਾਂਦਰ: ਹੁਣ ਸਮਝ ਆਈ? ਤੇਰੇ ਵੱਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਤੂੰ ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਜਾਨਵਰ ਹੈ!

ਅੱਪੂ: ਹਾਂ! ਹਾਂ! ਮੈਂ ਹਾਂ! ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੱਲੋ ਖਾਣ ਲਈ—ਇੰਨਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ!

ਪਾਰੋ ਆਨੰਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਸਾਡਾ ਨੇਤਾ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਘਣਾ, ਹਨੇਰਾ ਜੰਗਲ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕਈ ਜਾਨਵਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੇਤਾ ਇੱਕ ਸ਼ੇਰ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸਲਾਹ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ੇਰ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਡਰ ਗਏ! ਉਹ ਦੌੜ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਕੋਲ ਗਏ।

“ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ! ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ!” ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਸ਼ੇਰ ਆਪਣੀ ਗੁਫਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,

“ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹੋ। ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ। ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦੇਵਾਂਗਾ।”

ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਉਹ ਗਰਜਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਝਪਟਿਆ। ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਡਰ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ, ਪਰ ਕੁਝ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਲੜਨ ਲੱਗ ਪਏ।



ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਜਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਪਰ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ।

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜੇ। ਪਰ ਇਹ ਕੀ ਸੀ? ਸ਼ੇਰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ ਸਨ! ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਉਸ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਚਿੰਤਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਪਰ ਸ਼ੇਰ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ (ਕੁਰਸੀ)ਲਿਆਈ। ਸ਼ੇਰ ਉਸ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜੰਗਲ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਾਨਵਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਸ ਲਈ ਖਾਣਾ ਲਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਜਾਨਵਰ ਇਸ ਤੋਂ ਥੱਕ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਲਈ ਖਾਣਾ ਲਿਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮਦਦ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਮੰਗਣੀ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ।

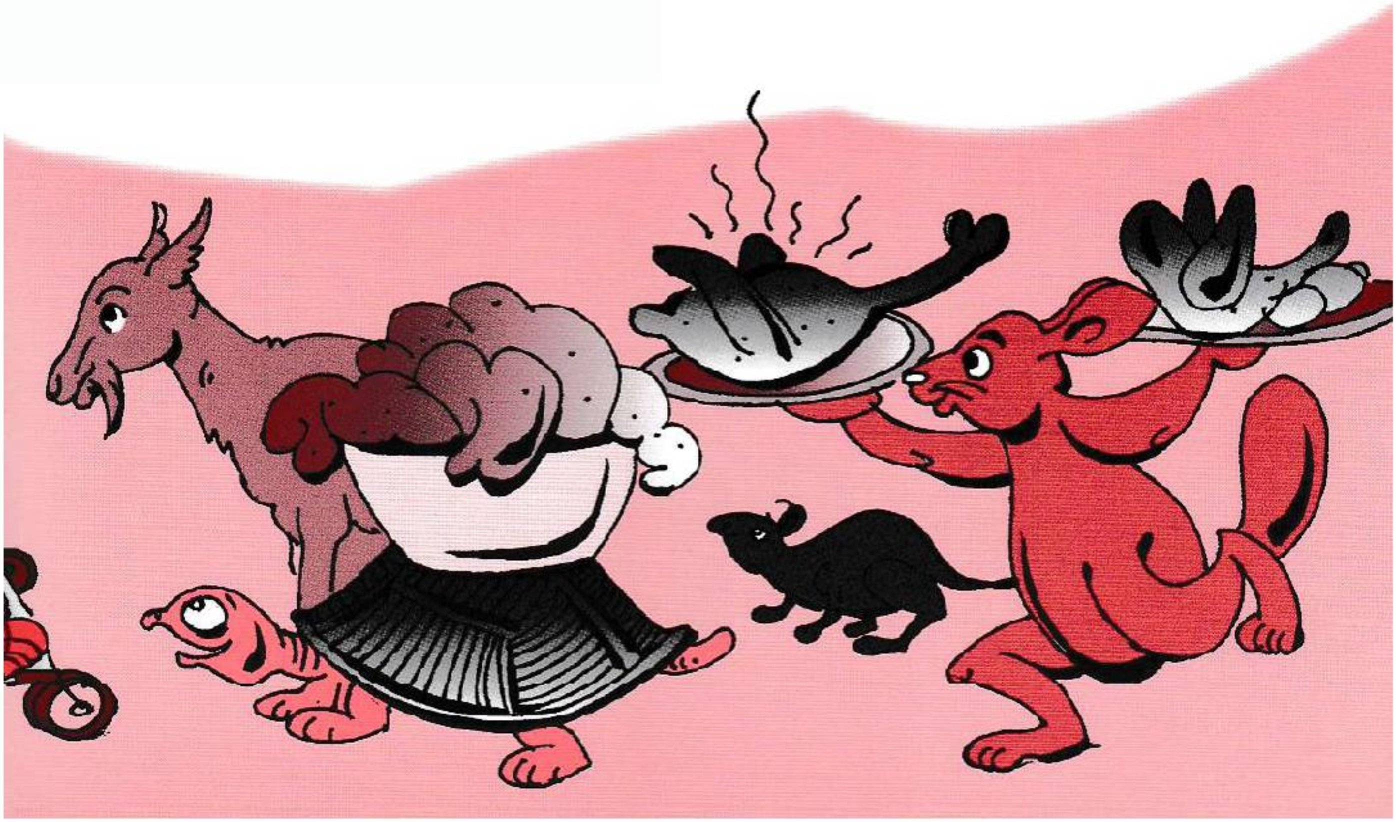


ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਤਸੁਕ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੰਗਲ ਬਹੁਤ ਚੁੱਪ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ੇਰ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਨਿਕਲ ਪਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਨੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ! ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ।

ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨੇਤਾ ਚੁਣੀਏ!”
“ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ!” ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।
“ਸ਼ੇਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ,” ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।



“ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ!” ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਏਗਾ?”

ਫਿਰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜਾਨਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਮਨ ਅਜੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੰਗਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੋਚਿਆ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨੇਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਪਣੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਤੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਦੋ ਖਰਗੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸ ਲਈ ਖਾਣਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

ਹੁਣ ਦਿਨ ਆਮ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਈ।

(ਚੇਨਈ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਸਾਗਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਨਾਟਕ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਕਮਲ(ਫੁੱਲ) ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੈ?

"ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਅੱਜ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਵਾਂਗਾ!" ਜਿਗਿਆਸਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਮੱਖੀ ਦੇ ਛੱਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇੱਕ ਕਮਲ ਵਾਲੇ ਤਲਾਬ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ ਕਮਲ ਫੁੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਥੱਲੇ ਉੱਡ ਕੇ ਆਈ ਅਤੇ ਪਲੱਪ ਕਰਕੇ ਉਸ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ।

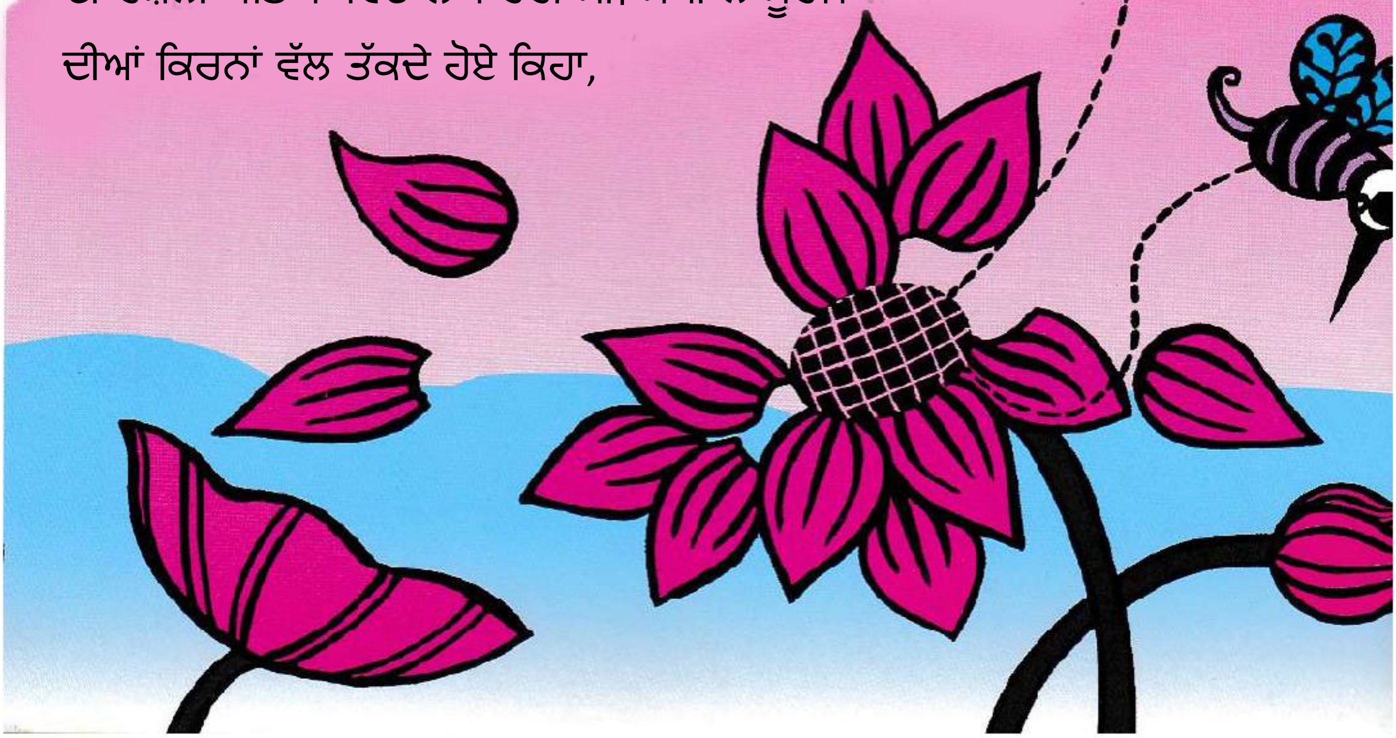


ਕਮਲ ਕੰਬ ਉੱਠਿਆ। ਫੁੱਲ ਦੀ ਇੱਕ ਪੰਖੁੜੀ ਝੜ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਮਲ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

"ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇੱਥੋਂ ਜਾ!"

" ਕਮਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੈ?" ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਉੱਡ ਸਕਦੀ ਸੀ ਉੱਡ ਗਈ।

ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ‘ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੱਖੀ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ,





ਸੁੰਦਰ, ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਹੇ ਚਮਕਦਾਰ ਤੇ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂਓ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਮਲ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ?



ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ! ਅਸੀਂ ਕਮਲ ‘ਤੇ ਚਮਕਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੋਨੇ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਕਮਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ‘ਤੇ ਚਮਕਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਹ ਧੁੱਪ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲੱਗਾ।

ਪਰ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ!

ਕਿੰਨੀ ਗਲਤ ਗੱਲ ਸੀ!



ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਮਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੰਡਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਉੱਡ ਗਈ।

ਹੁਣ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਵਾਵਾਂ ਤਲਾਬ ਉੱਤੇ ਵੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ,

ਸੁੰਦਰ, ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਹੇ ਪਿਆਰੀ, ਨਰਮ ਹਵਾ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਹਵਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ! ਅਸੀਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਮਲ ‘ਤੇ ਵੱਗਾਂਗੀਆਂ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਠੰਢਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ।"

ਉਹ ਫੁੱਲ ਉੱਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕਮਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਖੁੜੀਆਂ ਹਿਲਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ!



ਵਿਚਾਰੀ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ! "ਮੈਂ ਕੰਵਲ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਾਂ?" ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ। ਓਦੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਬੱਦਲ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।

ਮੱਖੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,



ਸੁੰਦਰ, ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ

ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਹੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਬੱਦਲੋ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ?

"ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ," ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਸੀਂ ਕਮਲ ‘ਤੇ ਵਰਖਾ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਧੀਆ ਨ੍ਹਾਉਣ ਦਿਆਂਗੇ।"

ਮੀਂਹ ਤਲਾਬ ‘ਤੇ ਵਰਸਿਆ। ਸਾਰੇ ਪੌਦੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਕਮਲ ਵੀ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹਾ ਕੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪਰ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ!

ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ! ਉਹ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ‘ਤੇ ਝਪਕੀ ਲੈਂਦੇ ਵੇਖਿਆ।

ਉਸਨੇ ਉੱਲੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ,

ਸੁੰਦਰ, ਸੁੰਦਰ ਕੰਵਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਹੇ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਉੱਲੂ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਉੱਲੂ ਨੇ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਆਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੱਸਾਂਗਾ।"

ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਉੱਲੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉੱਡ ਕੇ ਆ ਗਈ। ਉੱਲੂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੱਖੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਹਾ।

ਹੁਣ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਮੁੜ ਤਲਾਬ ਵੱਲ ਉੱਡੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਕਮਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਰਸ ਦਿਓਗੇ?"

ਕਮਲ ਹੁਣ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

"ਜਿੰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਲੈ ਲਓ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਛੋਟੀ ਮੱਖੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰਾਜ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ!



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati — V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi — S. Rajalakshmi

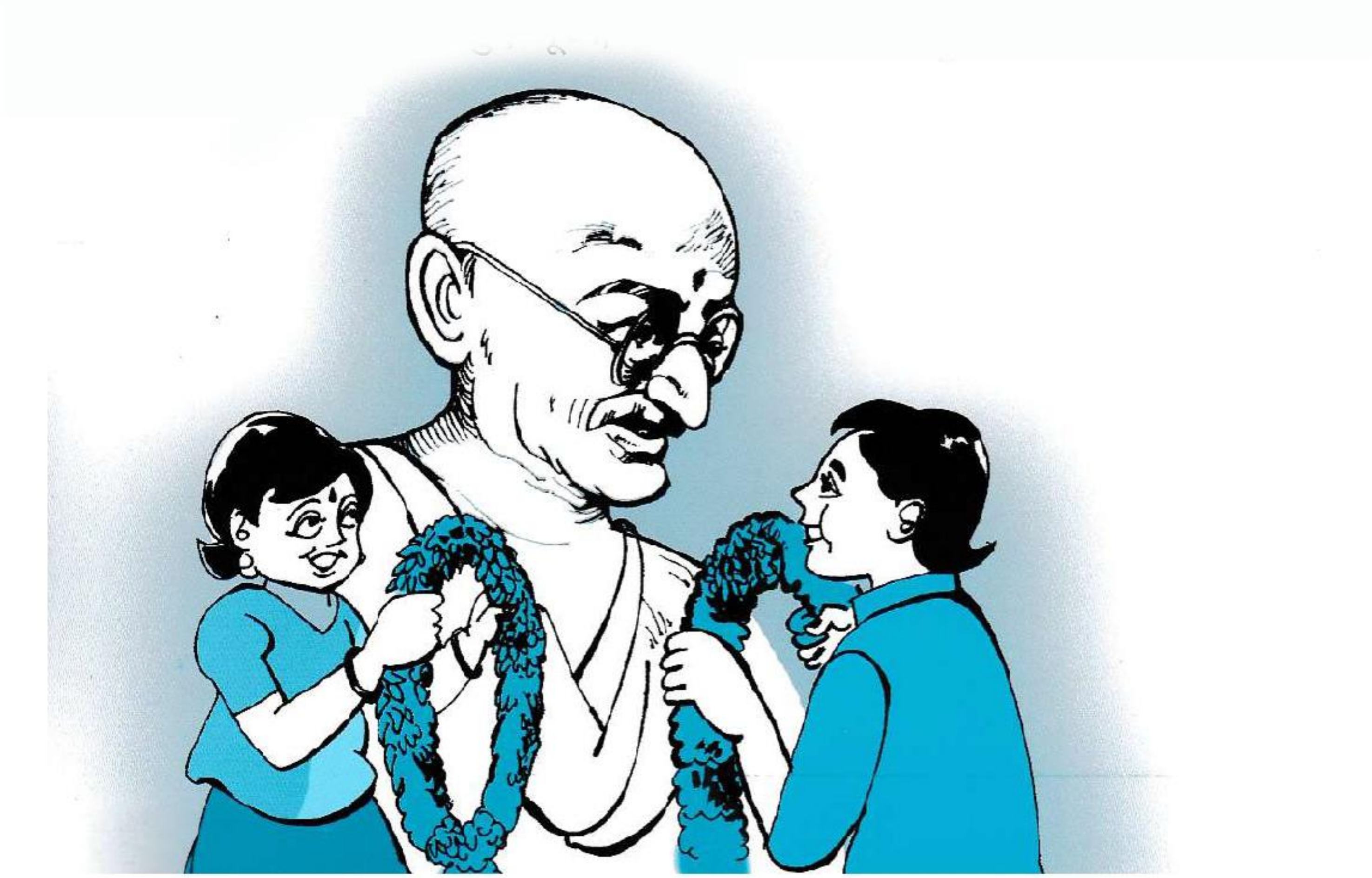
Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

67 ਦਾਦਾ ਜੀ ਗਾਂਧੀ

2 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਜਨਮਦਿਨ ਮੁਬਾਰਕ!" ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਹਾਰ ਪਾਉਣ ਗਏ ਸੀ। ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਖਾਦੀ ਸੂਤੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਖਾਦੀ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਵੀ ਸਨ! ਅਸੀਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਪਾਏ । ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾਏ। "ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਲਿਆਓਗੇ?" ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਦਾਦਾ ਜੀ!"



"ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਲਾ ਲਿਆਓ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਤੇ ਹੋਏ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ। ਲਿਆਓਗੇ?" ਉਹ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ।

"ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਚਰਖੇ ਨਾਲ ਧਾਗਾ ਕਤਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ!" ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਗੇ।"

ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਦਾਦਾ ਗਾਂਧੀ ਸਾਨੂੰ ਕਤਣਾ ਕਿਉਂ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?"

ਮੈਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਸਮਝਾ ਸਕਿਆ, ਸਮਝਾਇਆ। "ਖਾਦੀ ਕਪੜਾ ਬੁਣਨ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਦਾਦਾ ਗਾਂਧੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਾਗਾ ਕਤੀਏ ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਈਏ ।"



ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ।

"ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਦੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਚਰਖਾ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

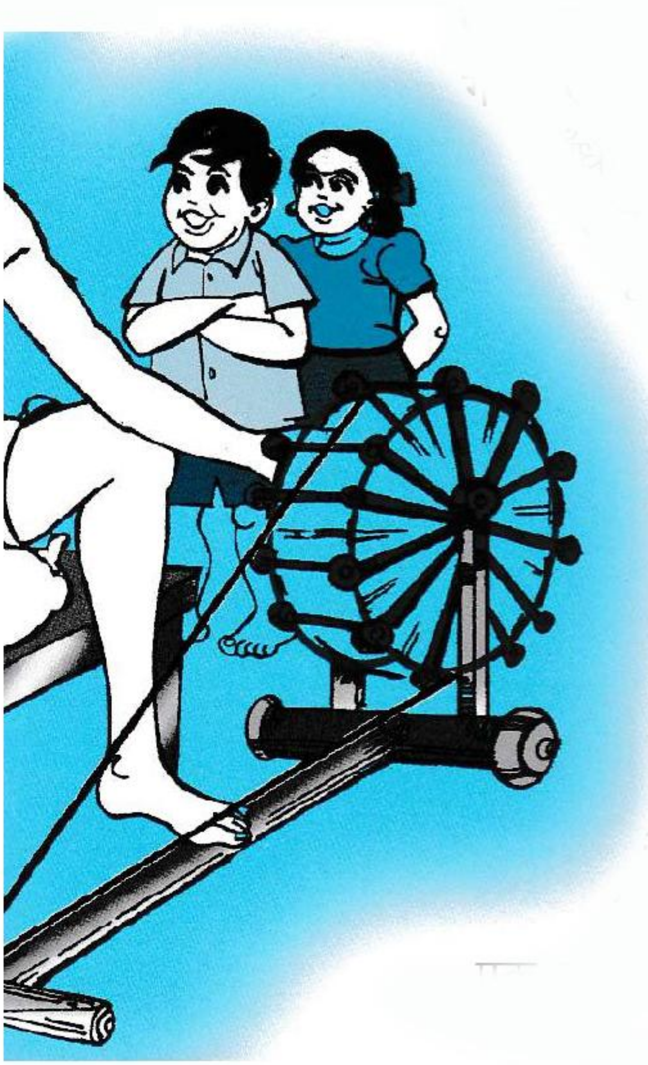
ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਕਸਰ ਰੇਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਰੇਲ ਨਾਲ ਮਦੁਰਾਈ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

"ਅਸੀਂ ਖਾਦੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹਾਂ," ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ।"

ਮਦੁਰਾਈ ਵਿੱਚ, ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਗੋਟ ਪਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇਖ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਏ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣ ਗਏ । ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾੜੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਧੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ‘ਤੇ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾੜੀ ਵੀ ਫਟੀ ਹੋਈ ਸੀ!



ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੂਹਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਲ ਉਤਾਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ।

"ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੂਫ਼ਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। 22 ਸਤੰਬਰ 1921 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਮ ਕੱਪੜੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਸਫੈਦ ਧੋਤੀ ਹੀ ਪਾਈ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ।

"ਦਾਦਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਮੀਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਂਦੇ ? ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੀਜ਼ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਾਂ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਮੁਸਕੁਰਾਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਸੀ ਸਕਦੀ ਹੈ?"

"ਦੱਸੋ ਦਾਦਾ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ? ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਾਂਗਾ।"

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ 40,00,00,000 ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਕਮੀਜ਼ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

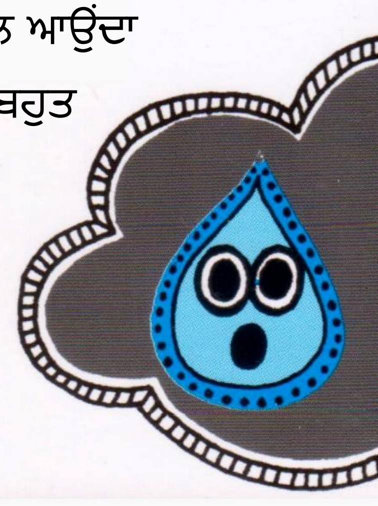
68 ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੂੰਦ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

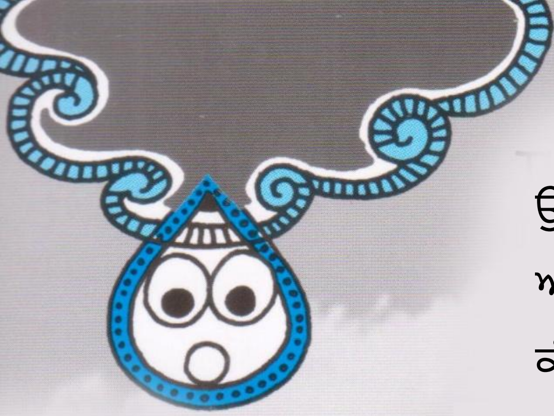


ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਘੜਾ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੱਕੋ-ਨੱਕ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤੈਰ ਕੇ ਆ ਗਈ। ਬੂੰਦ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵੱਲ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ। ਘੜੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਖਿੱਚਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਘੜੇ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ (ਕਿਨਾਰੇ) ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਗਈ! ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ! ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਜਲ-ਵਾਸ਼ਪ ਬਣ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਉੱਡ ਗਈ।



ਬੂੰਦ ਵਾਸ਼ਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਉੱਡਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਚਿੱਟੇ ਨਰਮ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸੰਘਣੀ (ਬੂੰਦ ਬਣ ਗਈ) ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੂੰਦਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸੂਰਜ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਬੂੰਦ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬੱਦਲ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖਿਆ। ਇਹ ਬੱਦਲ ਚਿੱਟਾ ਅਤੇ ਨਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ, ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਬੱਦਲ ਸੀ। ਬੂੰਦ ਨੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਵੇਂ ਬੱਦਲ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ।

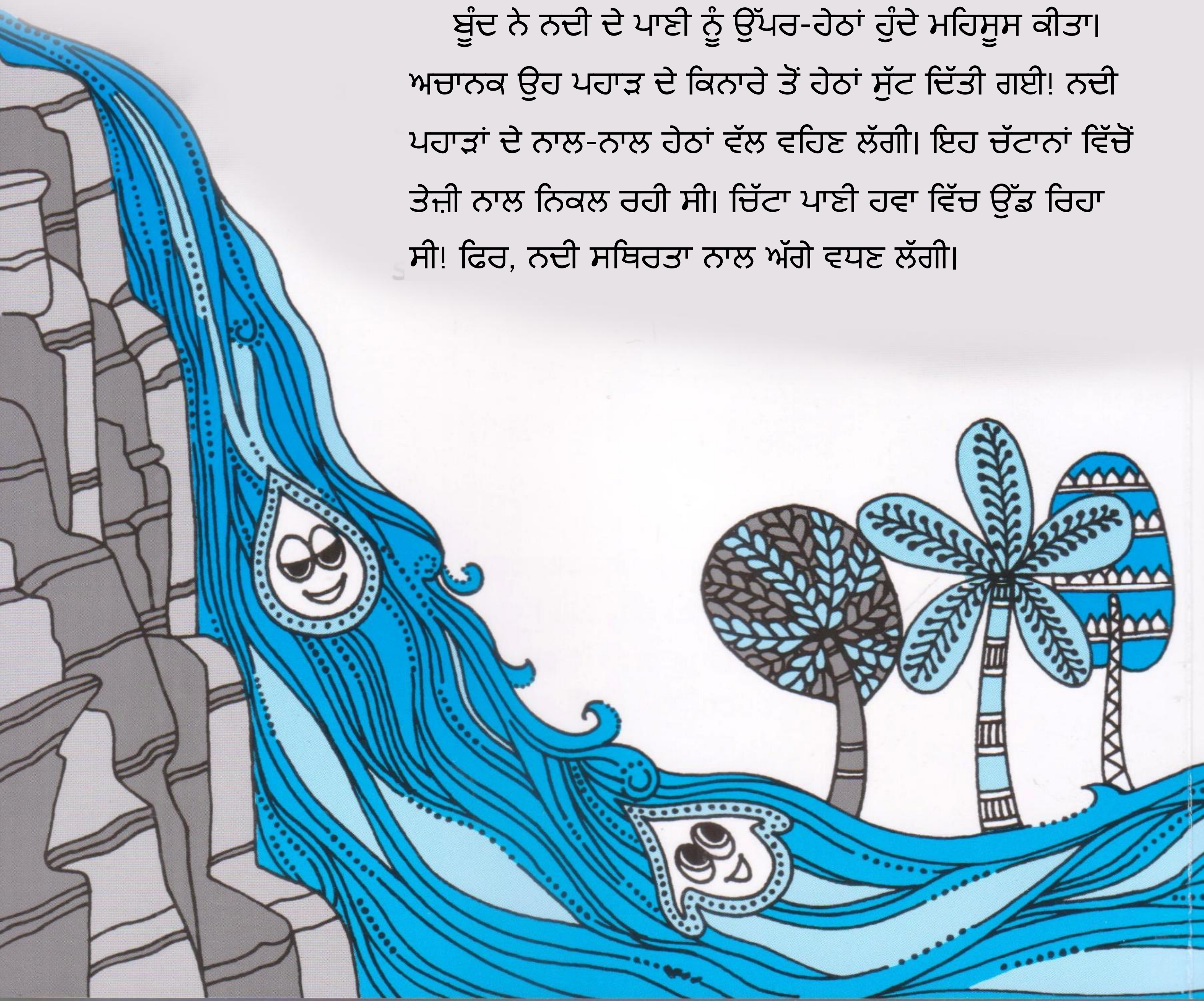




ਉਸ ਰਾਤ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲ ਬੇਚੈਨ ਸਨ। ਉਹ ਮਰੋੜੀਆਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਸੇ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਠਦੀ ਹੋਈ ਹਵਾ ਨੇ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਬੱਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਬਿਜਲੀ ਚਮਕੀ! ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗੀਆਂ।

ਬੂੰਦ ਨੇ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਪਹਾੜ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ! ਨਦੀ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਚਿੱਟਾ ਪਾਣੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਫਿਰ, ਨਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲੱਗੀ।



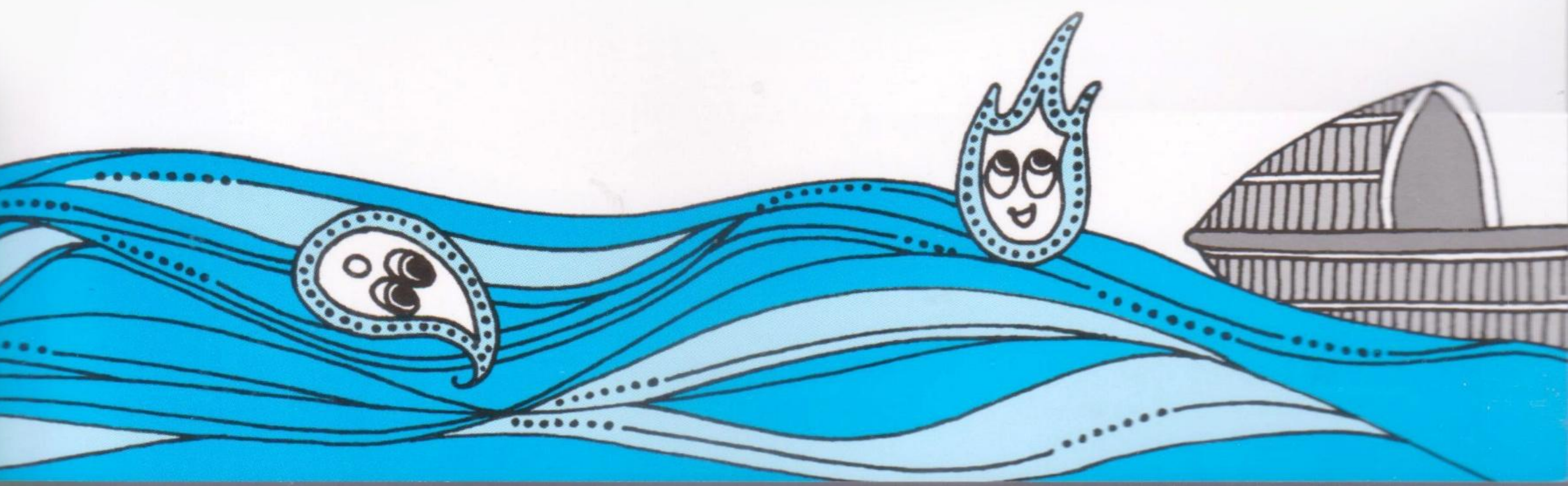
ਬੂੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਨਦੀ) ਕਿੱਧਰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਵੱਡੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਹ ਸੀ, ਮਹਾਨ ਨਦੀ। ਇਹ ਚੌੜੀ ਅਤੇ ਨਕਾ-ਨੱਕ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦਰੱਖਤ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨਾਲ ਚਮਕਦੇ ਫੁੱਲ ਝਲਕ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬੂੰਦ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਇਸਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ! ਪਰ ਇਹ , ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ।

ਹੁਣ, ਨਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ, ਬੂੰਦ ਨੇ ਆਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਆਹ! ਰੂੰ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੂੰ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੁਣ, ਇਸਨੇ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

ਅਚਾਨਕ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੀਂਗਦੀ ਹੋਈ ਆਈ। ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿੱਘੀ ਧੁੱਪ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਇਹ ਜਲ-ਵਾਸ਼ਪ (ਭਾਫ਼) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਗਈ।





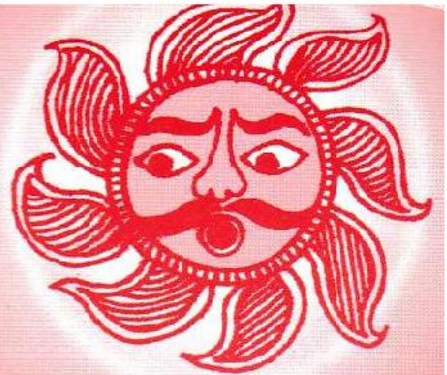
ਹੁਣ ਬੂੰਦ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਤੱਕਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਪਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਨਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੂੰਦ ਨੇ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਹੇਠਾਂ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਦੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸਨੇ ਲੰਘਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਬੱਦਲ ਬੂੰਦ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਹ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਗਈ। ਧੁੰਦ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਈ।

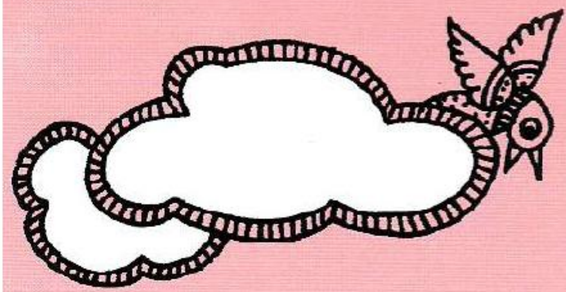
(ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਈ. ਜੋਨਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ *"One Drop of Water"* ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ)

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਸੂਰਜ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ







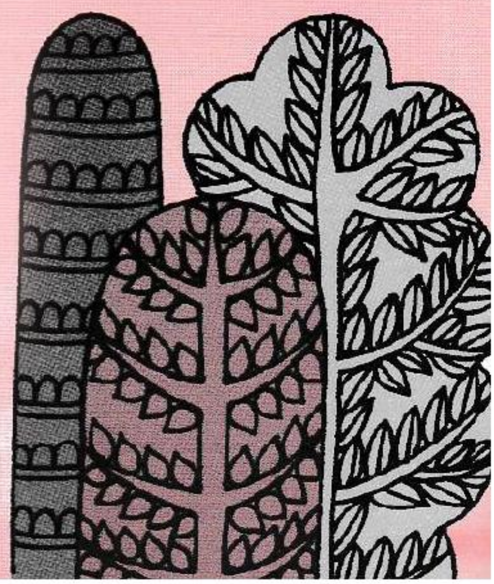
ਜਦੋਂ ਹਨੂਮਾਨ ਛੋਟੇ ਸਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬਾਂਦਰ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖੇਡ ਸਮਝਦੇ ਸਨ! ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅੰਜਨਾ ਉਸਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।



ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ 'ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵੇਖੀ। ਉਸਨੇ ਆਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਉੱਥੇ ਸੂਰਜ ਸੀ! ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਲਾਲ ਫਲ ਵਰਗਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉੱਪਰ, ਉੱਪਰ, ਉੱਪਰ, ਉਹ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲੱਗਾ।

"ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵਾਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।



ਸੂਰਜ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਬਚ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਪੂਰੇ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਵਿੱਚ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨੂਮਾਨ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਖੇਡ ਸੀ!

ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇੰਦਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਇੰਦਰ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚਮਕ ਨਾਲ ਹਨੂਮਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ! ਹਨੂਮਾਨ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗਾ।

ਹਨੂਮਾਨ ਦੇ ਦੈਵੀ ਪਿਤਾ,ਵਾਯੂ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ। "ਤੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?" ਉਹ ਇੰਦਰ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਾਯੂ ਦੇਵ ਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੀ ਹਵਾ ਸੋਖ ਲਈ (ਖਿੱਚ ਲਈ)। ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤ, ਤੂਫਾਨ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਡਰ ਗਏ। ਉਹ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ।

ਫਿਰ ਵਾਯੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਾਹ ਦੇ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।"



ਉਹ ਹਨੂੰਮਾਨ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ।

ਹਵਾਵਾਂ ਰੁਕ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦਰੱਖਤ, ਫੁੱਲ, ਬੂਟੇ, ਲੋਕ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ – ਸਾਰੇ ਜੀਵ – ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਤੜਫ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਹਵਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਧਰਤੀ ਮਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੇਵਤੇ ਘਬਰਾ ਗਏ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇੰਦਰ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ," ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ:

"ਗੜਗੜਾਹਟ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ!"

"ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ ਉਡ ਸਕਦੇ ਹੋ!"

"ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਰੂਪ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ!"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।





ਪਰ ਵਾਯੂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। "ਕੀ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤ ਸਕੇਗਾ? ਬਿਨਾਂ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

"ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ!" ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਹਨੁਮਾਨ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ!"

ਅਖ਼ਿਰਕਾਰ ਵਾਯੂ ਨੇ ਸਾਹ ਛੱਡਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਵਾਵਾਂ ਵੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ, ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਮੁੜ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

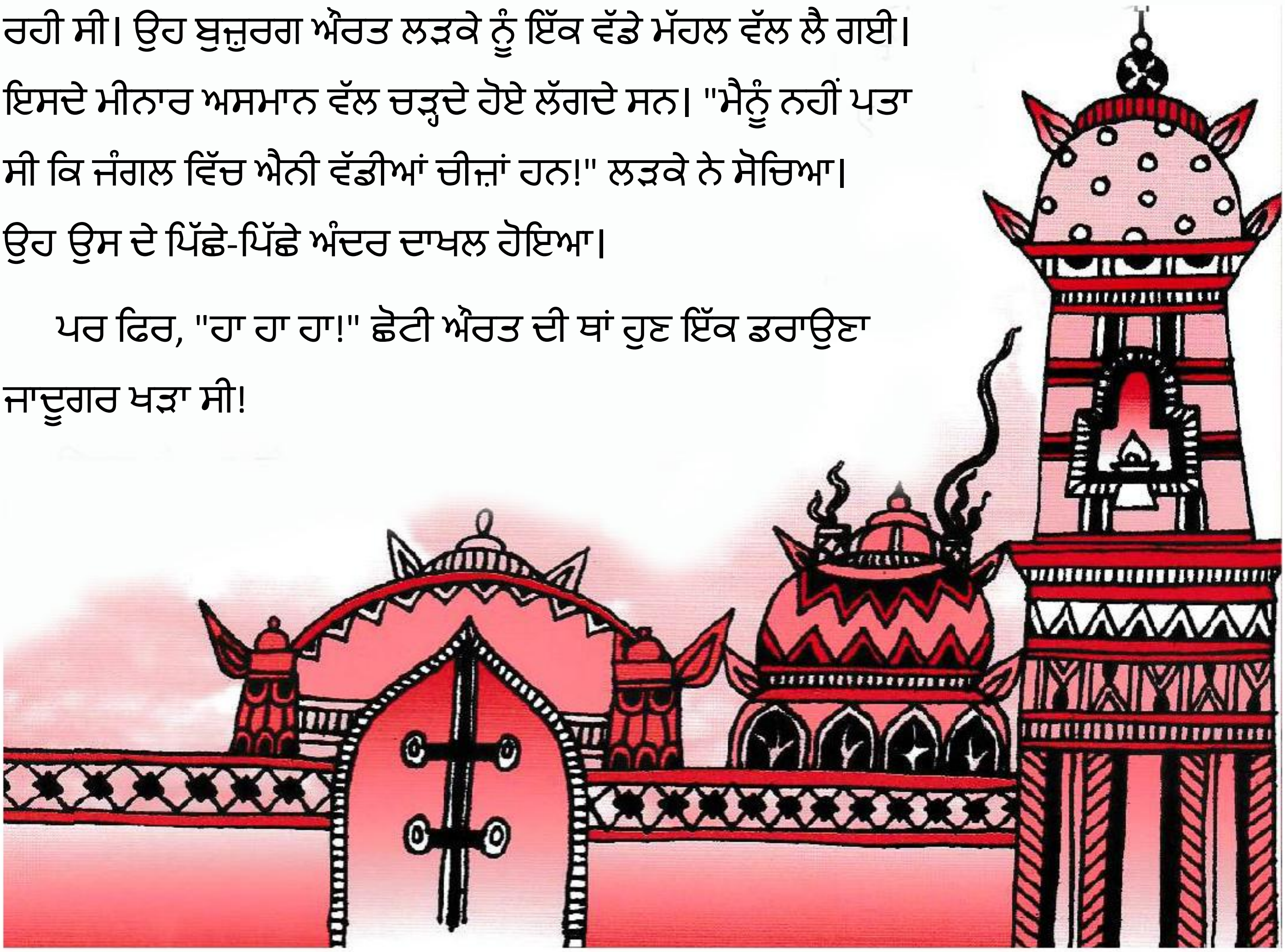
ਤਿੰਨ ਖੰਭ

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸਾਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਅੱਜ ਤੈਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਜੜ੍ਹੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਖੰਭ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲੈ। ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਗੇ"। ਉਸਨੇ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਖੰਭ ਦਿੱਤੇ।

ਚੇਲਾ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੋਇਆ ਜੜ੍ਹੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਕਾਰਿਆ, "ਬੱਚੇ! ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਘਰ ਆਓ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਭੋਜਨ ਬਣਾਵਾਂਗਾ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਚਾਹੋ ਅਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।"

ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਇੱਕ ਗਿੱਠੇ ਕੱਦ ਦੀ ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਮਿੱਠੀ ਮੁਸਕਾਨ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮੱਹਲ ਵੱਲ ਲੈ ਗਈ। ਇਸਦੇ ਮੀਨਾਰ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਐਨੀ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ!" ਲੜਕੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਪਰ ਫਿਰ, "ਹਾ ਹਾ ਹਾ!" ਛੋਟੀ ਔਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਜਾਦੂਗਰ ਖੜਾ ਸੀ!



"ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਭੋਜਨ?" ਜਾਦੂਗਰ ਹੱਸਿਆ। "ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਖਾਣਾ!"

ਚੇਲਾ ਕੰਬਣ ਲੱਗਾ। ਕੀ ਕਿਤੇ ਬਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸੀ?

ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਖੰਭਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ । ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਉਸ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਨਾ ਖਾਓ, ਮੈਂ ਗੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਹੋ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗਾ!"



ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਚੇਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਖੰਭ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਾਦੂਗਰ ਬੁਲਾਵੇ, ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਜਵਾਬ ਦਿਓ " ਫਿਰ ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜਿਆ।

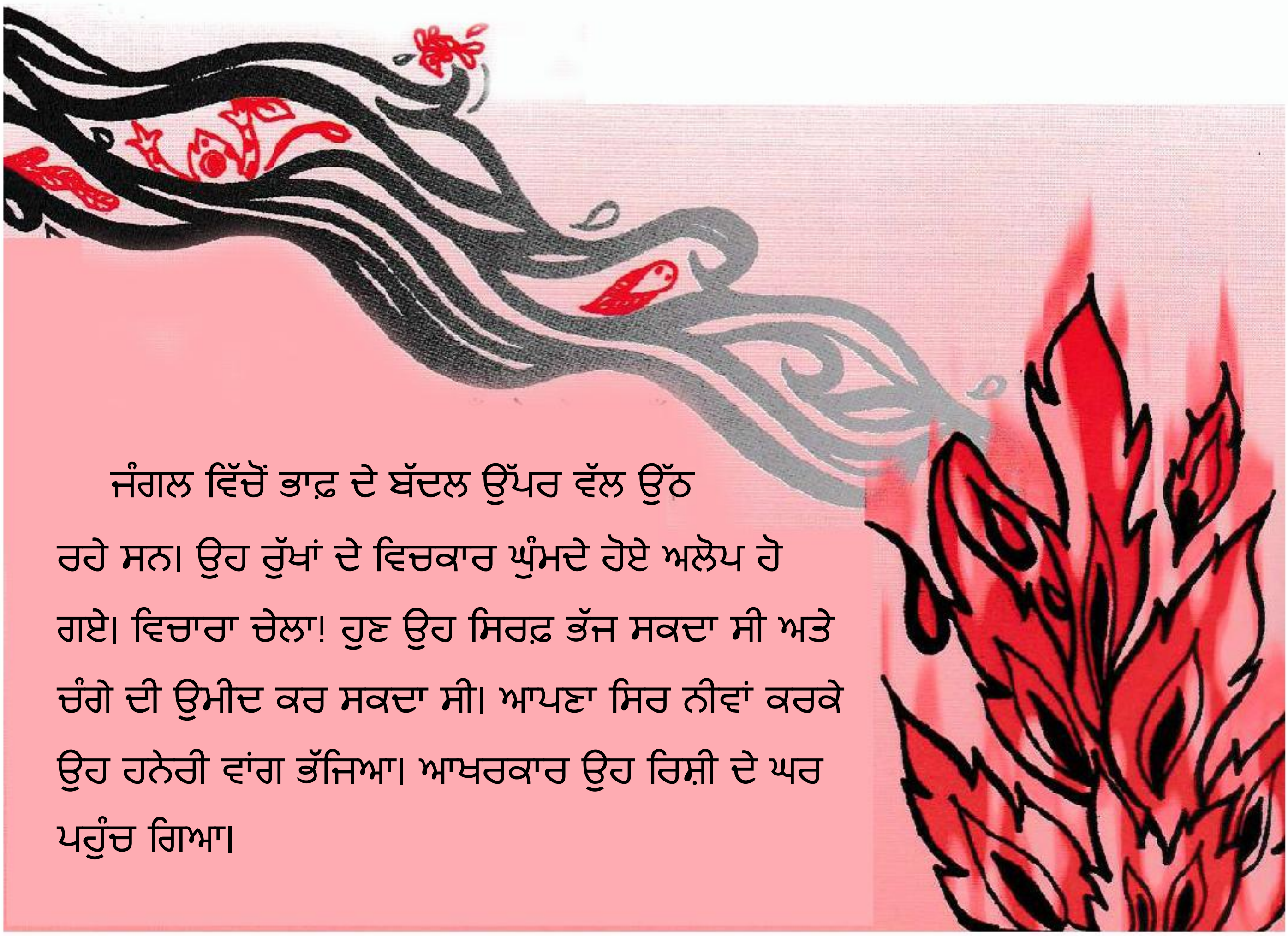
ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਅਵਾਜ ਦਿੱਤੀ। ਜਵਾਬ ਆਇਆ, "ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਪਰ ਕੋਈ ਚੇਲਾ ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਜਦੋਂ ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਫਿਰ ਬੁਲਾਇਆ, ਉਹੀ ਜਵਾਬ ਆਇਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਚੇਲਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ! ਭੁੱਖੇ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਧੀਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਦੂਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਸਲਖਾਨਾ ਖਾਲੀ ਸੀ!

ਜਾਦੂਗਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਮਹੱਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੌੜਿਆ ਅਤੇ ਚੀਕਿਆ, "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ!"

ਚੇਲੇ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਦੂਗਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੰਭ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਜਾਦੂਗਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਬਣਾ ਦਿਓ!" ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਉੱਠ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਵਹਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ! ਚੇਲੇ ਨੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਸਾਹ ਲਈ। "ਮੈਂ ਬਚ ਗਿਆ!" ਪਰ ਫਿਰ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਚੌੜਾ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਪਾਣੀ ਗਰਗਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਚੇਲੇ ਨੇ ਤੀਜਾ ਖੰਭ ਫੜਿਆ। "ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿਓ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ । ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਚੌੜਾ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਫੂੰਸ! ਉਹ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪੀਤਾ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਵਗ ਗਿਆ। ਅੱਗ ਬੁਝ ਗਈ।



ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਫ਼ ਦੇ ਬੱਦਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ। ਵਿਚਾਰਾ ਚੇਲਾ! ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹਨੇਰੀ ਵਾਂਗ ਭੱਜਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ ਉਹ ਰਿਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਜਾਦੂਗਰ ਉਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਚੇਲਾ ਮੈਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਂਗਾ? ਜਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਲਵਾਂ?“

ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰ! ਮੈਂ ਜਾਦੂ ਦੇ ਹਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਾਂ। ਆਓ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਤੂੰ ਜਿੱਤਿਆ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਚੇਲਾ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਂ।“

ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਠੀਕ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।“

ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਂ?" ਤੁਰੰਤ ਜਾਦੂਗਰ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਰਿਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਕੀ ਤੂੰ ਇੱਕ ਮਟਰ ਦੇ ਦਾਣੇ ਜਿੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈਂ?"

ਜਾਦੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ?“

ਉਸੇ ਪਲ ਉਹ ਇੱਕ ਮਟਰ ਦੇ ਦਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਮਟਰ ਦਾ ਦਾਣਾ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਟ ਜਾਦੂਗਰ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ!

(ਜਪਾਨੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy





ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ

ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਆਲ੍ਹਣੇ,ਵਾਹ!

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਆਂਡੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਉੱਡਣ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।



ਕੁਝ ਪੰਛੀ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਾਂ, ਹਰ ਮੌਸਮ ਨਵਾਂ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਟਾਹਣੀਆਂ ਫੜ੍ਹੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਰੱਖਤਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਕਟੋਰੇ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਕਟੋਰੇ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ? ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬੁਣੇ ਹੋਏ, ਤੇ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ!



ਦਰਜ਼ੀ ਪੰਛੀ ਆਪਣਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਸਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੋ ਲਟਕਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿਉਂ ਕੇ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਲ੍ਹਣੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਰਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ!



ਬੁਣਕਰ ਪੰਛੀ ਆਪਣਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਟਾਹਣੀ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੰਢ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਗੋਲ ਆਲ੍ਹਣਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਆਰ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟੇ ਘੜੇ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਲੰਮੀ ਗਰਦਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਅੰਦਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਸਕੇ।

ਕੁਝ ਪੰਛੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਠਫੋੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਬਿਲ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਹੋਰਨਬਿਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਪੰਛੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਸੰਤਰੀ ਮੁਕਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਮੀ ਸੰਤਰੀ ਚੁੰਝ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਉੱਡਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਪਰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੜਾ ਦਲੇਰ ਅਤੇ ਦਿਖਾਵਟੀ ਪੰਛੀ ਹੈ।



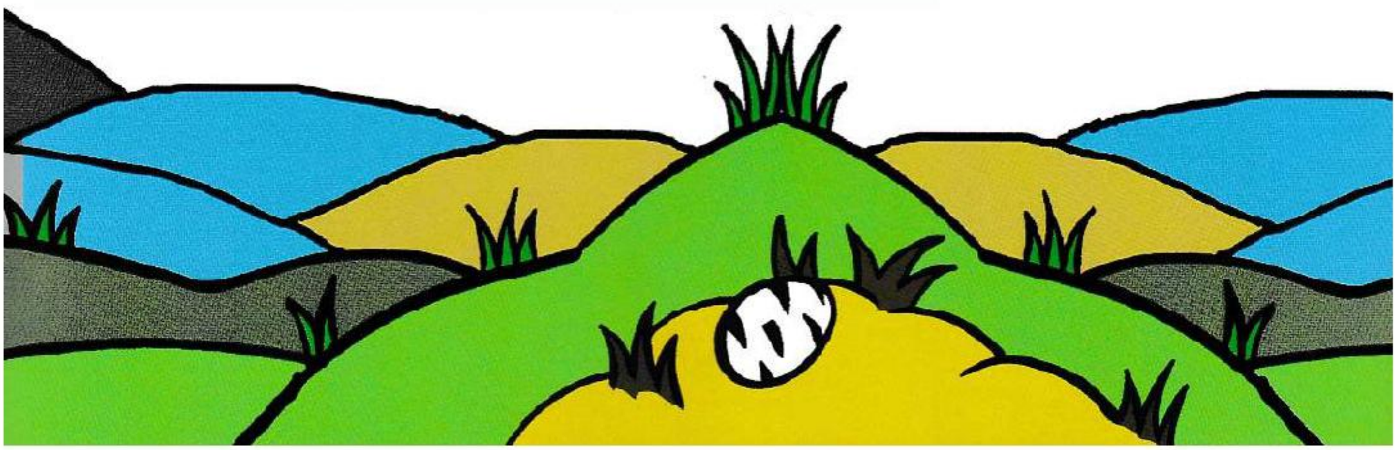
ਜਦੋਂ ਮਾਦਾ ਹੋਰਨਬਿਲ ਅੰਡੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਖੋਲੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਰ ਪੰਛੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੋਰਾ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਵਾ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਅੰਦਰ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਦੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਹੀ ਮੁੜ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਕੀ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਖੁਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਪੰਛੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਇਲ, ਆਪਣੇ ਅੰਡੇ ਹੋਰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਡੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।



ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਕਿੰਗਫ਼ਿਸ਼ਰ, ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਮੱਛੀ ਫੜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ? ਇਹ ਨੀਵੀਂ ਲਟਕਦੀ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੱਕਦਾ ਹੈ। ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਡੁੱਬਕੀ ਮਾਰਦਾ ਹੈ—ਅਤੇ ਪਲਕ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਚੁੰਝ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਫੜ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!

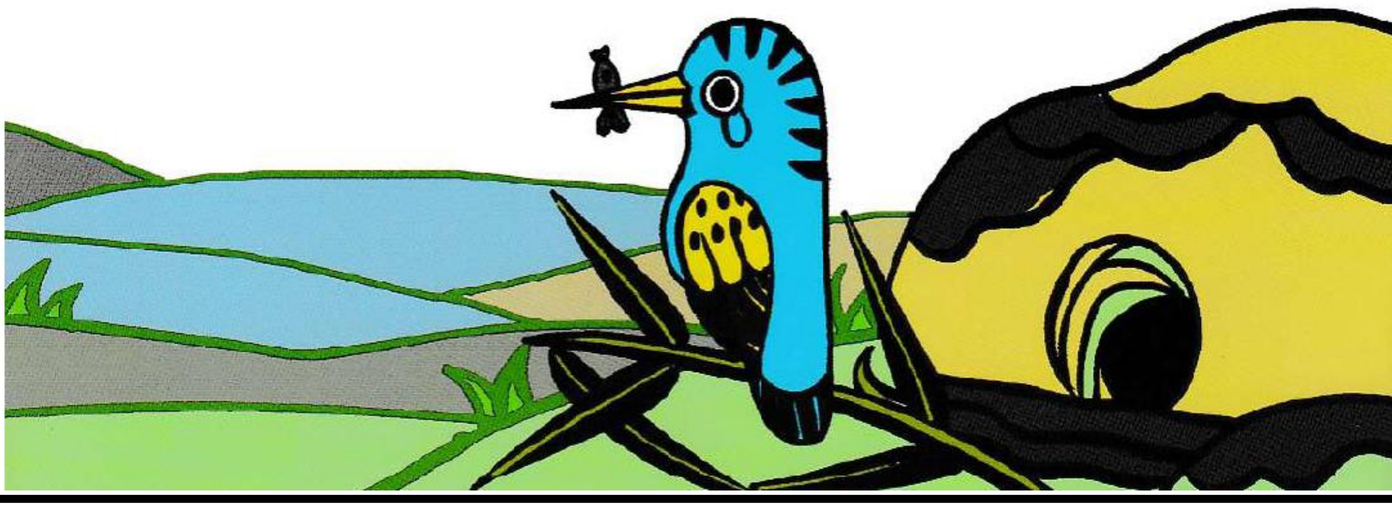




ਕਿੰਗਫ਼ਿਸ਼ਰ ਝੀਲ ਜਾਂ ਤਲਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰੰਗ ਪੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਡੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਰ ਕਿੰਗਫ਼ਿਸ਼ਰ ਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕਣ ਵਿੱਚ। ਅੰਡੇ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਾਣਾ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਪੰਛੀ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡੇ ਨੇੜੇ ਕਿਹੜੇ ਪੰਛੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਇਹ ਫਲ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਹਰਾ, ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਲਾਲ, ਮੋਟਾ ਜਾਂ ਪਤਲਾ,
ਛਿਲਕਾ ਉਤਾਰੋ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਾਸ਼ਤੇ ਲਈ ਤਿਆਰ
ਮਿੱਠਾ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ।

ਹਰੇ ਮੋਤੀ, ਸੋਹਣੇ ਕੱਚ ਦੇ ਗੋਲੇ
ਵੇਲ 'ਤੇ ਗੁੱਛਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੇ ਹਨ!

ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਜਾਮਨੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,
ਅਤੇ ਦੰਦ ਨੀਲੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ!
ਇਹ ਗੂੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।



ਸਖ਼ਤ ਚਮੜੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਫਲ,
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੂਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਦਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਦਾਣੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਖਾਓ
ਜਾਂ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿੱਚ ਕੱਟੋ
ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਜੂਸ ਕੱਢ ਲਓ।

ਬੱਚੇ ਇਸਨੂੰ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਤੋੜਦੇ ਹਨ
ਤੋਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਕੁਰਕੁਰੇ ਬੀਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਹਰਾ ਜਾਂ ਪੀਲਾ, ਇਸਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਮਨਮੋਹਕ ਹੈ।

ਇਸਦੀ ਚਮੜੀ ਮੁਲਾਇਮ ਹਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੁੰਦਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕੱਟਣ ‘ਤੇ ਤਿੜਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਅੰਦਰ ਲਾਲ ਗੋਲ ਚਿਹਰਾ ਕਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ
ਪਤਲਾ ਟੁਕੜਾ ਖਾਓ ਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ।



ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ, ਗੋਲ ਫਲ,
ਲਾਲ, ਹਰੇ ਅਤੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ,
ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਰਕੁਰਾ ਅਤੇ ਚਿੱਟਾ,
ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਉੱਗਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪੱਕਾ ਫਲ ਖੱਟਾ-ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਛਿਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕੁੱਟੋ
ਇਸਦਾ ਲੇਪ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਵੀ।

ਲਾਲ ਜਾਂ ਪੀਲੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ
ਸੁੱਕਣ ‘ਤੇ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਚਬਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਪਰ ਅੰਦਰ ਕਠੋਰ ਗੁਠਲੀ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ!

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਤਾਜ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ
ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਢਾਲ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ
ਮਿੱਠੇ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ
ਚਿਪਚਿਪੇ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਮਿੱਠੀਆਂ ਬੁਰਕੀਆਂ!



ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਰਜ਼ਾਈ ਵਰਗੀ ਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ
ਅੰਦਰ ਕਾਲੇ ਅੰਡਾਕਾਰ ਬੀਜ ਲੁਕਾਏ
ਇੱਕ ਕ੍ਰੀਮੀ ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਫਲ।



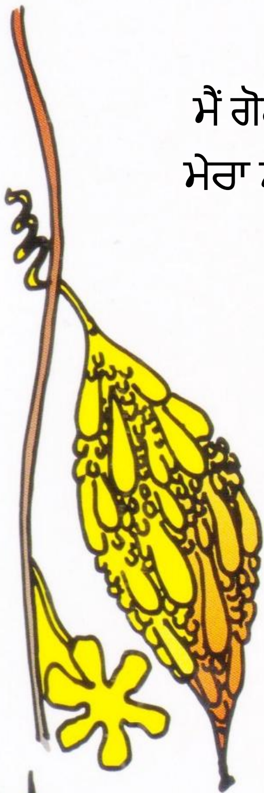
ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ
ਛੋਟੇ ਪੀਲੇ ਖੰਡ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦਾਣੇ ਸੰਭਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅੰਗੂਰ, ਸੰਤਰਾ, ਕਸਟਰਡ ਐਪਲ, ਜਾਮੁਨ, ਖਜੂਰ,
ਤਰਬੂਜ, ਅਮਰੂਦ, ਸੇਬ, ਕਟਹਲ, ਇਮਲੀ, ਅਨਾਨਾਸ,
ਕੇਲਾ, ਅਨਾਰ



ਹਰਾ, ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਪਤਲਾ
ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਵਰਗਾ ਆਕਾਰ
ਇਸਨੂੰ ਕੱਟੋ - ਇਹ ਪੰਜ-ਪਾਸੜ ਗਹਿਣੇ ਵਰਗਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਸ਼ੰਕੂ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅੰਦਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ



ਮੈਂ ਗੋਲ ਅਤੇ ਹਰਾ ਹਾਂ
ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟੋ ਅਤੇ ਭਾਫ਼ ਨਾਲ ਪਕਾ ਲਓ
ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਦ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਖਾਓ

ਕੰਡਿਆਲੇ ਤਣਿਆਂ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ,
ਅਤੇ ਕੰਡੇਦਾਰ ਪੱਖੇ ਵਰਗੇ ਪੱਤੇ
ਚਿੱਟੇ, ਹਰੇ ਜਾਂ ਜਾਮਨੀ ਰੰਗ ਦਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਫਲ
ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।



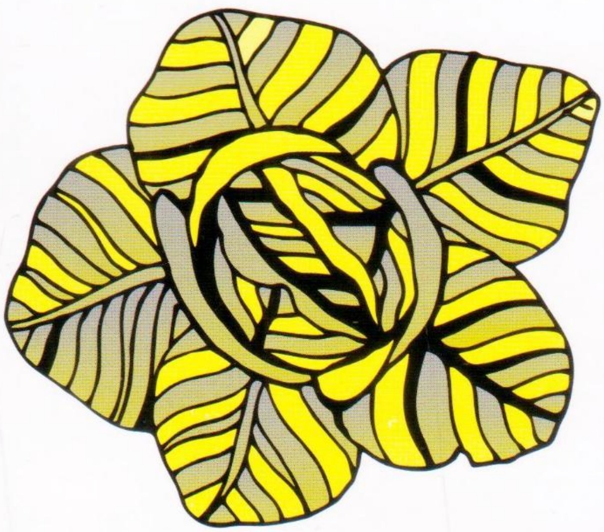
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਟੋਗੇ
ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਵਾ ਦਿਆਂਗਾ



ਇਹ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਆਰੀ ਹੈ,
ਕੁਝ ਪੱਤੇ ਤੋੜੋ ਤੇ ਧੋ ਲਓ,
ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਭੋਜਨ ਬਣਾਓ,
ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਉੱਗਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੋ।

ਸੁੰਦਰ ਤਾਰਿਆਂ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ,
ਨਾਜ਼ੁਕ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਲੰਮੇ ਸੱਪਾਂ ਵਰਗੇ ਫਲ,
ਵੇਲਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਨ!

ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਹਾਥੀ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ,
ਮੇਰੇ ਗੰਢੇ ਘੜਿਆਂ ਵਰਗੇ ਹਨ,
ਉਹ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ,
ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

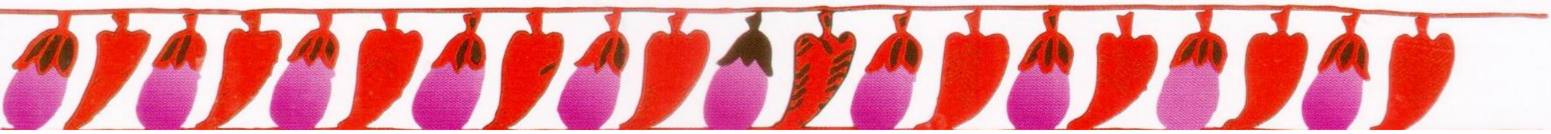


ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ
ਹਰੇ ਮਣਕਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ

ਮੈਂ ਹਰਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੌੜਾ ਹਾਂ
ਪਰ ਮੈਂ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਬੱਚੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ
ਪਰ ਖਾਣ ਲਈ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹਾਂ

ਇਹ ਪੀਲੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਵੇਲ 'ਤੇ ਉੱਗਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਪੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਬੂਜ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪਰ ਹਲਕੇ, ਸਲੇਟੀ ਹਰੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ
ਇਹ ਸੁਆਦ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੇਟ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਪਾਲਕ, ਲੌਕੀ, ਬੈਂਗਣ, ਚਿੱਟਾ ਕੱਦੂ,
ਭਿੰਡੀ, ਬੰਦ ਗੋਭੀ, ਜਿਮੀਕੰਦ, ਗਾਜਰ,
ਪਿਆਜ਼, ਮਟਰ, ਕਰੇਲਾ



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਉਹ ਬੁਲਾਰਾ ਜੋ ਬੋਲਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਮੁੱਲ੍ਹਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਇੱਕ ਸਿਆਣਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬੁਲਾਰਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਸਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਮੁੱਲ੍ਹਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲਣਾ-ਮਿਲਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।



ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। ਮੁੱਲਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?"

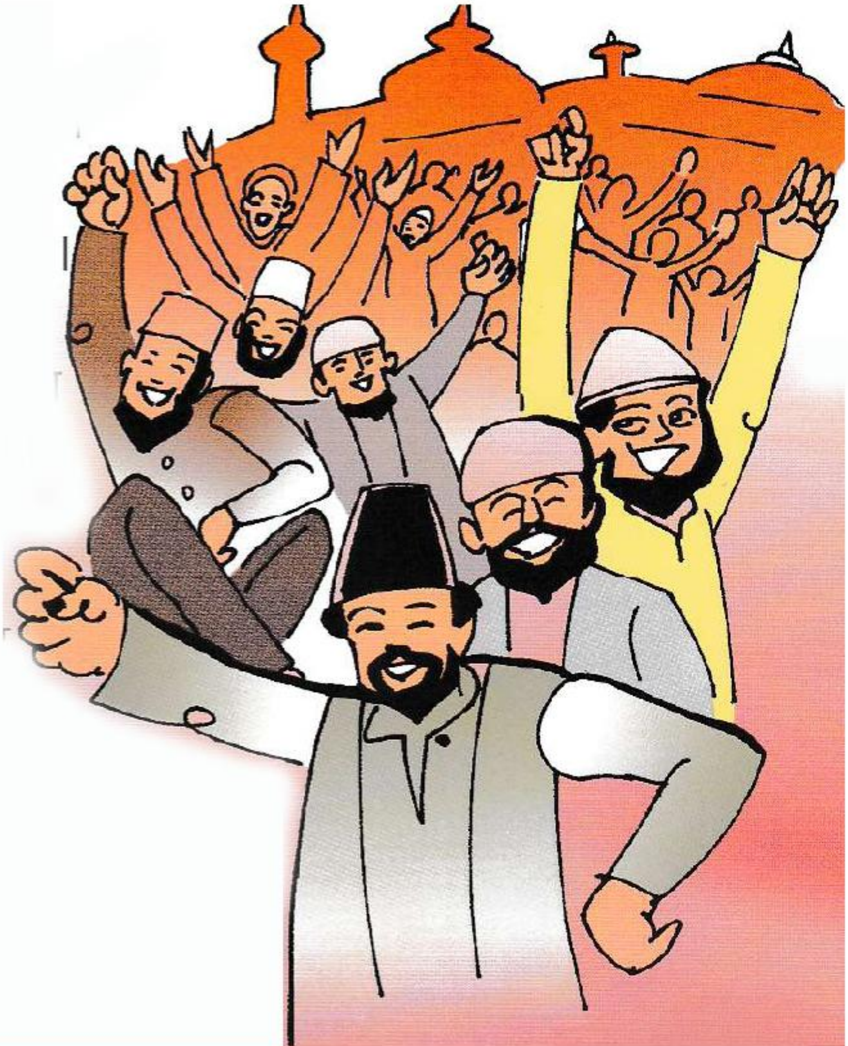
"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ... ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ" ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਆਇਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁੱਲਾ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਿਆ। "ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ , ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮੁੱਲਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜੇ। "ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।



ਉਹ ਮੁੱਲਾ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਫਿਰ, ਮੁੱਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ?" ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ! ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ!"



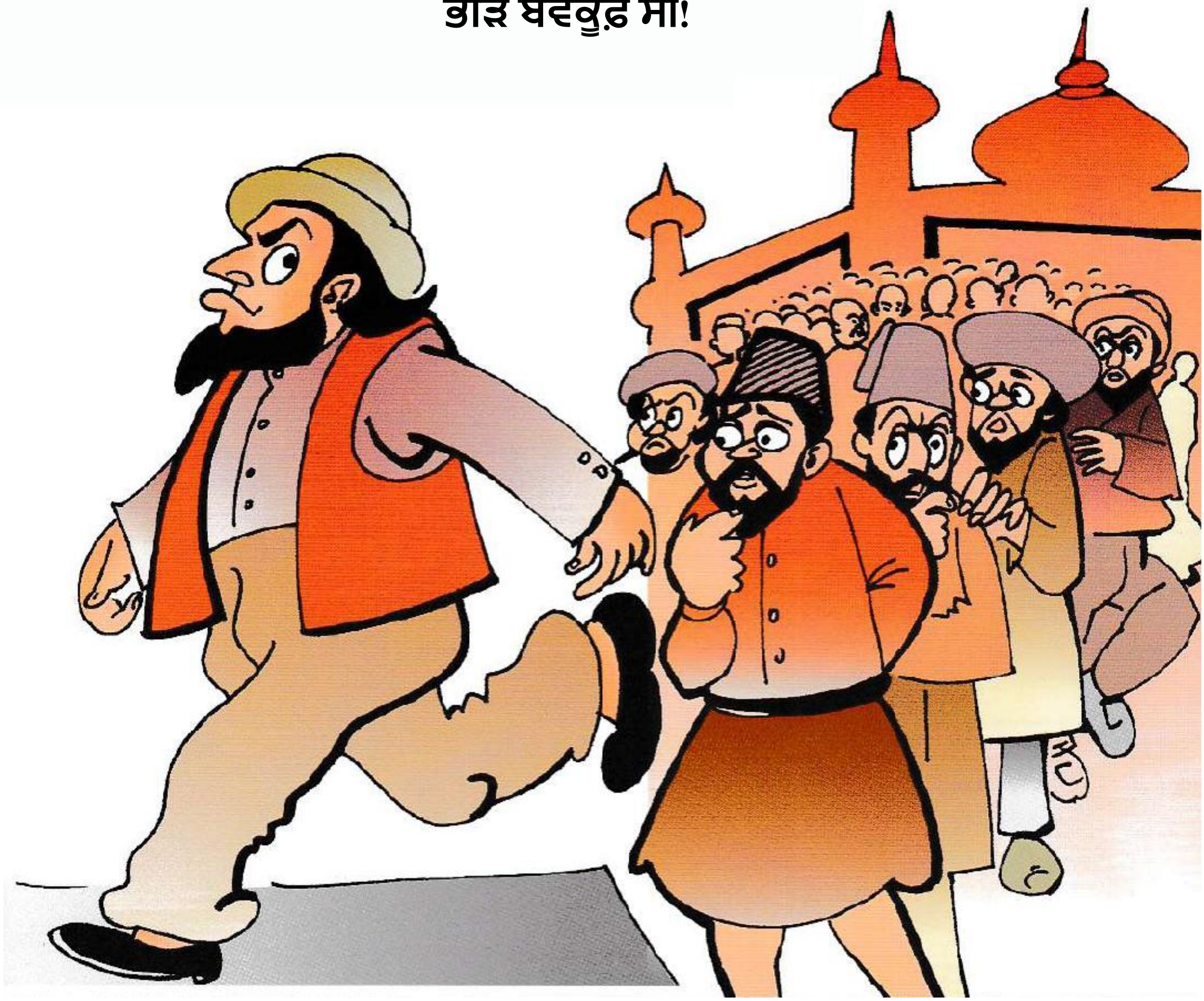
"ਮੈਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?" ਮੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ , ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। "ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਲਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ , ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ?" ਮੁੱਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਅੱਧੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ! "ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ!" ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ! ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ!"

"ਠੀਕ ਹੈ, ਫਿਰ!" ਮੁੱਲਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜਿਹੜੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ!" ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਭੀੜ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਸੀ!



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

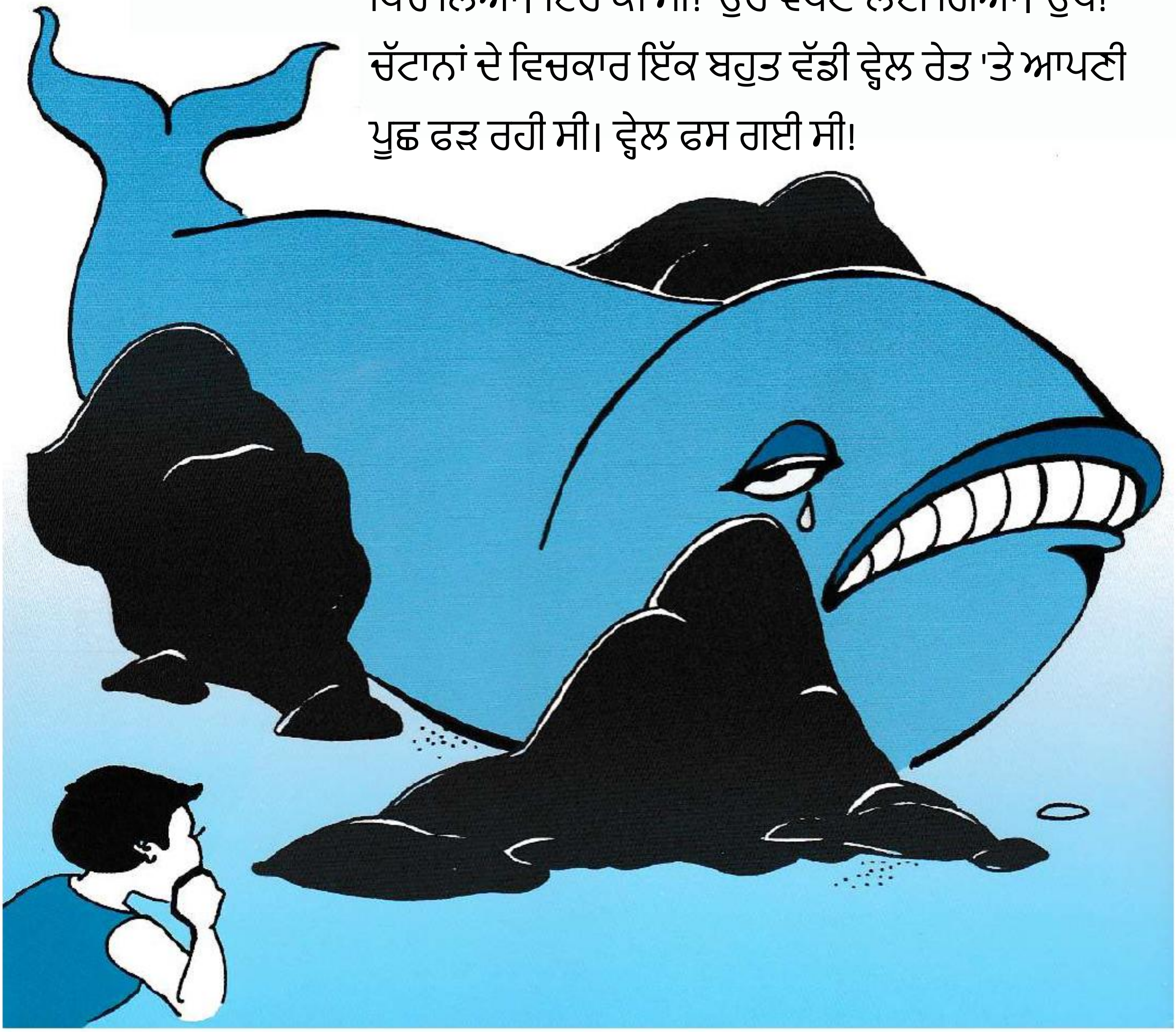
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਯੂਕਿਓ ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ

ਯੂਕਿਓ ਇੱਕ ਮਛੇਰੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੀਚ ਦੇ ਨੇੜੇ (ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ) ਪਥਰੀਲੇ ਤਲਾਬਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਸਟਾਰਫਿਸ਼ (ਤਾਰੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ) ਅਤੇ ਕੇਕੜੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਪੰਜ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਯੂਕਿਓ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਇਹ ਕੀ ਸੀ? ਉਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ! ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਵ੍ਹੇਲ ਰੇਤ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਛ ਫੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਵ੍ਹੇਲ ਫਸ ਗਈ ਸੀ!



ਯੂਕਿਓ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ!" ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਸੋਚਿਆ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!"

ਯੂਕਿਓ ਨੇ ਇੱਕ ਬਾਲਟੀ ਫੜੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਵ੍ਹੇਲ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵ੍ਹੇਲ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ, ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ ਦੀ ਪੂਛ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਯੂਕਿਓ ਨੇ ਵ੍ਹੇਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਵੱਡੀ ਹੈਂ, ਪਰ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪਾਣੀ ਲਿਆਵਾਂਗਾ!"

ਉਹ ਵਾਪਸ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਭੱਜਿਆ। "ਤਿੰਨ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪੂਛ ਲਈ ! ਚਾਰ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪਿੱਠ ਲਈ! ਪੰਜ ਬਾਲਟੀਆਂ ਸਿਰ ਲਈ!" ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯੂਕਿਓ ਪਾਣੀ ਪਾਉਂਦਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵ੍ਹੇਲ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਖੁਸ਼ਕ ਸਨ। ਯੂਕਿਓ ਦੌੜਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾਉਂਦਾ ਗਿਆ।

ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਰੇਤ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ! ਉਹ ਇੰਨਾ ਥੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ!



ਪਰ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਏ, “...ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪਾਣੀ... ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪਾਣੀ... ” ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਉਹ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਜਦ ਤੱਕ...

"ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ!" ਯੂਕਿਓ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਦਾਦਾ ਸੀ! ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ!

ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ," ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਹੁਣ, ਆਰਾਮ ਕਰੋ!" ਉਹ ਯੂਕਿਓ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ।



ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸਾਰੇ ਭਾਂਡੇ ਅਤੇ ਤੌਲੀਏ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਂਡੇ ਭਰੇ ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੌਲੀਏ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵ੍ਹੇਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿੱਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕੇ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਹਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ।

ਹੁਣ ਲਹਿਰਾਂ ਵ੍ਹੇਲ ਦੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਧੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਰੇਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਲਹਿਰ ਟਕਰਾਈ। ਇਸਨੇ ਵ੍ਹੇਲ ਨੂੰ ਚੱਟਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵ੍ਹੇਲ ਨੂੰ ਤੈਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਸਦੇ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਘਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲੱਗੇ , ਅਤੇ ਯੂਕਿਓ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਜਪਾਨੀ ਕਹਾਣੀ "A Thousand Pails of Water" ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ)



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati — V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi — S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

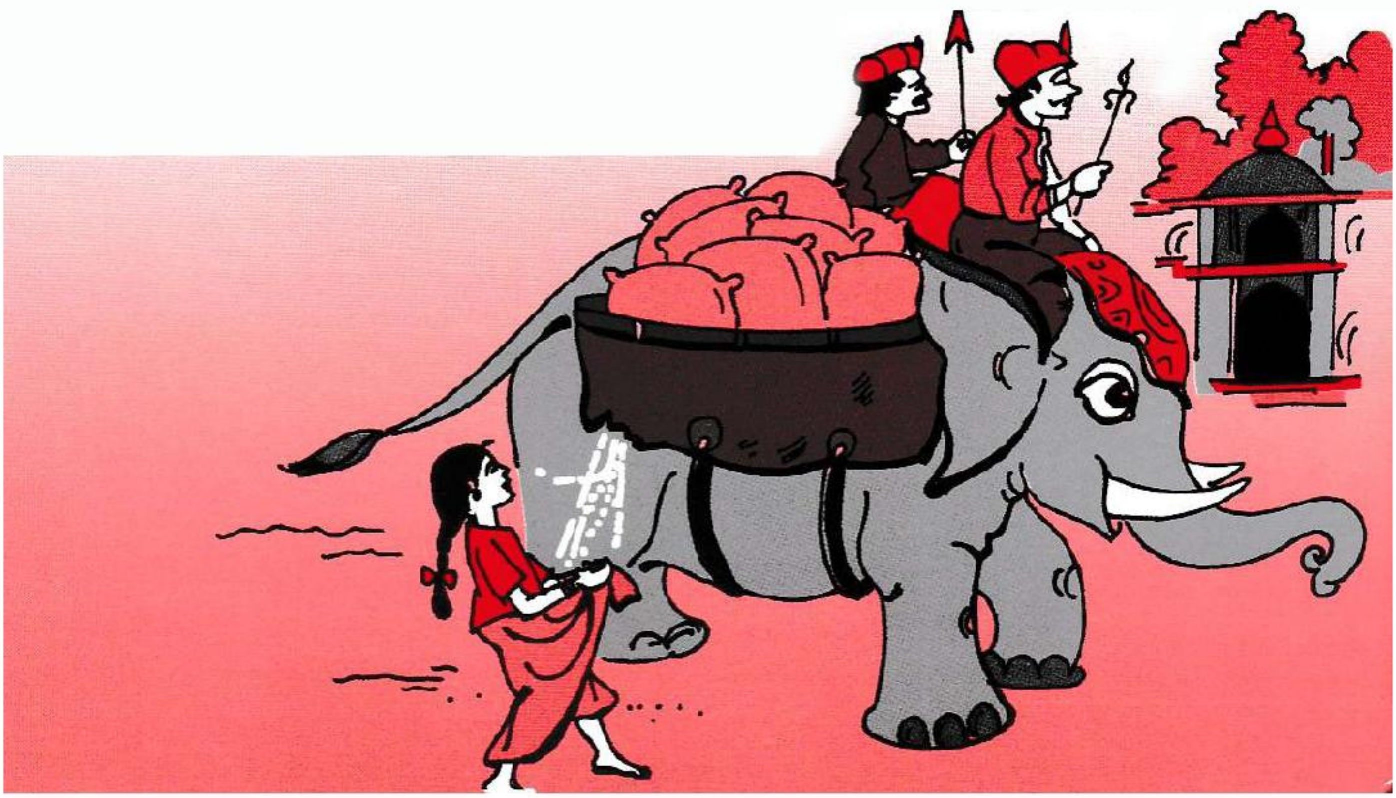
ਚੌਲ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਣਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਰਾਜ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਜਾਊ ਸੀ। ਇਸਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਇਸਦੇ ਲੋਕ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਧ ਚੌਲ ਰਾਜੇ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਦਾਮ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।”

ਪਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਮੈਂ ਚੌਲ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਖਵਾਵਾਂਗਾ?” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿ ਗਏ।



ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹਿਮਾਨ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਇੱਕ ਭੋਜ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਥੀ ਚੌਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਟੋਕਰੇ ਮਹਿਲ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਕ ਕੁੜੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਣੀ ਸੀ ਇਹ ਜਲੂਸ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਟੋਕਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਦਾਣੇ ਥੱਲੇ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਟੋਕਰੇ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ ਸੀ! ਰਾਣੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਹਿੰਗੇ ਵਿੱਚ ਦਾਣੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਡਿੱਗਦੇ ਦਾਣੇ ਫੜਦੀ ਰਹੀ। ਜਲੂਸ ਮਹਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਇਹ ਸਾਰੇ ਚੌਲ ਕਿੱਥੋਂ ਲਏ ਹਨ? ਤੂੰ ਇਸਦਾ ਕੀ ਕਰੇਗੀ?"

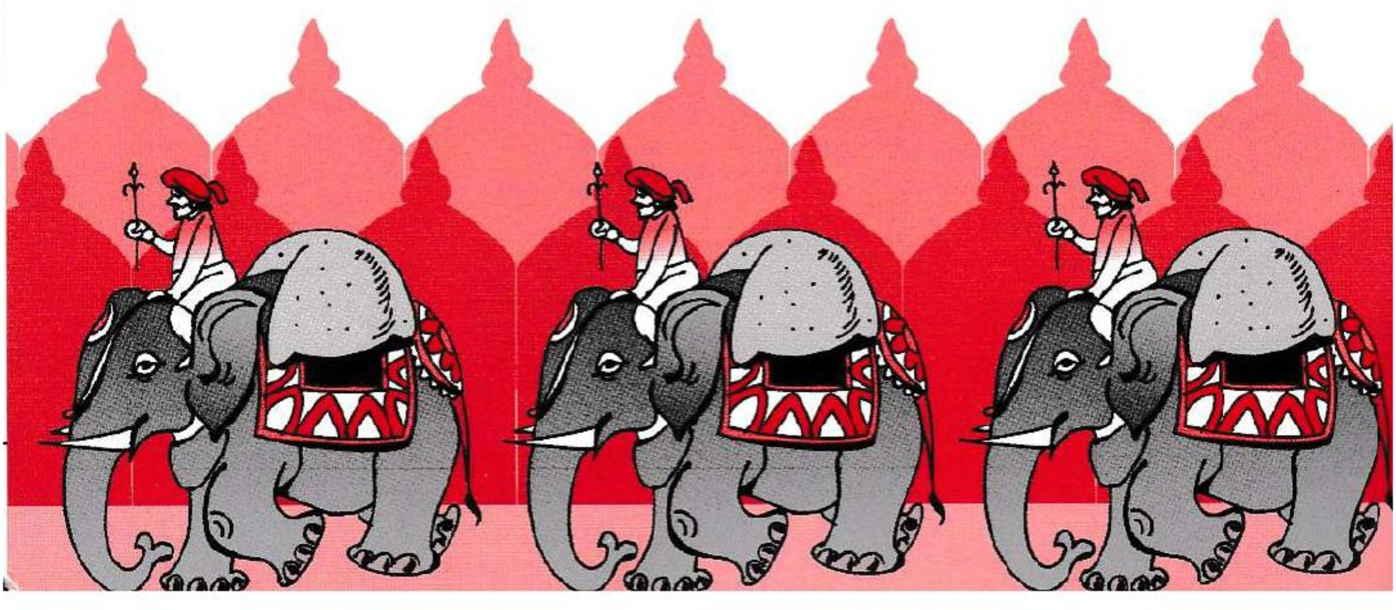
ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਚੌਲ ਇੱਕ ਟੋਕਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ।"

ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿਆਓ!" ਸਿਪਾਹੀ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਏ।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, " ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਤੂੰ ਮੰਗੇਗੀ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ!"

ਰਾਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇਨਾਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਚੌਲ ਦਾ ਦੇ ਦਿਓ।

ਰਾਜਾ ਉਸਨੂੰ ਤੱਕਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। "ਪਰ ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ, ਤੈਨੂੰ ਵਧੀਆ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ!"



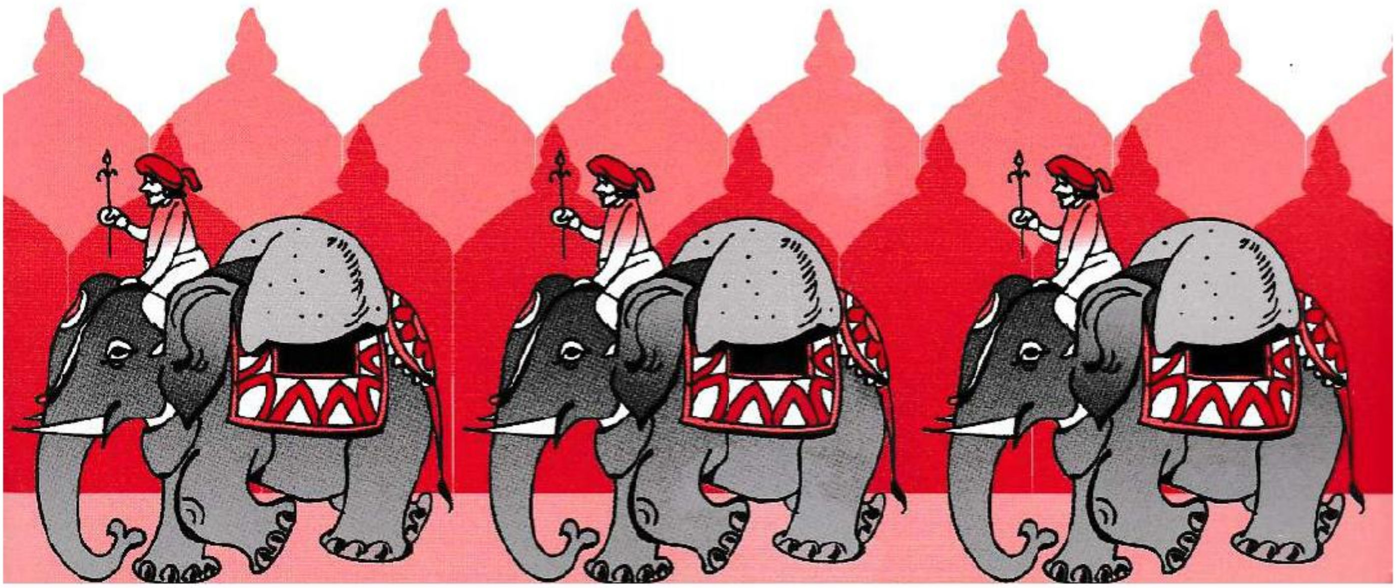
ਰਾਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਫਿਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਤੀਹ ਦਿਨ ਚੌਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਅੱਜ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਦਿਓ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੋ ਦਾਣੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਚਾਰ ਦਾਣੇ। ਹਰ ਦਿਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਨਾਲੋਂ ਦੋ ਗੁਣਾ ਦਿਓ।”

ਰਾਜੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਇਹੀ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈਂ? ਕੀ ਤੂੰ ਪੱਕੀ ਹੈਂ?” ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੱਕੀ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਇਨਾਮ ਹੈ।” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!”

ਉਸ ਦਿਨ ਰਾਣੀ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਚੌਲ ਦਾ ਘਰ ਲੈ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੋ ਦਾਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਚਾਰ ਦਾਣੇ ਮਿਲੇ। ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ 512 ਦਾਣੇ ਮਿਲੇ — ਜੋ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ।

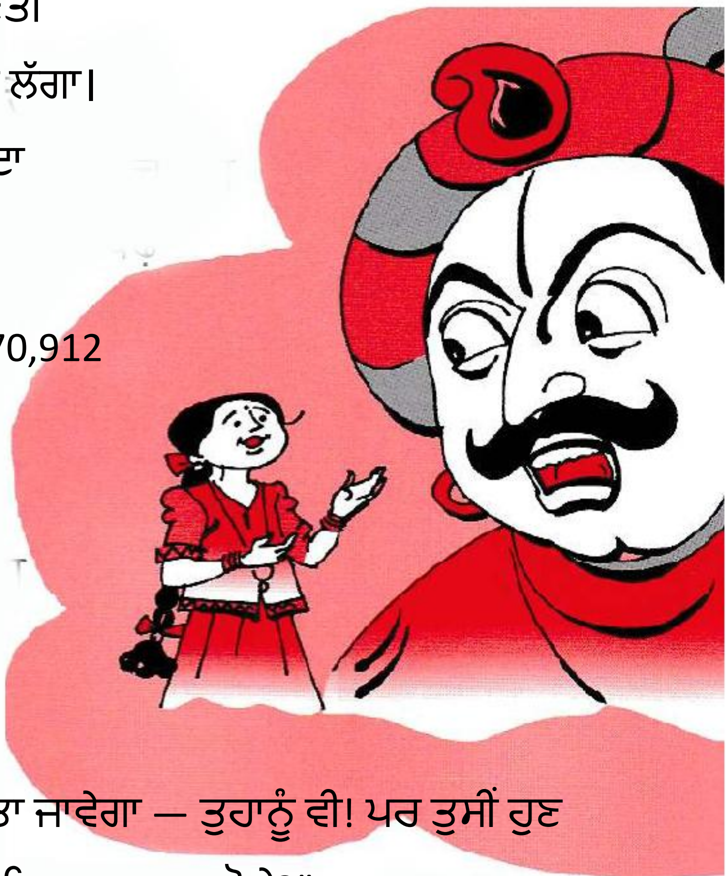
ਸੋਲਵੇਂ ਦਿਨ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਦੋ ਟੋਕਰੇ ਚੌਲ ਦੇ ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 32,768 ਦਾਣੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੰਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ!” ਚੌਵੀਹਵੇਂ ਦਿਨ ਰਾਣੀ ਨੂੰ 8,388,608 ਦਾਣੇ ਮਿਲੇ।

ਸਤਾਈਵੇਂ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ 67,108,864 ਦਾਣੇ ਮਿਲੇ — ਜੋ 32 ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ!



ਰਾਜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। "ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ?" ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। "ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?" ਪਰ ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤੀਹਵਾਂ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। 256 ਹਾਥੀ 536,870,912 ਦਾਣੇ ਲੈ ਕੇ ਰਾਣੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ।



ਹੁਣ ਰਾਜੇ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ! ਉਸਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੂੰ ਇੰਨ੍ਹੇ ਚੌਲ ਕੀ ਕਰੇਗੀ?"

ਰਾਣੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਇਹ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ — ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ! ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ,ਉਤਨੇ ਹੀ ਚੌਲ ਰੱਖੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰੋਗੇ?"

ਰਾਜੇ ਦਾ ਅਹੰਕਾਰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨੂੰਗਾ।"

ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 1,073,741,823 ਦਾਣੇ ਚੌਲ ਦੇ ਮਿਲੇ!

ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। 30 ਦਿਨਾਂ ਵਾਲੇ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਫ਼ਾ ਲਓ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ 1 ਦਾਣਾ ਲਿਖੋ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ 2 ਦਾਣੇ, ਤੀਜੇ ਦਿਨ 4 ਦਾਣੇ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਿਖਦੇ ਜਾਓ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋੜੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੱਲ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

(ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ)

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

76 ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਰਿੱਛ ਦਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਰਿੱਛ ਦਾ ਬੱਚਾ ਨਦੀ ਕੋਲ ਖੇਡਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਦਿਲਚਸਪ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿਸਦੀਆਂ — ਬੀਜ, ਖੰਭ, ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਟੇ।

ਵੱਟੇ ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਪਸੰਦ ਸਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਟੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰ ਰੱਖੇ ਸਨ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਛੋਟੇ ਰਿੱਛ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਟਾ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਇਨਾਮ! ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਰਸਤਾ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। "ਕਾਸ਼ ਮੀਂਹ ਰੁਕ ਜਾਵੇ!" ਛੋਟੇ ਰਿੱਛ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਮੀਂਹ ਰੁਕ ਗਿਆ!

"ਓਹ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ!" ਛੋਟੇ ਰਿੱਛ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਜੇ ਵਿੱਚ ਫੜਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ!" ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮੁੜਿਆ। ਪਰ ਘਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ੇਰ ਖੜਾ ਸੀ! ਛੋਟਾ ਰਿੱਛ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ—



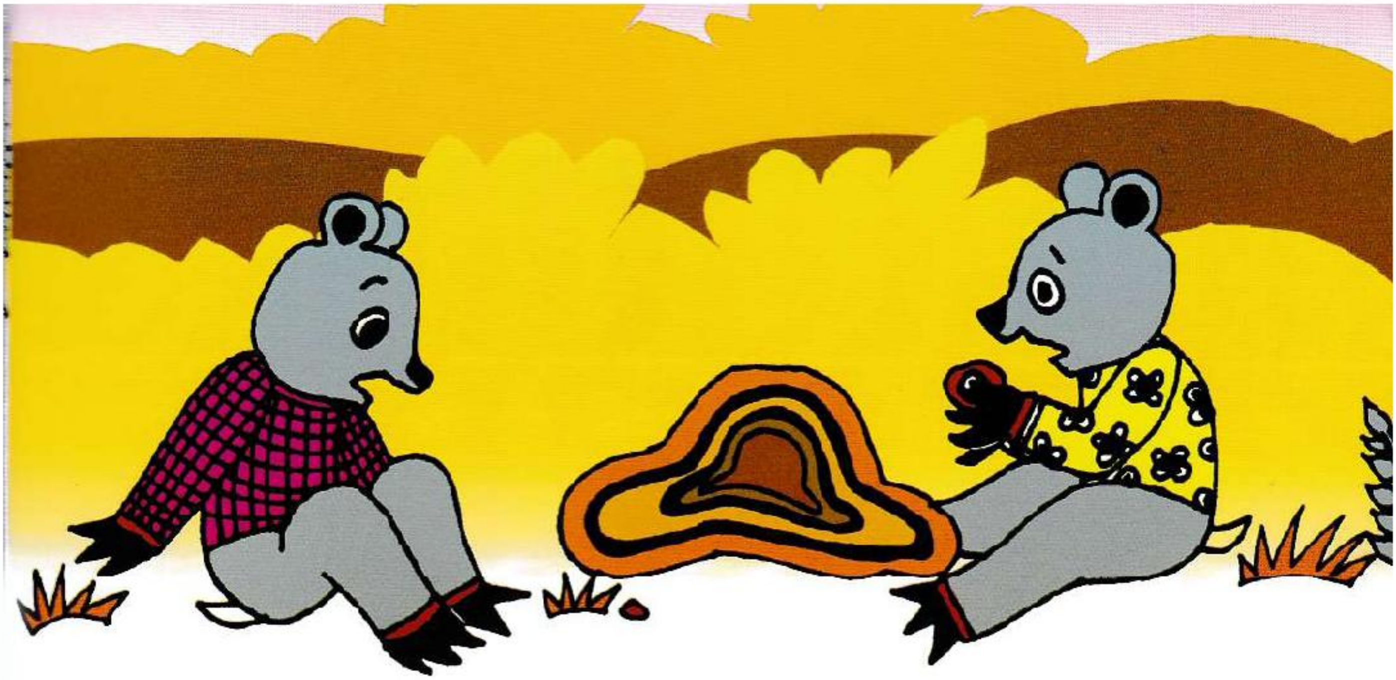
“ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ! ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਖਾਣਾ ਨਾ ਚਾਹੇ!” ਹੰਮ... ਆਹਾ! “ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਚੱਟਾਨ ਬਣ ਜਾਵਾਂ!” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਉਹ ਚੱਟਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ!

ਪਰ ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। “ਹਾਏ!” ਛੋਟੇ ਰਿੱਛ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। “ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹਾਂ!”

ਉਧਰ ਛੋਟੇ ਰਿੱਛ ਦੇ ਮਾਪੇ ਚਿੰਤਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। “ਲਗਭਗ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ! ਸਾਡਾ ਬੱਚਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ?” ਮਾਂ ਰਿੱਛ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਦੋਵੇਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ, “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਰਿੱਛ ਵੇਖਿਆ ਹੈ?” ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਜਾਂਦੇ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੁੱਛਦੇ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੱਭਣਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ।





ਇੱਕ ਦੁਪਹਿਰ ਉਹ ਨਦੀ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪਏ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ (ਚੱਟਾਨ) 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। "ਥੋੜਾ ਆਰਾਮ ਕਰ ਲਈਏ," ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਚੱਲਾਂਗੇ।" ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੱਥਰ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰਾ ਬੱਚਾ ਸੀ!

ਛੋਟਾ ਰਿੱਛ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ! ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਹਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਮਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਵੱਟੇ ਚੁੱਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। "ਕਾਸ਼ ਸਾਡਾ ਬੱਚਾ ਇਹ ਵੱਟੇ ਵੇਖ ਸਕਦਾ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ!"

ਫਿਰ ਪਿਉ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਹਣੇ ਵੱਟੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪੱਥਰ(ਚੱਟਾਨ) 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੱਟਾ ਉਹੀ ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ ਸੀ!

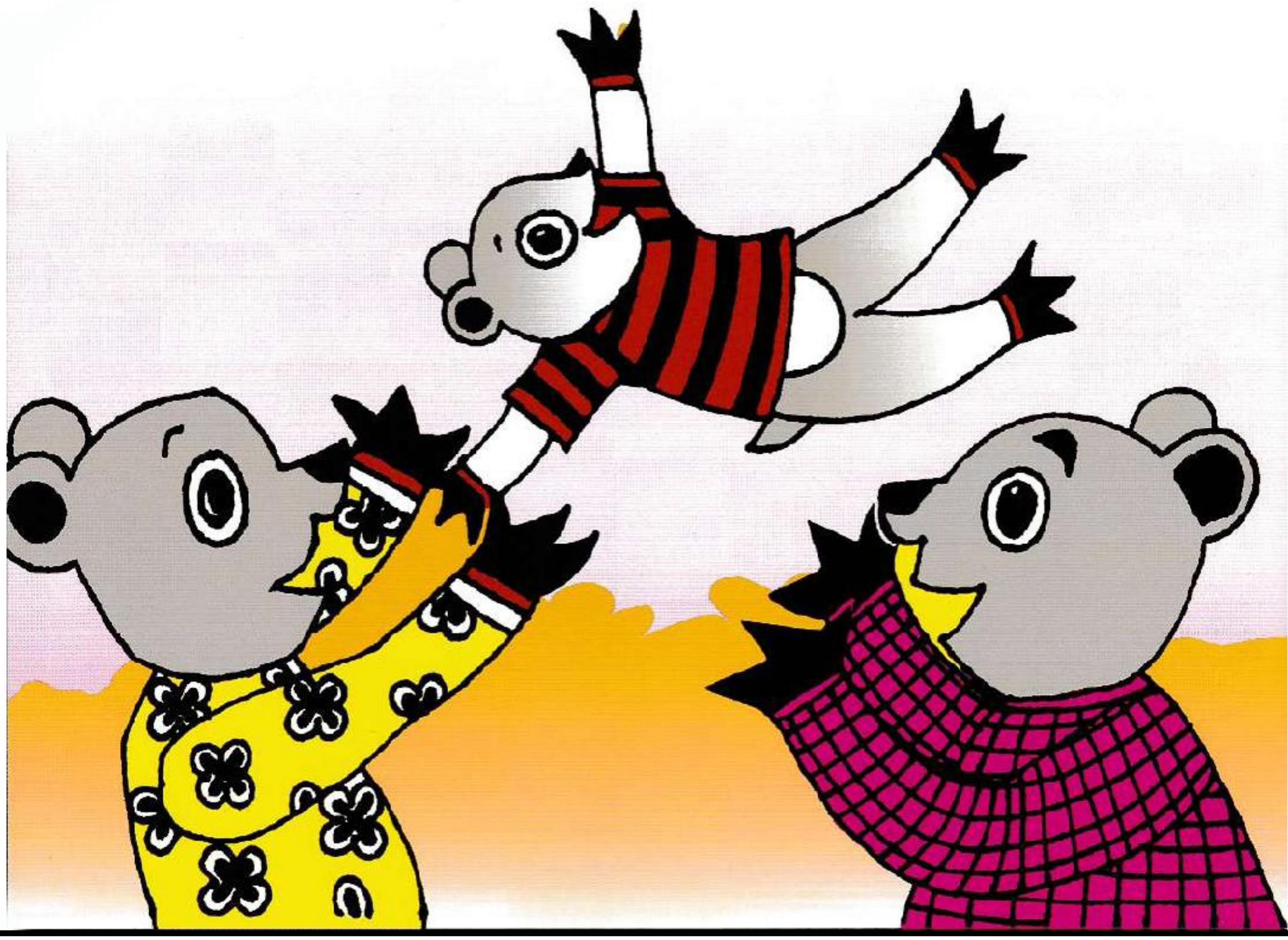
ਮਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵੱਟੇ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਜਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਧੁੱਪ ਪੱਥਰ(ਚੱਟਾਨ) 'ਤੇ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਟੇ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟਾ ਰਿੱਛ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਫਿਰ ਰਿੱਛ ਬਣ ਜਾਵਾਂ!" ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਾਂ ਨੇ ਜਾਦੂਈ ਵੱਟਾ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ, ਜਾਦੂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਥਰ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਛੋਟਾ ਰਿੱਛ ਖੜਾ ਸੀ!

ਹੁਣ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਲੇ ਲਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਛਾਲਿਆ। ਤਿੰਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ।

(ਵਿਲੀਅਮ ਸਟੀਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ "Sylvester and the Magic Pebble" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਮਛੇਰਾ ਅਤੇ ਭੂਤ

ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਮਛੇਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਦਾ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਸੁੱਟੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਣ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਣ ਨੇ ਕੁਝ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ। ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਓਹ, ਨਹੀਂ! ਇਹ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਸਰੀਰ ਸੀ।

ਹੌਂਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਜਾਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਭਾਰੀ ਜਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਘੜਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ।

ਕੀ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਾਂ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕੇ? ਹਾਏ, ਨਹੀਂ! ਇਹ ਪੱਥਰਾਂ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਕੱਚ ਦੇ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।



"ਓਏ, ਰੱਬ!" ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦਿਓ!" ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਸੁੱਟਿਆ।

ਇਸ ਵਾਰ ਜਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸੀ। ਹੈਰਾਨੀ! ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਘੜਾ ਸੀ। ਪਰ ਮਛੇਰਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ। "ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਘੜਾ ਅੱਜ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਜਲਦੀ ਨਾਲ, ਉਹ ਕਿਨਾਰੇ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ। ਉਹ ਕਿਸ਼ਤੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਘੜਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ।

ਅਚਾਨਕ ਘੜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਲੇ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਦਲ ਉੱਠਿਆ। ਮਛੇਰਾ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਧੂੰਆਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਡਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ , ਇਹ ਇੱਕ ਭੂਤ ਵਰਗੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਰ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ! ਅੱਖਾਂ ਹੀਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ! ਮੂੰਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੁਫਾ ਸੀ!

ਮਛੇਰੇ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਕੰਬ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਚਾਰਾ ਆਦਮੀ! ਉਹ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਘੂਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਭੂਤ ਬੋਲਿਆ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮੈਂ?" ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਚੀਕਿਆ। "ਪਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਘੜੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ।" ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ?"

"ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।





ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਅਗਲੇ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਫਿਰ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।"

"ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ: ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਮੌਤ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ!"

"ਕੀ ਇਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੈ?" ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬਦਲਾ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੇਣਾ?" ਉਸਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਡਰ ਨਾਲ ਅਧਰੰਗੀ ਹੋ ਗਿਆ!

ਭੂਤ ਮਛੇਰੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਹ ਧੂੰਏਂ ਵਾਂਗ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ! ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ। ਫਿਰ, ਆਖਰੀ ਪਲ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਭੂਤ ਦੀਆਂ ਸਿੱਧਾ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਹੇ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ! ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੋ! ਤੁਹਾਡਾ ਆਕਾਰ ਅਦਭੁੱਤ ਹੈ: ਤੁਹਾਡਾ ਸਿਰ ਐੱਸ' ਵਿੱਚ ਉੱਡਦਾ ਹੈ - ਤੁਹਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੈਰ ਦਾ ਨਹੁੰ ਇਸ ਘੜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ!"

ਭੂਤ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

"ਪਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ," ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ - ਆਪ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਫਿੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ?"

ਭੂਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ।"ਉਹ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਛੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ।

"ਮਦਦ ਕਰੋ! ਮਦਦ ਕਰੋ!" ਭੂਤ ਚੀਕਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗਾ!"

ਪਰ, "ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਹੋਰ ਉੱਥੇ ਰਹੋ!" ਮਛੇਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਭੁੱਲ ਕੇ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਸੀ!

1001 ਅਰਬੀ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਗਿਆਨ ਹੀ ਦੌਲਤ ਹੈ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸਨ ਜੋ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।"

"ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰੋ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ!"

ਇਸ ਲਈ, ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਗ ਪੈਕ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ।



ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਤਿੰਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਹਸ ਕੀਤੇ!

ਇੱਕ ਸੁੱਕੀ ਅਤੇ ਧੂੜ ਭਰੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ...

ਪਹਿਲਾ ਭਰਾ: ਸ਼ੁੱਭ ਸਵੇਰ, ਸਰ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਊਠ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ?

ਦੂਜਾ ਭਰਾ: ਕੀ ਇਹ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੈ?

ਤੀਜਾ ਭਰਾ: ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਔਰਤ ਸਵਾਰ ਸੀ?

ਸਿਪਾਹੀ: ਰੁਕੋ! ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਊਠ ਕਿੱਥੇ ਦੇਖਿਆ?

ਪਹਿਲਾ ਭਰਾ: ਸਰ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ!

ਸਿਪਾਹੀ: ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਝੂਠੇ! ਚੋਰ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!

ਸਿਪਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਨਿਆਂ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਊਠ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜਾ: ਨੌਜਵਾਨੋ! ਤੁਸੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਊਠ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਸਮਝਾਓ!

ਭਰਾ: ਸਰ! ਅਸੀਂ ਚੋਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਤਰਕ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਊਠ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ।

ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਸਾਰੇ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਰਾਜਾ: ਤਰਕ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ? ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਿਓ!

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਡੱਬਾ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ।

ਰਾਜਾ: ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਨਰ ਦਿਖਾਓ। ਡੱਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਹੈ?

ਪਹਿਲਾ ਭਰਾ: ਇਹ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਭਰਾ: ਇਹ ਗੋਲ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਭਰਾ: ਇਹ ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਹੈ!

ਰਾਜੇ ਨੇ ਡੱਬਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ।

ਰਾਜਾ: ਅੱਛਾ ਸਵਰਗ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ?



ਪਹਿਲਾ ਭਰਾ: ਤੁਹਾਡੇ ਆਦਮੀ ਡੱਬਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਗਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਭਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਭਰਾ: ਮੈਂ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘੁੰਮਦਾ ਸੁਣਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਭਰਾ: ਇਸ ਗੜ੍ਹੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਦਾ ਬਾਗ਼ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸੇਵਕ ਗਏ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਹੈ।

ਰਾਜਾ: ਅੱਛਾ, ਹੋ ਗਿਆ! ਹੁਣ, ਮੈਨੂੰ ਊਠ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

ਪਹਿਲਾ ਭਰਾ: ਮੈਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਊਠ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਊਠ ਉਸ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਭਰਾ: ਰਸਤੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਗਦੇ ਘਾਹ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖਾਧੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਊਠ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਸੀ।

ਤੀਜਾ ਭਰਾ: ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਊਠ ਰਸਤੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਗਿਆ ਸੀ।ਨੇੜੇ ਹੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਰਾਜਾ: ਨੌਜਵਾਨੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣੋ!

ਇੱਕ ਏਸ਼ੀਆਈ ਲੋਕ-ਕਥਾ

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

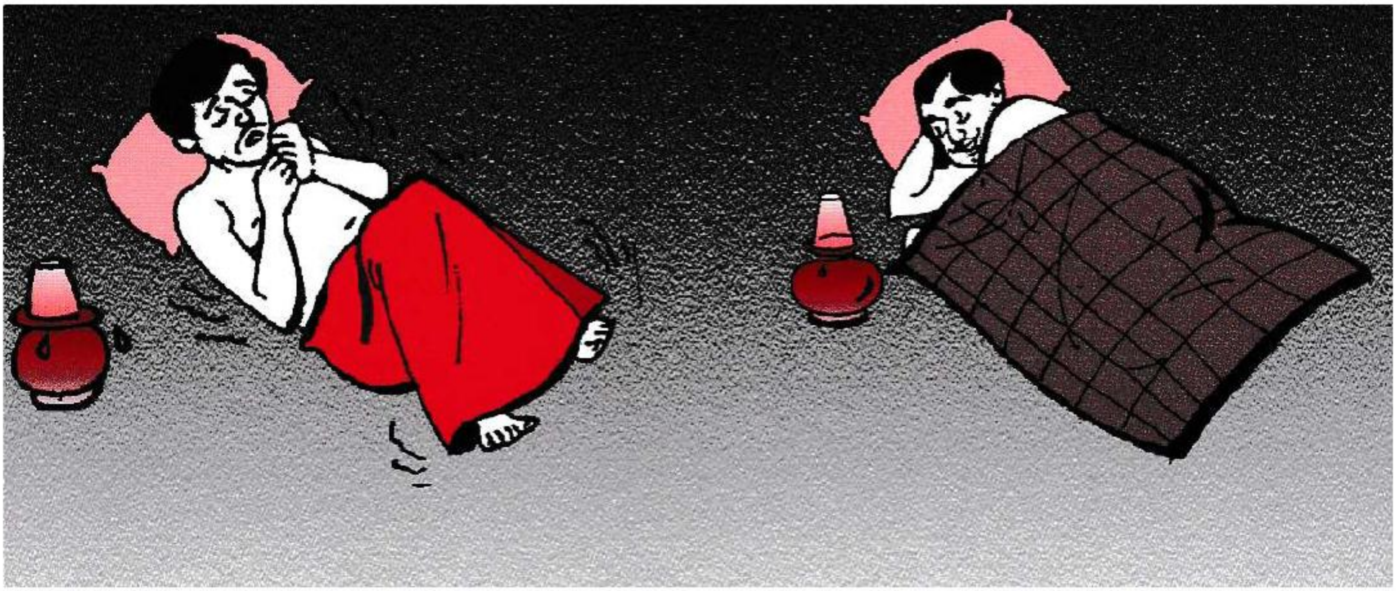
ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਮੂ ਅਤੇ ਸੋਮੂ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ...

ਇੱਕ ਦਿਨ... ਸੋਮੂ ਨੇ ਰਾਮੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਚੱਲ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਲਈਏ। ਗਾਂ, ਅੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਕੰਬਲ, ਸਭ ਕੁਝ। ਵੰਡੀਏ?" ਅਤੇ ਰਾਮੂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਠੀਕ ਹੈ!" ਸੋਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਗਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ। ਤੂੰ ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਬਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤੂੰ ਦਿਨੇ ਰੱਖ ਲੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਅਤੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਰਾਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚੱਲ, ਇੰਝ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"





ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਰਾਮੂ ਗਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੋਮੂ ਦੁੱਧ ਚੋਂਦਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵੇਚਦਾ ਸੀ। ਰਾਮੂ ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੋਮੂ ਫਲ ਤੋੜਦਾ ਸੀ। ਰਾਮੂ ਕੋਲ ਦਿਨੇ ਕੰਬਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਬਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਨੇੜੇ ਹੀ, ਸੋਮੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ, ਬਿਲਕੁਲ ਆਰਾਮ ਨਾਲ। ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਉਸਨੇ ਰਾਮੂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੁਸਫੁਸਾਇਆ। ਹਾਏ, ਰਾਮੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਆਏ! ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਭੱਜ ਗਿਆ।

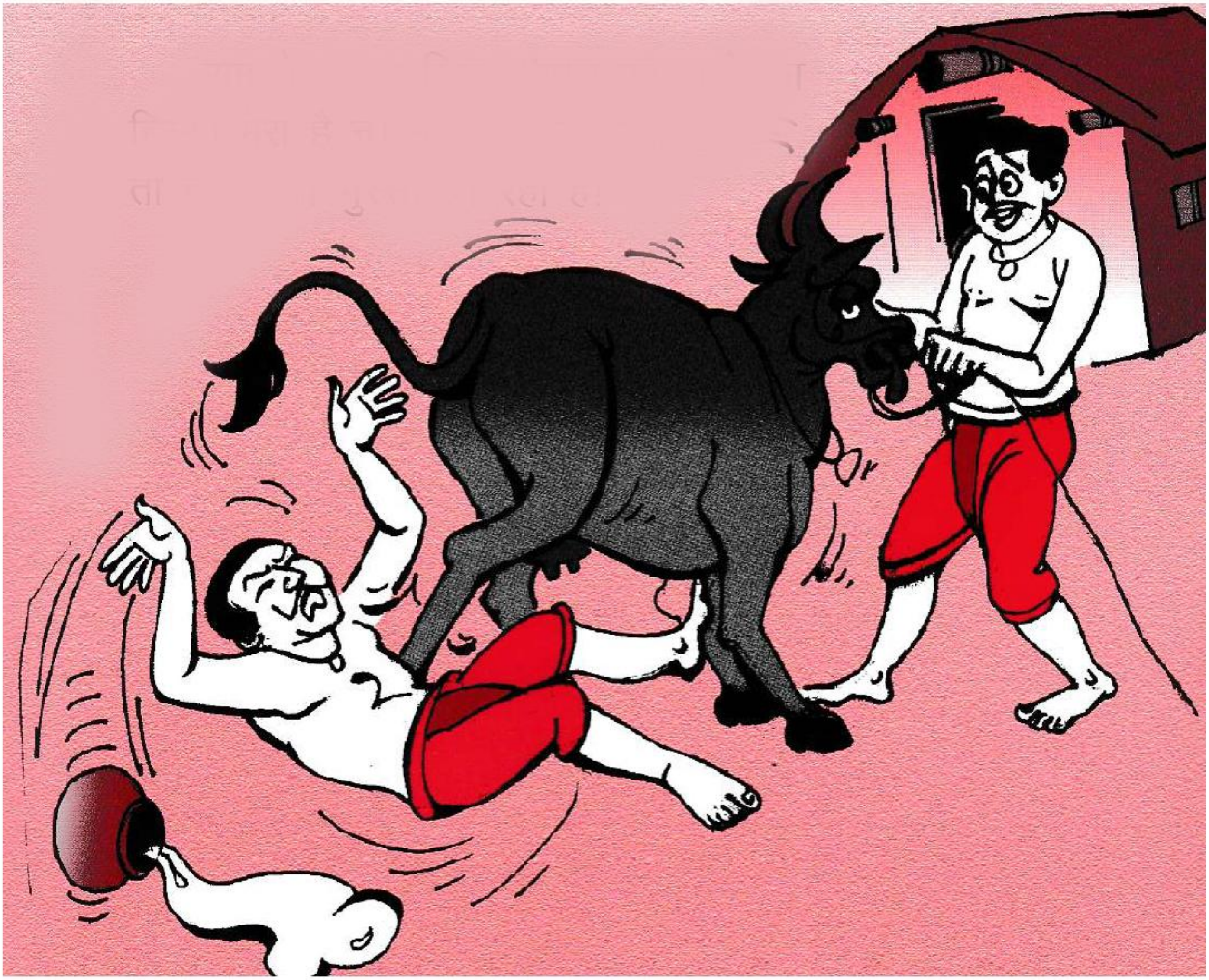
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਮੂ ਨੇ ਕੰਬਲ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਰਾਤ ਕੰਬਲ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿੱਲਾ ਸੀ। ਸੋਮੂ ਇਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਿਆ! ਉਹ ਕੰਬਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਵੇਰੇ, ਉਸਨੇ ਰਾਮੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੂੰ ਕੰਬਲ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ?"

"ਕੰਬਲ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਮੇਰਾ ਹੈ," ਰਾਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋ ਚਾਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!"

ਜਦੋਂ ਸੋਮੂ ਨੇ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਰਾਮੂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਰੱਸੀ ਖਿੱਚ ਦਿੱਤੀ। ਗਾਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸੋਮੂ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੁੱਧ ਹਰ ਪਾਸੇ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ।

"ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ?!" ਸੋਮੂ ਚੀਕਿਆ। "ਕੀ ਤੂੰ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ?"

"ਗਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਮੇਰਾ ਹੈ," ਰਾਮੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਜੇ ਮੈਂ ਰੱਸੀ ਖਿੱਚਣੀ ਚਾਹਾਂ, ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ?"



ਸੋਮੂ ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਥੱਕ-ਟੁੱਟ ਕੇ ਉਹ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਅਚਾਨਕ, ਕੁਹਾੜੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਸੋਮੂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ। ਰਾਮੂ ਰੁੱਖ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਵੱਢਣ ਲੱਗਾ ਸੀ!

"ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?" ਸੋਮੂ ਕੁਰਲਾਇਆ।

"ਰੁੱਖ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਹਿੱਸਾ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ," ਰਾਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!"

ਸੋਮੂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਅੰਬ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਲਏ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਬਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਵਰਤਿਆ: ਸੋਮੂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਰਾਮੂ ਨੇ ਅਗਲੀ ਰਾਤ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

80 ਗਿਲਹਰੀ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ

ਦੈਂਤ-ਰਾਜ ਰਾਵਣ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਰਾਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਰੱਥ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੰਕਾ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ।

ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਰਾਮ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ! ਉਹ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਿਆਨਕ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਅਥਾਹ ਪਾਣੀ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰਾਜਾ (ਸਮੁੰਦਰ ਦੇਵ) ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਰਾਮ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਰਸਤਾ ਬਣਾਓ!" ਪਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਰਾਮ ਨੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਦੂਈ ਤੀਰ ਚਲਾਏ। ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਏ।

ਫਿਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠਿਆ। ਉਸਨੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਦੀਵੀ ਰੂਪ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅਥਾਹ ਡੂੰਘਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੁਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।



ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਗਿਲਹਰੀ ਪੁਲ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ। ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਭੱਜ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਜਿੰਨੇ ਪੱਥਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟੁੰਬ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ, "ਉਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਿਲਹਰੀ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?"

ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਗਿਲਹਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ 'ਤੇ ਚੀਕਣ ਲੱਗੇ। " ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈਂ। ਚਲੀ ਜਾ ਇੱਥੋਂ!"

ਗਿਲਹਰੀ ਸਿੱਧੀ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ।



ਗਿਲਹਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।"

ਬਾਂਦਰ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸੇ ਅਤੇ ਗਿਲਹਰੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਇੰਨੀ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਹੈ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਪਰ ਗਿਲਹਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ। "ਚੱਟਾਨਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹਨ। ਪੱਥਰ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ"।

ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਗਿਲਹਰੀ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਧੱਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਗਿਲਹਰੀ ਨੇ ਪੱਥਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।



ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ, ਬਾਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਗਿਲਹਰੀ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਦੂਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਲਹਰੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਉੱਠ ਗਈ। "ਰਾਮ!" ਉਹ ਚੀਕੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਡਿੱਗੀ, ਰਾਮ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ।

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ। "ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ," ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਲਹਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜਨਮਜਾਤ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਰਪਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖੇ ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ"।

ਰਾਮ ਨੇ ਗਿਲਹਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੈਵੀ ਉਂਗਲਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗੂੜ੍ਹੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਇੰਝ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਇਹ ਉਹ ਲਕੀਰਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਗਿਲਹਰੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

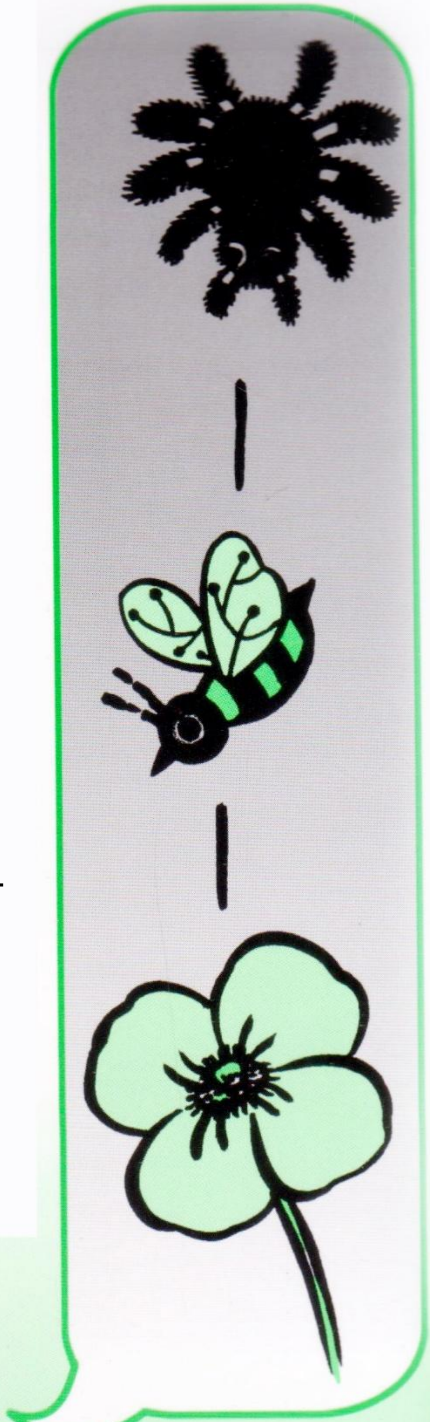
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਜਾਲ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕਾਲੀ ਬਿੱਲੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜਾਂਦੀ, ਉਹ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਵੇਖਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦੁਪਹਿਰ ਇੱਕ ਨਿਊਲਾ ਉੱਥੇ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਾਲੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਪੂਛ ਵੱਲ ਤੱਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਿੱਲੀ ਡਰ ਗਈ।

ਬਿੱਲੀ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਹੋ?

ਨਿਊਲਾ: ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਪੂਛ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਪ ਵਰਗੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਿੱਲੀ: ਮੈਂ ਸੱਪ ਨਹੀਂ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਿੱਲੀ ਹਾਂ! ਤਾਂ... ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰੋਗੇ?

ਨਿਊਲਾ: ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤ ਹੈਂ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ।





ਬਿੱਲੀ: ਸੱਚ? ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਵੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਮੱਕੜੀਆਂ ਕੀੜੇ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਛੋਟੇ ਪੰਛੀ ਮੱਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਕਾਬ ਛੋਟੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ... ਇਹ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!

ਨਿਊਲਾ: ਸੁਣ। ਜਾਨਵਰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ਬਿੱਲੀ: ਕੁਦਰਤ? ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।

ਨਿਊਲਾ: ਕੀ? ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਚੂਹੇ ਖਾਂਦੀ ਹੈਂ। ਕੀ ਚੂਹਾ ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹੈ?

ਬਿੱਲੀ: ਨਹੀਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ।



ਨਿਊਲਾ: ਉਹ ਤੇਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ? ਉਸਨੇ ਤੇਰਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ?

ਬਿੱਲੀ: ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਚੂਹੇ ਖਾਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਨਿਊਲਾ: ਇਹੀ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਹੈ। ਚੂਹਾ ਤੇਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਬਿੱਲੀ: ਓਹ! ਤਾਂ ਕੀ ਤੇਰਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ?

ਨਿਊਲਾ: ਹਾਂ, ਸੱਪ! ਮੈਂ ਸੱਪ ਖਾ ਕੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਬਿੱਲੀ: ਕੀ ਸੱਪ ਤੇਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ?

ਨਿਊਲਾ: ਹਾਂ! ਜੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਗਿੱਦੜ ਉੱਥੇ ਆ ਗਿਆ। ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਨਿਊਲਾ ਦੋਵੇਂ ਡਰ ਕੇ ਦਰੱਖਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ।

ਨਿਊਲਾ: ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ, ਗਿੱਦੜ ਜੀ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣ ਆਏ ਹੋ?

ਗਿੱਦੜ: ਨਹੀਂ ਜੀ! ਮੈਂ ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ।

ਬਿੱਲੀ: ਫਿਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ!

ਗਿੱਦੜ: ਨਹੀਂ, ਐਸਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸ਼ੇਰ ਖਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਜਾਨਵਰ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ।

ਬਿੱਲੀ: ਕੀ ਸ਼ੇਰ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਖਾ ਲਵੇਗਾ?

ਗਿੱਦੜ: ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਉਹ ਵੱਡੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਕਿੰਗ ਕੋਬਰਾ ਉੱਥੇ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਚੂਹੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਊਲਾ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸੱਪ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਆਖਿਰਕਾਰ ਸੱਪ ਮਰ ਗਿਆ। ਚੂਹਾ ਡਰ ਕੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਿਆ।



ਚੂਹਾ: ਨਿਊਲਾ ਚਾਚਾ! ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ! ਧੰਨਵਾਦ!

ਨਿਊਲਾ: ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਊਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਰਦਾ।

ਬਿੱਲੀ: (ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਦੀ ਹੋਈ) ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸੱਪ ਤੁਹਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਚੂਹਾ ਤੁਹਾਡਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਸਤ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਨਿਊਲਾ: ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਵੀ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਧਾਗੇ ਹਾਂ।

ਬਿੱਲੀ: ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ! ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹੋ!

ਚੂਹਾ: ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹੋ!

ਨਿਊਲਾ: ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਪਰ ਹੁਣ, ਦੋਸਤ ਚੂਹੇ, ਤੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਕਿਤੇ ਦੋਸਤ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ!

ਚੂਹਾ: ਧੰਨਵਾਦ! ਅਲਵਿਦਾ!

ਅਡਰੀਅਨ ਫੋਸਟਰ ਪੌਟਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy



ਭਾਰ ਦਾ ਹਲਕਾ ਹੋਣਾ

82

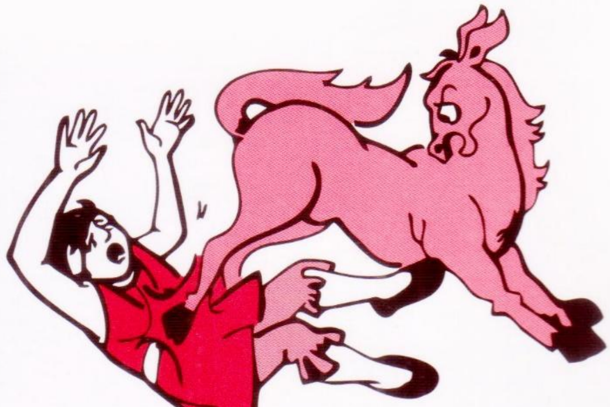
ਹੰਸ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੰਸ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਦੇ ਦਿਓ।

"ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ" ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਲਓ, ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਲਓ।" ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟੁਕੜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੰਸ ਨੇ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਦੇਖਿਆ। "ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ!" ਹੰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ, ਘੋੜਸਵਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋ?"

"ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ," ਹੰਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਕੀ ਐਦਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸੋਨਾ ਦੇ ਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਲਈ ਮੇਰਾ ਘੋੜਾ ਲੈ ਲੈ," ਘੋੜਸਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਘਰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ!" ਹੰਸ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਟੁੱਕੜਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਮ ਖਿੱਚੀ, ਤਾਂ ਘੋੜਾ ਠੋਕਰ ਖਾ ਗਿਆ! ਹੰਸ ਇੱਕ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ!

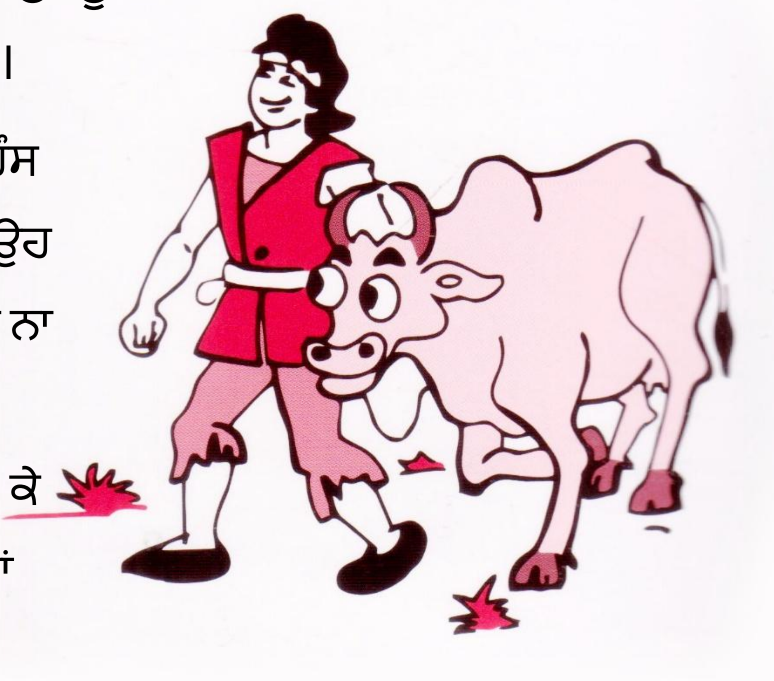


ਨੇੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਹੰਸ ਦੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਹੰਸ ਨੇ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਘੋੜੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ! ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਰ ਆਪਣੀ ਗਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ! ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਜਾਨਵਰ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ!"

"ਓਹ!" ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਾਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲੈ ਲਓ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਦੇਵੋਗੇ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਹੰਸ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਾਂ ਲੈ ਲਈ। ਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਕਿੰਨਾ ਗਰਮ ਦਿਨ ਸੀ! ਹੰਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ। "ਜੇ ਇਹ ਗਾਂ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੁੱਧ ਦੇਵੇ..." ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਤੁਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੋਣ ਲਈ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪਰ ਗਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ! ਹੰਸ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਗਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ।

ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ, ਤਾਂ ਹੰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਂ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਚਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ! ਫਿਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਦਮੀ ਨੇ ਹੰਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।





ਹੰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਗਾਂ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਗਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬਦਲੋਗੇ?"

ਆਦਮੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹੰਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀ ਲੈ ਲਈ। ਉਹ ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਰੱਸੀ ਲੈ ਕੇ ਫਿਰ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ।

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਅੰਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਡੇ ਬੱਚੇ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਰਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ!" ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਰਗੀ ਦੇ ਦਿਓਗੇ?" ਆਦਮੀ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਹੰਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਮੁਰਗੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਬੋਝ ਸੀ! ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।





ਹੰਸ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਘੋੜੇ, ਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ।

"ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਛੋਟੀ ਮੁਰਗੀ ਹੈ!" ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਬਦਲੇਂਗਾ? ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰ ਸਕੇਂਗਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਸਕੇਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਸਾਡਾ ਪਿਆਰਾ ਹੰਸ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ! ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਆਦਮੀ ਮੁਰਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਹੰਸ ਨੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਉਹ ਲੜਖੜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਖੂਹ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ।

ਹੰਸ ਨੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਖੂਹ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਮੁੜਿਆ। ਓਹ, ਨਹੀਂ! ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ! "ਵਾਹ! ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬੋਝ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ!" ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚੀਕਿਆ। " ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਗਿਆ!"



ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ

© Katha Jharna 2008

P. Saraswati   V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi   S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

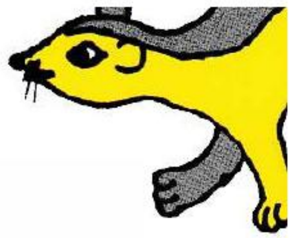
Artist Uma Krishnaswamy

ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਉਲਾ

ਜਦੋਂ ਯੁੱਧ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਪਾਂਡਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ। ਸਮਰਾਟ ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਦਾਨ ਵੰਡੇ। ਸੰਗੀਤ, ਨਾਚ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਭੋਜਨ ਸੀ।

ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਉਲਾ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਨਿਉਲੇ ਦਾ ਅੱਧਾ ਸਰੀਰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਚਮਕਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।





ਚੁੱਪਚਾਪ ਨਿਉਲਾ ਫਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮਰਾਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਧਰਮਰਾਜ! ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋ।"

ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਝੁਕਿਆ।

"ਹਾਲਾਂਕਿ!" ਨਿਉਲੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਹਾਡੀ ਉਦਾਰਤਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।" "ਕਿਉਂ? ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਮੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਅਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ?" ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਦੀ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਤੁਹਾਡੀ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ! ਮੇਰੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਧ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਜਾਓਗੇ।"

ਫਿਰ ਨਿਉਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ:

ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਨਾਜ ਹੀ ਕਮਾ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ।

ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ, ਹੁਣ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਚੌਥੇ ਦਿਨ, ਸਾਡਾ ਗਰੀਬ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਕੁਝ ਅਨਾਜ ਵੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਘਰ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਪੀਸਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਬੱਸ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਘਰ ਆਇਆ। "ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਗਰੀਬ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਮੰਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਫਿਰ, ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਮੰਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੇ ਉਹ ਖਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ! ਹੁਣ ਨੂੰਹ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੇ ਖਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਖੇ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੁਆਇਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਉਦਾਰਤਾ ਰਾਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦੇ ਦੇਖਿਆ," ਨਿਉਲੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।



"ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਕੁਝ ਪੀਸਿਆ ਹੋਇਆ ਅਨਾਜ ਮੇਰੀ ਫਰ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਰੀਂਗਦਾ ਅਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ।

"ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਅੱਧਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

"ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਹ ਕਿਹਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਉਦਾਰਤਾ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਉਲੇ ਨੇ ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿ ਗਏ।"



© Katha Jharna 2008

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?

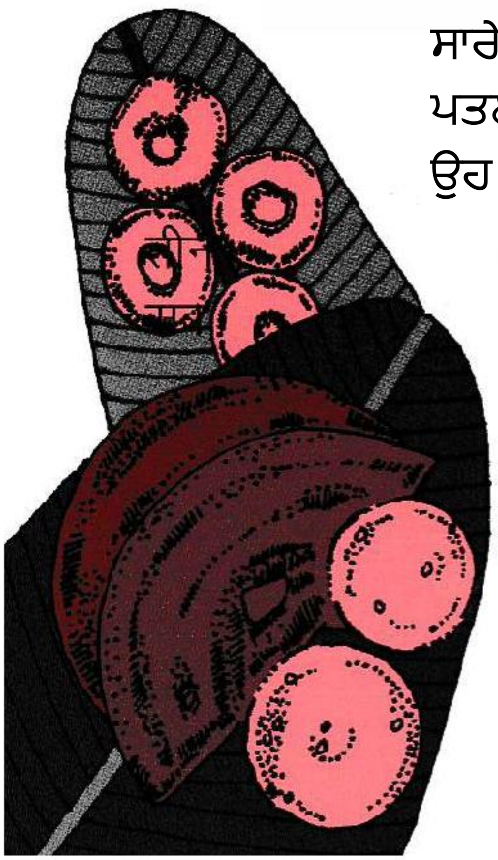
ਇੱਕ ਚਮਕਦਾ ਪੀਲਾ ਗੋਲਾ, ਖੇਡ ਲਈ
ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ,
ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਓ, ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਸੁਆਦ ਦਾ
ਮਜ਼ਾ ਲਓ!



ਤਿੰਨ ਕੋਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਆਲੂ ਅਤੇ ਮਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਨ
ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਗੋਲ, ਖੋਖਲੇ ਕਟੋਰਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਨਰਮ, ਭਾਫ਼ ਵਾਲੇ ਕੇਕ ਉੱਗ ਰਹੇ ਹਨ
ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਟਨੀ ਨਾਲ, ਕੋਮਲ ਹਰੀਆਂ
ਪਲੇਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣਗੇ।

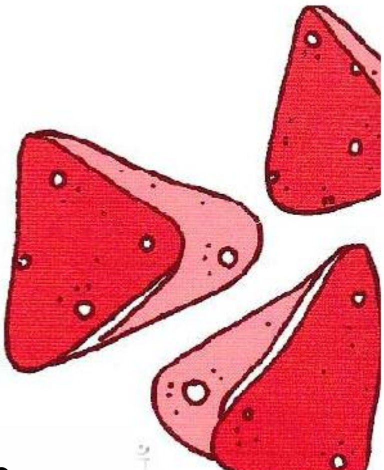
ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਗੋਲ ਪਲੇਟ 'ਤੇ
ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ
ਪਤਲੇ ਚਿੱਟੇ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ!
ਉਹ ਕੁਰਮਾ ਜਾਂ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ



ਮੈਂ ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਗੋਲ ਅਤੇ ਚਪਟਾ ਹਾਂ
ਜੇ ਮੈਂ ਉਬਲਦੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਮੋਟਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ!

ਗੋਲ-ਗੋਲ ਉਲਝੀ ਤਾਰ,
ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਤਲੀ, ਚਾਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੀ,
ਗਰਮ-ਗਰਮ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਸੁਆਦ

ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗੋਲ ਕਾਲੀ ਤਵੀ
ਤਵੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਚਿੱਟਾ ਚੱਕਰ
ਰੁਕੋ! ਇਹ ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ...
ਹੁਣ ਇਹ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਭਰਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ!

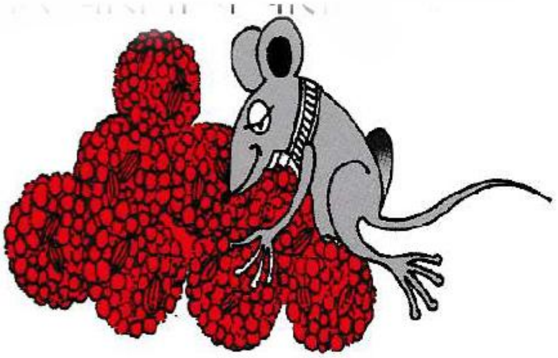


ਚਿੱਟੇ ਚੌਲ, ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਖੰਡ
ਇੱਕ ਪਤਲੀ, ਕਰੀਮੀ ਖੀਰ ਵਾਂਗ ਪਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਅਤੇ ਗਿਰੀਆਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਮਿਠਾਈ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਤਾਜ਼ੇ ਚੌਲ ਅਤੇ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਕਾਏ ਗਏ
ਮਿੱਠੇ ਸੁਆਦ ਲਈ ਗੁੜ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਗਏ
ਅਤੇ ਇਲਾਇਚੀ, ਘਿਓ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ (nuts) ਨਾਲ ਸੁਆਦਲੇ ਬਣਾਏ ਗਏ

"ਓਹ, ਇਹ ਕਰਾਰੇ ਸਨੈਕਸ ਆਪਣੀ ਚਲਾਕੀ ਭਰੀ ਬਣਤਰ
ਦੇ ਨਾਲ: ਜੀਭ 'ਤੇ ਕੁਰਕੁਰੇ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਲੱਗਦੇ ਨੇ,
ਪਰ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਨੇ!

ਇਹ ਗੋਲ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ (ਪੀਲੀ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਬਾਹਰੋਂ ਕੁਰਕੁਰੀ (crispy) ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ
ਨਰਮ/ਫੁੱਲਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ,
ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਭਰ ਜਾਂ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ।



ਗੁੜ ਦੀ ਚਾਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਲੱਛੇ ਅਤੇ ਇਲਾਇਚੀ ਮਿਲਾਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਆਟੇ ਦੇ ਬਣੇ ਛੋਟੇ ਕੱਪਾਂ (ਪੇੜਿਆਂ) ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਫ਼ (steam) ਵਿੱਚ ਪਕਾਓ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੋਸੋ.

ਇਡਲੀ, ਡੋਸਾ, ਮਿੱਠਾ ਪੋਂਗਲ, ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀ, ਕੋਝੁਕੱਟੈ (ਮੋਦਕ),
ਇਡੀਅੱਪਮ, ਮੁਰੱਕੂ, ਵੜਾ, ਪੂਰੀ, ਸਮੋਸਾ, ਪਾਯਸਮ (ਖੀਰ)

ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮਾਰਦੇ ਹੋ!
ਮੈਂ ਸੰਗੀਤਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ!
ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹਾਂ!

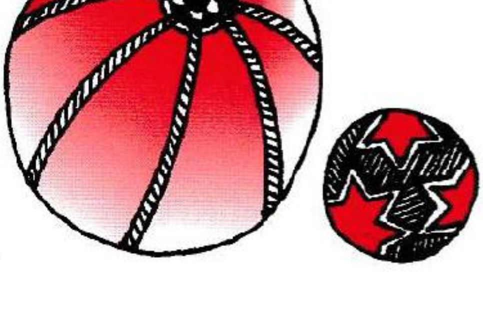


ਮੈਂ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਹਾਂ - ਪਰ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਝਪਟ ਸਕਦਾ ਹਾਂ - ਪਰ ਮੈਂ ਉੱਲੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਰੰਗੀਨ ਹਾਂ - ਪਰ ਮੈਂ ਤੋਤਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਬੱਚੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ!

ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖੇਡ ਲਈ
ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੱਸੀ
ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੇਡੋਗੇ?

ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ
ਹੇਠਾਂ ਮੈਂ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਡਦਾ ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ!
ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ, ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ, ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ

ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਧੱਕੋ, ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗਾ
ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਉੱਪਰ ਆਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗਾ
ਇੱਕ ਲੱਤ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੈਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੱਚਦਾ ਹਾਂ
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਲੇਟ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ







ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਹੌਲੇ ਝਟਕੇ ਨਾਲ
ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਉਡਾ ਸਕਦਾ ਹੈਂ
ਪਰ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁਭੋਵੇਂ
ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਟ ਜਾਵਾਂਗਾ!

ਇਸ ਲੱਕੜ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੌਦਾਂ ਕਮਰੇ ਹਨ
ਉਥੇ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? ਸੱਤਰ ਨੱਚਦੇ ਬੱਚੇ!

ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੇ ਦੇ—
ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਆਕਾਰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ!



ਘੁੰਮਦਾ, ਫਿਰਦਾ ਅਤੇ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਦੌੜਦਾ
ਮੇਰੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਾਥੀ ਅਤੇ ਘੋੜੇ
ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਤੇ ਟਿਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦੇ, ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਤਾੜੀ ਵਜਾਉਂਦੇ
ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ, ਮੇਰੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ
ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਜੀਉਂਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ “ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ



ਮੈਨੂੰ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟੋ—ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ
ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟੋ—ਮੈਂ ਮੁੜ ਉੱਪਰ ਉਛਾਲ ਦੇਵਾਂਗਾ

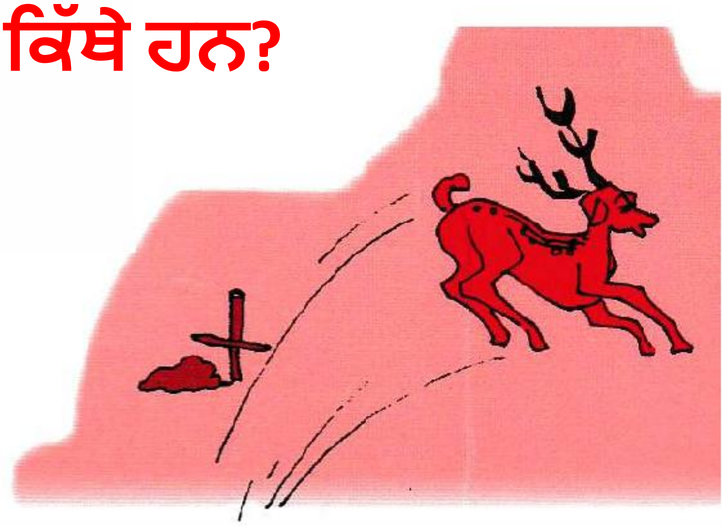
ਝੂਲਾ, ਗੁਬਾਰਾ, ਗੁੱਡੀ, ਗੇਂਦ, ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੱਚ (ਵੱਡਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ), ਮੇਲਾ ਝੂਲਾ (ਮੇਰੀ-ਗੋ-ਰਾਊਂਡ), ਪਤੰਗ, ਤੰਜਾਵੂਰ ਗੁੱਡੀ, ਰੱਸੀ ਕੁਦਣਾ, ਪੱਲੰਗੁਜ਼ੀ (ਮੰਕਾਲਾ), ਸਿਖਰ (ਲੱਟੂ), ਢੋਲ

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi **Punjabi** Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi **Artist** Uma Krishnaswamy

ਸਾਰੇ ਟਮਾਟਰ ਕਿੱਥੇ ਹਨ?

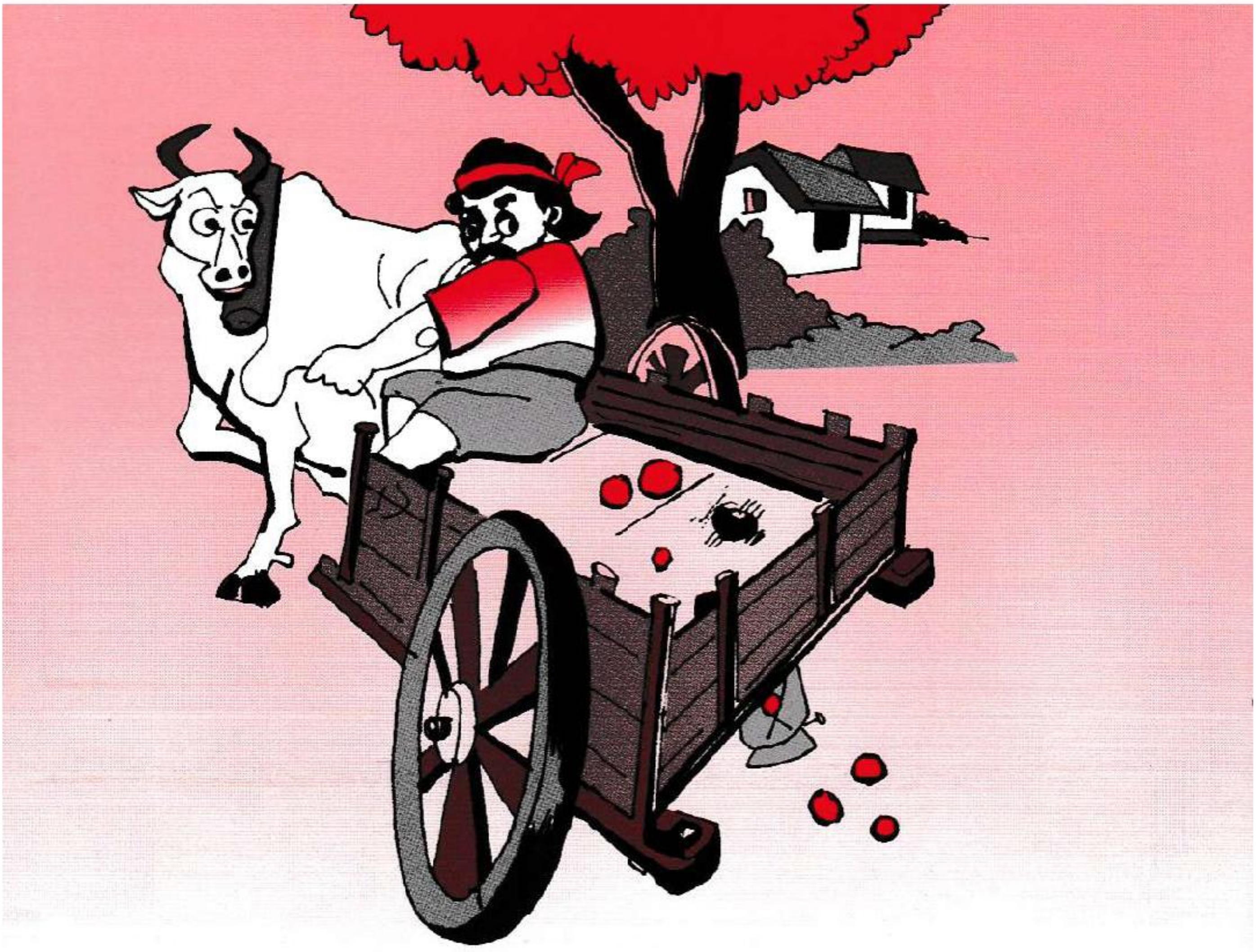


ਮੋਹਨ ਦਾ ਬਾਗ਼ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟਮਾਟਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਏ। ਮੋਹਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟਮਾਟਰਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸੀ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਹਿਰਨ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਮੋਹਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਿਆ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਓ! ਇਹ ਕੁਝ ਟਮਾਟਰ ਖਾ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਪਰ ਮੋਹਨ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਉਸਨੇ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਵਾੜ ਬਣਾ ਲਈ। "ਹੁਣ ਟਮਾਟਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।





ਫਿਰ ਪੰਛੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਮਾਟਰਾਂ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, "ਕੋਈ ਵੀ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਟਮਾਟਰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ!"

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਟਮਾਟਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੱਦਿਆ , ਬਲਦ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਟਕੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀਭ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ, ਮੋਹਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਰੋਕੀ ਅਤੇ ਟਮਾਟਰ ਲੈਣ ਗਿਆ। ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ! ਗੱਡੀ ਖਾਲੀ ਸੀ! "ਮੇਰੇ ਟਮਾਟਰ ਕਿੱਥੇ ਹਨ?" ਉਹ ਰੋਇਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਨੇੜੇ ਦੇਖਿਆ। ਆਹਾ! ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਮੋਰੀ ਸੀ! ਸਾਰੇ ਟਮਾਟਰ ਮੋਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਪਏ ਸਨ!

ਮੋਹਨ ਰੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ, "ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਟਮਾਟਰ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਗੱਡੀ ਮੋੜੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਟਮਾਟਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਿਆ!

ਮੋਹਨ ਬਹੁਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੋਹਨ ਨੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਹਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਇੰਨੇ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਟਮਾਟਰ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ!

ਉਸਨੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। "ਚੀਂ-ਚੀਂ, ਚੀਂ-ਚੀਂ, ਚੀਂ-ਚੀਂ..." ਮੋਹਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਉੱਥੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਓ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਮਾਟਰ ਖੁਆ ਰਹੇ ਸਨ!



ਉਸੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਗਿਲਹਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਟਮਾਟਰ ਖਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ! "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਟਮਾਟਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਾਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਗੱਡੀ ਘੁੰਮਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਹ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਮੋਹਨ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਹੱਸਦੇ ਅਤੇ ਖੇਡਦੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਖਿੜ ਉੱਠੇ। ਮੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਟਮਾਟਰ! ਮੋਹਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਦੇਖੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ! ਹੁਣ ਟਮਾਟਰਾਂ ਦੇ ਗੁਆਚਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਸਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਲਕੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਤਿੰਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁੱਡੀਆਂ



ਵਿਜੇਨਗਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਵਿਦਵਾਨ ਤਿੰਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁੱਡੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਤਿੰਨੋਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਿਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੁੱਡੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੂਜੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।"

"ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗੁੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 10,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁੱਡੀਆਂ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਰਾਜਾ, ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ 10,000 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ!"

ਇਹ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ! ਗੁੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਮੜ ਪਏ। ਨੌਂ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ, ਪਰ ਇਨਾਮ ਅਣਦਾਵਾ ਰਿਹਾ। ਰਾਜਾ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਿਆ। "ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹਾਰ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਸਹਿ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਓ, ਮਹਾਰਾਜ," ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗੁੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗੇ।" ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਖੁਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚਲਾਕ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ?



ਕੁਛ ਦੇਰ ਬਾਅਦ,ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਸੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੋਟੀ ਪਹਿਲੀ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਧੱਕਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੰਨ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ!

ਉਸਨੇ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ!

ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਈ!



ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਵਿਦਵਾਨ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਉਹ ਅੰਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ: ਪਹਿਲੀ ਗੁੱਡੀ ਸਾਨੂੰ ਮੂਰਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਮੂਰਖ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿ ਕਲਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੁੱਡੀ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

"ਤੀਜੀ ਗੁੱਡੀ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵੀ ਸੁਣੇਗਾ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤੇਨਾਲੀ ਰਾਮਨ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਥੈਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭੀੜ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ।

ਤੇਨਾਲੀ ਰਮਨ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਇਨਾਮ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਉਸਦਾ ਇਨਾਮ ਕੀ ਸੀ? ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਸਾਡਾ ਬਾਗ਼

ਨੀਲਾ ਅਸਮਾਨ... ਨਰਮ ਹਵਾਵਾਂ... ਕੋਮਲ ਧੁੱਪ.... ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਬਾਗ਼, ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ! ਗੁਲਾਬ, ਚਮੇਲੀ, ਗੇਂਦਾ, ਕਮਲ, ਗੁਲਦਾਊਦੀ, ਹਿਬਿਸਕਸ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਝਾੜੀਆਂ, ਘਾਹ ਅਤੇ ਵੇਲਾਂ ਉੱਗਦੀਆਂ ਹਨ! ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਸਨੀਕ ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ!



ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਲੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਫੁੱਲਦਾਰ ਪੌਦਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਗੀਚੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਛਾਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਫੁੱਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਾਲ ਫੁੱਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਨਵਾਂ ਫੁੱਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਚਿੱਟਾ ਗੁਲਾਬ ਇਸਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। "ਤੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈਂ?" ਉਹ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ।

ਲਾਲ ਫੁੱਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਚਿੱਟੇ ਗੁਲਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਚਿੱਟਾ ਗੁਲਾਬ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਲਾਲ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ਮੌਸਮਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਸਾਰੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਫੁੱਲ ਪੱਕੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲੰਬੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਵਧਦੀ-ਫੁੱਲਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਪੌਦੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਸਨੀਕ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਘਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ? ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀ ਚਿੰਤਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਛੋਟਾ ਚਿੱਟਾ ਗੁਲਾਬ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੁੱਲ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹਨ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਜਾਣਗੇ! ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕੁਝ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ - ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ!" "ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਤਲੀਆਂ ਰਸ ਪੀਣ ਲਈ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਫੁੱਲ ਚੀਕ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਨਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਓ। ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹਨ!' ਪਰ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਤਲੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਗੀਚੇ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋ! ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ, ਅਤੇ ਪਾਣੀ, ਅਤੇ ਧੁੱਪ ਅਤੇ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ!'"

ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ੂਬ ਫੁੱਲ-ਫਲ਼ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਹਰ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਗੀਚਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ!

ਲੋਕ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੱਕੀ ਫੁੱਲ ਆਪਣੇ ਡਰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। "ਚਿੱਟੇ ਗੁਲਾਬ, ਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਤਲੀਆਂ ਸਭ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ!" ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਨਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ! ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ ਹੈ!"

ਹੁਣ ਬਗੀਚਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੈ। ਸੈਲਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਵੇਖੋ! ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ! ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਗੀਚਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ!"

—ਐਡਰੀਏਨ ਫੋਸਟਰ ਪੋਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ



P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ!

ਅਕਬਰ ਅਤੇ ਬੀਰਬਲ ਇਸ ਗਲ ਤੇ ਕਿ ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਤੇ ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ। "ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਸਿਆਣਾ ਹੈ," ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ!" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲੋਂ ਪਛਾਣਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ।"

ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ,"ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਅੱਠ ਮੂਰਖ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ!"

ਇਸੇ ਲਈ ਬੀਰਬਲ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ।



ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਇੱਕ ਗਧੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਗੱਠਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਗੱਠਾ ਕਿਉਂ ਹੈ?" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। "ਇਸਨੂੰ ਗਧੇ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ?"

"ਮੇਰਾ ਗਧਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਆਦਮੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਹੁਣ ਇਹ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।" ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇ।"

ਬੀਰਬਲ ਹੱਸਿਆ। "ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਆਓ' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਰਾਜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗਾ।" ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਬੀਰਬਲ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੀਰਬਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੱਚਤ ਇੱਥੇ ਕਿਤੇ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀ ਸੀ" ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

"ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ?" ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਰ ਨੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਨੇੜੇ ਟੋਆ ਪੁੱਟਿਆ' ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਬੀਰਬਲ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੀ ਸੀ? ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋ ਆਦਮੀ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। "ਰੁਕੋ, ਰੁਕੋ," ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। "ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਲੜ ਰਹੇ ਹੋ?" ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, " ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬਲਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸ਼ੇਰ ਮੇਰੇ ਬਲਦ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ!" ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜ਼ਰੂਰ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਲਿਆਵਾਂਗਾ।"

ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ੇਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?"

ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਵਰਦਾਨ ਮੰਗਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਲਦ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੰਦਾ ਸ਼ੇਰ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਮੇਰਾ ਬਲਦ ਕਿਉਂ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?"

ਬੀਰਬਲ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜੋ ਚਿੱਕੜ ਦੇ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ। "ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੂਹੋ!" ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਉਸ ਅਲਮਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾਓਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਲਮਾਰੀ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂਗਾ।"



ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਹੁਣ ਦੁਪਹਿਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਛੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਦੇ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ, ਤਾਂ ਆਦਮੀ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਅਕਬਰ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲੇ ਗਏ।

ਅਕਬਰ ਬੀਰਬਲ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। "ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਅੱਠ ਮੂਰਖ ਮੰਗੇ ਸਨ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਹੀ ਲਿਆਂਦੇ!"

ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਮੈਂ ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਦਿਨ ਬਿਤਾਇਆ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸੱਤਵਾਂ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਅੱਠਵਾਂ ਮੂਰਖ ..." ਉਹ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ।

"... ਕੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਖੁਦ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹਾਂ!" ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਮਹਿਲ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਸਾਹਸ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਗੁਫਾ ਛੱਡ ਕੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਬਾਘ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ!"

ਇੱਕ ਦਿਨ ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹੋਈ।ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਬਾਹਰ ਚਾਰਾ ਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ। "ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ?" ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਈ।

ਡਰ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਬਾਹਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਪੰਛੀ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਿਲਹਰੀਆਂ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਵਾ ਨੇ ਪੱਤੇ ਨੱਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ! ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਬਾਹਰ ਗਈ।

ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਰਦਿਆਂ, ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਹਰ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਦੂਰ ਖਿੱਚਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਭਟਕਦੀ ਰਹੀ ।

ਹੁਣ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ! ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੁਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ।





ਓਹ! ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਹੈ! ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਨੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਗੁਫਾ ਖਾਲੀ ਹੈ । ਉਸਨੇ ਉੱਥੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਇਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੁਫਾ ਇੱਕ ਗਿੱਦੜ ਦੀ ਗੁਫਾ ਸੀ! ਗਿੱਦੜ ਬਾਹਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਗੁਫਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, "ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾ!"

"ਓਹੋ, ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਬੱਚੇ (ਛੋਟੀ ਬੱਕਰੀ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਤਾਂਘ ਸੀ! ਪਰ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ: ਮੈਂ ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਾ (Lion King) ਦਾ ਚਾਚਾ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚੀਤੇ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ! ਜਾਓ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਚੀਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਓ!'"

ਗਿੱਦੜ ਕੰਬ ਗਿਆ। "ਮੇਰੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਖਸ਼ ਨੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੀਤੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੋਲ ਭੱਜਿਆ।

ਚਾਚਾ ਚੀਤੇ! ਉਹ ਚੀਕਿਆ। "ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਜਾਨਵਰ ਵਸ ਗਿਆ ਹੈ।" ਇਹ ਖਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਚੀਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ!""ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਚੀਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?"



"ਚਾਚਾ ਜੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ!" ਗਿੱਦੜ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿਆਂਗਾ," "ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉੱਥੇ ਲੈ ਜਾਓ!"ਚੀਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ।





ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਗਿੱਦੜ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ।

ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਏ ।ਹੁਣ ਬੱਚੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਿੱਦੜ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਚੀਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ!

ਬੱਕਰੀਆਂ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਛੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਗਿੱਦੜ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਅਤੇ ਇਹ ਨਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਕੀ ਸੀ? ਇੱਕ ਲੰਮੀ, ਮੱਧਮ ਘੁਰਰਾਨ! ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਨੇੜੇ ਆਈ। ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਉੱਚੀ, ਇਹ ਗੂੰਜੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਗੁਫਾ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ! ਤਿੰਨੋਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਡਰ ਕੇ ਹੋਰ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਸੁੰਗੜ ਗਈਆਂ।



ਗਿੱਦੜ ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਚੀਕ ਆਈ: "ਆਆਆਆਆ! ਆਆਆਆਆ!" ਮਾਂ ਬੱਕਰੀ, ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੰਨ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ!

ਹੁਣ ਪਿਤਾ ਬੱਕਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: "ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ?" ਮਾਂ ਬੱਕਰੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਦਲ ਲਈ। "ਸਾਡਾ ਪਿਆਰਾ ਬੱਚਾ ਭੁੱਖਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹਾਥੀ, ਇੱਕ ਰਿੱਛ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੱਝ ਨੂੰ ਖਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮਿਠਾਈ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਆਦੀ ਚੀਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!"

"ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ?" ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਥੋੜਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ। ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੀਤਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ! ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਿੱਦੜ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੀਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ! ਗਿੱਦੜ ਅਤੇ ਚੀਤਾ ਦੋਵੇਂ ਕੰਬ ਗਏ। "ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੇ ਹਾਥੀਆਂ, ਰਿੱਛਾਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਹੈ!" ਚੀਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਜੇ ਮੈਂ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?" ਅਤੇ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਭੱਜਿਆ।

ਗਿੱਦੜ - ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ-ਕਥਾ



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਸ਼ਰਵਣ ਕੁਮਾਰ

ਸ਼ਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਸ਼ਰਵਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਿਆਰਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਸ਼ਰਵਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਰਵਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਡੰਡੇ (ਬਾਂਸ) ਨਾਲ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਟੋਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ।





ਉਸਨੇ ਡੰਡੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ! ਦੂਜਾ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ਰਵਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਰ ਲੈ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ। ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਹੈਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਆ ਗਏ।

ਸ਼ਰਵਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਲੰਘੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਆਇਆ। ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਫ਼ਰ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਇੱਕ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਕਿੰਨੀ ਪਿਆਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ! ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਚਹਿਕਣ ਨਾਲ ਹਵਾ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਿਰਨ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ। ਖਰਗੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਖੁੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜ਼ੁਕ ਫਰਨ (delicate ferns) ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਰਵਣ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਚੀਕਾਂ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ। ਹਿਰਨ ਖਿੰਡ ਗਏ (ਭੱਜ ਗਏ)। ਖਰਗੋਸ਼ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ। ਹੁਣ ਸ਼ਰਵਣ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਖ਼ਤਰਾ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਰਾਤ ਰੁਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿਠਾਇਆ।

ਓ, ਨਹੀਂ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੜਾ ਖਾਲੀ ਸੀ ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ," ਸ਼ਰਵਣ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਵਾਂ, ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ, ਜਾਓ।"



ਉਹ ਰਸਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੌੜਿਆ। ਜਲਦੀ ਹੀ, ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈ। ਸ਼ਰਵਣ ਨੇ ਘੜਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਵਗਿਆ, ਗੜਗੜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।

ਇਹ ਇਤਫ਼ਾਕ ਸੀ ਕਿ ਕੋਸਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦਸ਼ਰਥ ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਈ ਉੱਥੇ ਆਏ ਸਨ। ਦਸ਼ਰਥ ਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਜਾਨਵਰ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੀਰ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜੀ।

ਦਸ਼ਰਥ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਵੱਲ ਭੱਜੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੇਖਿਆ। ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇ, ਮਿੱਤਰ! ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸੇ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

ਸ਼ਰਵਣ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ! ਇਹ ਘੜਾ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਓ। ਉਹ ਪਿਆਸੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹਨ।"

ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ! ਦਸ਼ਰਥ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੈਂ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤੀਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ! ਦਸ਼ਰਥ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ।

ਜਲਦੀ ਕਰੋ! ਪਾਣੀ ਲਵੋ ਅਤੇ ਜਾਓ! ਸ਼ਰਵਣ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਦਸ਼ਰਥ ਨੇ ਸ਼੍ਰਵਣ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਉਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਪਿਆ ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਸ਼ਰਵਣ ਨਦੀ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, ਆਖਰਕਾਰ ਤੁਸੀਂ ਆ ਗਏ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਕਿਉਂ ਲੱਗੀ? ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਸੀ!

ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ ਦਸ਼ਰਥ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ! ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਵਣ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਮਾਪੇ ਰੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੀਕਾਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਗਈਆਂ। ਦਸ਼ਰਥ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖੋਗੇ? ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਆਓ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹੋ।

ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੁੱਖ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਵਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰਾ ਪੁੱਤਰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝੋਗੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਮਰ ਗਏ।

ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਦਸ਼ਰਥ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਦਸ਼ਰਥ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸ਼ਰਵਣ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ।

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

91 ਬੰਸਰੀ ਦਾ ਗੀਤ

ਪਿੰਗ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਝੌਂਪੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੀ। ਹਰ ਸਵੇਰ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਥੱਕਿਆ-ਟੁੱਟਿਆ ਘਰ ਪਰਤਦਾ। ਪਰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾਉਣ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੀ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੰਸਰੀ ਵਜਾਉਂਦਾ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨੱਚਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਿੰਗ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਜੀ, ਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ?"





ਪਿੰਗ ਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਸੋਚਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ।"

ਉਸਨੇ ਲੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।" ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਥੈਲੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ।"

ਖੈਰ, ਜਿਸ ਪਲ ਤੋਂ ਲੀ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਥੈਲੀ ਮਿਲੀ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਕੇ ਗਿਣੇ ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਲੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਧੀਆ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬੰਸਰੀ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਬਸ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ!"

ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਲੀ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕਾਵੇ? ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਘੜੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸ਼ੈਲਫ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਥੈਲੀ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ। "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਕਿਵੇਂ ਖਰਚਾਂ?" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। "ਕੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਲਦ ਖਰੀਦਾਂ? ਇੱਕ ਹਲ?" ਉਸਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਥੈਲੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ, ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਕਣ ਲਈ ਖਿਲਾਰਿਆ ਅਤੇ ਗਿਣਿਆ। ਉਸ ਰਾਤ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਥੱਕ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ।



ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ। ਲੀ ਸਿੱਕੇ ਗਿਣਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਤੇ ਹਰ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੰਸਰੀ ਵਜਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਲੀ ਉੱਠਿਆ, ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਆਦਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਧੁੱਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਖਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਕਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਆਣ ਮਿਲੀ। "ਪੈਸਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਦੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਹਨ।"



ਅਚਾਨਕ ਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ!

ਉਸਨੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਾਂਸ ਦੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਤਰਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਵਧੀਆ ਬੰਸਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਥੈਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਗ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ। "ਇਸ ਪੈਸੇ ਨੇ ਮੇਰਾ ਚੈਨ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਪਿੰਗ ਨੂੰ ਥੈਲੀ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪਿੰਗ ਨੂੰ ਬੰਸਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਅਸੀਸਾਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਪਰ ਪਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਬਸ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ।

ਅਚਾਨਕ, ਪਿੰਗ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਦਲ ਗਈ। ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਣਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ! ਸਮਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਵਾਂਗ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੈਲਫ 'ਤੇ ਭੁੱਲੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਬੰਸਰੀ ਪਈ ਦੇਖੀ। ਪਿੰਗ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਵਜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਰ ਰਾਤ ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਸਰੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹਰ ਪਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਵਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸੋਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ।"

ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramanpreet Kaur

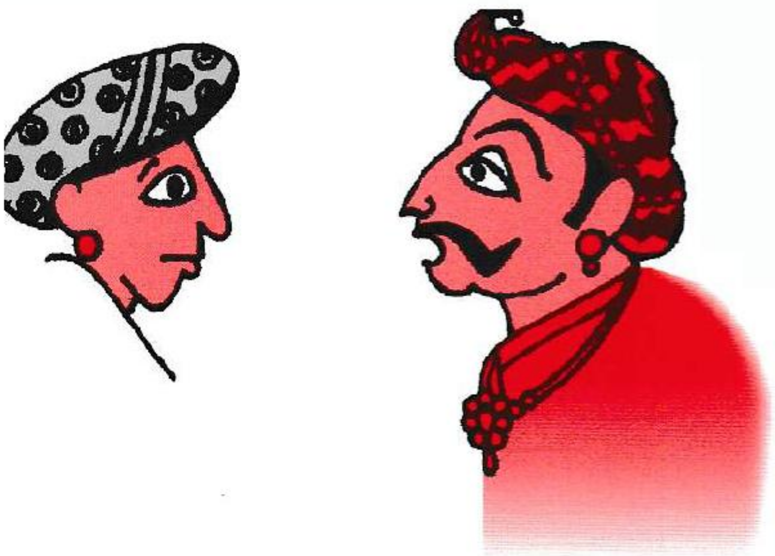
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਗਲਹਿਰੀ

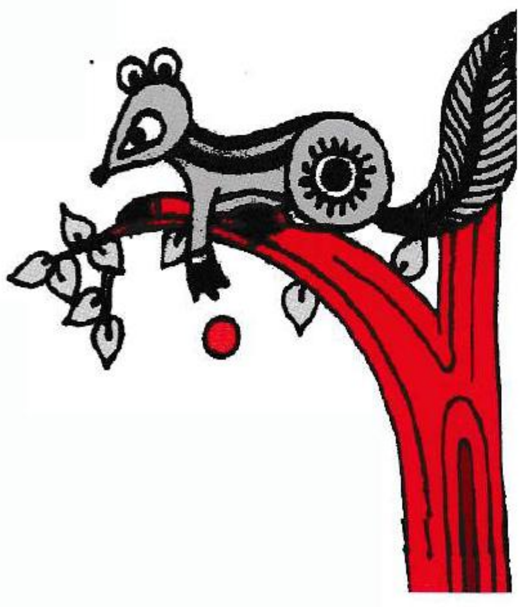
ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਉਹ! ਉਸਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ! ਕਿੰਨੀ ਦੌਲਤ ਜਿੱਤੀ ਸੀ! ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਾਸਕ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਹਿਲ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤਾਰੀਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹਾਂ।"



ਬੁੱਢਾ ਮੰਤਰੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨਾ, ਓਏ ਰਾਜਨ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ? ਜੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ।" ਰਾਜਾ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ!

ਤਦ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ। ਇੱਕ ਗਲਹਿਰੀ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲ ਚੀਂ-ਚੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪੰਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਕਾ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਗਲਹਿਰੀ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ।



ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ!

ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ,

ਰਾਜਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ!

ਇਸ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੇ ਗੀਤ ਤੋਂ ਚਿੜ ਕੇ, ਰਾਜਾ ਗਲਹਿਰੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਉੱਛਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਕਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਮਾਹਿਰਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਕਾ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਉਸਦਾ ਮੂਡ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨਾਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਸ਼ਾਮ, ਜਦੋਂ ਰਾਜਾ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਗੁਲਹਿਰੀ ਵਾਪਸ ਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦਾ ਸਿੱਕਾ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ।

ਰਾਜਾ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ, ਗੁਲਹਿਰੀ ਫਿਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਤਾਅਨੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸਦੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।



ਰਾਜਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਝੱਟ ਉੱਠ ਖੜਾ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਗਿਲਹਿਰੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਉਸਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ। ਚਾਹ ਦੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਕੁਝ ਨਾ ਖਾਇਆ ਅਤੇ ਗਿਲਹਿਰੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ:

ਖਾ, ਖਾ ਹੇ ਰਾਜਾ!

ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਕਰ,

ਮੇਰੀ ਦੌਲਤ ਖਰਚਣ ਦੇ ਸੋਚ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈ!



ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਜੇ ਲਈ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਸਿੱਕਾ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਗਿਲਹਿਰੀ ਵੱਲ ਸੁੱਟਿਆ। ਗਿਲਹਿਰੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਕਾ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗੀ:

ਉਸਨੇ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤਾ! ਉਸਨੇ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤਾ!

ਮੇਰੇ ਡਰ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤਾ!

ਰਾਜਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਵੇਰੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਿਲਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ!” ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਗਿਲਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭਾਂਗੇ?”

ਇੱਥੇ ਮਨੋਜ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਲਿਖੀ ਗਈ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ:

"ਮੇਰੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਨ," ਰਾਜੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਹਿਰੀਆਂ (squirrels) ਨੂੰ ਲੱਭ ਲੈਣਗੀਆਂ!"

ਉਸਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਖੈਰ, ਪਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ? ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ 'ਗਲਹਿਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜੇ' ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?"

ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗਾ!" ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ। "ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?"



"ਮਹਾਰਾਜ! ਗਲਹਿਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ!" ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸਕੂਨ ਨਾ ਗੁਆਉਂਦੇ।"





ਸਵੇਰ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਗਲਹਿਰੀ ਚੀਂ-ਚੀਂ ਕਰਦੀ ਆਈ, ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗਾ,

"ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਕਿ ਰਾਜਾ ਗਲਹਿਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ!"

ਗਲਹਿਰੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ! ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਦੇ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ (ਮਨੋਜ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

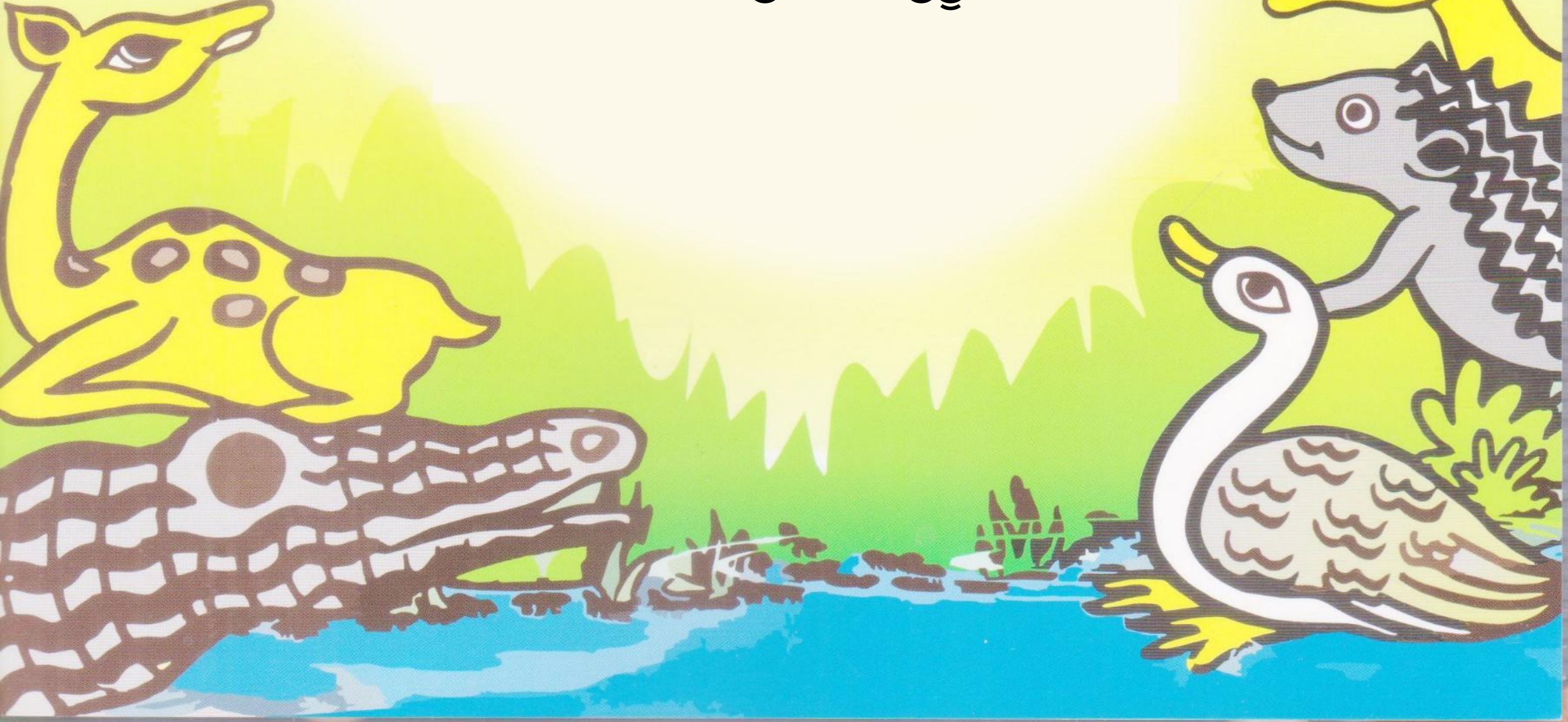
93 ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਿੱਛ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, "ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਧਰ! ਅੱਜ ਰਾਤ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ... ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਾਨਵਰ ਹੋਵੇਗਾ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਆਓ।"

"ਉਹ ਮੈਂ ਹਾਂ!" "ਇਹ ਮੈਂ ਹਾਂ!" ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕਈ ਜਾਨਵਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਰਿੱਛ ਵੱਲ ਵਧੇ।

ਰਿੱਛ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਵੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੌਣ ਹੈ?

ਬਾਂਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। "ਆਓ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੀਏ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕੌਣ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਬਾਕੀ ਜਾਨਵਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।





ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਥੀ ਬੋਲਿਆ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ।"

"ਆਹਾ!" ਤੋਤੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫੜਫੜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਮੈਂ ਹੀ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ।"

"ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ!" ਹਿਰਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬੀਜ ਬੀਜਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ! ਮੈਂ ਆਸਮਾਨ ਤੋਂ ਪੌੜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟੰਗ ਕੇ ਹਟਿਆ ਸੀ।"

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਹਿਰਨ ਲਈ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ। "ਇਹ ਸਾਡਾ ਜੇਤੂ ਹੈ!" ਉਹਨਾਂ ਸੋਚਿਆ।

ਪਰ ਫਿਰ ਗਿੱਦੜ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

"ਹਿਰਨ ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਟੰਗਣ ਲਈ ਜਿਸ ਪੌੜੀ ਰਾਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਪੌੜੀ ਮੈਂ ਬਣਾਈ ਸੀ! ਮੈਂ ਹੀ ਰੁੱਖ ਕੱਟਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਪੌੜੀਆਂ (rungs) ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਸੀ! ਮੈਂ ਹਿਰਨ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੌੜੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।"





ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਥੀ ਬੋਲਿਆ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ।"

"ਆਹਾ!" ਤੋਤੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫੜਫੜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਮੈਂ ਹੀ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ।"

"ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ!" ਹਿਰਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬੀਜ ਬੀਜਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ! ਮੈਂ ਆਸਮਾਨ ਤੋਂ ਪੌੜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟੰਗ ਕੇ ਹਟਿਆ ਸੀ।"

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਹਿਰਨ ਲਈ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ। "ਇਹ ਸਾਡਾ ਜੇਤੂ ਹੈ!" ਉਹਨਾਂ ਸੋਚਿਆ।

ਪਰ ਫਿਰ ਗਿੱਦੜ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਉਮਰ ਦੇ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਵ رفتਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

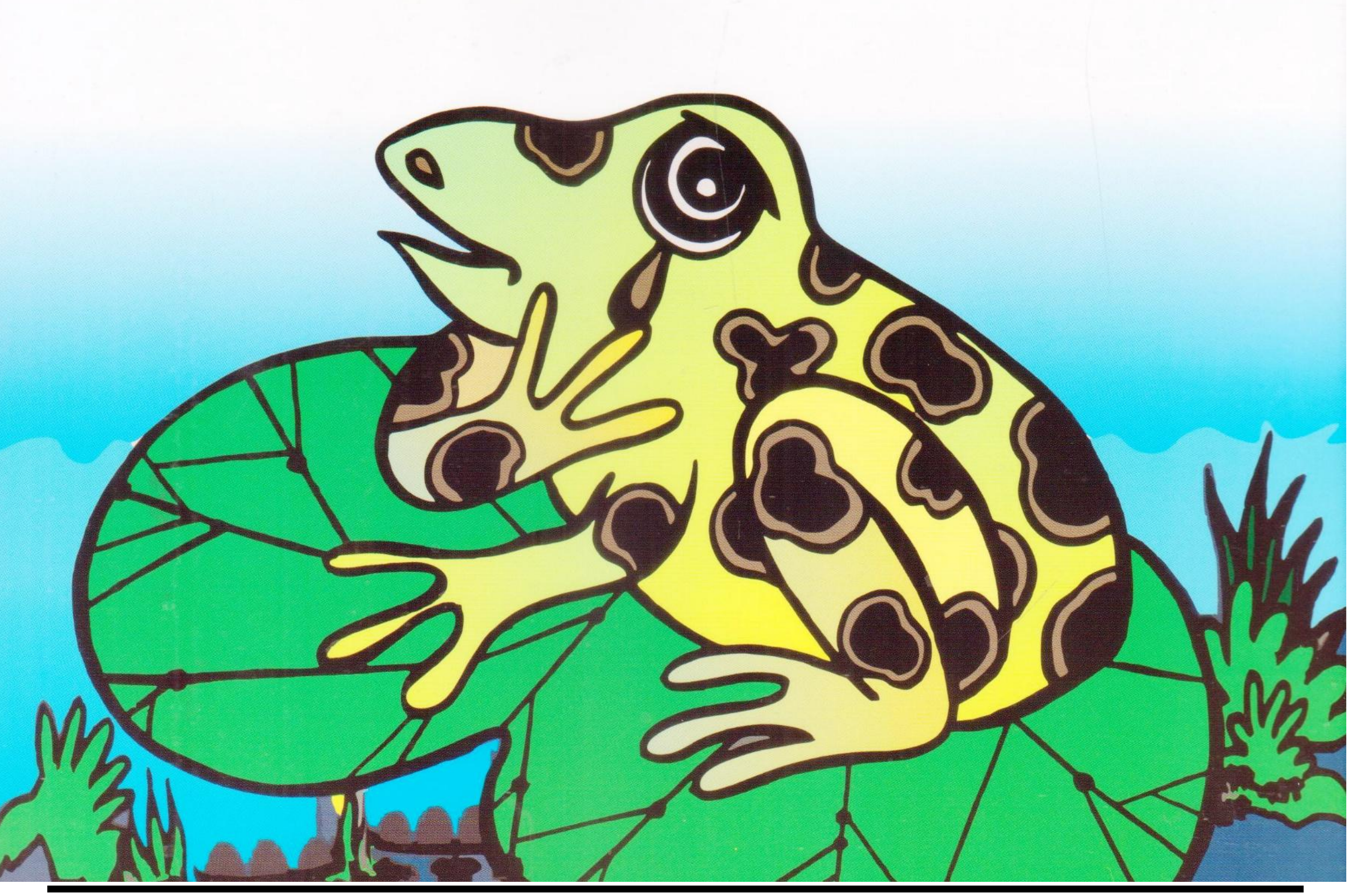
"ਹਿਰਨ ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਟੰਗਣ ਲਈ ਜਿਸ ਪੌੜੀ ਰਾਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਪੌੜੀ ਮੈਂ ਬਣਾਈ ਸੀ! ਮੈਂ ਹੀ ਰੁੱਖ ਕੱਟਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਪੌੜੀਆਂ (rungs) ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਸੀ! ਮੈਂ ਹਿਰਨ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੌੜੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।"

ਹਰ ਕੋਈ ਡੱਡੂ ਦੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬੋਲਣਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਗਿੱਦੜ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੱਡੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ!

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਡੱਡੂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਅਸਲੀ ਹੰਝੂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੰਝੂ!

ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੀ ਦਾਵਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਾ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।



Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਟਪਕ, ਟਪਕ!

ਇੱਕ ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਵਾ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਧੱਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਗੁਫਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਨਵਰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ...



ਇੱਕ ਬਾਘ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਝੌਂਪੜੀ ਦੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਪਨਾਹ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ, ਬਾਘ ਨੇ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ, "ਮੈਂ ਇਸ 'ਟਪਕ, ਟਪਕ' (drip, drip) ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਈ ਹਾਂ!"

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਕਸੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵੱਜੇ। "ਬੂਮ, ਬੂਮ, ਬਾਮ, ਬਾਮ!" ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਝੌਂਪੜੀ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। "ਇਹ 'ਟਪਕ ਟਪਕ' ਕੀ ਹੈ?" ਬਾਘ ਕੰਬਣ ਲੱਗਾ (ਡਰ ਗਿਆ)।

ਏਧਰ ਭੋਲੇਨਾਥ ਆਪਣੇ ਖੋਤੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਹ! ਦਾਦੀ ਦੀ ਝੌਂਪੜੀ ਕੋਲ ਕੌਣ ਪਨਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ? "ਇਹ ਮੇਰਾ ਖੋਤਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ।

ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੇ ਬਾਘ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਕੰਨ ਮਰੋੜ ਦਿੱਤਾ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ!" ਉਹ ਚੀਕਿਆ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਾਘ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।
ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਬਾਘ ਨੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਸੀ। ਭੋਲੇਨਾਥ ਦੀ ਪਤਨੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ। ਬਾਘ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ "ਆਆਆਆਹ" ਕਰਕੇ ਚੀਕ ਪਈ। ਭੋਲੇਨਾਥ ਭੱਜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ। "ਓਓਓਹ!" ਉਹ ਚੀਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਦੌੜ ਕੇ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਘ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਚੀਕ ਉੱਠੇ। ਉਹ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਏ।



ਵਿਚਾਰਾ ਬਾਘ! ਕੀ ਰੌਲਾ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮਾ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਏਧਰ-ਓਧਰ, ਭੋਲੇਨਾਥ ਦੇ ਬਾਘ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੀ। "ਅਤੇ ਬਸ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ,ਉਸਨੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ। "ਮੈਂ ਬਾਘ ਦਾ ਕੰਨ ਵੀ ਮਰੋੜਿਆ ਸੀ!" ਉਸਦਾ ਡਰ ਬਾਘ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਬਹਾਦਰ ਸੀ! ਬਾਘ 'ਤੇ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ!

ਭੋਲੇਨਾਥ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਅਖੀਰ ਇਹ ਰਾਜੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕਿੰਨਾ ਅਜੂਬਾ! ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਾਇਕ ਹੋਣਾ!

ਰਾਜੇ ਨੇ ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਹਾਨ ਹੋ!" ਉਸਨੇ ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਹੁਣ, ਭੋਲੇਨਾਥ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਉਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭੋਲੇਨਾਥ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ!

ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ। ਅਚਾਨਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਰਾਜ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਫੌਜ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਭੋਲੇਨਾਥ ਯਾਦ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਜਾਓ, ਉਸ ਨਾਇਕ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ ਜੋ ਬਾਘ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਘੋੜਾ ਦਿਓ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇਗਾ!"

ਭੋਲੇਨਾਥ ਰਾਜੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। "ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇੱਕ ਫੌਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਵੇਂ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?" ਪਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।



ਤੁਰੰਤ ਉਹ ਚੀਕਿਆ, "ਮੈਂ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ!" ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਰੱਸੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ, ਪੈਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਨਾਲ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ।

ਘੋੜਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਫੌਜ ਵੱਲ ਹਵਾ ਵਾਂਗ ਭੱਜਿਆ! ਵਿਚਾਰੇ ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ! ਬੇਚੈਨੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਫੜ ਲਈ। ਪੂਰਾ ਰੁੱਖ ਹੀ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ! ਇਹ ਉਸਦੀ ਕੱਸੀ ਹੋਈ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਰਛੇ ਵਾਂਗ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਚੀਕਿਆ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਭੋਲੇਨਾਥ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। "ਉਸਨੂੰ ਦੇਖੋ!" ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਪੂਰੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਬਰਛੇ ਵਾਂਗ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ!" "ਉਸਦਾ ਘੋੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਹੈ!" ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਸਦੀ ਜੰਗੀ ਚੀਕ ਸੁਣੋ! ਉਹ ਝਪਟਦੇ ਬਾਘ ਵਾਂਗ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ!"



"ਓਹ! ਇਹ ਉਹੀ ਬਹਾਦਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ!" ਉਹ ਸਮਝ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ।

ਅਖੀਰ, ਘੋੜਾ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੋਲੇਨਾਥ ਕਾਠੀ ਵਿੱਚ ਬੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰੱਖਤ ਭੋਲੇਨਾਥ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।

"ਮੈਂ ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਂ!" ਉਸਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਲਗਾਮ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਕੀ ਉਹ ਕਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰੀ ਕਰੇਗਾ?

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, "ਇਹ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ! ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ!" ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੰਘਣ ਵੇਲੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਕਥਾ

© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

Pumjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਅਤੇ ਯਕਸ਼

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਨਵਾਸ (ਜੰਗਲ ਦੇ ਜੀਵਨ) ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਿਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ... ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਪਾਂਡਵ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ। ਉਹ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਉਸ ਹਿਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਕੁਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, "ਛੋਟੇ ਭਰਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੈ।"

ਨਕੁਲ ਉੱਠਿਆ। "ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਓਹ, ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ! ਨੇੜੇ ਹੀ ਇੱਕ ਤਲਾਅ ਸੀ। ਉਹ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤਰਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਗਿਆ। ਤਲਾਅ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ। ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਚੁਲ੍ਹੇ (ਅੰਜਲੀ) ਬਣਾਈ। ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ!

"ਰੁਕੋ! ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ," ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਨਕੁਲ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਘੁੱਟ ਭਰਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਮਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ!





ਜਦੋਂ ਨਕੁਲ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੇ ਸਹਿਦੇਵ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸਹਿਦੇਵ ਤਾਲਾਬ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਜੌੜੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ, ਸਹਿਦੇਵ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਮਰ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ!

ਅੱਗੇ ਅਰਜੁਨ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੇਜਾਨ ਪਏ ਦੇਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਰਜੁਨ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ!

"ਅਦਿੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ! ਦੇਖ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!" ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ। "ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਲੜਾਂਗੇ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਅਤੇ ਮਰ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।

ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਭੀਮ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ, "ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ! ਅਰਜੁਨ, ਮਹਾਨ ਯੋਧਾ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਾਓ। ਨਾਲ ਹੀ, ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਓ! ਮੈਂ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਭੀਮ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਾਲਾਬ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪਏ ਦੇਖਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਭੀਮ ਨੇ ਇਸਦੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਿਆ। ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਵੀ ਮਰ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਆਇਆ, ਪਿਆਸ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪਏ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾਇਆ। ਓਹ, ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!"

ਫਿਰ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, "ਤੁਹਾਡੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਈ। ਤੁਹਾਨੂੰ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਆਪਣੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"



ਯਕਸ਼: ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ?

ਯੁਧਿਸ਼ਠਰ: ਹਿੰਮਤ (ਸਾਹਸ)।

- ਬੰਦਾ ਸਿਆਣਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?

ਸਿਆਣਿਆਂ (ਵਿਦਵਾਨਾਂ) ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ।

- ਧਰਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?

ਇੱਕ ਮਾਂ।

- ਹਵਾ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਕੀ ਹੈ?

ਮਨ।

- ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਿੱਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਵਿੱਦਿਆ (ਸਿੱਖਿਆ/ਗਿਆਨ)।

- ਖੁਸ਼ੀ ਕੀ ਹੈ?

ਮਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ; ਚੰਗਾ ਆਚਰਨ (ਵਿਹਾਰ)।

- ਸਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿਆਰੇ ਬਣਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਹੰਕਾਰ।

- ਕਿਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ?

ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ (ਨੁਕਸਾਨ) ਨਾਲ।

- ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਤਿਆਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਇੱਛਾ (ਲਾਲਚ)।



-ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਕੀ ਹੈ?

-ਬਿਨਾ ਥੱਕੇ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ।

-ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

-ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ।

-ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

-ਕੇਵਲ ਧਰਮ ਹੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

-ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਚੰਭਾ ਕੀ ਹੈ?



-ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਨੁੱਖ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਮਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕਸ਼ ਨੇ ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ। ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਬਿਨਾ ਝਿਜਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਯਕਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ! ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੁਣ ਲੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਵਿਤ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।"

"ਨਕੁਲ ਹੀ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ," ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਯਕਸ਼ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ! ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਧਰਮਰਾਜ! ਨਕੁਲ ਕਿਉਂ? ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਭੀਮ 16,000 ਹਾਥੀਆਂ ਜਿੰਨੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ! ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਅਰਜੁਨ ਧਨੁਰਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਕੁਲ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ?"

," ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਤਨੀਆਂ ਸਨ—ਕੁੰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਦਰੀ। ਮੈਂ ਕੁੰਤੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਦਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜੀਊਂਦਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਕੁਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।"

"ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਯੁਧਿਸ਼ਠਿਰ! ਤੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉੱਚੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ," ਯਕਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਰਾਜਾਜੀ ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਕਥਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

© Katha Jharna 2008

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

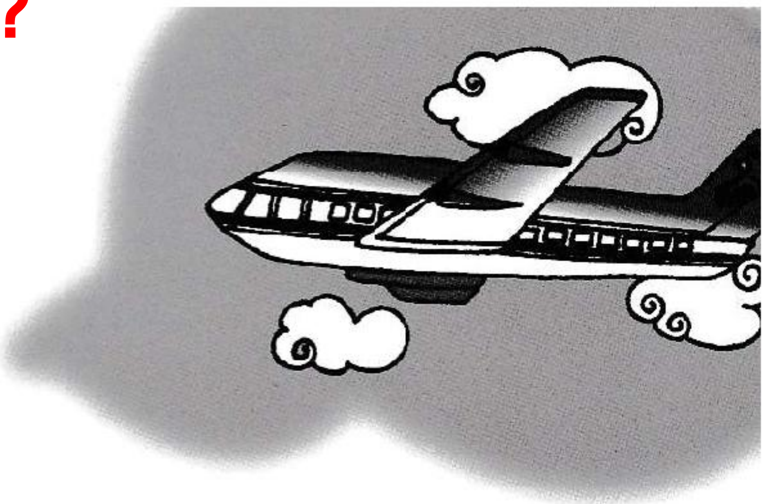
P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?



ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਹਾਂ
ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਨਾ ਕੋਈ ਅੰਤ
ਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ
(Entrances & Exits) ਹਨ

ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਕਈ ਵਾਰ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਮੈਂ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦੀ ਅਤੇ ਛੱਡਦੀ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ



ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਫਿਨਸ (fins) ਨਹੀਂ ਹਨ,
ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੂਛ ਹੈ
ਹਵਾ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ
ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗਲਾਈਡ (glide) ਕਰਦੀ
ਹਾਂ,

ਉਹ ਕਦੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ - ਪਰ ਉਹ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ - ਪਰ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਡਲ ਮਾਰਨ ਨਾਲ,
ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਘੁਮਾਉਂਦੀ ਹਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋ
ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ - ਅਤੇ ਉਤਰਾਈ 'ਤੇ!





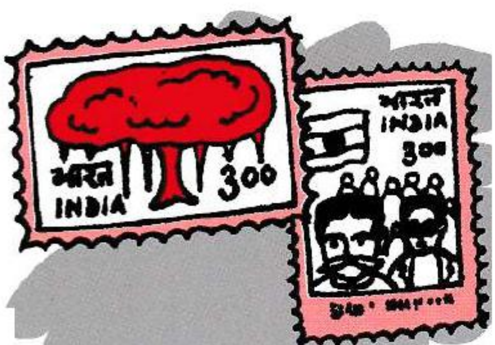
ਦੌੜਦੀ ਦੌੜਦੀ, ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਂਦੀ ਦੌੜਦੀ
ਦੋ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਦੌੜਦੀ, ਵੂ ਵੂ!
ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘਦੀ
ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰੁਕਦੀ! ਵੂ ਵੂ!
ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ! ਅਲਵਿਦਾ! ਵੂ ਵੂ!

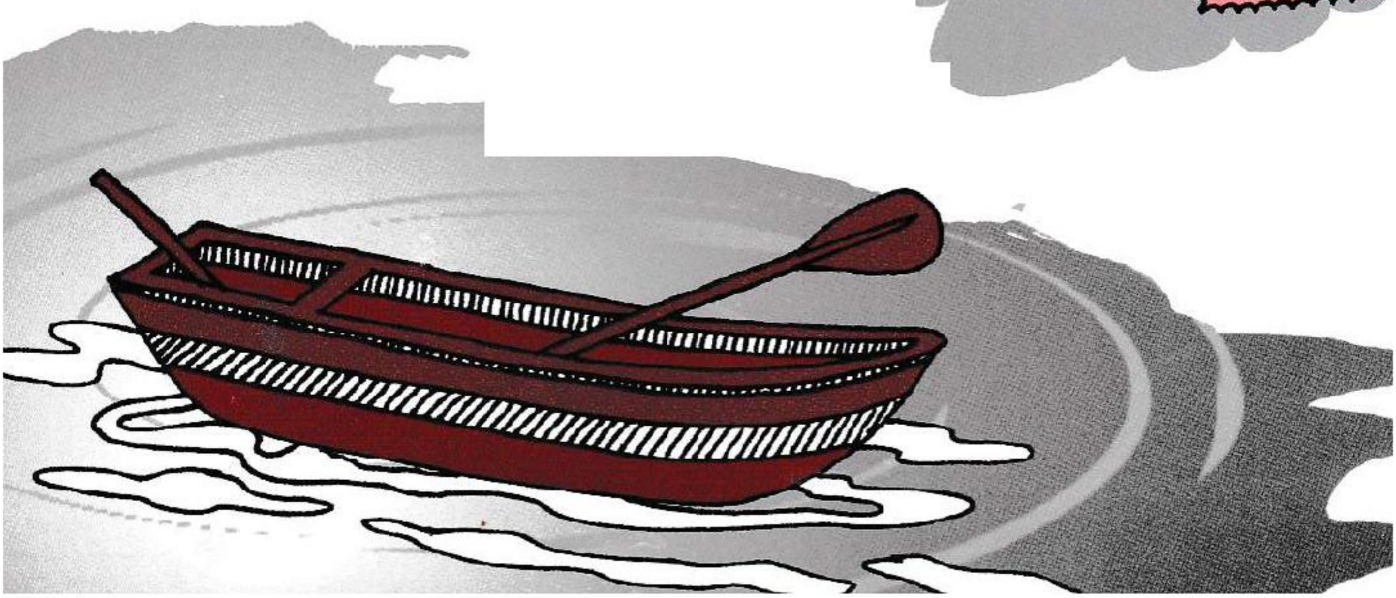
ਮੈਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਚਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ!



ਦੋ ਗੋਲ ਪਹੀਏ ਘੁੰਮਦੇ
ਦੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗਰਦਨਾਂ ਖਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ,
ਅੱਠ ਲੰਬੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ,
ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ
ਇਸ ਦੇ ਖੰਭ ਵੇਖੋ, ਚਮਕਦੇ ਹੋਏ
ਇਸ ਦੀ ਪੂੰਛ ਵੇਖੋ, ਉੱਚੀ ਤੇ ਸਿੱਧੀ
ਇਹ ਚਲਾ ਗਿਆ – ਦੂਰ, ਦੂਰ!





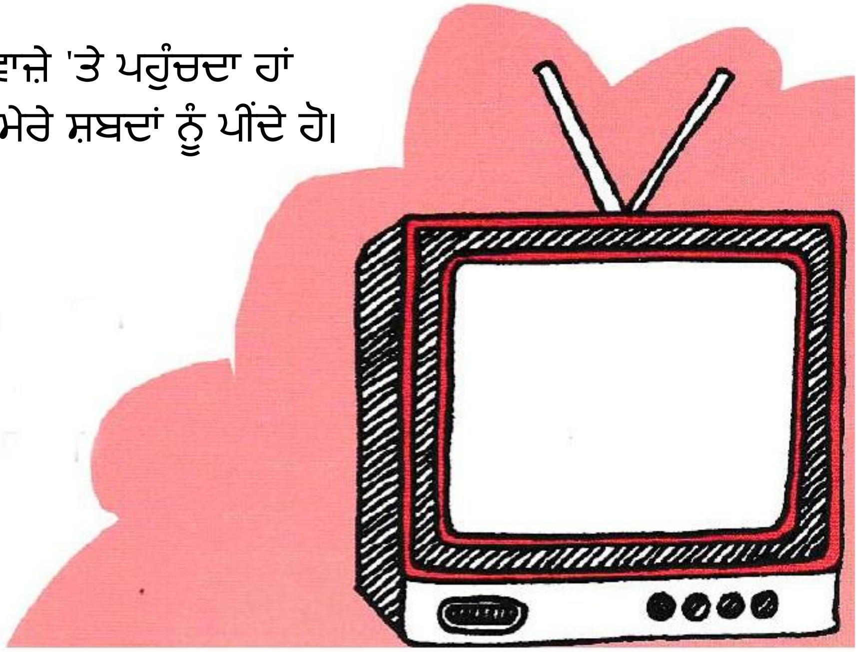
ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੀ ਕਹੀ ਹਰ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ
ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ "ਪਲੇਅ" ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।
ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦਾ ਹਾਂ

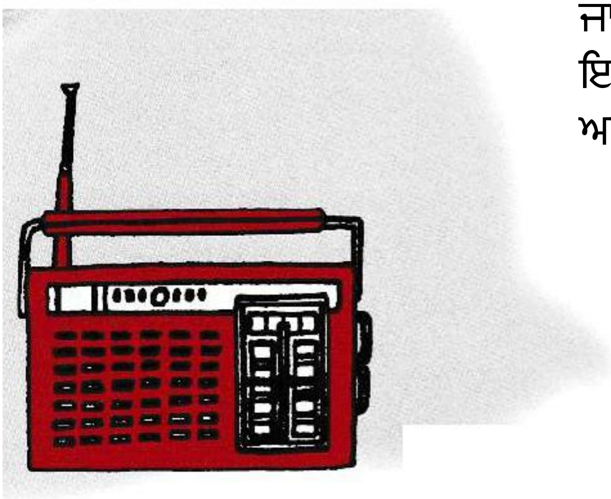


ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ,
ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ!
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੱਜਦੇ ਹੋ,
ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਤਾਂਘ ਵਿੱਚ

ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ (ਕਿਤੇ) ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ,
ਅਤੇ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਿੱਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!
ਮੇਰੀ ਪੂਛ ਉੱਚੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ!
ਇਹ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਗਨਲ ਫੜਦੀ ਹੈ

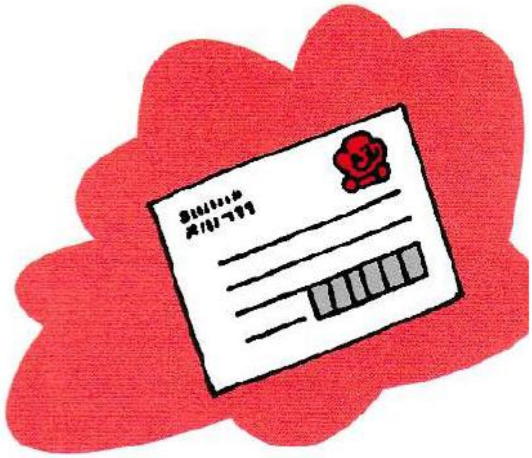
ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਧੂੜ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੀਂਦੇ ਹੋ।





ਜਾਦੂਈ ਡੱਬਾ
ਇਸ ਜਾਦੂਈ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ
ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ!

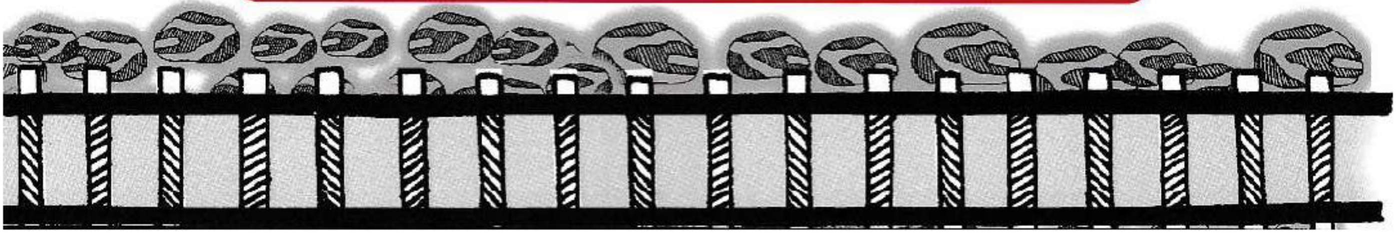
ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ
ਇਸ ਚਮਕਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।



ਮੈਂ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਇੱਕ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ।

ਮੈਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋ!
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਲਵੋ-
ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਈਕਲ, ਬੱਸ, ਬੈਲਗੱਡੀ, ਸਕੂਟਰ, ਸੜਕ, ਰੇਲਵੇ ਟ੍ਰੈਕ, ਕਿਸ਼ਤੀ,
ਰੇਲਗੱਡੀ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼, ਡਾਕੀਆ, ਈਮੇਲ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਅਖ਼ਬਾਰ,
ਡਾਕ ਬਾਕਸ, ਰੇਡੀਓ, ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ, ਪੱਤਰ, ਆਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਰ, ਸਟੈਂਪ



© Katha Jharna 2008

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਤੋਤੋ-ਚਾਨ



ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੋਖਾ ਸਕੂਲ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਤੋਤੋ-ਚਾਨ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਕੂਲ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇ। ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਕੂਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ 'ਤੋਮੋਏ ਗਾਕੁਏਨ' ਸੀ। ਪਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ 'ਤੋਤੋ-ਚਾਨ: ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ' ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ 'ਤੋਤੋ-ਚਾਨ' ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ, 'ਤੋਮੋਏ ਗਾਕੁਏਨ' ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕੋਗੇ, ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ, ਜਾਂ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ?

ਤੋਮੋਏ ਗਾਕੁਏਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੇਟ ਦੇ ਪੋਸਟਾਂ ਵਜੋਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ ਸਨ। ਸੋਚੋ, ਗੇਟ ਦੇ ਪੋਸਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਸਨ! ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੋਈ ਕੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਰੁੱਖ ਸਨ! ਰੁੱਖ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਰੀਆਂ।

ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੀ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵੀ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸਨ? ਉਹ ਸਨ! ਤੋਮੋਏ ਗਾਕੁਏਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਪੁਰਾਣੇ ਰੇਲਵੇ ਡੱਬੇ (railroad cars) ਸਨ। ਉੱਥੇ ਛੇ ਡੱਬੇ ਸਨ, ਹਰੇਕ ਕਲਾਸ ਲਈ ਇੱਕ। ਇਹਨਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਲੱਗਦੇ ਸਨ! ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਡੈਸਕ, ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਬਲੈਕਬੋਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੋਤੋ -ਚਾਨ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਦੀ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰੇਲਗੱਡੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੋਖੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ: ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਠ (lessons) ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ!

ਟੋਮੋ ਗਾਕੁਏਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਬਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੇ ਸਨ! ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਬਲੈਕਬੋਰਡ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਲਿਖਦੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਬੱਚੇ ਖੁਦ ਚੁਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ। ਟੋਟੋ-ਚਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਵਰਣਮਾਲਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ, ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਕੋਈ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਸਰਤ ਕਰਦੇ। ਸਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤੋਤੋ -ਚਾਨ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦੇ ਬੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।



ਕਈ ਵਾਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਅਕਸਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੈਰ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਨਦੀ ਵਗਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਚੈਰੀ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਨੇੜਲੇ ਮੰਦਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਲਾਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਛੋਟੇ ਕਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਹੌਪ-ਸਕੌਚ (ਟਾਪੂ ਟੱਪਣ) ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੱਕ ਜਾਣ ਤੱਕ ਖੇਡਣ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਲਾਸ ਦੀ ਸੈਰ ਤੋਤੋ -ਚਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਸੰਦ ਸੀ!

ਕਈ ਵਾਰ ਪੂਰਾ ਸਕੂਲ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਤੰਬੂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਕਸਰ ਇਹਨਾਂ ਓਵਰਨਾਈਟ (ਰਾਤ ਦੇ ਠਹਿਰਾਅ) ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।



ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਦੇਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਜਾਓਗੇ। ਬਾਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜਾਣਗੇ।"

"ਕੌਣ ਭੂਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?" ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਸੱਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕੀਤੇ।

ਟੈਸਟ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਟੈਂਟ ਲਗਾਏ। "ਭੂਤ" ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭੂਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਲਏ। ਉਹ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਵਰਾਂਡੇ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਲੁਕਣ ਲਈ ਥਾਵਾਂ ਲੱਭ ਸਕਣ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ, "ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ!"

ਹੁਣ ਬਾਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਿਆ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੇ "ਰਾਕ, ਪੇਪਰ, ਸਿਸਰਜ਼" ਖੇਡ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਤੋਤੋ-ਚਾਨ ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਭੂਤ ਲੱਭਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰਾ ਟੈਸਟ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਬੱਸ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਕੂਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਓ।" (ਟੋਮੋਏ ਗਾਕੂਇਨ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਫੇਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ!)

ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਗਰੁੱਪ "ਭੂਤਾਂ" ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਟੋਟੋ-ਚਾਨ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਕੰਬਣ ਤੋਂ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਊਊਊ!" ਉਹ ਚੀਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਹਵਾ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਸਰਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੈਰ ਫਿਸਲ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਸੋਚਦੇ, "ਕਿਸੇ ਭੂਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ!" ਜੇ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਦਾ, ਉਹ ਝਟਕ ਕੇ ਹਟਾ ਲੈਂਦੇ। "ਇਹ ਤਾਂ ਭੂਤ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ!" ਉਹ ਸੋਚਦੇ।

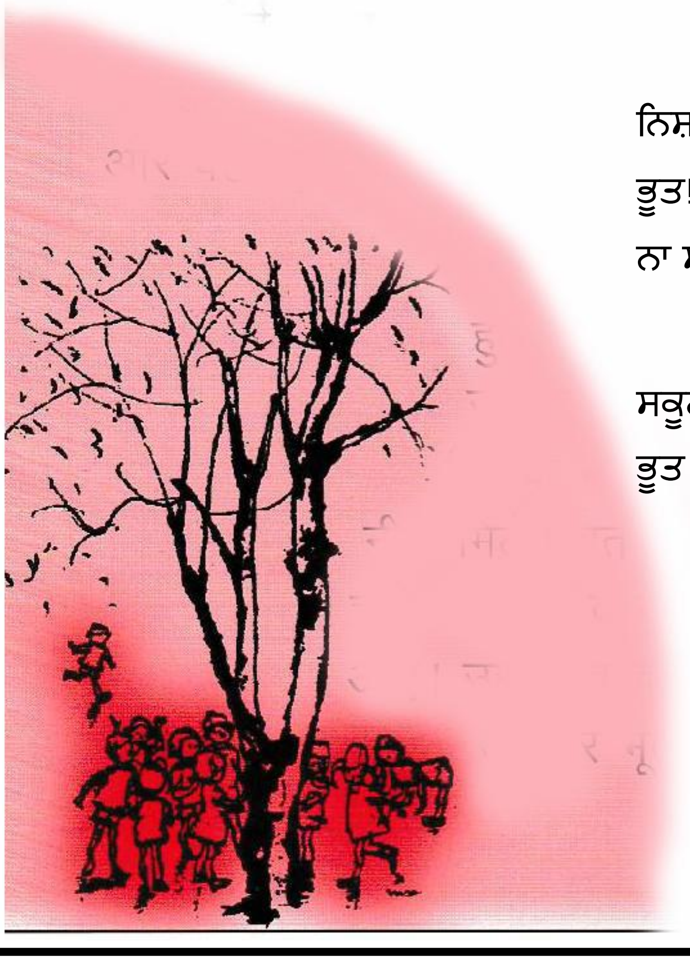


ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਭ ਦਾ ਦਿਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਤੋਤੋ -ਚਾਨ ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਦੌੜ ਕੇ ਵਾਪਸ ਸਕੂਲ ਆ ਗਈ। ਹੋਰ ਗਰੁੱਪ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਆ ਗਏ! ਅਤੇ ਕਈ ਗਰੁੱਪ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ! ਕੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਗਿਆ ਸੀ?

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ "ਭੂਤ" ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਉਹ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸਕੂਲ ਲੈ ਆਇਆ।

ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਇੱਕ "ਭੂਤ" ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭੂਤ-ਲੱਭਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ! "ਭੂਤ" ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਏ! ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਏ! ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ "ਭੂਤ" ਵੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਭੂਤ" ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਭੇਸ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਣ ਕੋਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ?" ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।



ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਿਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। "ਦੇਖੋ!" ਬੱਚੇ ਹੱਸੇ। "ਮੱਛਰਾਂ ਨੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਭੂਤ!" ਬੇਚਾਰਾ "ਭੂਤ" ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਤੋਤੋ -ਚਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਭੂਤਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਿਰਕਾਰ, ਭੂਤ ਵੀ ਡਰ ਸਕਦੇ ਹਨ!

ਡੋਰੋਥੀ ਬ੍ਰਿਟਨ ਦੁਆਰਾ ਟੇਤਸੁਕੋ
ਕੁਰੋਯਾਨਾਗੀ ਦੀ ਆਤਮਕਥਾ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
ਕਲਾਕਾਰ: ਚਿਹੋਰੋ ਇਵਾਸਾਕੀ

© **Katha Jharna 2008**

P. Saraswati V. Vijayakanthi
L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation
Punjabi Ramanpreet Kaur
Artist Uma Krishnaswamy

ਯਾਦਾਂ

ਪਿਆਰੀ ਮੰਜੂ,

ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਗਾਂਧੀਜੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ, 'ਸੱਤਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ' (The Story of My Experiments With Truth) ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹਟੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਹੈ!

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਗਾਂਧੀਜੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਸੀ! ਹਰ ਅਨੁਭਵ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੀ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਵਣ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ? ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਨ। ਅਤੇ ਸ਼ਰਵਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਂਧੀਜੀ ਨੇ ਸ਼ਰਵਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ-ਸ਼ੋਅ ਵੀ ਦੇਖਿਆ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਵਣ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਲਟਕਦੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਸ਼ਰਵਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਗਾਂਧੀਜੀ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਵਣ ਵਰਗੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ।



ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸੀ ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ਦੇਖਣ ਗਏ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਉਹ ਨਾਟਕ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੋਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ! ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇ! ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ! ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਨ (ਵਾਅਦਾ) ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੇ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। "ਹਰ ਕੋਈ ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ ਵਾਂਗ ਸੱਚਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ?" ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਵਣ ਦੋਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਲ, ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ।

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਇਆ।

ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ।" ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਰ ਯਕੀਨਨ ਇਸ ਦੋਸਤ ਦਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲਣ ਲੱਗਾ। ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸਤ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਵਰਜਿਤ (ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤੇ) ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮ।

ਇਹ ਦੋਸਤੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਗਲਤ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ!

ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜਾਗ ਪਈ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਹਲਚਲ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ

...ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ... ਮੈਨੂੰ ਉਸ (ਪਿਤਾ) ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਡਰ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਜੋਖਮ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਇਕਬਾਲ (ਕਬੂਲਨਾਮੇ) ਦੇ ਕੋਈ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਲਿਖਣ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਖੁਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਮੰਗੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਵੀ ਖਾਧੀ।



ਮੈਂ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਫੜਾਇਆ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਗੰਦਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਲੱਕੜ ਦਾ ਪਲੰਘ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਫੜਾਇਆ ਅਤੇ ਪਲੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੰਝੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਗਜ਼ ਗਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਉਹ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੋਟ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹ ਫਿਰ ਲੇਟ ਗਏ। ਮੈਂ ਵੀ ਰੋਇਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਤੜਫ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਪੂਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਪਿਆਰ ਦੇ ਉਹ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਰਫ ਉਹੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੈ।

ਇਹ, ਮੇਰੇ ਲਈ, ਅਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਬਕ ਸੀ। ਤਦ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅਹਿੰਸਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਹਿੰਸਾ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਛੂੰਹਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati   V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi   S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy

ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਣ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਜੈਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕਈ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਲੋਕ ਅਤੇ ਕਵੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਨ ਕਾਲੀਦਾਸ ਖ਼ੁਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਜੈਨ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਕਰਮਾਦਿਤਿਆ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੁੱਗ ਸੀ!

ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਗੁਣਵਾਨ ਰਾਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਅਥਾਹ ਹਮਦਰਦੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਿਸ ਗੁਣ ਨੇ ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਆਂ (ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ)। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਸੁਣਦੇ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੌੜੇ ਅਹਿਸਾਸ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਨਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਦਾ ਰਾਜ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ, ਉਜੈਨ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਟਾਵਰ ਸਮਤਲ (ਢਹਿ-ਢੇਰੀ) ਹੋ ਗਏ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਘਾਹ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਉੱਗ ਆਈਆਂ। ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਖ਼ੁਦ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਵਜੋਂ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਭੋਜ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ:

ਇੱਕ ਵਾਰ, ਕੁਝ ਗਵਾਲੇ (ਮਾਲਣ) ਇੱਕ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਸਨ।



ਮੁੰਡੇ ਟਿੱਬਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੁਕਣ-ਮੀਟੀ ਖੇਡਦੇ। ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਸੀ। ਉਹ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਲਈ ਸਿੰਘਾਸਣ! ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਦੌੜ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਖੇਡ-ਖੇਡ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇੱਕ ਜੱਜ ਹਾਂ! ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਆਓ!"

ਬਾਕੀ ਬੱਚੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਜੋੜੇ (ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੋਚਿਆ। ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਟਿੱਬੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ! ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਝਗੜਾ ਨਿਪਟਾਓ।"

ਅਚਾਨਕ ਟਿੱਬੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਮੁੰਡਾ ਬਦਲ ਗਿਆ! ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਜੱਜ ਵਾਂਗ ਦਿਸਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲੱਗਾ। ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

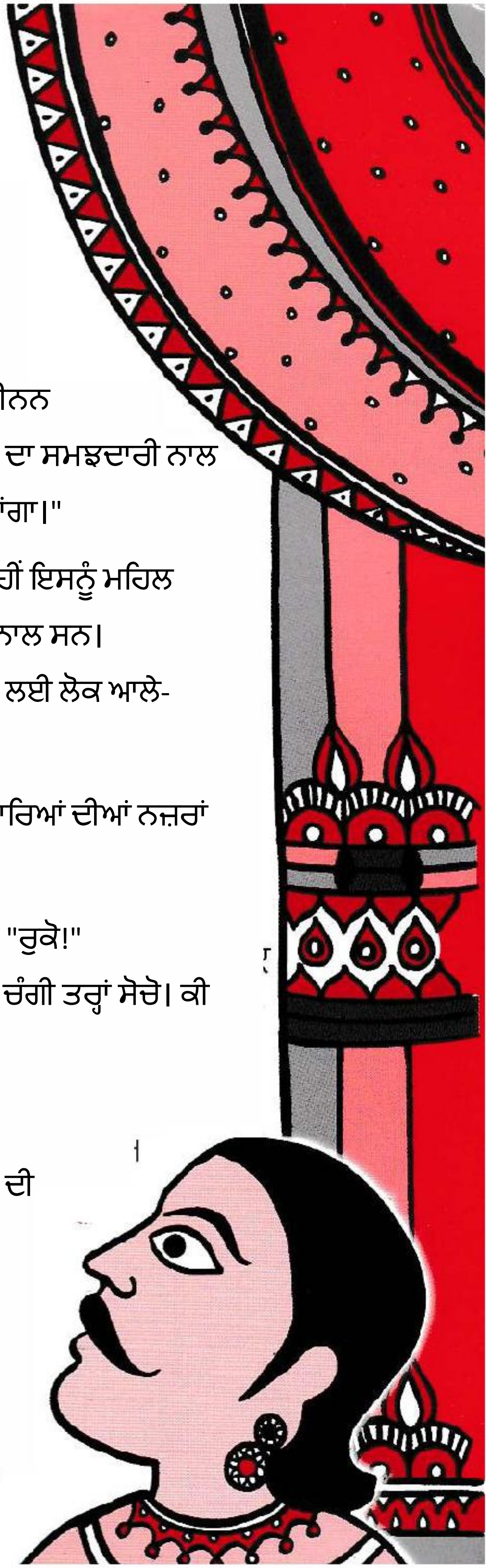
ਕਿੰਨੀ ਅਦਭੁਤ ਖੇਡ ਸੀ! ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਕੋਲ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੰਡਾ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਾਂਗ ਬੋਲਿਆ। ਹਰ ਕੋਈ ਮੰਤਰਮੁਗਧ ਸੀ। ਉਹ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ।

ਹੁਣ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ-ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਫਿਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇੰਝ ਵਿਛੜੇ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਆਮ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਉਸੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ। ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ।

ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਮੁੰਡੇ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਟਿੱਬੇ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਮਾਮਲਾ ਹੱਲ ਕਰਦਾ। ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦੇ।

ਇਹ ਸਭ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਾਜਾ ਭੋਜ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ: "ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇਗਾ!" ਉਸਨੇ ਆਪਣਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਯਕੀਨਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਘਾਸਣ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ 25 ਦੇਵੀਆਂ ਉੱਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਉੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ।



ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਹੋਵਾਂਗਾ।"

ਸਿੰਘਾਸਣ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਜਲੂਸ ਰਾਹੀਂ ਇਸਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਡਾਂਸਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਨਿਆਂ-ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੀ ਝਲਕ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।

ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ੁਭ ਦਿਨ ਸੀ। ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਰਾਜਾ ਸਿੰਘਾਸਣ ਵੱਲ ਵਧਿਆ।

ਤਦ ਹੀ, ਉੱਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦੇਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲੀ। "ਰੁਕੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ?"

ਰਾਜਾ ਝਿਜਕਿਆ।

ਦੇਵੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?"

"ਹਾਂ, ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ," ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।"

"ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਉਡੀਕ ਕਰੋ," ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਓ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਕਰੇ ਹੋਏ ਖੰਭ ਫੈਲਾਏ ਅਤੇ ਉੱਡ ਗਈ।



ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਵਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਗਿਆ। ਨੱਕਾਸ਼ੀਦਾਰ ਦੇਵੀ (ਪੁਤਲੀ) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। "ਕੀ ਤੂੰ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈਂ?" ਰਾਜਾ ਫਿਰ ਹਿਚਕਿਚਾਇਆ।

ਦੇਵੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੂੰ ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਦੌਲਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?" "ਹਾਂ, ਮੈਂ ਕੀਤੀ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈਂ।"

"ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਉਡੀਕ ਕਰ," ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਓ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।" ਉਹ ਉੱਡ ਗਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਭਗ ਸੌ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ! ਹੁਣ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੱਕਾਸ਼ੀਦਾਰ ਦੇਵੀ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੇਰਾ ਮਨ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਵਰਗਾ ਹੈ?"

"ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਦੇਵੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਗਈ। ਅਤੇ ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਣ ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੇਕ ਰਾਜਾ ਭੋਜ ਅਕਸਰ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੀ ਬੁਝਾਰਤ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗਊ-ਪਾਲਕ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ? ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ:

ਸਿਰਫ ਉਹ ਜਿਸਦਾ ਦਿਲ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਹੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉੱਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸਿਸਟਰ ਨਿਵੇਦਿਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ)

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

Punjabi Ramampreet Kaur

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Artist Uma Krishnaswamy

ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨ



ਹੇਲਨ ਕੈਲਰ (1880-1968) ਜਨਮ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਲਨ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਲੇਖ ਲਿਖੇ। ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖ "Three Days to See" (ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨ) ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਹਨ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਦੋਸਤ ਮਿਲਣ ਆਈ ਜੋ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੰਬੀ ਸੈਰ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ। "ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ," ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਚੱਲਣਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ, ਜੋ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ (ਛੂਹਣ) ਰਾਹੀਂ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੱਭ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਸਿਲਵਰ ਬਰਚ (ਚਿੱਟੇ ਰੁੱਖ) ਦੀ ਮੁਲਾਇਮ ਚਮੜੀ, ਜਾਂ ਚੀੜ (pine) ਦੇ ਖੁਰਦਰੇ, ਝਾੜੀਦਾਰ ਛਿਲਕੇ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਫੇਰਦੀ ਹਾਂ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਜਾਗਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਕਲੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਛੂਹਦੀ ਹਾਂ। ਕਦੇ-ਕਦੇ, ਜੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਾਉਂਦੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੀ ਕੰਬਣੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤੜਫ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁੰਦਰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ। ਓਹ, ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਾਂਗੀ!

ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਰ ਤੱਕ ਦੇਖਾਂਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰ ਲਵਾਂਗੀ (ਯਾਦ ਕਰ ਲਵਾਂਗੀ)।



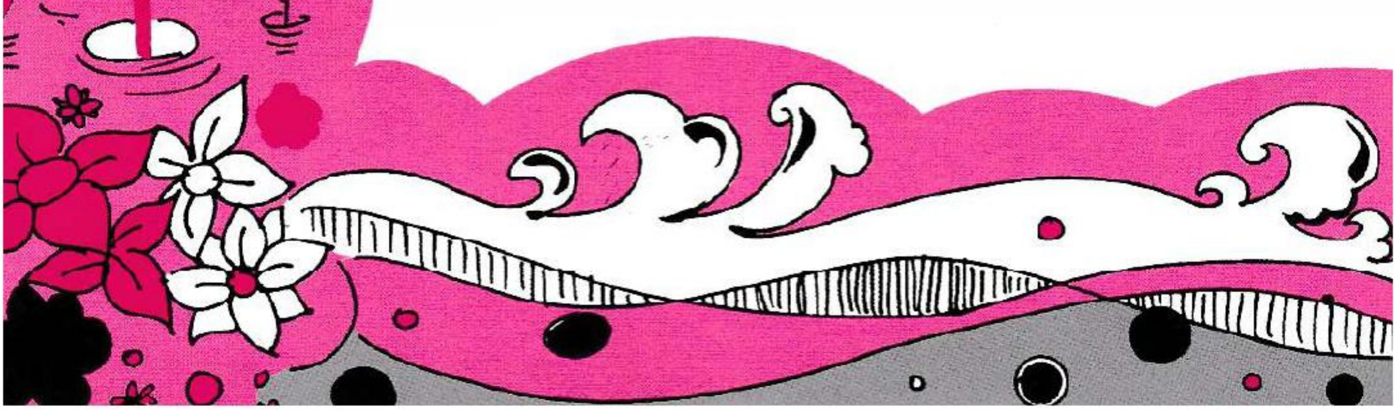


ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਆਕਾਰ ਨੂੰ “ਵੇਖ” ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਾਸਾ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ‘ਰੂਹ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ’ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੱਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਉਹ ਦਇਆ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਦਿਖਾਈ ਹੈ।

ਮੈਂ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਪੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ, ਨਰਮਤਾ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ-ਭਰੀ ਦੋਸਤੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕਰਦੀ ਹੈ।।

ਉਸ ਪਹਿਲੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਂਗੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਲਵਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਂਗੀ। ਉਸ ਰਾਤ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੌਂ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੀ।



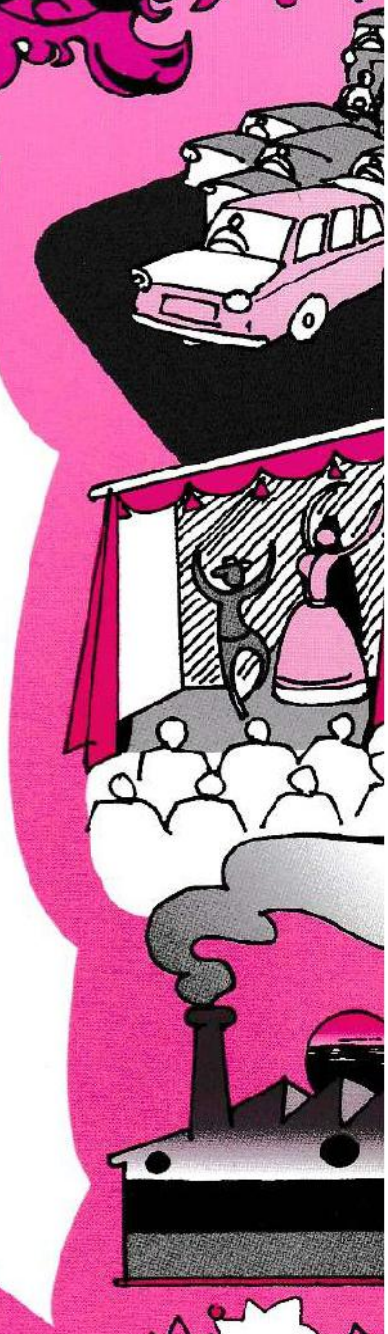


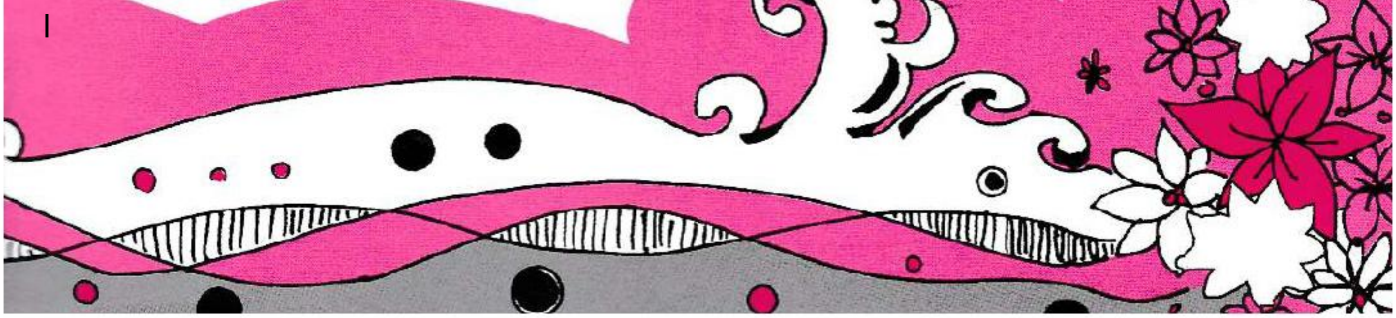
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਲਾਲੀ ਨਾਲ ਉੱਠਾਂਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਵੇਖਾਂਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਤ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਦਭੁਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਾਂਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਰਜ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਭੂਤਕਾਲ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਝਲਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ। ਉੱਥੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣਗੀਆਂ—ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਹੋਏ; ਡਾਇਨਾਸੋਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਸਟੋਡੋਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਢਾਂਚੇ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ।

ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਆਰਟ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ (ਕਲਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ) ਹੋਵੇਗਾ। ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਮੇਰੇ ਇਸ ਦੂਜੇ ਦਿਨ, ਮੈਂ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਛੂਹ ਕੇ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦੁਨੀਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਮੇਰੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਥੀਏਟਰ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਵਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਟਕ, ਫਿਲਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਰੰਗ, ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਡਾਂਸਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਵੇਖ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਤਾਲ ਦੇ ਅਨੰਦ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਸਰ ਮੈਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧੜਕਣ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਾਈਬ੍ਰੇਟ ਹੁੰਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤਾਲਬੱਧ ਗਤੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।





ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਾਂਗੀ, ਨਵੀਂ ਖੁਸ਼ੀ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਖੁਲਾਸੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ। ਅੱਜ, ਇਹ ਤੀਜਾ ਦਿਨ, ਮੈਂ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਿਤਾਵਾਂਗੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਾਲੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਗੰਭੀਰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਮਦਰਦ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਫਿਫਥ ਐਵੇਨਿਊ (Fifth Avenue) 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੋਕਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਚਲਦੇ ਕੈਲੀਡੋਸਕੋਪ (kaleidoscope) ਨੂੰ ਵੇਖਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਚਲਦੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਰੰਗ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਾਂਗੀ।

ਫਿਫਥ ਐਵੇਨਿਊ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ - ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਤੱਕ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਲਈ ਚੌੜੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹਨੇਰਾ ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਘੇਰ ਲਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਾਂਗੀ ਜੋ ਮੈਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਹਨੇਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਉਤਰੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਈ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਛਤਾਵੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਸਤੂ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਦੀ ਸੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਉਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਉਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੋਗੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਪਿਆਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵੇਖੋਗੇ, ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੈਂ, ਜੋ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ ਦੂਜੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ, ਪੰਛੀ ਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ, ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਧੁਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲੇ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਹਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੂਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਹਾਡੀ ਛੂਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਸੁੰਘੋ, ਹਰ ਨਿਵਾਲੇ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁੰਘ ਅਤੇ ਚੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕੋਗੇ। ਹਰ ਇੰਦਰੀ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਓ। ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੰਦਮਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Publisher Rajalakshmi Srinivasan Memorial Foundation

P. Saraswati V. Vijayakanthi

L. S. Saraswathi S. Rajalakshmi

Punjabi Ramanpreet Kaur

Artist Uma Krishnaswamy